Un roman despre oameni şi zei, despre furia războiului
şi dulcele chin al dragostei, în umbra vechilor eroi greci.

POLIROM

Madeline Miller

Cântul lui Ahile

BIBLIOTECA POLIROM

© 2013 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

www.polirom.ro
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

ISBN ePub: 978-973-46-3354-8
ISBN PDF: 978-973-46-3355-5
ISBN print: 978-973-46-3333-3

Coperta: Laurenţiu Midvichi
Pe copertă: vas grecesc, detaliu, cca 500 î.Hr.

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright şi este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiei, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deţinătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislaţiei cu privire la protecţia proprietăţii intelectuale şi se pedepsesc penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată în colaborare cu elefant.ro

MADELINE MILLER s-a născut în Boston şi a crescut în New York şi Philadelphia. Şi-a definitivat studiile universitare la Brown University, unde s-a şi specializat în domeniul studiilor clasice. A studiat de asemenea la secţia de dramaturgie a Yale School of Drama, unde şi-a îndreptat atenţia asupra adaptării textelor clasice pentru publicul contemporan. În ultimii zece ani a predat elevilor de liceu cursuri de latină, greacă şi studii shakespeariene.

Mamei mele, Madeline, şi lui Nathaniel

Capitolul 1

Tata era rege din neam de regi. Era scund, ca mai toţi dintre noi, şi spătos ca un taur. S-a căsătorit cu mama la jurămintele preotesei că o să poarte rod în pântece, pe vremea când ea împlinise paisprezece ani. A fost o partidă bună: era singură la părinţi şi averea tatălui ei avea să fie moştenită de bărbatul ei.

N-a aflat decât la nuntă că era sărăcuţă la minte. Tatăl ei ţinuse morţiş să nu-şi dea vălul jos până la ceremonie, iar tatăl meu i-a făcut pe plac. Dacă era hâdă, avea oricum la îndemână sclave şi paharnici tineri. În clipa în care i-au scos în sfârşit vălul, se zice că mama ar fi zâmbit. Aşa au ştiut că era cam prostuţă. Miresele nu zâmbeau.

Când am venit pe lume, băiat fiind, tata m-a smuls din braţele mamei şi m-a dat unei doici. Moaşei i s-a făcut milă de ea şi i-a dat să ţină o pernă în loc. Mama a strâns-o cu drag. Nu părea să-şi fi dat seama de schimbare.

Curând, ajunsesem o dezamăgire pentru tata: eram mic şi plăpând. Nu eram iute de picior. Nu eram tare. Nu puteam să cânt. Măcar nu eram bolnăvicios, atâta lucru de laudă se putea zice. Frigurile şi spasmele care-i chinuiau pe cei de-o seamă cu mine păreau să mă ocolească. Tata a devenit bănuitor. Eram vreo făptură necurată cu chip de copil, de pe alte tărâmuri decât cel al oamenilor? Mă tot privea chiorâş. Îmi tremura mâna simţindu-i privirea aţintită asupra mea. Iar mama îşi vărsa vinul pe ea.

Am cinci ani la vremea când vine rândul tatei să ţină jocurile. S-au adunat oameni de departe, din Tesalia şi Sparta, iar cu aurul lor ne-am umplut din belşug hambarele. O sută de slugi au trudit douăzeci de zile la rând, bătătorind făgaşul pentru alergări şi curăţându-l de pietre. Tata e hotărât să ţină cele mai măreţe jocuri din vremea sa.

Cel mai bine îmi amintesc alergătorii, trupurile maronii ca nucile, unse cu ulei, încălzindu-se pe câmpul de întreceri, în soare. Se amestecă bărbaţi spătoşi, tineri şi băietani spâni, cu pulpe groase, musculoase.

Taurul a fost jertfit, vărsându-şi ultima picătură de sânge în praf şi în cupele pământii de bronz. Şi-a dat viaţa fără zbucium, semn bun pentru jocurile ce ne aşteaptă.

Alergătorii s-au strâns în faţa podiumului unde stăm noi, tata şi cu mine, înconjuraţi de trofeele pe care le vom înmâna câştigătorilor. Sunt vase de aur pentru amestecat vinul cu apă, trepiede din bronz bătut, suliţe din lemn de frasin cu vârful din fier scump. Însă adevăratul trofeu se află în mâinile mele: o coroană de frunze de un verde pal, proaspăt tăiate, pe care le-am lustruit cu degetul mare până au căpătat luciu. Tata mi-a dat-o cu inima îndoită. Ca să se liniştească îşi spune că nu trebuie decât s-o ţin.

Mai întâi aleargă băieţii cei mai mici, care aşteaptă târşâindu-şi picioarele în nisip ca preotul să le facă semn din cap. De-abia au prins să crească, oscioarele ascuţite ca fusul le ies prin pielea întinsă. Privirea îmi e atrasă de un creştet bălai printre zeci de coame brune ciufulite. Mă aplec puţin ca să văd mai bine. Îi luceşte părul ca mierea în soare, iar între bucle, sclipiri de aur – cununa unui prinţ.

E mai scund decât restul, încă păstrând rotunjimile copilăriei, spre deosebire de ceilalţi. Părul lung, legat cu o panglică de piele, pare să-i ardă pe pielea smeadă, dezgolită a spatelui. Când se întoarce, are un chip serios, de om mare.

Preotul izbeşte pământul, iar el ţâşneşte în faţă, depăşind trupurile îndesate ale băieţilor mai mari. Se mişcă fără efort, de-i sfârâie călcâiele roz ca nişte limbi ce ling pământul. Câştigă.

Privesc cum tata ridică cununa din poala mea şi i-o pune pe cap; frunzele par aproape negre în părul său bălai. Tatăl său, Peleu, vine să-l ia, zâmbind cu mândrie. Regatul lui Peleu e mai mic decât al nostru, însă se zvoneşte că nevasta lui e zeiţă, iar supuşii îl iubesc. Şi tata îi urmăreşte cu pizmă. El are o nevastă proastă şi un fiu prea mocăit ca să fie primit în întrecerile de alergări, nici măcar în grupul celor mai mici. Se întoarce spre mine.

— Aşa se cuvine să fie un fiu.

Fără cunună, îmi simt mâinile goale. Mă uit cum regele Peleu îşi îmbrăţişează fiul. Văd cum băiatul azvârle cununa în aer şi o prinde. Râde, cu chipul luminat de triumf.

Mai mult de-atât nu prea îmi amintesc mare lucru, doar imagini răzleţe din viaţa pe care o duceam pe atunci: tata stând

încruntat pe tron, un căluţ de jucărie frumos lucrat care îmi plăcea la nebunie, mama pe plajă, cu ochii întorşi spre Egee. În ultima amintire, ca s-o distrez, azvârl cu pietre care saltă, *plinc*, *plinc*, *plinc*, pe suprafaţa apei. Pare să-i placă vălurelele ce se formează şi se topesc la loc în oglinda mării. Sau poate-i place marea şi atât. La tâmplă are o jerbă de scântei albe ca osul, cicatricea care i-a rămas după ce a lovit-o tatăl ei cu mânerul sabiei. Degetele de la picioare i se iţesc îngropate în nisip şi caut să nu le zgândăr, în vreme ce scormonesc după pietre. Aleg una şi o azvârl, bucuros că sunt bun la aşa ceva. E singura amintire cu mama, atât de luminoasă, încât aproape sigur am născocit-o. La urma urmei, e greu de crezut că tata ne-a îngăduit vreodată să rămânem singuri – fiul nerod şi nevasta şi mai neroadă. Şi unde suntem oare? Nu recunosc plaja şi peisajul coastei. A trecut atâta amar de vreme de atunci.

Capitolul 2

Regele m-a chemat la el. Ţin minte cât de nesuferită mi-era plimbarea aceea, care nu se mai termina, dintr-un capăt în altul al sălii tronului. Ajuns în faţă, am îngenuncheat pe dalele de piatră. Unii regi alegeau să se aştearnă covoare, pentru ca solii ce aveau de dat veşti lungi să-şi poată odihni genunchii. Tata nu se număra printre ei.

— Fiica regelui Tyndareos e în sfârşit bună de măritiş, zise el.

Numele mi-era cunoscut. Tyndareos era regele Spartei şi avea întinderi uriaşe din cel mai bogat pământ de la miazăzi, tocmai ce râvnea tata. Auzisem şi de fiica lui, se zvonea că ar fi cea mai frumoasă femeie din regatele noastre. Pe mama ei, Leda, se zicea că o siluise însuşi Zeus, regele zeilor, deghizat în lebădă. După nouă luni, din pântece a zămislit două perechi de gemeni: Clytaimnestra şi Castor, copiii bărbatului ei muritor, şi Elena şi Polux, strălucitorii boboci de lebădă ai zeului. Însă se ştia prea bine că zeii sunt părinţi răi, era de aşteptat ca Tyndareos să le dea tuturor avere.

N-am răspuns când tata mi-a dat de ştire despre toate acestea. Asemenea lucruri nu-mi spuneau nimic.

Tata şi-a dres glasul, stârnind larmă în sala cufundată în tăcere.

— Ne-ar prinde bine s-o avem în sânul familiei. Mergi s-o peţeşti.

Nu mai era nimeni în sală, aşa că icnetul meu uimit n-a încăput în alte urechi. Însă aveam destulă minte încât să nu dau glas neplăcerii pe care o simţeam. Tata ştia deja tot ce-aş fi putut să zic: că aveam nouă ani, că nu eram deloc arătos, promiţător sau doritor.

Am plecat la drum a doua zi dimineaţă, încărcaţi cu daruri şi merinde. Eram înconjuraţi de un convoi de soldaţi în platoşele cele mai arătoase. Nu prea mai ţin minte călătoria – a

fost pe uscat, prin ţinuturi ce nu-ţi lăsau nici o impresie. În fruntea coloanei, tata dicta noi porunci secretarilor şi solilor ce o luau la galop în toate părţile. Priveam în jos la frâiele de piele, le netezeam pe unde se scămoşaseră cu degetul mare. Nu-mi vedeam deloc rostul. Era ceva de neînţeles, ca mai tot ce făcea tata. Măgăruşul meu păşea legănat şi eu mă legănam odată cu el, bucurându-mă până şi de această măruntă abatere a atenţiei.

Nu eram primii peţitori sosiţi la cetatea lui Tyndareos. Grajdurile gemeau de cai şi măgăruşi, slujitorii roiau care încotro. Tata n-a părut mulţumit de primirea ce ni s-a făcut: ajunşi în odăile noastre, l-am văzut trecându-şi mâna pe poliţa de piatră a căminului şi încruntându-se. Adusesem o jucărie de acasă, un căluţ cu picioare mişcătoare. Am săltat o copită, apoi pe cealaltă şi mi-am imaginat că venisem călare pe el, nu pe măgăruşul acela. Un soldat şi-a făcut milă de mine şi mi-a încredinţat zarurile lui. Le-am dat de-a dura pe podea până am nimerit şase-şase.

În sfârşit, a venit şi ziua în care tata a dat poruncă să fiu îmbăiat şi pieptănat. M-a pus să mă schimb de tunică iar şi iar. M-am supus, cu toate că violet cu auriu sau purpuriu cu auriu mi se părea totuna. Oricum nu mi-ar fi ascuns genunchii osoşi. Tata părea puternic şi sever, cu barba lui brună tăindu-i chipul. Darul pentru Tyndareos era gata, o amforă de aur bătut pentru vinuri, pe care fusese dăltuită povestea prinţesei Danae. Zeus o ademenise într-un şuvoi de lumină aurie şi ea îi născuse un fiu, pe Perseu, nimicitorul Gorgonei, întrecut doar de Heracles în eroism. Tata mi-a întins-o mie.

— Nu ne face de ruşine, mi-a zis.

Sala cea mare mi-a ajuns mai întâi la urechi, larma a sute de glasuri izbindu-se de pereţii de piatră, zăngănitul pocalelor şi platoşelor. Slugile deschiseseră larg ferestrele şi întinseseră tapiserii, din belşug, pe toţi pereţii, pentru a mai înăbuşi gălăgia. Nu mai văzusem atâţia bărbaţi laolaltă. Nu bărbaţi, m-am corectat singur. Regi.

Am fost poftiţi să ne alăturăm adunării, pe banchete aşternute cu piei de vacă. Slujitorii s-au tras în spate, contopindu-se cu umbrele. Tata şi-a afundat degetele în gulerul meu, prevenindu-mă să nu cumva să încep să mă fâţâi.

Încăperea avea un aer sălbatic, cu toţi prinţii, eroii şi regii aceia întrecându-se pentru a pune mâna pe premiul cel mare, însă ne pricepeam să ne dăm drept oameni civilizaţi. Rând pe rând, s-au înfăţişat adunării toţi aceşti tineri ce se făleau cu pletele lor lucitoare, mijlocul mlădios şi veşmintele în culori bogate. Mulţi dintre ei erau fii sau nepoţi de zei. Despre toţi se scrisese câte un cânt, două sau mai multe, care le ridicau în

slăvi isprăvile. Tyndareos îi întâmpina pe rând, primindu-le darurile, adunate morman în mijlocul sălii. Îl poftea pe fiecare să vorbească şi să-şi pledeze cauza.

Tata era cel mai bătrân dintre ei, în afara unui ins care, venindu-i rândul, s-a prezentat drept Filoctet.

— Un fârtat de-al lui Heracles, şopti bărbatul de lângă noi, cu o veneraţie pe care o înţelegeam întru totul.

Heracles era cel mai mare erou din câţi aveam, iar Filoctet îi fusese cel mai apropiat tovarăş de arme, singurul care mai trăia. Avea părul cărunt şi degete groase şi vânjoase, semn al dibăciei şi forţei de arcaş. Şi numaidecât ridică cel mai mare arc pe care-l văzusem în viaţa mea, din tisă lustruită, cu mâner acoperit cu piele de leu.

— Arcul lui Heracles, anunţă Filoctet, pe care mi l-a lăsat cu limbă de moarte.

În regatul nostru arcul era privit cu dispreţ, drept arma laşilor. Însă nimeni nu putea să zică una ca asta despre arcul acela; toţi ne simţeam smeriţi gândindu-ne ce forţă avea omul care putea să-l întindă.

Următorul bărbat, sulemenit pe la ochi precum femeile, se înfăţişă îndată.

— Ideomeneu, regele Cretei.

Era zvelt şi părul îi cădea până-n brâu. Adusese fier în dar, lucru rar, o secure cu două tăişuri.

— Simbolul poporului meu.

Mişcările lui îmi aminteau de dansatorii îndrăgiţi de mama mea.

Urmă Menelau, fiul lui Atreu, stând lângă huiduma de frate-său, Agamemnon, cât un urs de mare. Părul lui Menelau era roşu de-ţi lua ochii, ca bronzul lucrat în vatră. Era zdravăn la trup, îndesat şi vânos, plin de viaţă. Avea un dar bogat, o pânză de preţ, frumoasă.

— Cu toate că domniţei nu-i trebuie nici o podoabă, adăugă el zâmbind.

Vorbise frumos. Mi-am dorit să-mi vină şi mie în minte asemenea vorbe meşteşugite. Eu eram singurul mai tânăr de douăzeci de ani şi nu mă trăgeam din nici un zeu. Poate că feciorul acela bălai al lui Peleu n-ar fi fost mai prejos decât ceilalţi, mi-am zis. Însă tatăl său nu-l pusese pe drumuri.

Bărbaţii s-au perindat unul după altul, până când numele începuseră să mi se amestece în minte. Atenţia mi-a fost atrasă de podium, unde am observat, pentru prima oară, trei femei înveşmântate în văluri, stând alături de Tyndareos. M-am tot zgâit la pânzele albe ce le acopereau chipurile, de parcă astfel aş fi putut să ghicesc femeile din spatele lor. Tata îşi dorea să-mi iau mireasă dintre ele. Trei perechi de mâini gingaşe,

împodobite cu brăţări, stăteau cuminţi în poală. Una dintre femei era mai înaltă decât celelalte două. Mi s-a părut că văd o şuviţă întunecată iţindu-se din partea de jos a vălului ei. Elena e bălaie, mi-am amintit. Aşadar nu era Elena. Nu mai aveam urechi pentru cele spuse de regii ce ni se perindau prin faţă.

— Bine-ai venit, Menoitios.

Am tresărit auzind numele tatălui meu. Tyndareos ne privea.

— Am auzit cu tristeţe de moartea nevestei tale.

— Nevasta mea nu a murit, Tyndareos. Iată-l pe feciorul meu, venit să-ţi ceară fata de mireasă.

Am îngenuncheat, în liniştea ce s-a lăsat, ameţit de toate chipurile din jur, sucite spre mine.

— Feciorul tău nu e încă bărbat.

Glasul lui Tyndareos părea să vină de departe şi nu lăsa să se ghicească nimic.

— Nici nu trebuie să fie. Sunt eu bărbat pentru amândoi.

Ai noştri se dădeau în vânt după asemenea vorbe de duh îndrăzneţe şi fudule. Însă n-a râs nimeni.

— Înţeleg, zise Tyndareos.

Podeaua de piatră îmi julise pielea, însă nu m-am urnit. Eram obişnuit să stau în genunchi. Mă învăţasem să îngenunchez în sala tatei şi era pentru prima dată când mă bucuram de una ca asta.

Tata grăi din nou, în liniştea ce se lăsase:

— Alţii ţi-au adus bronz şi vin, uleiuri şi lână. Eu îţi aduc aur, doar o mică parte din ce-am în visterie.

Îmi simţeam mâinile în jurul frumoasei amfore, atingând siluetele din povestea prinţesei Danae: Zeus desprins din şuvoiul de raze, prinţesa speriată, împreunarea.

— Eu şi fiica mea îţi rămânem recunoscători că ne-ai adus un dar atât de însemnat, cu toate că ţie ţi se pare mărunt.

Din rândurile regilor se înălţă un murmur. Vorbele acelea erau înjositoare, însă tatăl meu nu părea să înţeleagă. M-am împurpurat la faţă.

— Elena ar fi regina palatului meu. Căci nevasta mea, cum bine ştii, nu e în stare să domnească. Sunt mai presus în bogăţii decât toţi tinerii aceştia, iar faptele mele vorbesc de la sine.

— Credeam că fiul tău a venit cu peţitul.

Mi-am înălţat ochii, auzind glasul cel nou. Era un bărbat care nu mai vorbise. Ultimul din şir; şedea în largul său pe banchetă, iar părul ondulat îi lucea la lumina focului. Pe picior avea o cicatrice zimţată, o cusătură ce-i brăzda carnea smeadă de la călcâi la genunchi, înconjurându-i muşchii pulpei şi adâncindu-se în umbra de sub tunică. Lama unui pumnal, mi-

am zis, sau ceva asemănător, spintecase carnea de jos în sus, lăsându-i o rană cu muchii dantelate, de o moliciune ce contrasta izbitor cu gestul violent care o pricinuise.

Tata s-a mâniat pe dată.

— Fiu al lui Laertes, nu ţin minte să te fi poftit să deschizi gura.

Bărbatul zâmbi.

— Nu m-a poftit nimeni. M-am vârât în vorbă. Însă n-ai de ce să te temi de amestecul meu. Nu am vreo legătură cu toată povestea asta. Vorbesc doar în calitate de privitor.

Un freamăt mărunt îmi atrase privirea spre podium. Una dintre siluetele acoperite de văluri ieşise din nemişcare.

— Ce vrea să-nsemne una ca asta? întrebă tatăl meu încruntat. Dacă n-a venit pentru Elena, atunci ce mai caută aici? N-are decât să se ducă la pietrele şi caprele lui.

Omul ridică din sprâncene, dar nu răspunse.

Nici Tyndareos nu dădu vreun semn de mânie.

— Dacă fiul tău e peţitor, aşa cum zici, atunci dă-i lui voie să se prezinte.

Până şi eu am ştiut atunci că îmi venise rândul să vorbesc.

— Sunt Patroclu, fiul lui Menoitios.

Îmi auzeam propriul glas, care devenise ascuţit şi piţigăiat, de când nu mai deschisesem gura.

Am venit s-o peţesc pe Elena. Tatăl meu e rege, din neam de regi.

Altceva n-am mai ştiut ce să zic. Tata nu mă învăţase nimic; nu-i trecuse prin cap că Tyndareos o să mă pună să vorbesc. M-am ridicat şi am dus amfora la mormanul de daruri, aşezând-o cu grijă să nu se răstoarne. M-am întors la banchetă. Nu mă făcusem de râs tremurând sau împiedicându-mă şi nu spusesem nimic prostesc. Însă faţa îmi ardea de ruşine. Ştiam cum mă vedeau toţi bărbaţii aceia.

Fără să ia seama, şirul peţitorilor se perindă mai departe. Bărbatul care îngenunchea în clipa aceea era o matahală de om, înălţându-se deasupra tatei cu jumătate din statura lui, şi mai era şi lat în spate. În urmă, doi slujitori sprijineau un scut uriaş. Părea să facă parte din portul său ostăşesc, ajungându-i din călcâie şi până-n creştet; nici un om de rând n-ar fi fost în stare să-l poarte. Şi nu era doar de ochii lumii: muchiile scrijelite şi ciobite stăteau mărturie că trecuse prin multe bătălii. Aias, fiul lui Telamon, aşa se prezentă colosul. Era scurt la vorbă şi necioplit şi pretindea că ar fi coborât din Zeus, oferind statura sa urieşească drept dovadă că străbunicul lui îşi vărsa încă binecuvântările asupra neamului său. Adusese în dar o suliţă cu mâner de lemn mlădiu, frumos cioplit. Vârful făurit în foc lucea la lumina torţelor.

În sfârşit veni rândul bărbatului cu cicatricea.

— Ei, fiu al lui Laertes? zise Tyndareos, întorcându-se spre el. Ce are de zis un privitor despre cum merg lucrurile aici?

Bărbatul se lăsă pe spate.

— Aş vrea să aflu cum o să faci ca peţitorii respinşi să nu-ţi ceară socoteală în luptă. Ţie sau fericitului bărbat al Elenei. Văd deja o mână de oameni gata să-şi sară la beregată.

— Pari să te veseleşti.

— Nebunia omenească mă înveseleşte, răspunse bărbatul, ridicând din umeri.

— Fiul lui Laertes îşi bate joc de noi!

Vorbise uriaşul, Aias, al cărui pumn încleştat era mare cât capul meu.

— Fiu al lui Telamon, nici vorbă!

— Atunci cum vine asta, Odysseu? O dată în viaţă, vorbeşte verde-n faţă.

Nu-l mai auzisem pe Tyndareos să grăiască atât de tăios.

Odysseu ridică iar din umeri.

— A fost un joc primejdios, cu toate comorile şi faima pe care le-ai câştigat. Toţi bărbaţii aici de faţă sunt vrednici şi o ştiu prea bine. N-o să se lase aşa de uşor bătuţi.

— Mi-ai mai zis toate astea între patru ochi.

Tata împietri lângă mine. *Uneltiri.* Nu numai el avea chipul întunecat de furie.

— Adevărat. Însă acum vin cu o dezlegare. Îşi întinse mâinile goale. N-am adus nici un dar şi n-am de gând s-o peţesc pe Elena. Eu domnesc, cum s-a zis prea bine, peste pietre şi capre. În schimbul dezlegării mele, îţi cer răsplata pe care am convenit-o deja.

— Zi-mi dezlegarea şi a ta e răsplata.

Iarăşi o mişcare aproape nevăzută pe podium. Mâna unei femei zvâcnise, atingând veşmântul însoţitoarei sale.

— Atunci iată. Socot că trebuie s-o lăsăm pe Elena să hotărască.

Odysseu tăcu, ca să lase loc murmurelor de neîncredere; femeile nu aveau nici un cuvânt de zis în asemenea treburi.

— Aşa nimeni nu-ţi poate găsi vreo vină. Însă trebuie să hotărască acum, în clipa asta, astfel nu se va putea zice c-ai sfătuit-o sau ai învăţat-o tu ce să facă. Şi… ridică un deget. Înainte să aleagă, toţi bărbaţii de faţă trebuie să se lege cu jurământ: să sprijine hotărârea Elenei şi să-i apere bărbatul împotriva oricui ar vrea să i-o răpească.

Am simţit cum neliniştea se întinde în sală. Un jurământ? Într-o treabă atât de neobişnuită cum ar fi o femeie care să-şi aleagă bărbatul? Toţi erau bănuitori.

— Prea bine. Tyndareos, pe al cărui chip nu se citea nimic, se întoarse spre femeile ascunse sub văluri. Elena, te învoieşti să faci precum s-a spus?

Glasul ei jos şi minunat răzbătu până în toate ungherele sălii.

— Da.

Atât a zis, dar am simţit cum se înfioară toţi bărbaţii din jur. Deşi eram doar un copil, şi eu am făcut la fel, minunându-mă ce putere avea această femeie care, din dosul vălului ei, era în stare să pună pe jar o sală întreagă.

Pielea ei, ne-am amintit cu toţii dintr-odată, se zvonea că e ca suflată cu aur, ochii, întunecaţi şi strălucitori ca pietrele netede de obsidian, pe care le primeam în schimbul măslinelor noastre. În acea clipă, pentru ea am fi dat tot mormanul de comori din mijlocul sălii şi încă pe-atât. Pentru ea ne-am fi dat vieţile.

Tyndareos încuviinţă.

— Atunci aşa să fie. Toţi cei ce vor să se lege cu jurământ s-o facă acum.

Am auzit mormăituri şi câteva glasuri cam mânioase. Dar nimeni n-a plecat. Glasul Elenei şi vălul fluturat uşor de răsuflarea ei ne ţintuiau pe toţi locului.

Un preot chemat degrabă duse o căpriţă albă la altar. Aici, înăuntru, jertfirea unui taur ar fi împroşcat cu sânge murdar din gâtul despicat podeaua de piatră. Animalul muri repede şi bărbatul amestecă sângele întunecat cu cenuşa de chiparos din cămin. Vasul sfârâi zgomotos în liniştea încăperii.

— Tu primul, zise Tyndareos arătându-l pe Odysseu.

Până şi un copil de nouă ani îşi dădea seama că aşa era drept. Odysseu se arătase deja mult prea şiret. Legăturile şubrede dintre noi ţineau doar atâta vreme cât nici unuia nu i se îngăduia să fie cu mult mai puternic decât restul. Plimbându-mi privirea prin odaie, am zărit zâmbete înfumurate şi mulţumirea ce se citea pe chipurile unor regi; nu va avea cum să scape din propriul laţ.

Pe buzele lui Odysseu se aşternu un surâs.

— Fireşte. Nimic nu-mi va fi mai pe plac.

Însă bănuiam că nu simţea nici o plăcere. În timpul jertfei, îl văzusem cum se trage în spate, în penumbra sălii, ca pentru a fi dat uitării. Acum se ridică şi se îndreptă spre altar.

— Elena, zise Odysseu oprindu-se, cu mâna întinsă spre preot, ţine minte că mă leg cu jurământ doar din prietenie, şi nu ca peţitor. Nu ţi-ai ierta-o în veci dacă ar fi să mă alegi pe mine.

Vorbise pe un ton glumeţ care iscă râsete ici-colo. Cu toţii ştiam că nu era cu putinţă ca o fiinţă atât de strălucitoare ca

Elena să-l aleagă pe regele Ithacăi, cu pământurile sale cele sterpe.

Preotul ne-a chemat pe rând la vatră, însemnându-ne încheieturile mâinilor cu sânge şi cenuşă, ce ne legau ca nişte lanţuri. Am recitat jurământul, rostind cuvintele după el, cu braţele ridicate la vedere.

Când ultimul bărbat s-a întors la locul său, Tyndareos se ridică în picioare.

— Alege acum, fiica mea.

— Menelau, zise ea fără şovăială, lăsându-ne pe toţi buimaci.

Ne aşteptaserăm la un răstimp apăsător de nehotărâre. M-am întors spre roşcovan, care s-a ridicat cu un rânjet lăţit pe faţă. Fără să-şi poată ţine în frâu bucuria, îşi plesni peste spinare fratele taciturn. În jur domneau mânia, dezamăgirea şi chiar jalea. Însă nimeni nu duse mâna la sabie; sângele închegat ni se uscase la încheietură.

— Aşa să fie, zise Tyndareos ridicându-se la rândul lui. Mă bucur să primesc încă un Atrid în familia mea. Ţi-o dau pe Elena, aşa cum vrednicul tău frate mi-a cerut-o cândva pe Clytaimnestra.

O arătă pe femeia mai înaltă de parcă o poftea să se ridice. Ea nu se mişcă. Poate nu-l auzise.

— Cum rămâne cu cea de-a treia fată? strigă un ins mărunţel, care stătea lângă uriaşul Aias. Nepoata ta. Nu mi-o dai mie?

Bărbaţii izbucniră în râs, bucurându-se că apăsarea din aer se mai risipise.

— Prea târziu, Teucer, zise Odysseu acoperind larma. Fata mi-a fost făgăduită mie.

N-am mai apucat să aud nimic. Mâna tatei m-a apucat de umăr, smucindu-mă cu mânie de pe scaun.

— Aici nu mai e de noi.

Am plecat spre casă chiar în aceeaşi seară şi am încălecat iarăşi pe măgăruş, amărât până în adâncul sufletului: nu mi se îngăduise nici măcar să zăresc chipul de legendă al Elenei.

Tata n-a mai pomenit niciodată acea călătorie, iar odată ce-am ajuns acasă, faptele au început să mi se preschimbe în chip ciudat în amintire. Sângele şi legământul, odaia plină de regi: toate păreau depărtate şi şterse, de parcă ar fi fost urzite de un aed, nu ceva ce trăisem chiar eu. Chiar îngenuncheasem în faţa lor? Dar legământul pe care-l rostisem? Mi se părea nebunesc până şi gândul la una ca asta, prostesc şi cu neputinţă, aşa cum îţi apare un vis în miezul zilei.

Capitolul 3

Eram pe un câmp. Aveam în mâini două perechi de zaruri primite în dar. Nu de la tata, nici nu i-ar fi trecut prin cap măcar. Nici de la mama, care uneori nu mă recunoştea. Nu mai ştiam cine mi le dăduse. Un rege venit pe la noi? Vreun nobil dornic să parvină?

Erau cioplite în fildeş, încrustate cu onix, netede sub deget. Vara era pe sfârşite, iar eu gâfâiam, căci o ţinusem tot într-o fugă de la palat. Din ziua alergărilor fusesem trecut în grija unui bărbat care să mă înveţe toate artele atletice: box, lupta cu sabia şi suliţa, aruncarea discului. Însă scăpasem de el şi mă simţeam uşor ca un fulg, ameţit de plăcerea solitudinii. Nu mai fusesem singur de săptămâni întregi.

Apoi a apărut băiatul. Îl chema Clysonim şi era fiul unui nobil care venea adesea la palat. Mai în vârstă, mai solid şi neplăcut de cărnos. Zărise lucirea zarurilor în palma mea. Cu o privire pofticioasă, întinse mâna.

— Ia să le văd şi eu.

— Nu.

Nu voiam să-şi pună degetele lui murdare şi borcănate pe ele. Eram un prinţ, chiar dacă mărunţel de statură. N-aveam nici măcar dreptul ăsta? Însă feciorii ăştia de nobili se învăţaseră să joc cum îmi cântau ei. Ştiau că tata n-o să se amestece.

— Le vreau eu.

Încă nu se sinchisea să treacă la ameninţări. L-am urât pentru asta. Ar fi trebuit să fiu demn de ameninţări.

— Nu.

— Dă-mi-le, zise păşind în faţă.

— Sunt ale mele.

Mi-au crescut colţi. Dădeam să muşc precum potăile care se încaieră pentru resturile de la masa noastră.

A dat să le-apuce şi l-am împins în spate. Cât pe ce să cadă, lucru care m-a bucurat. N-o să pună el laba pe ce-i al meu.

— Hei!

Îl apucase furia. Eram aşa de mic şi se zvonea că sunt slab de minte. Dacă dădea înapoi, se făcea de ruşine. Veni spre mine, roşu la faţă. Fără să vreau, am făcut un pas în spate. Atunci a zâmbit batjocoritor.

— Laşule.

— Nu-s laş, am zis cu glas răstit, aprinzându-mă tot.

— Tatăl tău aşa te crede, rosti el răspicat, de parcă ar fi savurat fiecare cuvânt. L-am auzit cum i-a zis tatei.

— Ba nu.

Însă ştiam că îi zisese.

Băiatul veni mai aproape. Ridică pumnul.

— Mă faci mincinos?

Acum ştiam c-o să mă lovească. Aştepta doar să-i dau un pretext. Îmi închipuiam cum vorbise tata. *Laş*. Mi-am proptit mâinile în pieptul lui şi l-am împins cât de tare am putut. Pământul nostru era acoperit cu păşuni şi grâne. Doar nu te răneşti de la o căzătură.

Îmi caut pricină de iertare. Era un pământ presărat şi cu pietre.

S-a izbit surd cu capul de o piatră şi l-am văzut cum îşi holbează uluit ochii. În jurul lui, pământul începuse să sângereze.

Mă zgâiam gâtuit de groază la isprava mea. Nu mai văzusem nici un om murind. Tauri şi capre da, până şi peşti care se sufocau fără să verse sânge. Şi văzusem aşa ceva în picturi, pe tapiserii, figurile negre desenate pe fundul tipsiilor noastre. Dar nu aşa: horcăitul sufocat şi degetele scurmând pământul. Mirosul zemurilor lepădate de trup. Am luat-o la goană.

Ceva mai târziu, m-au găsit la poalele noduroase ale unui măslin. Eram moale şi palid, înconjurat de propria mea vomă. Zarurile nu mai erau, le pierdusem în goană. Tata m-a privit crunt de sus, cu buzele răsfrânte peste dinţii galbeni. La un gest al lui, slugile m-au luat pe sus şi m-au dus înăuntru.

Familia băiatului a cerut fie surghiunul neîntârziat, fie moartea. Erau puternici şi băiatul era fiul lor cel mai mare. I-ar fi îngăduit, poate, regelui să le pârjolească pământurile sau să le necinstească fiicele, dacă primeau în schimb ceva bani. Dar de fii nu te atingi. Pentru una ca asta, nobilii stârnesc răzmeriţe. Ştiam cu toţii legile; ne agăţam de ele ca să evităm haosul care ne păştea întruna. *Vrajba ucigaşă*. Slugile făceau semnul care să le apere de rău.

Tata se luptase cu disperare toată viaţa să nu-şi piardă tronul şi nu avea de gând să rişte din pricina unui fiu ca mine, când moştenitorii şi pântecele care să-i poarte erau la îndemână. Aşa că s-a învoit: voi fi surghiunit şi voi creşte pe pământurile altui rege. În schimbul greutăţii mele în aur, vor face alţii din mine bărbat. Nu voi avea nici părinţi, nici nume de familie şi nici vreo moştenire. În vremurile noastre, mai bine aş fi murit. Însă tata era om chibzuit. Greutatea mea în aur făcea mai puţin decât ar fi cerut înmormântarea fastuoasă ce se cerea după moartea mea.

Aşa am ajuns orfan la zece ani. Şi aşa am ajuns în Ftia.

Cât o nestemată, Ftia era cel mai mic dintre regatele noastre, o fâşie de pământ ca un cârlig, întinzându-se între poalele muntelui Othrys şi mare. Regele, Peleu, se număra printre oamenii îndrăgiţi de zei, fără a fi el însuşi din stirpe zeiască, doar un bărbat isteţ, curajos, chipeş şi nespus de evlavios. Drept răsplată, cei de sus îi dăruiseră o nereidă s-o ia de nevastă. O cinste mai mare nici că puteau să-i facă, socoteau ei. La urma urmelor, ce muritor nu-şi dorea în patul său o zeiţă care să-i nască un fiu? Sângele ceresc ne curăţa stirpea tulbure şi plămădea eroi din tină şi lut. Iar zeiţa aceasta aducea cu sine o promisiune şi mai măreaţă: Parcele ursiseră că fiul ei îşi va întrece cu mult tatăl. Stirpea lui Peleu n-avea cum să piară. Însă, asemenea tuturor darurilor oferite de zei, exista un neajuns – zeiţa cu pricina se împotrivea.

Toată lumea, până şi eu, auzise cum fusese cucerită Thetis. Zeii îl duseseră pe Peleu într-un loc tăinuit, unde-i plăcea ei să stea pe ţărmul mării. L-au prevenit să nu piardă vremea cu vreun preambul – n-o să se învoiască în veci să ia de bărbat un muritor.

L-au prevenit şi la ce să se aştepte după ce o prindea – căci nimfa Thetis era vicleană, ca tatăl ei, Proteu, uncheşul cel înşelător al mării şi ştia cum să-şi preschimbe pielea în sute de forme felurite, în blană, pene sau carne vie. Dar în ciuda ciocurilor, ghearelor, colţilor, tentaculelor şi cozilor usturătoare care-l vor jupui de viu, Peleu nu trebuia în ruptul capului să-i dea drumul.

Peleu era evlavios şi ascultător de felul său şi a făcut întocmai cum îl învăţaseră zeii. A aşteptat-o să iasă din valurile cenuşii ca ardezia, cu pletele ei negre şi lungi ca o coadă de cal. Apoi a înşfăcat-o şi nu i-a dat drumul oricât de aprig s-a zvârcolit ea, ţinând-o în strânsoare până au obosit amândoi şi şi-au pierdut suflul, cu pielea zgâriată de nisip. Sângele din rănile pe care i le iscase ea s-a amestecat cu zemurile fecioriei răpite ce-i mânjeau coapsele. Împotrivirea ei nu mai avea nici

o însemnătate – pierderea fecioriei o lega la fel de strâns precum jurămintele căsătoriei.

Zeii au silit-o să jure că va sta cu bărbatul ei muritor cel puţin un an şi a rămas pe uscat din datorie, tăcută, placidă şi ursuză. Acum, când o înşfăca, nu se mai sinchisea să se zvârcolească şi să se sucească drept împotrivire, ci zăcea ţeapănă şi tăcută, jilavă şi rece ca un peşte mort. Pântecele-i îndărătnic născuse doar un prunc. Şi de cum i-a venit vremea libertăţii, a zbughit-o din casă şi s-a azvârlit înapoi în mare.

Nu s-a mai întors decât ca să-şi vadă feciorul, atâta, şi doar pentru scurt timp. În rest, copilul a fost crescut de tot felul de dascăli şi doici, vegheat de Foinix, cel mai credincios sfetnic al lui Peleu. Oare Peleu regretase vreodată că zeii îi făcuseră un asemenea dar? O nevastă de rând s-ar fi socotit norocoasă să aibă parte de un bărbat blajin ca Peleu, cu chipul mereu zâmbitor. Însă pentru Thetis, nereida, nimic n-ar fi putut să umbrească josnica lui mediocritate de simplu muritor.

Am fost condus prin palat de un slujitor al cărui nume nu-mi rămăsese în minte. Poate nici nu mi-l spusese. Sălile erau mai mici decât acasă, păreau mărginite de modestia regatului asupra căruia domneau. Pereţii şi podelele erau din marmura ce se găsea prin părţile locului, mai albă decât în miazăzi. Îmi vedeam picioarele întunecate pe întinderea lor pală.

Nu aveam nimic la mine. Cele câteva lucruri pe care le avea tocmai erau duse în odaia mea, iar aurul trimis de tata era pe drum spre visterie. Simţisem o teamă ciudată când mă despărţisem de el. Aurul acela îmi ţinuse tovărăşie în săptămânile petrecute pe drum, amintindu-mi cât valoram. Ştiam pe de rost ce-l alcătuieşte: cinci pocale cu steme încrustate, un sceptru cu măciulie mare, un colier de aur bătut, două statuete ornamentale în formă de păsări şi o liră sculptată, cu vârfurile suflate în aur. Ultimul obiect, ştiam prea bine, era înşelător. Lemnul era ieftin, se găsea pe toate drumurile, cântărea mult şi uzurpa locul aurului. Însă era o liră atât de frumoasă, că nu putea nimeni să-i caute nod în papură; se aflase în zestrea mamei mele. Mergând călare, îmi vâram mâna în desagi ca să mângâi lemnul lustruit.

Din câte bănuiam, eram condus spre sala tronului, unde aveam să îngenunchez şi să-mi revărs recunoştinţa. Însă sluga se opri fără veste la o uşă lăturalnică. Regele Peleu nu era la palat, îmi zise el, aşa că aveam să fiu dus în faţa fiului său. M-am neliniştit. Nu pentru asta mă pregătisem, repetându-mi vorbe supuse, călare pe măgăruşul meu. Fiul lui Peleu. Încă-mi aminteam cununa întunecată pe pletele-i bălaie, tălpile trandafirii lucind pe nisip. *Aşa se cuvine să fie un fiu.*

Stătea tolănit pe spate pe o banchetă lată, căptuşită cu perne, ţinând o liră pe burtă. O ciupea alene. Nu m-a auzit când am intrat sau n-a vrut să se uite. Aşa am început să înţeleg care-mi era locul acolo. Până atunci fusesem un prinţ, aşteptat şi anunţat. Acum eram neînsemnat.

Am mai făcut un pas în faţă, târşâindu-mi picioarele, iar el şi-a lăsat capul într-o parte, ca să mă privească. În cei cinci ani care trecuseră de când îl văzusem, se lepădase de rotunjimile prunciei. Am rămas cu gura căscată, străbătut de un fior rece, văzând cât de frumos era, ochi verzi adânci, trăsături delicate de fată. Pe dată parcă m-a lovit dezgustul, ţâşnind din mine ca un izvor. Eu nu mă schimbasem atât de mult, nici atât de prielnic.

A căscat, cu pleoapele grele.

— Cum te cheamă?

Regatul lui era cât jumătate, cât un sfert, cât o optime din regatul tatălui meu, eu ucisesem un băiat şi fusesem surghiunit, iar el tot nu ştia cine sunt. Mi-am încleştat fălcile, nu voiam să scot un cuvânt.

A întrebat iarăşi, mai tare:

— Cum te cheamă?

Tăcerea îmi putea fi iertată prima oară – poate că nu-l auzisem. Acum, însă, nu mai mergea.

— Patroclu.

Tata îmi dăduse la naştere acest nume plin de speranţă, dar nesocotit, şi îl simţeam amar pe limbă. „Mândria tatălui“, asta însemna. Am aşteptat să glumească, vreo vorbă batjocoritoare pe seama ruşinii de care mă acoperisem. Nu s-a întâmplat. Poate e prea prost ca să-l ducă mintea la aşa ceva, mi-am zis.

S-a întors pe-o parte, spre mine. O şuviţă i se desprinsese, căzându-i în ochi; o suflă în lături.

— Eu mă numesc Ahile.

Mi-am săltat doar un pic bărbia, în semn de răspuns. Ne-am privit o clipă. Apoi a clipit şi a căscat iar, larg, ca pisicile.

— Bine-ai venit în Ftia.

Crescusem şi eu la palat, aşa că ştiam când sunt trimis la plimbare.

În după-amiaza aceea am descoperit că nu eram singurul copil lăsat în grija lui Peleu. Umilul rege părea să aibă fii de pripas din belşug. Şi el fugise pe vremuri de acasă, se zicea, şi i se dusese vorba că era milos cu cei aflaţi în surghiun. Aveam o saltea de paie drept pat, într-o odaie lungă, ca o baracă militară, plină de băieţi care ţopăiau şi se îmbrânceau care-ncotro. Un slujitor îmi arătă unde-mi puseseră lucrurile. Câţiva

băieţi ridicară capetele, zgâindu-se. Pesemne că vreunul din ei a intrat în vorbă cu mine, m-a întrebat cum mă cheamă. Pesemne că i-am zis. S-au întors la joaca lor. *Nimeni de seamă*. M-am îndreptat ţeapăn spre salteaua mea şi am aşteptat să vină vremea cinei.

În amurg, ne-a chemat la masă un clopoţel de bronz lovit de cineva, undeva în adâncurile întortocheate ale palatului. Băieţii lăsară baltă jocurile şi dădură năvală pe hol. Palatul era clădit ca o crescătorie de iepuri, cu o sumedenie de coridoare sucite, ce dădeau brusc în câte o sală. Era să mă împiedic de călcâiele băiatului din faţă, de teamă să nu mă rătăcesc, lăsat în urmă.

Odaia unde se mânca era o sală lungă, în partea din faţă a palatului, cu ferestre ce dădeau spre poalele muntelui Othrys. Era destul de încăpătoare, să mâncăm toţi odată acolo, ba ar fi încăput chiar şi mai mulţi. Peleu era dintre regii iubitori de petreceri şi distracţii. Ne-am aşezat pe banchete de stejar, la mesele zgâriate de ani întregi de trântit blide. Mâncarea era simplă, dar din belşug – peşte sărat şi pâine groasă, brânză amestecată cu ierburi. Nu tu carne de capră, nici carne de taur. Asta era doar pentru neamurile regeşti sau pentru sărbători. În cealaltă parte a odăii am zărit lucirea unor plete bălaie la lumina lămpilor. *Ahile.* Stătea cu un grup de băieţi care râdeau cu gurile până la urechi de ceva ce zisese sau făcuse el. *Aşa se cuvine să fie un prinţ.* M-am uitat în jos, la pâinea zgrunţuroasă pe care o ţineam între degete.

După cină ni s-a dat voie să facem ce poftim. Câţiva băieţi se strânseseră într-un colţ să se joace.

— Vrei să te joci cu noi? m-a întrebat unul.

Pletele îi atârnau încă în bucle de copil; era mai mic decât mine.

— Să mă joc?

— Zaruri.

Şi-a deschis palma ca să mi le arate, oscioare cioplite cu picăţele negre de vopsea. Am tresărit, dându-mă un pas în spate.

— Nu, am zis prea tare.

A clipit uimit.

— Bine.

A dat din umeri şi a plecat.

În acea noapte l-am visat pe băiatul mort, cu ţeasta crăpată ca un ou în tină. *M-a urmărit.* Sângele se întinde, întunecat precum vinul vărsat. Deschide ochii şi începe să-şi mişte gura. Îmi astup urechile cu mâinile. Se zicea că glasurile morţilor au puterea să-i înnebunească pe cei vii. *Nu trebuie să aud ce zice.*

M-am trezit îngrozit, sperând că n-am ţipat în somn. Gămăliile strălucitoare ale stelelor de la fereastră erau singura lumină; nu vedeam nici o lună. Răsuflarea îmi răsuna răguşit în tăcere, iar acoperitoarea de trestie împletită a saltelei foşnea uşor sub mine, împungându-mi spatele cu degetele ei subţiri. Prezenţa celorlalţi băieţi nu mă mângâia deloc; morţii noştri veneau să se răzbune fără să ţină seama de martori.

Stelele s-au rotit şi luna a alunecat din ascunzişul ei pe cer. Când mi s-au închis iar ochii îngreunaţi, băiatul mă aştepta în continuare, plin de sânge, cu chipul alb ca oasele. Fireşte. Nici un suflet nu voia să fie trimis de timpuriu în jalea cea veşnică a tărâmului de jos. Surghiunul potolea mânia celor vii, dar nu-i îmbuna pe morţi.

M-am trezit cu ochii împăienjeniţi, cu mădularele grele şi amorţite. Ceilalţi băieţi roiau în jurul meu, îmbrăcându-se pentru masa de dimineaţă, nerăbdători să înceapă ziua. Umblase iute vorba că eram sucit şi ceilalţi băieţi n-au mai venit la mine, nici cu zaruri, nici cu altceva. La masă mi-am vârât cu degetele pâine în gură şi gâtlejul meu a înghiţit dumicat după dumicat. Cineva mi-a turnat lapte. L-am băut.

După aceea am fost duşi în soarele şi praful curţilor de luptă ca să învăţăm să ne batem cu suliţa şi spada. Aici am dat de rostul bunătăţii lui Peleu: bine învăţaţi şi îndatoraţi, într-o bună zi aveam să-i fim soldaţi de nădejde.

Am primit o suliţă şi o mână butucită mi-a arătat cum s-o ţin cum trebuie, iar şi iar. Am aruncat-o, atingând în treacăt scoarţa stejarului ales drept ţintă. Dascălul oftă şi-mi mai dădu o suliţă. M-am uitat în treacăt la ceilalţi băieţi, căutându-l pe fiul lui Peleu. Nu era. Mi-am îndreptat iar privirea spre stejar, cu scoarţa lui scobită şi crăpată, sângerându-şi seva prin răni. Am aruncat.

Soarele se înălţa tot mai mult pe boltă. Aveam gâtlejul din ce în ce mai uscat şi mai înfierbântat şi simţeam cum mă râcâie în gâtlej de la tot praful încins. Când dascălii ne lăsară liberi, cei mai mulţi băieţi fugiră într-un suflet pe ţărm, unde adia încă un vânticel. Acolo au tras la sorţi şi s-au luat la întrecere, aruncându-şi glume în graiurile ascuţite, necizelate de la miazănoapte.

Îmi simţeam ochii grei şi mă durea braţul de cât mă sforţasem toată dimineaţa. M-am aşezat la umbra pipernicită a unui măslin, ca să privesc la valurile oceanului. Nimeni nu mi-a vorbit. Eram uşor de dat uitării. La o adică, şi acasă era aproape la fel.

A doua zi, la fel, dimineaţa exerciţii plicticoase de luptă, iar apoi ceasurile lungi ale după-amiezii în singurătate.

Noaptea se desfăcea în aşchii tot mai subţiri. Mă uitam ţintă, până când o vedeam şi cu ochii închişi: secera galbenă lucind în bezna de sub pleoape. Speram să mă păzească de nălucirile băiatului mort. Zeiţa lunii are darul farmecelor, stăpâneşte peste cei morţi. Ar putea să alunge visele, dacă aşa doreşte.

Nu a făcut-o. Băiatul a venit noapte de noapte, cu ochii lui holbaţi şi ţeasta ţăndări. Uneori se întorcea şi-mi arăta gaura din cap, unde-i atârna aluatul moale al creierului. Uneori se întindea să mă prindă. Atunci mă trezeam, sufocat de groază, şi rămâneam cu ochii holbaţi în beznă până-n zori.

Capitolul 4

Mă simţeam uşurat doar la masă, în sala cea boltită. Acolo pereţii nu păreau să mă apese atât de tare, nici praful din curte nu-mi încleia gâtlejul. Larma neîntreruptă a glasurilor se mai potolea când gurile se îndopau. Puteam să stau singur cu mâncarea în faţă şi să respir din nou.

Doar atunci îl vedeam pe Ahile. Îşi ducea zilele departe de noi, restul, ca un prinţ ce era, îndeplinind sarcini la care nu luam parte. Însă mânca de fiecare dată cu noi, perindându-se de la o masă la alta, în sala imensă, luminată de frumuseţea sa ca o flacără, însufleţită şi orbitoare, care-mi atrăgea privirile în ciuda oricărei împotriviri. Buzele sale alcătuiau un arc frumos rotunjit, nasul, o săgeată nobilă. Când şedea, mădularele nu-i stăteau strâmb ca ale mele, ci îşi găseau locul, cu o graţie desăvârşită, de parcă l-ar fi modelat un sculptor. Poate cea mai uimitoare era purtarea lui lipsită de prefăcătorie. Nu se făleа şi nu se bosumfla ca alţi copii chipeşi. De fapt, părea să nu-şi dea seama deloc ce înrâurire avea asupra băieţilor din jurul lui. Deşi, cum de izbutea, nu-mi închipui – îl împresurau ca o haită de câini leşinaţi, cu limbile atârnându-le.

Priveam toate astea de la locul meu, într-un colţ al mesei, fărâmiţând miezul de pâine între degete. Invidia ascuţită ce mă cuprinsese scăpăra ca un amnar, gata să se aprindă în orice clipă.

Într-una din zile s-a aşezat mai aproape decât de obicei, doar o masă ne despărţea. Picioarele-i prăfuite i se frecau de dale în timp ce mânca. Nu erau crăpate şi bătătorite ca ale mele, ci rozalii şi de un arămiu încântător pe sub stratul de praf. *Prinţişorul*, mi-am zis în sinea mea batjocoritor.

S-a întors, de parcă auzise. Preţ de-o clipă, ochii ni s-au întâlnit şi am simţit un fior. Mi-am smuls privirea şi mi-am făcut de lucru cu pâinea. Obrajii îmi ardeau şi pielea mă furnica de parcă stătea să izbucnească o furtună. Când am

îndrăznit într-un târziu să-mi ridic privirea, se întorsese spre masă şi vorbea cu ceilalţi băieţi.

După aceea, am încercat să-l iscodesc cu mai multă şiretenie, ţinându-mi capul plecat şi ochii, gata să ţâşnească în lături. Însă el era şi mai şiret. Cel puţin o dată în timpul mesei se întorcea şi mă prindea înainte să apuc să mă prefac nepăsător. Doar în acele clipe, frânturi de clipă, când ni se uneau privirile eram în stare să simt ceva. Strângerea de stomac, mânia ce mi se revărsa în vine. Eram ca un peşte cu ochii fermecaţi de cârlig.

În cea de-a patra săptămână de când eram în surghiun, am intrat în sală şi l-am găsit la masa unde stăteam de obicei. Masa mea, cum ajunsesem s-o socotesc, căci puţină lume avea chef să stea cu mine. Acum, din pricina lui, pe banchete se îmbulziseră băieţi neastâmpăraţi. Am înlemnit, pradă pornirii de a fugi, dar şi ţintuit locului de furie. Mânia a învins. Acolo era masa mea, n-o să mă silească el să plec, cu toţi băieţii pe care-i aducea cu el.

M-am aşezat pe ultimul loc gol, cu umerii încordaţi, gata de bătaie. Băieţii de pe cealaltă parte a mesei îşi dădeau în petic, şuşotind despre ceva legat de o pasăre care murise pe ţărm, o suliţă şi întrecerile din primăvară.

Nu-i auzeam. Prezenţa lui era ca o pietricică strecurată în încălţări, mi-era cu neputinţă să n-o iau în seamă. Avea pielea de culoarea uleiului de măsline proaspăt tescuit şi netedă ca lemnul lustruit, fără juliturile şi petele cu care eram presăraţi noi, restul.

Masa s-a terminat şi blidele au fost luate. O lună plină, tomnatică, muiată în culori naramzii plutea în amurgul din ferestrele sălii. Şi Ahile tot mai zăbovea. Îşi dădu absent la o parte părul din ochi; crescuse lunguţ în săptămânile scurse de când eram acolo. Se întinse spre un blid cu smochine de pe masă şi luă câteva în mâini.

Cu o răsucire din încheietură, azvârli smochinele în aer, una, două, trei, mânuindu-le cu atâta băgare de seamă, că pieliţa plăpândă le rămase teafără. O adăugă pe a patra, apoi pe a cincea. Băieţii chiuiau şi băteau din palme. Mai multe, mai multe!

Poamele zburau prin aer, amestecându-şi culorile, atât de iute, că parcă nici nu-i atingeau mâinile, făcând singure tumbe. Jongleria era un joc ieftin, de saltimbanci şi cerşetori, însă el o preschimba în altceva, într-un desen însufleţit în aer, atât de frumos, că nici măcar eu nu puteam să mă prefac nepăsător.

Privirea lui, care urmărise rotirea poamelor, se întoarse spre mine o clipă. Nici n-am apucat să-mi întorc ochii, că mi-a

şi zis, încet, dar limpede:

— Prinde.

O smochină se desprinse din desen, schiţând o boltă elegantă spre mine. Îmi căzu în căuşul palmelor, moale şi căldicică. I-am auzit pe băieţi chiuind.

Pe rând, Ahile prinse restul poamelor şi le puse la loc pe masă, cu o înfloritură de artist. În afară de ultima, pe care a mâncat-o, retezând cu dinţii pulpa întunecată pentru a dezveli seminţele rozalii. Poama era coaptă bine, zeama dădea pe-afară. Fără să mă gândesc, am dus-o la buze pe aceea azvârlită de el. Dulceaţa ei grunţuroasă mi-a umplut gura; îi simţeam pieliţa pufoasă pe limbă. Pe vremuri îmi plăcuseră mult smochinele.

S-a ridicat în picioare şi băieţii l-au salutat în cor, de plecare. M-am gândit că o să-mi mai arunce o privire. Însă doar ne-a întors spatele şi s-a făcut nevăzut în odaia lui, în cealaltă aripă a palatului.

A doua zi s-a întors Peleu la palat şi am fost adus dinaintea lui, în sala tronului, duhnind a fum, de la tisa ce ardea în cămin. Am îngenuncheat aşa cum se cuvine, l-am salutat şi m-a răsplătit cu faimosul său zâmbet milos.

— Patroclu, i-am spus, când m-a întrebat cum mă cheamă.

Mai că mă obişnuisem de-acum cu numele acesta sărac, neurmat de cel al părintelui meu. Peleu a încuviinţat. Mi se părea bătrân şi gârbovit, însă n-avea mai mult de cincizeci de ani, era de-o vârstă cu tatăl meu. Nu arăta ca un bărbat în stare să cucerească o zeiţă sau să zămislească un fiu cum era Ahile.

— Te afli aici pentru că ai ucis un băiat. Înţelegi?

Aşa erau de cruzi oamenii mari. *Înţelegi?*

— Da, i-am răspuns.

Aş fi putut să-i zic mai multe, despre visele care mă lăsau năuc şi cu ochii roşii, ţipetele care-mi crestau gâtlejul când mi le înghiţeam. Cum străbăteau stelele bolta de deasupra ochilor mei neadormiţi.

— Eşti binevenit la curtea mea. S-ar putea, în ciuda celor făptuite, să iasă din tine un bărbat de ispravă.

Voia să mă aline.

Mai târziu în ziua aceea, poate de la el, poate de la vreo slugă care trăsese cu urechea, băieţii au aflat în sfârşit pricina surghiunului meu. Ar fi trebuit să mă aştept. Îi auzisem destul de des cum îi bârfeau pe alţii; zvonurile erau singura monedă de schimb între ei. Şi totuşi m-a mirat să-i văd aşa schimbaţi dintr-odată, să observ cum le înfloreşte frica şi fascinaţia pe

chipuri când treceam pe lângă ei. Acum până şi cel mai îndrăzneţ dintre ei şoptea o rugă dacă se atingea din întâmplare de mine, ca să nu se aleagă cu ghinion, căci eriniile, furtunoasele noastre duhuri răzbunătoare, nu erau tot timpul conştiincioase. Băieţii stăteau la adăpost şi îl urmăreau cu privirea ca vrăjiţi. *Ce zici, o să-i bea sângele?*

Simţeam că mă înec când îi auzeam şuşotind, de parcă mâncarea mi s-ar fi preschimbat în cenuşă. Îmi împingeam blidul în lături şi mă duceam să caut un ungher sau un coridor pustiu unde să nu mă tulbure nimeni, în afară de vreo slugă aflată în trecere. Lumea cea mărginită s-a îngustat şi mai tare: au mai rămas doar crăpăturile din podea şi spirele sculptate în pereţii de piatră. Scrâşneau încetişor când îmi treceam degetele de-a lungul lor.

— Am auzit că eşti aici.

Un glas limpede, ca pâraiele după dezgheţ.

Mi-am ridicat capul brusc. Eram într-o cămară, ghemuit cu genunchii la piept, între amfore cu ulei de măsline gros. Mă visasem peşte, argintat de soare într-un salt deasupra mării. Valurile se topiră, preschimbându-se iarăşi în amfore şi saci cu grâne.

Ahile stătea deasupra mea. Mă privea serios, cu ochii lui de un verde neschimbător. M-am zbârlit tot, simţindu-mă vinovat. Nu acolo trebuia să fiu şi o ştiam prea bine.

— Te-am căutat, mi-a zis.

Vorbele lui nu vădeau nici un simţământ anume, nu puteam să ghicesc mai nimic în ele.

— Nu te-ai dus la exerciţiile de dimineaţă.

M-am făcut roşu la faţă. O furie surdă se înălţă din spatele vinovăţiei. Avea dreptul să mă mustre, însă îl uram pentru asta.

— De unde ştii? Tu nu eşti de faţă.

— A băgat de seamă dascălul şi s-a dus să vorbească cu tata.

— Şi el te-a trimis.

Voiam să-l zgândăr; nu-mi plăcea că ducea vorba.

— Nu, eu am vrut să vin. Glasul îi era potolit, dar i se încleştaseră un pic fălcile. I-am auzit vorbind. Am venit să văd dacă nu cumva ţi-e rău.

N-am răspuns. Mă cercetă o clipă.

— Tata se gândeşte dacă să te pedepsească, zise.

Ştiam ce însemna asta. Pedepsele erau trupeşti, împărţite de obicei în public. Prinţii nu erau biciuiţi niciodată, însă eu nu mai eram prinţ.

— Nu ţi-e rău, spuse el.

— Nu, am răspuns sec.

— Atunci n-o să ai ce spune ca să te ierte.

— Ce?

Înfricoşat cum eram, nu mai ştiam ce zice.

— N-ai să poţi spune că erai în altă parte, îmi zise răbdător. Ca să nu fii pedepsit. Ce-o să zici?

— Nu ştiu.

— Trebuie să zici ceva.

M-am aprins tot de furie, văzându-l cum stăruie.

— Tu eşti prinţul, m-am răstit.

M-a privit cu surprindere, înclinându-şi uşor capul, ca o pasăre curioasă.

— Şi?

— Vorbeşte cu tatăl tău şi spune-i că eram cu tine. Aşa o să mă ierte.

Vorbisem cu o siguranţă de sine pe care nu o simţeam. Dacă eu aş fi vorbit cu tata în apărarea altui băiat, l-ar fi biciuit ca să-mi facă în ciudă. Dar eu nu eram Ahile.

Între ochi îi apăru o cută măruntă.

— Nu-mi place să mint, spuse el.

Era un soi de nevinovăţie de care te dezobişnuiai repede, ca să scapi de batjocura celorlalţi băieţi; nici dacă ai fi simţit aşa ceva, n-o ziceai deschis.

— Atunci ia-mă cu tine la lecţii, i-am spus. Ca să nu fie o minciună.

Ridică din sprâncene şi mă privi cercetător. Stătea neclintit, pătruns de o linişte pe care n-o crezusem omenească, cu desăvârşire încremenit, fără suflare şi puls – ca o căprioară cu urechile ciulite să asculte arcul vânătorului. Mi-am dat seama că-mi ţineam răsuflarea.

Apoi pe chip i s-a schimbat ceva. Luase o hotărâre.

— Vino, îmi zise.

— Unde?

Eram neîncrezător; poate că aveam să fiu pedepsit că propusesem o înşelăciune.

— La lecţia de liră. Ca să nu fie o minciună, cum ai zis tu. După aceea o să vorbim cu tata.

— Acum?

— Da. De ce nu?

Mă privea curios. *De ce nu?*

Când m-am ridicat să-l urmez, mă dureau mădularele de cât stătusem pe piatra rece. Pieptul îmi vibra de un simţământ pe care nu reuşeam să-l numesc întocmai. Eliberare, primejdie şi speranţă totodată.

Am păşit în linişte pe coridoarele întortocheate şi am ajuns până la urmă într-o odaie mică, unde nu erau decât un

cufăr mare şi scaune fără spătar. Ahile îmi făcu semn spre unul şi m-am dus să mă aşez – un petic de piele bine întins peste un schelet de lemn. Un scaun de muzicant. Le văzusem doar arareori, când veneau rapsozi să-i cânte tatei la foc.

Ahile deschise cufărul. Scoase o liră şi mi-o întinse.

— Nu cânt, i-am zis.

Şi-a încreţit fruntea.

— Niciodată?

Ciudat, dar dintr-odată îmi doream să nu-l dezamăgesc.

— Tatei nu-i plăcea muzica.

— Şi? Tatăl tău nu e aici.

Am luat lira. Era rece la atingere şi netedă. Mi-am trecut degetele pe strune, auzind zumzetul unei note încă necântate; era lira cu care îl văzusem în prima mea zi aici.

Ahile se aplecă iar deasupra cufărului, mai scoase un instrument şi veni lângă mine.

Şi-l puse pe genunchi. Lemnul era bine şlefuit, suflat în aur şi se vedea că fusese întreţinut cu mare grijă. Era lira mamei, pe care o trimisese tata ca parte din preţul meu.

Ahile ciupi o strună. Se înălţă o notă caldă şi vibrantă, dulce şi pură. Mama îşi trăgea întotdeauna scaunul aproape de aezi când veneau, atât de aproape, că tata se strâmba şi slugile şuşoteau. Mi-am amintit dintr-odată cum îi luceau ochii întunecaţi la lumina focului, în timp ce urmărea mâinile aedului. Privirea de pe chipul ei părea însetată.

Ahile mai ciupi o strună şi în aer vibră o notă mai adâncă decât prima. Duse mâna la un cârlig, îl suci.

E lira mamei, îmi venea să zic. Vorbele îmi stăteau pe limbă, altele îngrămădindu-se chiar după ele. *E lira* mea. Dar n-am vorbit. Ce putea să zică dacă declaram una ca asta? Acum lira era a lui.

Am înghiţit în sec, cu gâtlejul uscat.

— E frumoasă.

— Mi-a dat-o tata, zise el neatent.

Doar gingăşia cu care o ţinea mi-a oprit o nouă izbucnire de mânie.

N-a băgat de seamă.

— Poţi s-o ţii dacă vrei.

Lemnul avea să fie neted, l-aş cunoaşte la atingere ca pe pielea mea.

— Nu, am zis, cu durere în piept.

N-o să plâng în faţa lui.

A dat să zică ceva. Însă chiar atunci a intrat dascălul, un bărbat trecut de floarea vârstei. Avea mâini bătătorite, de muzicant, şi-şi aducea propria liră, sculptată din lemn de alun, închis la culoare.

— Cine-i ăsta? a întrebat.

Avea un glas aspru şi zgomotos. Era muzicant, dar nu cântăreţ.

— El e Patroclu, zise Ahile. Nu cântă, dar o să înveţe.

— Nu la instrumentul ăla.

Bărbatul întinse mâna repezit ca să-mi smulgă lira. Degetele mi s-au încleştat din instinct pe ea. Nu era la fel de frumoasă ca lira mamei, însă tot era un instrument vrednic de un prinţ. Nu voiam să renunţ la el.

N-a fost nevoie. Ahile îl prinsese de încheietură, înainte să mă atingă.

— Ba la instrumentul ăla, dacă aşa îi place.

Dascălul era furios, însă nu mai zise nimic. Ahile îi dădu drumul şi se aşeză, ţeapăn.

— Începe, zise el.

Ahile încuviinţă şi se aplecă asupra lirei. N-am apucat să mă întreb, cu mirare, de ce oare se amestecase. Degetele îi atinseră strunele şi toate gândurile mi-au fost risipite. Sunetul era curat şi dulce ca apa, luminos ca galbenul lămâilor. Nu semăna cu nici o muzică din câte auzisem. Avea căldură, ca un foc, avea substanţă şi greutate ca fildeşul sculptat. Te purta avântat şi te mângâia totodată. Câteva fire de păr i se desprinseră, acoperindu-i ochii în vreme ce cânta. Erau subţiri ca strunele de liră şi străluceau.

Se opri, îşi dădu părul din ochi şi se întoarse spre mine.

— Acum tu.

Am clătinat din cap, simţindu-mi-l atât de plin, încât părea gata să se reverse. Acum nu mai puteam să cânt. Şi n-aş mai fi cântat nicicând dacă puteam să stau şi să-l ascult pe el.

— Cântă tu, i-am zis.

Ahile se întoarse la strune şi muzica se înălţă iarăşi. De astă dată, cântă şi din gură, împletindu-şi propriul instrument cu un glas înalt, limpede şi bogat. Capul i se lăsă puţin pe spate, dându-i în vileag gâtul mlădios şi mătăsos ca de căprior. Un surâs blând îi rotunjea colţul din stânga al buzelor. Fără să vreau, m-am trezit că mă aplec spre el.

Când s-a oprit într-un târziu, am simţit un gol ciudat în piept. L-am urmărit cum se ridică, pune lirele la locul lor şi închide cufărul. Şi-a luat rămas-bun de la dascăl, care s-a întors şi a ieşit. Mi-a luat mult să-mi revin şi să bag de seamă că mă aştepta.

— Acum mergem la tata.

Nu mă încredeam în propriul glas, aşa că am încuviinţat şi l-am urmat afară din odaie, apoi pe coridoarele cotite, ducându-ne la rege.

Capitolul 5

Ahile mă opri când ajunserăm dincolo de uşile cu ţinte de bronz deschizându-se în sala de primire a lui Peleu.

— Aşteaptă aici, îmi zise el.

Peleu stătea pe un jilţ, în celălalt capăt al încăperii. Un bărbat mai în vârstă, pe care-l mai văzusem împreună cu Peleu, stătea în picioare lângă el, de parcă cei doi tocmai se sfătuiseră. Focul scotea un fum gros şi încăperea părea încinsă şi fără aer.

Pe pereţi erau tapiserii vopsite în culori vii şi arme vechi ce luceau de cât le lustruiseră slugile. Ahile păşi prin dreptul lor şi îngenunche la picioarele tatălui său.

— Tată, am venit să-ţi cer iertare.

— Ah! exclamă Peleu ridicând din sprânceană. Să auzim atunci.

De unde stăteam eu, pe chip i se citea o anume răceală şi nemulţumire. Dintr-odată m-am temut. Îi oprisem de la treburile lor, iar Ahile nici nu bătuse măcar înainte să intre.

— L-am luat pe Patroclu de la lecţii.

Numele meu suna ciudat pe buzele lui, mai să nu-l recunosc.

Bătrânul rege îşi uni sprâncenele.

— Pe cine?

— Meneţianul, zise Ahile.

Fiul lui Menoitios.

— Ah. Peleu îşi plimbă privirea de-a lungul covorului, spre locul unde stăteam eu, încercând să nu mă foiesc. Da, băiatul pe care vrea să-l biciuiască dascălul care-i învaţă luptele.

— Da. Însă nu e vina lui. Am uitat să zic că aş vrea să-mi fie soţ.

Therapon, aşa a zis. Un tovarăş de luptă, legat de un prinţ prin jurăminte de sânge şi dragoste. La război, aceşti bărbaţi îi

erau strajă de onoare; în vreme de pace, sfetnicii săi cei mai apropiaţi. Era un rang dintre cele mai preţuite, unul dintre motivele pentru care toţi băieţii aceia se ţineau roi după fiul lui Peleu; sperau să fie aleşi.

Peleu îşi îngustă ochii.

— Vino încoace, Patroclu.

Mi se afundau tălpile în grosimea covorului. Am îngenuncheat ceva mai departe, în spatele lui Ahile. Simţeam pe piele privirea regelui.

—Atâţia ani, Ahile, te-am îndemnat să-ţi alegi soţi şi i-ai refuzat pe toţi. De ce tocmai băiatul ăsta?

Şi mie îmi venise să întreb. N-aveam ce să-i ofer unui asemenea prinţ. Atunci de ce îşi făcuse milă de mine? Peleu şi cu mine i-am aşteptat răspunsul.

— E un băiat uimitor.

Mi-am ridicat privirea, încruntat. Dacă aşa mă găsea, era singurul.

— Uimitor, repetă Peleu ca un ecou.

— Da.

Ahile n-a mai dat lămuriri, deşi sperasem să o facă.

Peleu îşi frecă nasul, dus pe gânduri.

— Băiatul acesta e în surghiun, are onoarea pătată. N-o să aducă nimic bun numelui tău.

— Nici n-am nevoie, spuse Ahile. N-a vorbit nici mândru, nici fudul. Doar cinstit.

Peleu încuviinţă.

— Însă ceilalţi băieţi te vor pizmui că ţi-ai ales un asemenea soţ. Ce le vei zice?

— Nu le voi zice nimic, veni răspunsul fără şovăială. Nu ei îmi spun ce să fac.

Am simţit cum îmi zvâcneşte sângele mai tare în vine de teama mâniei lui Peleu. Însă aceasta nu s-a făcut simţită. Tatăl şi fiul şi-au unit privirile şi o notă foarte slabă de veselie înflori în colţul buzelor lui Peleu.

— Ridicaţi-vă amândoi.

Am făcut întocmai, simţindu-mă ameţit.

— Acum vă voi spune ce-am hotărât. Ahile, îţi vei cere iertare de la Amfidamas şi la fel şi Patroclu.

— Da, tată.

— Atât am avut de spus.

Şi cu asta ne întoarse spatele, îndreptându-se spre sfetnicul său, ca semn că puteam să plecăm.

Când am ajuns iarăşi afară, Ahile m-a trimis iute la plimbare.

— Ne vedem la masă, zise el şi dădu să plece.

Cu un ceas înainte aş fi fost bucuros să scap de el; acum, curios, simţeam imboldul de a-l urma.

— Unde te duci?

Se opri.

— La lecţii.

— Singur?

— Da. Nimeni nu poate să vadă cum mă lupt.

Părea obişnuit să dea acest răspuns.

— De ce?

Mă privi lung, de parcă şi-ar fi cântărit gândurile.

— Din porunca mamei. Din pricina oracolului.

— Ce oracol?

— Că voi fi cel mai bun războinic dintre cei de-o vârstă cu mine.

Părea o pretenţie copilărească, o scorneală. Însă el a zis-o cu simplitate, de parcă ar fi spus cum îl cheamă.

Îmi venea să întreb: *Şi chiar eşti cel mai bun?* Dar n-am făcut altceva decât să zic fâstâcindu-mă un pic:

— Când s-a făcut oracolul ăsta?

— La naşterea mea. Un pic înainte. Ilitia a venit şi i-a zis-o mamei.

Ilitia, zeiţa naşterilor, se zicea că moşeşte chiar ea când vin pe lume semizeii. Cei a căror naştere era prea de seamă ca să fie lăsată la voia întâmplării. Uitasem. *Mama lui e zeiţă.*

— Şi lumea ştie? am întrebat şovăitor, nevoind să întind coarda.

— Unii ştiu, alţii nu. Însă de asta mă duc singur la lupte.

Dar n-a plecat. Mă privea. Părea să aştepte.

— Atunci ne vedem la masă, am zis într-un târziu.

A încuviinţat şi s-a dus.

Când am ajuns eu, se aşezase deja la masa mea, înconjurat de liota lui de băieţi. Cumva, mă aşteptasem să nu fie acolo; să fi visat tot ce se întâmplase în dimineaţa aceea. Când m-am aşezat, i-am întâlnit ochii, simţindu-mă aproape vinovat, apoi mi i-am ferit cu iuţeală. Eram roşu la faţă, puteam să jur. Îmi simţeam mâinile grele şi stângace când le-am întins spre bolurile de mâncare. Eram atent la fiecare înghiţitură şi fiecare expresie de pe chipul meu. În seara aceea am avut parte de o cină foarte gustoasă, peşte fript cu lămâie şi ierburi, brânză şi pâine proaspătă, iar el a mâncat pe săturate. Băieţii nu-mi luau în seamă prezenţa. De mult nu mă mai vedeau.

— Patroclu.

Ahile nu-mi rostea numele împleticit, cum făcea lumea mai tot timpul, chinuindu-se să toarne toate literele deodată, de

parcă voiau să scape de el. El, în schimb, rostea răsunător fiecare silabă: *Pa-tro-clu*. În jur, cina ajunsese la sfârşit şi slujitorii strângeau mesele. Am ridicat ochii şi băieţii au amuţit, privind cu interes la noi. De obicei nu ne spunea nici unuia pe nume.

— La noapte dormi în odaia mea, zise el.

Eram atât de surprins, încât aproape că rămăsesem cu gura căscată. Însă erau şi băieţii de faţă şi mi se insuflase prin creştere o mândrie princiară.

— Bine, am zis.

— O să-ţi aducă un slujitor lucrurile.

Parcă-i auzeam pe băieţii ce se zgâiau la noi spunându-şi în sinea lor: *De ce tocmai el?* Peleu nu minţise: îl încurajase adesea pe Ahile să-şi aleagă soţi. Însă în toţi anii aceia, nici un băiat nu-i stârnise lui Ahile vreo curiozitate aparte, dar se purta cuviincios cu toţi, aşa cum se cuvenea, prin buna lui creştere. Iar acum îi încredinţase această cinste celui mai îndoielnic dintre noi, mărunţel, nerecunoscător şi pesemne blestemat.

S-a întors să plece şi m-am luat după el, încercând să nu mă împiedic, cu toate privirile celor de la masă pironite în spatele meu. M-a condus pe lângă odaia unde dormisem şi pe lângă sala orânduirii, cu tronul ei înalt. Am mai dat un cot şi m-am pomenit într-o parte a palatului pe care n-o ştiam, o aripă înclinată spre apă. Pe pereţi erau desene colorate, care păreau să lase dâre cenuşii când treceam cu torţa aprinsă prin dreptul lor.

Odaia lui era atât de aproape de mare, că aerul avea gust de sare. Aici nu era nici un desen pe pereţi, doar piatră simplă şi un singur covor moale. Mobila era simplă, dar bine făcută, dintr-un lemn noduros şi întunecat care părea adus de pe meleaguri străine. Mai lângă perete, am văzut o saltea de paie groasă. A făcut semn spre ea.

— E pentru tine.

— Ah.

Nu părea potrivit să-i mulţumesc.

— Eşti obosit? mă întrebă.

— Nu.

Încuviinţă de parcă spusesem ceva înţelept.

— Nici eu.

Am încuviinţat la rândul meu. Amândoi prudenţi şi politicoşi, dând din cap ca nişte păsări. Urmă un răstimp de tăcere.

— Vrei să mă ajuţi cu jongleriile?

— Nu mă pricep.

— Nu-i nevoie să te pricepi. Îţi arăt eu.

Îi spusesem că nu sunt obosit şi deja regretam. Nu voiam să mă fac de râs în faţa lui. Însă pe chip i se citea speranţa şi simţeam că ar fi fost meschin să refuz.

— Bine.

— Câte poţi să ţii în mână?

— Nu ştiu.

— Arată-mi mâna.

I-am arătat-o, cu palma în sus. Şi-a pus palma lui deasupra. Am încercat să nu tresar. Avea pielea moale şi un pic lipicioasă de la masă. Îi simţeam buricele cărnoase ale degetelor foarte calde la atingere.

— Cam la fel. Atunci mai bine începem cu două. Ia astea.

A luat şase mingiuţe de piele, de soiul celor folosite de saltimbanci. Mi-am oprit ascultător două.

— Când îţi zic, aruncă-mi una.

De felul meu, m-aş fi burzuluit dacă mă lua cineva aşa de sus. Însă cumva vorbele lui nu păreau porunci. Începu să jongleze cu restul mingilor.

— Acum, zise el.

Am azvârlit mingea spre el şi am văzut cum o atrage fără efort în cercul desenat în aer.

— Încă o dată, zise el.

I-am mai aruncat o minge, care s-a alăturat celorlalte.

— Eşti bun, îmi zise el.

M-am uitat repede la el. Îşi bătea joc de mine? Însă faţa îi părea sinceră.

— Prinde.

O minge se întoarse la mine, precum smochina de la masă.

Nu-mi trebuia cine ştie ce meşteşug ca să-mi fac treaba, dar îmi plăcea oricum. Ne-am trezit zâmbind de câte ori prindeam sau aruncam bine o minge.

După o vreme s-a oprit şi a căscat.

— S-a făcut târziu, spuse.

Cu mirare, am zărit pe fereastră luna înălţată pe boltă; nici nu băgasem de seamă cum s-au scurs minutele.

M-am aşezat pe salteaua mea şi l-am privit îndeletnicindu-se cu pregătirile de culcare: s-a spălat pe faţă cu apă dintr-un urcior cu gură largă, şi-a dezlegat bucata de piele care-i ţinea părul legat. Liniştea îmi readuse stingherea în suflet. *De ce eram aici?*

Ahile stinse torţa.

— Noapte bună, îmi zise.

— Noapte bună.

Cuvintele sunau ciudat, ca o limbă străină.

Timpul trecea. În lumina lunii, abia îi desluşeam forma feţei, desăvârşită ca o sculptură, în cealaltă parte a odăii. Ţinea buzele un pic depărtate şi un braţ ridicat fără grijă deasupra capului. Arăta altfel adormit, frumos, însă rece ca luna. M-am trezit dorindu-mi să se deştepte, ca să-l văd iarăşi însufleţit.

A doua zi, după masa de dimineaţă, m-am întors în odaia băieţilor, aşteptându-mă să-mi găsesc lucrurile la locul lor. Nu erau şi am văzut că aşternuturile fuseseră luate de pe patul meu. M-am mai uitat o dată după prânz, apoi din nou după lecţiile cu lancea şi încă o dată înainte de culcare, însă locul dinainte a rămas gol şi nefăcut. *Aşa deci. Tot acolo.* M-am îndreptat prudent spre odaia lui, aşteptându-mă cumva să mă oprească vreun slujitor. Nimeni n-a făcut-o.

În pragul uşii lui, am şovăit. Era înăuntru, tolănit cum îl văzusem în prima zi, cu un picior atârnându-i din pat.

— Salutare, mi-a zis.

Dacă ar fi arătat cel mai mic semn de şovăială sau mirare, aş fi plecat, m-aş fi dus înapoi şi aş fi dormit mai bine pe un mănunchi de stuf, decât să rămân acolo. Însă nu a arătat. Nu am băgat de seamă decât tonul lejer şi o atenţie vie în ochii lui.

— Salutare, am răspuns, ducându-mă la locul meu, pe salteaua din cealaltă parte a odăii.

Încet, încet, m-am obişnuit. Nu mai tresăream când vorbea el, nu mă mai aşteptam să fiu certat. Nu-mi mai închipuiam că voi fi dat pe uşă afară. După masă, picioarele mă purtau din obişnuinţă spre odaia lui, iar salteaua pe care mă întindeam o socoteam a mea.

Noaptea, încă-l mai visam pe băiatul mort. Însă când mă trezeam, asudat şi înspăimântat, luna lucea pe ape afară şi auzeam valurile cum lingeau ţărmul. În penumbră, îl vedeam pe el, cum respiră uşor, cu mădularele odihnind în cele mai întâmplătoare poziţii. Fără să vreau, pulsul îmi încetinea. Chiar şi adormit, avea o însufleţire ce dădea morţii şi spiritelor un aer prostesc. După un timp, mi-am dat seama că puteam să dorm din nou. După încă un timp, visele s-au rărit şi au dispărut.

Am aflat că nu era atât de sobru cum părea. Dincolo de postura sa obişnuită, neclintită, exista un alt chip, neastâmpărat, şlefuit ca o nestemată, ce atrăgea lumina. Îi plăcea să-şi pună la încercare în joacă propriul meşteşug, să prindă obiectele cu ochii închişi, să pună la cale salturi imposibile, peste paturi şi scaune. Când zâmbea, coada ochilor i se încreţea ca o frunză ţinută la foc.

Era tot o văpaie. Scânteia, atrăgea privirile. Răspândea o anume vrajă, chiar şi la deşteptare, cu părul ciufulit şi chipul încă buimac de somn. De aproape, picioarele îi păreau aproape nepământene: buricele desăvârşite ale degetelor, tendoanele ce tremurau ca strunele de liră. Avea călcâiele bătătorite, albe cu trandafiriu, pentru că umbla peste tot desculţ. Tatăl său îl punea să le ungă cu uleiuri ce miroseau a santal şi rodie.

Începuse să-mi povestească tot ce făcuse peste zi, înainte să ne fure somnul. O vreme l-am ascultat doar, însă apoi am prins şi eu glas. Îi povesteam la rândul meu, mai întâi despre palat, apoi crâmpeie de *dinainte*: pietrele săltăreţe azvârlite în apă, căluţul de lemn cu care mă jucasem, lira din zestrea mamei.

— Mă bucur că tatăl tău te-a lăsat s-o aduci cu tine, zise el.

Nu după mult timp, discuţiile s-au revărsat şi în afara nopţii. M-am mirat singur câte erau de zis, despre toate, despre ţărm, despre mesele pe care le luam, vreun băiat sau altul.

Am încetat să mă păzesc de batjocură, coada de scorpion tăinuită printre vorbele lui. Căci el spunea tot ce gândea; rămânea nedumerit dacă nu făceai şi tu întocmai. Unii ar fi luat-o drept sărăcie sufletească. Însă nu e şi ăsta un soi de înzestrare – să vorbeşti întotdeauna drept din inimă?

Într-una din după-amiezi, când am vrut să-l las să se ducă singur la lecţii, mi-a zis:

— Ce-ar fi să vii cu mine?

Avea glasul uşor forţat; dacă nu mi s-ar fi părut cu neputinţă, aş fi zis că are emoţii. În aerul dintre noi, de la o vreme atât de tihnit, se simţi dintr-odată o încordare.

— Bine, am zis.

Erau ceasurile de linişte de la sfârşitul după-amiezii; palatul adormise toropit de arşiţă, lăsându-ne singuri. Am luat-o pe unde ocoleam cel mai mult, pe poteca şerpuitoare din crângul de măslini, spre casa unde se ţineau armele.

Am rămas în prag cât timp şi-a ales armele cu care se pregătea, o lance şi o sabie, cu vârful un pic tocit. Am dat să fac la fel, dar am şovăit.

— Să-mi aleg?

Clătină din cap. *Nu.*

— Nu mă lupt cu nimeni, îmi zise.

L-am urmat afară, în cercul arenei.

— Niciodată?

— Nu.

— Atunci de unde ştii că…

M-am întrerupt când Ahile a luat poziţie de luptă în centru, cu lancea în mână şi sabia la şold.

— Că profeţia e adevărată? Cred că n-am de unde.

Sângele zeiesc curge altfel în vinele fiecărui vlăstar ceresc. Glasul lui Orfeu punea copacii pe plâns, Heracles putea să te omoare doar bătându-te pe spate. Minunea lui Ahile era iuţimea sa. Lancea sa, când se pregătea s-o arunce, se mişca de nici n-o vedeam. Se repezea scânteind înainte şi înapoi, răsucindu-se. Coada lăncii părea să curgă în mâinile lui, vârful cenuşiu întunecat vibra ca o limbă de şarpe. Tălpile-i băteau în pământ ca la dans, nu stăteau o clipă.

Rămăsesem ţintuit locului, privind. Mai că mi se tăiase răsuflarea. Chipul îi era liniştit şi golit de gânduri, nu i se citea pe el nici urmă de străduinţă. Se mişca atât de curgător, că parcă şi vedeam bărbaţii cu care se lupta, câte zece, douăzeci o dată, împresurându-l din toate părţile. Sări, despicând aerul cu lancea, şi totodată cu cealaltă mână îşi scoase sabia din teacă. Se repezi cu amândouă, mişcându-se ca o apă, ca un peşte prin valuri.

Deodată se opri. Îl auzeam cum răsuflă, doar puţintel mai tare decât de obicei, în aerul nemişcat al după-amiezii.

— Cine te-a învăţat? l-am întrebat.

Nu ştiam ce să zic altceva.

— Tata, puţin.

Puţin. Mai că mi-era teamă.

— Nimeni altcineva?

— Nu.

Am păşit în faţă.

— Luptă-te cu mine.

Scoase un sunet care aproape semăna cu un hohot de râs.

— Nu. Fireşte că nu.

— Luptă-te cu mine.

Parcă nu eram eu. Tatăl lui îl învăţase puţin să se lupte. Şi restul de unde venea? De la zei? Ceva mai zeiesc nu mai văzusem nicicând. La el, meşteşugul acesta al nostru din topor, care atâta ne făcea să asudăm, părea frumos. Înţelegeam de ce nu-i îngăduia tatăl lui să se lupte de faţă cu alţii. Cum ar fi putut vreun muritor de rând să se fălească cu priceperea sa, când exista o asemenea făptură pe lume?

— Nu vreau.

— Te poftesc să te baţi.

— N-ai nici o armă.

— O să-mi aleg.

Îngenunche şi-şi lăsă armele în tină. Îmi căută privirea.

— Nu mă bat cu tine. Nu-mi mai cere aşa ceva.

— Ba o să-ţi cer. N-ai cum să mă opreşti.

Am făcut un pas în faţă, trufaş. Ceva mă ardea pe dinăuntru, o nerăbdare, o încredere deplină. Îmi doream această luptă, iar el avea să mi-o ofere.

A făcut o strâmbătură şi aproape că i-am citit mânia pe chip. M-am bucurat. O să-l întărât, dacă altfel nu se poate. Aşa o să se bată cu mine. Îmi zumzăiau nervii, simţind primejdia.

Însă el a plecat de lângă mine, lăsându-şi armele în tină.

— Vino înapoi, i-am zis. Apoi mai tare: Vino înapoi. Ţi-e frică?

Iarăşi râsul acela înăbuşit al lui, fără să-şi întoarcă faţa spre mine.

— Nu, nu mi-e frică.

— Ar trebui să-ţi fie.

Am zis-o în glumă, ca să mai risipesc încordarea, însă în atmosfera aceea încordată dintre noi n-a sunat aşa. Încă stătea cu spatele la mine, neclintit şi de neclintit.

Îl fac eu să se uite la mine, mi-am zis. Picioarele mele au înghiţit cât ai clipi cei cinci paşi dintre noi şi m-am izbit de spatele lui.

A făcut un pas în faţă, prăbuşindu-se, cu mine agăţat de el. Am căzut amândoi, de l-am auzit icnind când i-a ieşit răsuflarea din piept. Însă nici n-am apucat să vorbesc, că s-a răsucit pe sub mine şi m-a apucat de încheieturi. M-am zbătut, fără să mai ştiu prea bine ce avusesem de gând. Însă iată că îmi ţinea piept şi trebuia să mă lupt să scap.

— Dă-mi drumul!

Am încercat să-mi eliberez mâinile din strânsoarea lui.

— Nu.

Cu o mişcare iute, mă întoarse sub el şi mă ţintui la pământ, cu genunchii înfipţi în burta mea. Am început să gâfâi, mânios, însă ciudat de mulţumit.

— N-am mai văzut pe nimeni să lupte ca tine, i-am zis.

O mărturisire sau o învinuire – sau amândouă.

— Nu prea ai văzut multe la viaţa ta.

M-am oţărât la el, cu toate că mi-o spusese fără răutate.

— Ştii ce vreau să zic.

Nu puteam să-i citesc nimic în ochi. Deasupra noastră, măslinele verzi foşneau încet.

— Poate. Ce vrei să zici?

M-am zbătut tare şi mi-a dat drumul. Ne-am ridicat în capul oaselor, cu tunicile prăfuite şi lipite de spinare.

— Vreau să zic…

Am tăcut. Mă stârnise de-acum, simţeam cum mă sfredelesc mânia şi invidia bine cunoscute, aprinzându-se dintr-odată, ca flacăra dintr-un amnar. Însă cuvintele amare pieriră de cum le-am gândit.

— Nu-i nimeni ca tine, am zis în cele din urmă.

Mă privi o clipă, în liniște.

— Și?

Ceva din felul cum o zisese m-a golit de ultimul strop de mânie. Pe vremuri poate că aș fi avut ceva împotrivă. Dar acum, cine mă credeam să privesc așa ceva cu pizmă?

De parcă îmi auzise gândurile, Ahile zâmbi, iar fața i se lumină ca soarele.

Capitolul 6

După cele întâmplate, ne-am împrietenit dintr-odată, ca năvala şuvoaielor primăvăratice din munţi. Pe vremuri, eu şi ceilalţi băieţi ne închipuiam că toată ziua e ocupat cu lecţiile lui de prinţ, treburi de stat şi luptele cu lancea. Însă între timp aflasem adevărul: în afară de lecţiile de liră şi exerciţiile de luptă, altceva nu mai învăţa. Într-una din zile mergeam să înotăm, în alta ne căţăram în copaci. Născoceam tot felul de jocuri, întreceri şi giumbuşlucuri. Stăteam lungiţi pe nisipul cald şi ziceam:

— Ia ghici la ce mă gândesc.

Şoimul pe care-l văzuserăm de la fereastră.

Băiatul cu un dinte strâmb în faţă.

Mâncare.

Iar în vreme ce înotam, ne jucam sau vorbeam, eram pătruns de un simţământ anume. Semăna aproape cu teama, cum mă cuprindea, înălţându-mi-se în piept. Semăna cu lacrimile, aşa de iute venea. Însă nu era nici una, nici alta, căci era uşor ca fulgul, pe când celelalte erau apăsătoare, şi era plin de viaţă, pe când celelalte erau surde. Îmi fusese dat să cunosc mulţumirea, crâmpeie de timp în care îmi urmasem plăceri singuratice: să azvârl cu pietricele, să mă joc cu zarurile sau să visez. Însă, de fapt, sentimentul de atunci fusese mai puţin o prezenţă şi mai degrabă o lipsă, o lepădare a groazei: tata nu era prin preajmă şi nici băieţii. Nu mi-era foame, nu eram obosit, nici bolnav.

Simţământul de acum era altfel. Mă trezeam că mă dor obrajii de atâta zâmbit, mă furnica pielea din creştetul capului, de credeam că o să mi se desprindă şi o să se ridice în aer. Limba mi-o lua înainte, ameţită de atâta libertate. Îi ziceam ba una, ba alta. Nu trebuia să mă tem că vorbesc prea mult. Nu trebuia să-mi fac griji că sunt prea plăpând sau prea domol. Ce-mi mai umbla gura! L-am învăţat cum să azvârle pietre

săltăreţe pe luciul apei, iar el m-a învăţat să cioplesc în lemn. Simţeam fiece nerv din trup, fiece adiere pe piele.

Ahile cânta la lira mamei şi eu îl priveam. Când îmi venea rândul să cânt, degetele mi se împleticeau între strune, iar pe dascăl îl apuca disperarea. Mie nici că-mi păsa.

— Mai cântă tu o dată, îi ziceam.

Iar el cânta până ce abia îi mai vedeam degetele în întuneric.

Atunci am văzut cât de mult mă schimbasem. Nu mă mai necăjeam când pierdeam întrecerea, că pierdeam când înotam împreună spre stânci şi pierdeam iarăşi când azvârleam cu lancea sau cu pietre. Căci cum să te ruşinezi că pierzi când ai în faţa ochilor atâta frumuseţe? Mi-era de-ajuns să-l privesc cum câştigă, să văd cum îi scapără tălpile stârnind nisipul sau cum i se înalţă şi coboară umerii când îşi croieşte drum prin spuma sărată. Era de-ajuns.

Ne apropiam de sfârşitul verii, la mai bine de un an de când începuse surghiunul meu, când i-am zis până la urmă cum ajunsesem să-l ucid pe băiat. Eram cocoţaţi pe ramurile stejarului din curte, ascunşi de peticele de frunziş. Cumva, îmi venea mai uşor acolo, desprins de pământ, cu spatele sprijinit de trunchiul robust. M-a ascultat în linişte şi, după ce am sfârşit, m-a întrebat:

— De ce n-ai zis că te-ai apărat?

Îi stătea în fire să întrebe una ca asta, tocmai lucrul care nu-mi trecuse prin cap.

— Nu ştiu.

— Sau ai fi putut să minţi. Să zici că era deja mort când l-ai găsit.

M-am uitat lung la el, uluit de cât de simplu ar fi fost. Aş fi putut să mint. Apoi descoperirea ce urma de aici: *dacă aş fi minţit, acum eram în continuare prinţ*. Nu fusesem surghiunit pentru că făcusem moarte de om, ci pentru că nu fusesem îndeajuns de viclean. Acum înţelegeam dezgustul din ochii tatălui meu. Neghiobul de fecior mărturisea tot. Mi-am amintit cum îşi încleştase fălcile în tim p ce vorbeam. *Nu merită să fie rege.*

— Tu n-ai fi minţit, am zis.

— Nu, recunoscu el.

— Ce-ai fi făcut? l-am întrebat.

Ahile ciocăni cu un deget în craca pe care şedea.

— Nu ştiu. Nici nu-mi închipui. Cum ţi-a vorbit băiatul acela… Dădu din umeri. Nimeni n-a încercat vreodată să-mi ia ceva.

— Niciodată?

Nu-mi venea a crede urechilor. O viaţă lipsită de asemenea lucruri părea cu neputinţă.

— Niciodată. O clipă tăcu, dus pe gânduri. Nu ştiu, repetă el într-un sfârşit. Cred că m-aş mânia.

Închise ochii şi-şi sprijini iar capul de o ramură. Frunzele verzi de stejar îi înconjurau creştetul ca o coroană.

Acum îl vedeam adesea pe regele Peleu; uneori eram chemaţi la adunări şi la mesele date în cinstea regilor sosiţi la palat. Mi se îngăduia să stau la masă lângă Ahile, chiar să vorbesc dacă doream. Nu doream; mă mulţumeam să privesc în tăcere bărbaţii din jur. *Skops*, aşa mă poreclise Peleu. Bufniţa, de la ochii mei mari. Se pricepea să-şi arate căldura atotînvăluitoare şi fără nici un fel de obligaţii.

După ce plecau bărbaţii, rămâneam la foc împreună cu el şi ascultam poveşti din tinereţea lui. Bătrânul, cărunt şi veştejit acum, ne-a povestit că pe vremuri luptase cot la cot cu Heracles. Când am zis că-l văzusem pe Filoctet, a zâmbit.

— Da, cel ce poartă marele arc al lui Heracles. Pe vremurile acelea, era lăncier, cel mai curajos dintre noi.

Şi aşa ceva îi stătea în fire, laudele de soiul acesta. Acum înţelegeam cum îşi umpluse visteria cu atâtea daruri primite pentru a pecetlui înţelegeri şi alianţe. Între eroii noştri fanfaroni şi plini de patos, Peleu era excepţia: un om modest. Stăteam să-l ascultăm, iar slujitorii mai puneau un buştean pe foc şi încă unul. Când mijea de ziuă, ne trimitea la culcare.

Singurul loc unde nu-l urmam era atunci când se ducea să-şi vadă mama. Pleca în faptul nopţii sau în zori, înainte să se trezească palatul, şi se întorcea îmbujorat şi mirosind a mare. Când îl întrebam, îmi răspundea fără înconjur, cu un glas şters, cum nu te-ai fi aşteptat.

— E mereu la fel. Vrea să ştie ce fac şi dacă sunt bine. Îmi vorbeşte de faima pe care o am în rândul bărbaţilor. La sfârşit mă întreabă dacă vreau să vin cu ea.

Îi sorbeam fiecare cuvânt.

— Unde?

— În peşterile de pe fundul mării. Unde trăiau nereidele, atât de adânci, că soarele nici nu pătrundea în ele.

— Şi-ai să te duci?

A clătinat din cap.

— Tata spune să nu mă duc. Zice că nici un muritor care le vede nu se mai întoarce cum era înainte.

S-a întors o clipă cu spatele şi am făcut semnul din popor care te păzea de rele. *Zeii să ne aibă în pază!* Mă speria puţin să-l aud vorbind atât de liniştit de asemenea lucruri. În

poveştile noastre nu ieşea deloc bine când se amestecau zeii cu muritorii. Însă era mama lui, îmi ziceam ca să mă liniştesc, iar el era semizeu.

Cu timpul, vizitele pe care le făcea mamei lui au devenit o altă ciudăţenie de-a lui cu care m-am obişnuit, precum miraculoasele sale picioare sau dibăcia neomenească a degetelor lui. Când îl auzeam cum pătrunde înapoi pe fereastră în zori, bâiguiam din patul meu:

— Mama ta e bine?

Iar el răspundea:

— Da, e bine. Şi adăuga, poate: Azi apa e plină de peşti. Sau: Golful e cald ca apa din covată.

Iar apoi adormeam la loc.

Într-o dimineaţă din a doua primăvară, s-a întors de la mama lui mai târziu decât de obicei; soarele aproape că se înălţase din apă şi tălăngile răsunau pe dealuri.

— Mama ta e bine?

— E bine. Vrea să te cunoască.

Am simţit un fior de teamă, dar mi l-am înăbuşit.

— Crezi că se cuvine?

Nu-mi închipuiam ce voia de la mine. Ştiam că i se dusese vorba cât de mult ura muritorii.

Nu s-a uitat în ochii mei; întorcea fără încetare între degete o piatră pe care o găsise.

— Nu are ce să ţi se întâmple. Mâine-noapte, aşa zice.

Atunci am înţeles că primise poruncă. Zeii nu te rugau. Îl cunoşteam destul de bine şi vedeam că se simte stânjenit. Cu mine nu se purta niciodată aşa de băţos.

— Mâine?

Încuviinţă.

Nu voiam să vadă că mă tem, cu toate că de obicei nu ne tăinuiam nimic.

— Să… să-i aduc un dar? Vin îndulcit cu miere?

Îl turnam pe altarele zeilor de sărbători. Era una dintre cele mai bogate ofrande. Ahile clătină din cap.

— Nu-i place.

În noaptea următoare, când toată casa dormea dusă, am coborât pe fereastra odăii noastre. Luna în pătrar strălucea destul de tare, aşa că puteam să mă caţăr pe stânci fără ajutorul torţei. Ahile îmi spusese că trebuie să stau la ţărm, în bătaia valurilor, iar ea o să vină. Nu, m-a liniştit, nu trebuie să spun nimic. O să ştie.

Valurile erau calde şi pline de nisip. Mă mutam de pe un picior pe celălalt, privind cum se fugăresc răcuşorii albi prin spuma valurilor. Stăteam cu urechile ciulite, gândindu-mă că

aş putea să aud clipocitul apei la picioarele ei, în vreme ce se apropia. Pe ţărm sufla un vânticel şi am închis ochii, recunoscător. Când i-am deschis, ea îmi stătea în faţă.

Era mai înaltă decât mine, mai înaltă decât orice femeie pe care-o văzusem în viaţa mea. Părul negru îi curgea pe spate, iar pielea îi strălucea, nespus de palidă, de parcă sorbea lumina lunii. Era atât de aproape, că îi simţeam mirosul în nări, apă de mare şi miere arămie. Nici nu mai suflam. Nu îndrăzneam.

— Eşti Patroclu.

Am tresărit auzindu-i glasul, răguşit şi tăios. Mă aşteptasem la clopoţei, nu la pietriş măcinat de valuri.

— Da, slăvită Thetis.

Pe chip i se aşternu dezgustul. N-avea ochi omeneşti; erau negri până-n miez, cu stropi aurii. Nu îndrăzneam să-i întâlnesc privirea.

— O să fie zeu, spuse ea.

N-am ştiut ce să răspund, aşa că n-am zis nimic. Se aplecă înainte, mai să cred c-o să m-atingă. Însă fireşte că nu m-a atins.

— Înţelegi?

Îi simţeam răsuflarea pe obraz, deloc caldă, ci rece precum adâncurile mării. *Înţelegi?* Ahile îmi spusese că nu-i place deloc să aştepte.

— Da.

Se aplecă şi mai mult deasupra mea. Gura îi era o rană roşie, precum burta spintecată a unui animal jertfit, însângerată şi profetică. În spate, dinţii îi luceau, ascuţiţi şi albi ca nişte oscioare.

— Prea bune. În treacăt, de parcă ar fi vorbit cu sine, adăugă: O să mori nu peste multă vreme.

Se întoarse şi se aruncă în mare, fără să stârnească nici cel mai mic val.

Nu m-am întors pe dată la palat. Nu eram în stare. Dar, m-am dus în crângul de măslini, aşezându-mă printre trunchiurile răsucite şi poamele căzute. Era departe de mare. Nu voiam să simt în nări mirosul de sare.

O să mori nu peste multă vreme. O zisese cu răceală, ca pe ceva bine ştiut. Nu-şi dorea să-i fiu soţ fiului ei, însă nici să mă omoare nu se sinchisea. Pentru o zeiţă, cele câteva decenii ale unei vieţi omeneşti abia dacă treceau drept o măruntă neplăcere.

Şi îşi dorea ca fiul ei să fie zeu. O zisese cu atâta simplitate, de parcă era la mintea cocoşului. Zeu. Nici nu mi-l puteam închipui astfel. Zeii erau reci, departe, ca luna, nu se

potriveau deloc cu ochii lui strălucitori, zâmbetele lui calde şi jucăuşe.

O dorinţă ambiţioasă. Era greu până şi să faci dintr-un semizeu un nemuritor. Ce-i drept, se mai întâmplase cu Heracles, Orfeu şi Orion. Acum erau pe boltă, tronau sub chip de constelaţii şi se ospătau cu ambrozie la masa zeilor. Însă ei fuseseră fiii lui Zeus, aveau muşchi întăriţi de cel mai curat sânge zeiesc. Thetis era o zeiţă dintre cele mărunte, doar o nereidă. În poveştile noastre, asemenea zeităţi erau silite să-şi împlinească voia folosindu-se de vorbe mieroase şi linguşiri pentru a câştiga favorurile zeilor mai puternici. Singure nu puteau face mai nimic. Doar să trăiască veşnic.

— La ce te gândeşti?

Ahile venise să mă caute. Glasul i-a răsunat tare în crângul liniştit, însă n-am tresărit. Mă aşteptasem cumva să vină. Voisem să vină.

— La nimic, am zis.

Nu era adevărat. Cred că niciodată nu e.

Se aşeză lângă mine, desculţ şi cu tălpile prăfuite.

— Ţi-a zis cumva c-o să mori curând?

M-am întors spre el, mirat.

— Da, am răspuns.

— Îmi pare rău, spuse.

Vântul sufla printre frunzele cenuşii de deasupra noastră şi de undeva am auzit pocnetul slab al unei măsline căzute.

— Ea vrea să fii zeu, i-am zis.

— Ştiu.

S-a strâmbat la mine stingherit şi, fără voie, mi-am simţit inima mai uşoară. Era un răspuns obişnuit pentru un băiat. Pentru un om. Părinţii ăştia, peste tot la fel.

Însă întrebarea încă se cerea pusă; nu puteam să fac nimic până nu aflam răspunsul.

— Tu vrei să fii…

M-am întrerupt, luptându-mă cu mine însumi, deşi îmi făgăduisem că n-o să fac aşa. Stătusem în crâng, repetându-mi întrebarea şi aşteptându-l să mă găsească.

— Tu vrei să fii zeu?

În penumbră, ochii lui erau întunecaţi. Nu desluşeam stropii aurii în verdele lor.

— Nu ştiu, răspunse el în sfârşit. Nu ştiu ce înseamnă sau cum se întâmplă una ca asta. Se uită în jos la mâinile lui, cuprinzându-şi genunchii. Nu vreau să plec de-aici. Şi, oricum, când s-ar întâmpla asta? Curând?

Nu ştiam ce să zic. Habar n-aveam cum devii zeu. Eram un simplu muritor.

Iar el stătea încruntat de-acum şi ridicase glasul:

— Oare chiar există un asemenea loc? Olymp? Nici nu ştie cum o să facă. Se preface doar că ştie. Crede că dacă ajung destul de faimos…

Glasul îi pieri.

Măcar atâta lucru pricepeam şi eu.

— Atunci zeii o să te primească printre ei fără să le ceară nimeni.

Încuviinţă din cap. Însă tot nu-mi răspunsese la întrebare.

— Ahile.

Se întoarse spre mine, cu o nemulţumire vădită în ochi, un soi de buimăceală mânioasă. Nici nu împlinise doisprezece ani.

— Vrei să fii zeu?

De data asta a fost mai uşor.

— Încă nu, spuse el.

Încordarea de care nici nu ştiusem slăbi niţel. Încă n-aveam să-l pierd.

Îşi duse mâna căuş sub bărbie; trăsăturile îi păreau mai fine decât de obicei, precum marmura cioplită.

— Însă mi-ar plăcea să fiu erou. Cred că sunt în stare. Dacă profeţia e adevărată. Dacă va fi război. Mama spune că l-aş putea întrece până şi pe Heracles.

N-am ştiut ce să zic. Nu ştiam dacă era o exagerare de mamă sau adevărul. Nici nu-mi păsa. Încă nu.

Rămase tăcut o clipă. Apoi se întoarse spre mine dintr-odată.

— Tu-ţi doreşti să fii zeu?

Acolo, aşezaţi pe un strat de muşchi, între măslini, mi s-a părut tare nostim. Am râs şi a râs şi el peste o clipă.

— Nu cred să se întâmple aşa ceva, i-am zis.

M-am ridicat şi i-am întins mâna. M-a apucat şi s-a săltat. Aveam tunicile pline de praf şi mă furnicau picioarele de la apa de mare care aproape se uscase.

— Erau smochine la bucătărie. Am văzut eu, spuse el.

Aveam doar doisprezece ani, eram prea mici ca să depănăm gânduri negre.

— Pun rămăşag că pot să mănânc mai multe ca tine.

— Hai să ne-ntrecem!

Am râs. Am zbughit-o la fugă.

Capitolul 7

Vara următoare am împlinit treisprezece ani, mai întâi el, apoi eu. Trupurile ni s-au lungit, întinzându-se din toate încheieturile, de ni le simţeam dureroase şi şubrede. În oglinda de bronz a lui Peleu, sclipind de lustruită ce era, mai că nu mă recunoşteam – deşirat şi ciolănos cum eram, cu picioare de barză şi bărbie ascuţită. Ahile era şi mai înalt, părea să mă privească de hăt sus. Până la urmă am crescut la fel de înalţi, însă el s-a maturizat mai devreme, cu o iuţime uluitoare, poate îmboldit de sângele său zeiesc.

Şi băieţii creşteau. Acum auzeam mereu gemete de după uşi închise şi zăream umbre întorcându-se în paturile lor înainte de revărsatul zorilor. Pe la noi, flăcăii îşi luau neveste când nici nu le dăduseră de tot tuleiele. Dacă e pe-aşa, cât de devreme dădeau iama printre slujnice? Asta se şi aştepta de la ei; foarte puţini bărbaţi ajungeau în noaptea nunţii fără să fi avut parte de asemenea isprăvi. Şi aceştia erau cei mai ghinionişti: prea slabi ca să siluiască, prea pociţi ca să vrăjească şi prea săraci ca să tocmească.

După obicei, fiecare palat avea o suită de femei nobile în chip de slujnice ale stăpânei casei. Însă Peleu n-avea nevastă la palat, aşa că mai toate femeile pe care le vedeam erau sclave. Fuseseră cumpărate, luate ca pradă de război sau erau odraslele acestora. Ziua turnau vin, spălau podelele şi trebăluiau pe la bucătărie. Noaptea erau la cheremul soldaţilor, al băieţilor de pripas sau al regilor veniţi de aiurea şi al lui Peleu însuşi. Pântecele umflate în urma isprăvilor nu erau lucru de ruşine; erau un câştig – alţi sclavi. Împerecherile acestea nu erau neapărat silnice; uneori exista mulţumire de ambele părţi şi chiar căldură sufletească. Sau cel puţin aşa credeau bărbaţii care povesteau despre asemenea lucruri.

Mie sau lui Ahile ne-ar fi fost uşor, floare la ureche, să ne culcăm cu una dintre fetele acestea. La cei treisprezece ani ai

noştri, aproape că rămăseserăm deja în urmă, mai cu seamă el, căci prinţii sunt faimoşi pentru poftele lor. În schimb, ne uitam în tăcere la fraţii noştri vitregi, cum înhăţau fete în poală, sau la Peleu, chemând-o pe cea mai frumoasă dintre toate în odaia lui, după masă. Ba chiar l-am auzit pe rege cum i-o face plocon feciorului său, care i-a răspuns aproape cu sfială: *În seara asta sunt ostenit*. Mai târziu, când mergeam spre odaia noastră, se ferea să mă privească în ochi.

Iar eu? Eu eram timid… şi tăcut cu toată lumea, în afară de Ahile; de-abia dacă puteam să vorbesc cu ceilalţi băieţi, d-apoi cu fetele. Ca soţ al prinţului, bănuiesc că nici nu era nevoie să deschid gura; erau de-ajuns un gest sau o privire. Dar nici nu mi-a trecut prin cap. Ciudat, sentimentele ce mă încercau meu noaptea n-aveau legătură cu slujnicele acelea, cu ochii lor plecaţi şi aerul lor supus. M-am uitat cum un băiat ridica pe bâjbâite rochia unei fete, privirea ei goală în vreme ce-i turna vin. Nu-mi doream deloc una ca asta.

Într-una din nopţi am rămas până târziu în odaia lui Peleu. Ahile era întins pe podea, cu un braţ sub cap în chip de pernă. Eu stăteam ceva mai cuviincios, pe un scaun. Nu doar din pricina lui Peleu. Nu-mi erau pe plac mădularele mele lungane.

Bătrânul rege îşi ţinea ochii întredeschişi. Ne spunea o poveste.

— Meleagru era cel mai bun războinic al vremii, însă şi cel mai mândru. Se aştepta la tot ce-i mai bun şi, cum era iubit de semeni, chiar se bucura de ce-şi dorea.

Privirea mi-a fost atrasă de Ahile. Îşi mişca degetele uşor în aer. Făcea adesea asemenea gesturi când compunea un cântec nou. Povestea lui Meleagru, am ghicit, istorisită de tatăl său.

— Însă într-o bună zi, regele Calidonului a spus: „De ce se cuvine să-i dăm atâtea daruri lui Meleagru? În Calidon există şi alţi bărbaţi de ispravă“.

Ahile se răsuci, iar tunica i se întinse pe piept. În ziua aceea o auzisem pe o slujnică şoptindu-i prietenei sale: „Ţi se pare că prinţul s-a uitat la mine în timpul mesei?“. În glas i se citea speranţa.

— Meleagru auzi vorbele regelui şi se mânie.

Dimineaţa, sărise peste mine în pat şi-şi lipise nasul de al meu. „Bună dimineaţa!“, îmi urase.

Mi-am amintit căldura lui pe piele.

— Zise: „N-o să mă mai lupt pentru tine“. Şi se întoarse acasă, căutând alinare în braţele nevestei sale.

Am simţit că mă trage cineva de picior. Era Ahile, care-mi zâmbea cu gura până la urechi de pe podea.

— Calidon avea duşmani înverşunaţi şi când aceştia prinseră de veste că Meleagru nu va mai lupta pentru Calidon…

Mi-am împins puţin piciorul spre el, ca să-l stârnesc. Mi-a cuprins glezna cu degetele.

— Trecură la atac. Iar cetatea Calidon suferi pierderi îngrozitoare.

Ahile a tras şi eu m-am trezit pe jumătate săltat de pe scaun. M-am agăţat de cadrul de lemn, ca să nu fiu smucit pe podea.

— Astfel că lumea se duse la Meleagru, ca să-l implore să-i ajute. Iar… Ahile, mă asculţi?

— Da, tată.

— Ba nu mă asculţi. Îl chinui pe sărmanul Skops.

Am încercat să-mi iau un aer chinuit. Dar nu simţeam decât aerul rece pe gleznă, în locul unde fuseseră degetele lui puţin mai devreme.

— Ei, poate e mai bine aşa. M-a luat oboseala. O să isprăvim povestea în altă seară.

Ne-am ridicat şi i-am urat bătrânului noapte bună. Dar când ne întorceam, acesta zise:

— Ahile, poate-o cauţi pe fata aceea bălaie de la bucătărie. Te tot pândeşte pe la uşi, din câte-am auzit.

Greu de zis, dar în lumina focului, poate, chipul i s-a schimbat dintr-odată.

— Poate, tată. În seara asta sunt ostenit.

Peleu râse pe înfundate, parcă veselindu-se de o glumă.

— Sunt sigur că ţi-ar alunga osteneala.

Şi ne făcu semn de rămas-bun.

Am fost silit să grăbesc pasul ca să nu rămân în urmă pe coridoare, înspre odaia noastră. Ne-am spălat pe faţă în tăcere, însă mă supăra o durere, ca un dinte stricat. Nu puteam să-mi iau gândul.

— Fata aia – îţi place?

Ahile se întoarse spre mine, din cealaltă parte a odăii.

— De ce? Îţi place ţie?

— Nu, nu, am zis roşind. Nu asta voiam să spun. Nu mă mai simţisem atât de stingher cu el din primele zile. Adică ai vrea să…

Veni în goană spre mine şi mă împinse pe spate în pat. Se aplecă peste mine.

— M-am săturat să vorbim despre ea.

De-a lungul gâtului mi se înălţă un val de căldură, cuprinzându-mi chipul ca o mână. Părul i se răsfirase în jurul meu şi nu simţeam în nări alt miros decât al lui. Buzele lui

cărnoase păreau încremenite la un firicel de aer deasupra gurii mele.

Apoi, ca de dimineaţă, dispăru din faţa mea şi apăru în cealaltă parte a odăii, unde-şi turnă un ultim pahar cu apă. Avea chipul încremenit şi liniştit.

— Noapte bună, mi-a zis.

Noaptea, în pat, apar tot soiul de vedenii. Încep în vise, aducându-mi mângâieri în urma cărora mă trezesc înfiorat. Zac treaz şi ele tot apar, lucirea flăcărilor pe un gât, rotunjimea unui şold, curbându-se în jos. Mâini netede şi puternice întinse spre mine. Ştiu ale cui sunt mâinile acestea. Însă nici măcar aici, în bezna din dosul pleoapelor, nu sunt în stare să numesc lucrul pe care îl nădăjduiesc. Ziua nu-mi găsesc astâmpărul, mă tot agit. Însă, cu toată vânzoleala, cântatul şi goana, nu le pot ţine departe de mine. Apar şi tot apar şi n-am cum să le opresc.

E vară, una dintre primele zile frumoase. Stăm pe nisip după prânz, cu spatele sprijinit de un buştean adus de ape la mal. Soarele e sus, pe bolta cerului, iar aerul ne învăluie cald. Ahile se mişcă lângă mine, lăsându-şi piciorul să cadă peste al meu. E rece şi rozaliu, zgâriat de nisip, cu pielea catifelată după iarna petrecută în casă. Fredonează ceva, un crâmpei de melodie cântată mai devreme.

Mă întorc să-l privesc. Are chipul neted, fără petele şi punctişoarele care au început să-i năpădească pe ceilalţi băieţi. Are trăsături desenate apăsat; nimic strâmb sau dezordonat, nimic lăbărţat – totul lămurit, tăiat cu un cuţit foarte ascuţit. Şi totuşi efectul de ansamblu nu e deloc ascuţit.

Se întoarce şi mă vede cum îl privesc.

— Ce-i? mă întreabă.

— Nimic.

Îi simt mirosul pielii. Uleiurile cu care se dă pe picioare, rodii şi santal; sudoarea sărată a pielii curate; zambilele prin care am păşit adineauri, strivindu-şi aromele de gleznele noastre. Sub toate acestea este mirosul lui, cel cu care adorm şi cu care mă trezesc. Nu pot să-l descriu. E dulce, dar nu prea dulce. E puternic, dar nu prea puternic. Aduce cumva a migdale, dar nu întocmai. Uneori, după ce ne luăm la trântă, şi pielea mea miroase la fel.

Îşi lasă mâna pe nisip, ca să se sprijine. Muşchii braţelor i se arcuiesc uşor, ivindu-se şi topindu-se în carne cu fiecare mişcare. Ochii lui şi-au afundat verdele în ai mei.

Pulsul îmi zvâcneşte fără vreo noimă. S-a mai uitat la mine de mii şi mii de ori, însă privirea aceasta e cumva altfel,

are o intensitate pe care nu i-o cunosc. Mi s-a uscat gura şi pot să-mi aud fiecare înghiţitură.

Mă priveşte. Pare să aştepte.

Mă întind spre el, abia mişcându-mă. De parcă aş face un salt într-o cascadă. Până în acea clipă, nu ştiu ce vreau să fac. Mă aplec şi buzele ni se lipesc stângaci. Sunt ca două albine pântecoase, moi şi rotunjoare, mustind de polen. Îi simt gustul gurii – fierbinte şi dulce de la mierea pe care am avut-o la sfârşitul mesei. Stomacul îmi zvâcneşte şi un picur cald de plăcere mi se scurge în carne. *Mai mult.*

Puterea dorinţei mele, iuţeala cu care înfloreşte mă cutremură; tresar şi mă dau înapoi ameţit. Apuc doar o clipă să-i văd chipul, încadrat de lumina după-amiezii, cu buzele desfăcute uşor, încă în forma sărutului. Ochii îi sunt mari, miraţi.

Mă simt îngrozit. Ce-am făcut? Însă nu apuc să-mi cer iertare. Se ridică şi face un pas înapoi. Chipul i s-a întunecat, de nepătruns şi îndepărtat, îngheţându-mi lămuririle pe buze. Se întoarce şi o ia la goană, cel mai iute băiat din lume, străbate ţărmul şi dus e.

Îi simt absenţa ca o răceală ce mă cuprinde pieziş. Nu-mi mai încap în piele, iar faţa ştiu că mi-e roşie, mă ustură ca o arsură.

Zei cereşti, îmi spun, *numai de nu m-ar urî.*

Mai bine-aş fi făcut să nu-i pomenesc pe zei.

Când am dat colţul, pe cărarea din grădină, era acolo, profilându-se luminoasă ca un tăiş de cuţit. Rochia albastră îi stătea lipită de piele, părând udă. Ochii ei întunecaţi îi pironeau pe ai mei, iar degetele ei, reci ca gheaţa şi de o paloare neomenească, s-au întins să mă înhaţe. Picioarele mi s-au izbit unul de celălalt când m-a săltat cu totul de la pământ.

— Am văzut, mi-a spus şuierător printre dinţi.

Sunetul valurilor ce se sparg de ţărmul pietros.

Nu eram în stare să vorbesc. Mă ţinea de gât.

— O să plece. Avea ochii negri acum, întunecaţi precum stâncile scăldate de mare şi la fel de colţuroşi. Ar fi trebuit de mult să-l trimit de aici. Nu încerca să te ţii după el.

Nici nu mai puteam să respir. Însă nu m-am zvârcolit. Atâta lucru ştiam şi eu. Părea să se fi oprit din vorbit şi mă aşteptam să înceapă din nou. Nu a mai rostit nimic. A deschis doar palma şi mi-a dat drumul să mă prăvălesc la pământ moale ca o cârpă.

Dorinţa de mamă. La noi nu prea avea mare însemnătate. Însă ea era zeiţă, veşnic, mai presus de orice.

Când m-am întors în odaie, deja se întunecase. L-am găsit pe Ahile aşezat pe patul lui, zgâindu-se la propriile picioare. Şi-a ridicat capul, aproape cu speranţă, când am apărut în prag. N-am zis nimic – vedeam încă aievea ochii negri ai mamei lui şi cum îi scăpăraseră călcâiele lui Ahile în goană pe ţărm. *Iartă-mă, a fost o greşeală.* Asta aş fi îndrăznit, poate, să spun dacă n-ar fi fost ea.

Am intrat în odaie şi m-am aşezat pe patul meu. S-a întors, privindu-mă o clipă în ochi. Nu-i semăna în felul în care seamănă copiii cu părinţii lor, prin linia bărbiei sau forma ochiului. Dar exista ceva în mişcările lui, în pielea lui luminoasă. Fiu de zeiţă. Ce crezusem c-o să se întâmple?

Până şi din locul unde stăteam acum simţeam în nări mirosul de mare de pe pielea lui.

— Trebuie să plec mâine, îmi zise el.

Era aproape o învinuire.

— Ah, am făcut.

Îmi simţeam gura umflată şi amorţită, prea greoaie să rostesc vreo vorbă.

— Mă duc să fiu învăţăcelul lui Chiron. Tăcu o clipă, apoi adăugă: A fost dascălul lui Heracles. Şi Perseu.

Încă nu, îmi spusese. Însă mama lui hotărâse altceva.

S-a ridicat şi şi-a scos tunica. Era zăpuşeală, în toiul verii, şi ne obişnuiserăm să dormim goi. Luna îi lucea pe burta netedă, musculoasă, acoperită de un puf aproape auriu, ce se întuneca tot mai mult în jos, sub buric. Mi-am ferit privirea.

A doua zi dimineaţă, în zori, s-a sculat şi s-a îmbrăcat. Eram treaz; nu dormisem deloc. L-am urmărit printre gene, prefăcându-mă adormit. Când şi când, se uita la mine; în penumbră, pielea lui avea un luciu cenuşiu, un lustru de marmură. Şi-a pus traista pe umăr şi a şovăit, o ultimă clipă, la uşă. Mi-l amintesc stând acolo, sub arcada de piatră, cu pletele răsfirate, încă răvăşite de somn. Am stat cu ochii închişi o vreme. Când i-am deschis iarăşi, eram singur.

Capitolul 8

La masa de dimineaţă, toată lumea aflase că a plecat. Privirile şi şoaptele celorlalţi m-au urmat până la masa unde şedeam, zăbovind asupra mea în timp ce mă întindeam după mâncare. Mestecam şi înghiţeam, cu toate că simţeam pâinea ca pe un bolovan în stomac. Tânjeam să fiu departe de palat; voiam o gură de aer.

M-am dus în crângul de măslini, cu ţărâna uscată sub tălpi. Mă întrebam cumva dacă se aşteptau să mă alătur băieţilor, acum, că el plecase. Mă întrebam dacă o să bage careva de seamă. Cumva, speram să bage de seamă. *Biciuiţi-mă*, mi-am zis.

Simţeam în nări mirosul mării. Era pretutindeni, în părul meu, în hainele mele, în sudoarea lipicioasă care-mi scălda pielea. Chiar şi aici, în crâng, în ciuda izului reavăn de frunze şi pământ, putreziciunea cea sărată şi bolnăvicioasă tot mă dibuia. Mi s-a întors stomacul pe dos şi m-am sprijinit de trunchiul bubos al unui copac. Scoarţa aspră îmi înţepa fruntea, dându-mi puterea să mă ţin pe picioare. *Trebuie să fug de mirosul ăsta*, mi-am zis.

Am luat-o spre miazănoapte, spre drumul ce ducea la palat, o fâşie colbuită şi bătătorită de roţile carelor şi copitele cailor. Puţin mai departe de curtea palatului, se despica în două. O jumătate se întindea spre miazăzi şi apus, prin iarbă, traversând stânci şi deluşoare; pe-acolo venisem cu trei ani în urmă. Cealaltă jumătate se răsucea spre miazănoapte, către Muntele Othrys şi, dincolo de el, spre Muntele Pelion. Am urmărit-o cu privirea. Se întindea o vreme pe lângă dealurile împădurite de la poale, pierzându-se apoi printre ele.

Soarele se prăvălea fierbinte şi apăsător din văzduhul văratic, de parcă voia să mă alunge înapoi la palat. Însă tot zăboveam. Auzisem că erau frumoşi munţii noştri – scoruşi şi chiparoşi, şuvoaie de gheaţă abia topită. Acolo ar fi răcoare şi

umbră. Departe de nisipul ca diamantele de pe ţărm şi sclipirea mării.

Aş putea să plec. Gândul îmi veni deodată, fermecându-mă. Ajunsesem la drum doar cu gând să scap de mare. Însă calea mi se aşternea în faţă – şi munţii. *Şi Ahile*. Pieptul mi se înălţa şi mi se adâncea iute, de parcă nu mai prididea să ţină ritmul cu gândurile mele. Nu aveam nimic al meu, nici măcar o tunică, o sandală; erau ale lui Peleu toate. *Nici măcar n-am nevoie să-mi adun lucrurile pentru călătorie.*

Doar lira mamei, în cufărul de lemn din cămăruţă, mă ţinea locului. Am mai şovăit o clipă, gândindu-mă că aş putea să încerc să mă întorc şi s-o iau cu mine. Dar era deja amiaza. Nu-mi mai rămăseseră decât ceasurile de după-amiază ca să mă mişc, înainte să prindă de veste că am dispărut – sau aşa mă măguleam singur – şi să trimită să mă caute. M-am uitat în urmă, spre palat, dar nu era nimeni. Straja nu se vedea nicăieri. *Acum. Acum trebuie să se întâmple.*

Şi am luat-o la fugă, pe drumeagul dinspre palat spre pădure lipăind pe ţărâna încinsă de arşiţă, de mă usturau tălpile. Ţinând-o tot într-o goană, mi-am jurat că, de mi-era dat să-l mai văd pe Ahile, o să-mi tăinuiesc gândurile în spatele ochilor. Ştiam acum cât de scump aş fi plătit dacă nu mă ţineam de cuvânt. Durerea din picioare şi junghiurile ce-mi sfredeleau pieptul mi se păreau benefice, purificatoare. Am gonit fără încetare.

Sudoarea îmi şiroia pe piele şi pica pe pământul de sub tălpi. Mă murdărisem din cap până în picioare. Tină şi frânturi de frunze mi se lipeau de picioare. Lumea din jur se îngustă tot mai mult, până rămaseră doar lipăitul tălpilor mele lovind pământul şi bucata colbuită de drum ce mi se aşternea la picioare.

Într-un târziu, după un ceas – să fi fost două? – n-am mai fost în stare să fac nici un pas. M-am încovoiat de spate, văzând soarele tremurător tot mai negru, cu sângele tunându-mi în urechi, mai să mă asurzească. Acum drumul se afundase în pădure, ce se întindea de amândouă părţile, iar palatul lui Peleu rămăsese mult în urmă. La dreapta se înălţa Othrys, iar în spatele lui era Pelionul. M-am uitat lung la piscul său, încercând să ghicesc cât mai aveam. Zece mii de paşi? Cincisprezece? Am pornit iar la drum.

Au trecut ceasuri. Muşchii îmi şovăiau slăbiţi, picioarele mi se împleticeau. Soarele trecuse bine de zenit, plutind jos pe cer, la apus. Îmi mai rămâneau patru, cinci ceasuri până se lăsa întunericul, iar piscul tot departe era. Dintr-odată am înţeles – nu mi-era dat să răzbesc până la Pelion în ziua aceea. N-aveam

merinde, nici apă, nici vreo speranţă să găsesc adăpost. N-aveam decât sandalele din picioare şi tunica jilavă de pe mine.

N-aveam cum să-l prind pe Ahile din urmă, acum eram încredinţat. Lăsase cu multă vreme drumul şi calul şi urca acum muntele pe jos. Cineva priceput la desluşirea urmelor ar fi stat cu ochii pe copacii de la marginea drumeagului, ar fi zărit ferigile încovoiate sau rupte, în locurile pe unde şi-a croit drum un băiat. Însă eu nu mă pricepeam şi hăţişul de la marginea drumului mi se părea totuna. Urechile îmi ţiuiau surd – din pricina greierilor, a cântului ascuţit al păsărilor şi respiraţiei mele gâjâite. Simţeam un junghi în stomac, poate foame, poate disperare.

Şi mai era ceva. Ceva ce mai că nu se putea numi sunet, aproape de neauzit. Însă mi-a ajuns la ureche şi am simţit, cu toată arşiţa, că îngheţ pe loc. Cunoşteam sunetul acela. Era sunetul apropierii pe furiş, al cuiva care încearcă să nu tulbure deloc liniştea. Făcuse doar un pas greşit, ca o părere, doar o frunză călcată, dar fusese de-ajuns.

Mi-am ciulit urechile, gâtuit deodată de frică. De unde venise? Stăteam cu ochii în patru când într-o parte, când în cealaltă a pădurii. Nu îndrăzneam să fac vreo mişcare; orice sunet ar fi stârnit ecouri răsunătoare pe coastă în sus. Nu-mi trecuse prin cap că m-aş fi putut afla în vreo primejdie câtă vreme fugisem, însă acum mi se îngrămădiră toate în minte: soldaţi trimişi de Peleu sau chiar de Thetis, mâini albe, reci ca nisipul pe gâtlejul meu. Sau tâlhari. Ştiam că pândeau la marginea drumului şi-mi aminteam poveşti cu băieţi răpiţi şi ţinuţi cu de-a sila până mureau în chinuri. Degetele mi s-au golit de sânge tot încercând să-mi ţin respiraţia, să înlemnesc locului, să nu dau nici cel mai mic semn al prezenţei mele acolo. Am zărit din întâmplare o tufă deasă de coada-şoricelului, unde m-aş fi putut ascunde. *Acum. Haide.*

Se auzi o mişcare dintre copaci, într-o parte, şi mi-am întors iute capul într-acolo. Prea târziu. Ceva – cineva – mă izbi din spate, trântindu-mă pe jos. M-am prăbuşit cât eram de lung, cu faţa în tină, în vreme ce omul cu pricina mă ţintuia sub el. Am închis ochii, aşteptând tăişul de cuţit.

Nimic. Doar linişte şi doi genunchi înfipţi în spinarea mea. După câteva clipe, mi-am dat seama că genunchii cu pricina nu mă apăsau aşa tare, ţintuindu-mă astfel încât să nu mă doară.

— Patroclu.

Pa-tro-clu.

Genunchii se săltară de pe mine şi două mâini mă întoarseră blând cu faţa în sus. Ahile mă privea.

— Speram să vii, îmi zise.

Mi se strânse stomacul de emoţie şi uşurare. L-am privit cu nesaţ, pletele bălaie, buzele uşor curbate. Simţeam aşa o bucurie, că nici nu îndrăzneam să răsuflu măcar. Nu ştiu ce mi-a dat prin minte să spun. Poate că-mi pare rău. Sau poate ceva mai mult. Am deschis gura.

— Băiatul e rănit? grăi un glas profund din spatele nostru.

Ahile întoarse capul. De jos, de unde eram, nu vedeam decât picioarele de cal – castanii, cu câteva smocuri terfelite de tină.

— Bănuiesc, Peleiene, că de-asta n-ai ajuns încă pe munte, la mine, se auzi iarăşi glasul, rostind vorbele egal şi răspicat.

Începeam să pricep. Ahile nu se dusese la Chiron. Mă aşteptase aici.

— Bine te-am găsit, dascăle, şi să-mi fie cu iertare. Da, de-asta nu am ajuns.

Vorbea ca un prinţ ce era.

— Înţeleg.

Voiam ca Ahile să se ridice. Mă simţeam prost, cum stăteam întins la pământ sub el. Şi mi-era teamă. Glasul nu părea mânios, dar nici blajin. Era limpede, solemn şi nu vădea nici o simţire anume.

— Ridică-te, zise.

Ahile se ridică încet.

Aş fi scos un ţipăt dacă teama nu m-ar fi amuţit de tot. În schimb, am scos un sunet ce aducea cu un schelălăit înăbuşit şi m-am tras pe bâjbâite în spate.

Deasupra picioarelor vânjoase de cal se înălţa trunchiul la fel de vânjos al unui bărbat. Am privit cu ochi mari acea arătare cu neputinţă de imaginat – cum se închegau laolaltă carnea de cal şi de om, cum pielea netedă se preschimba în păr lucitor de murg.

Lângă mine, Ahile îşi plecă fruntea.

— Dascăle, spuse el, îmi pare rău că am întârziat. A trebuit să-mi aştept soţul. Îngenunche în tină, cu tunica lui nepătată. Te rog să mă ierţi. De mult îmi doresc să-ţi fiu învăţăcel.

Chipul bărbatului – al centaurului – părea la fel de serios ca şi glasul. Am băgat de seamă că era mai în vârstă, purtând o barbă neagră, bine îngrijită. Îl privi pe Ahile preţ de câteva clipe.

— Nu-i nevoie să îngenunchezi în faţa mea, Peleiene. Însă mă bucur că-mi faci aşa o cinste. Şi cine-i fârtatul acesta care ne-a făcut să-l aşteptăm?

Ahile se întoarse spre mine şi-mi întinse braţul. L-am apucat tremurând şi m-am săltat de jos.

— El e Patroclu.

Apoi tăcu şi mi-am dat seama că era rândul meu să vorbesc.

— Stăpâne Chiron, am spus, cu o plecăciune.

— Nu sunt stăpânul nimănui, Meneţiene.

Am înălţat iute capul, auzind numele tatălui meu.

— Sunt centaur şi dascăl al tinerilor. Mi se spune doar Chiron.

Am încuviinţat, înghiţind în sec. N-am îndrăznit să-l întreb de unde ştia cum mă cheamă.

Mă cercetă din ochi.

— Eşti ostenit peste poate, socot. Ai nevoie de apă şi de mâncare. Până la mine pe Pelion e cale lungă, prea lungă s-o iei pe jos. Astfel că trebuie să potrivim cumva lucrurile.

Apoi mi-a întors spatele şi am încercat să nu casc gura văzând cum tropăia din picioarele lui de cal.

— Veţi călări pe spinarea mea, zise centaurul. Nu îmi stă în obicei să poftesc lumea cum dau ochii cu ea, dar se cuvine să-mi mai şi uit deprinderile. Se opri. Aţi învăţat să călăriţi, bănuiesc?

Am încuviinţat pe dată amândoi.

— Mare păcat. Daţi uitării tot ce-aţi învăţat. Nu-mi place să fiu strâns cu picioarele şi să se tragă de mine. Cel din faţă mă ţine de mijloc, cel din spate se ţine de el. Dacă simţiţi că vă prăvăliţi, spuneţi pe dată.

Am schimbat o privire cu Ahile, care făcu un pas în faţă.

— Cum să…?

— Voi îngenunchea.

Îşi îndoi picioarele de cal în ţărână. Avea spinarea lată, scăldată în sudoare.

— Sprijină-te de braţul meu, îl învăţă centaurul.

Ahile făcu întocmai, trecându-şi un picior peste spinarea lui şi suindu-se.

Era rândul meu. Măcar nu eram în faţă, chiar lângă locul unde pielea lăsa locul părului de murg. Chiron mi-a întins braţul şi m-am prins bine de el. Era vânjos şi lat, acoperit cu păr negru des, ce nu aducea deloc la culoare cu jumătatea de cal a trupului său. M-am suit, cu picioarele întinse aproape dureros peste spinarea lată.

— Acum mă voi ridica de la pământ.

S-a mişcat lin, însă tot m-am agăţat de Ahile. Chiron era cât un cal şi jumătate la statură, iar picioarele îmi atârnau atât de sus deasupra pământului, că m-a luat ameţeala. Ahile îl cuprinsese nu prea strâns de trunchi.

— O să cazi dacă nu te ţii mai bine, îi spuse centaurul.

Îmi asudaseră degetele, cum stăteam agăţat de pieptul lui Ahile. Nu îndrăzneam să slăbesc strânsoarea nici o clipă măcar. Centaurul umbla mai puţin armonios decât caii, iar pământul nu era deloc neted. Lunecam îngrijorător pe părul acela de cal năduşit.

Nu zăream nici o cărare, însă ne înălţam tot mai mult pe culme, printre copaci, purtaţi de paşii hotărâţi şi egali ai lui Chiron. Tresăream dureros de câte ori picioarele mi se izbeau de crupa centaurului, în plin salt.

Din mers, Chiron ne arăta una, alta, vorbind cu glas netulburat.

Acesta e muntele Othrys.

Pădurea de chiparoşi e mai deasă aici, pe coasta de miazănoapte, după cum vedeţi. Pârâul acesta se varsă în râul Apidanos, care străbate ţinuturile Ftiei.

Ahile se întoarse să se uite la mine, tot numai zâmbet. Urcam tot mai sus, iar centaurul ne apăra de muşte şfichiuindu-şi măreaţa coadă neagră.

Chiron s-a oprit dintr-odată şi m-am trezit alunecând cu o smucitură în spinarea lui Ahile. Ne aflam într-un mic luminiş, un soi de dumbravă împrejmuită pe jumătate de stânci străvechi. Nu eram chiar pe culme, însă mult nu mai aveam, iar văzduhul era albastru, lucind deasupra noastră.

— Am ajuns.

Chiron îngenunche şi descălecarăm un pic ameţiţi.

În faţa noastră era o peşteră. Însă numele acesta nu-i făcea cinste, căci nu era din piatră întunecată, ci din cuarţ trandafiriu.

— Veniţi, ne zise centaurul.

L-am urmat înăuntru, prin gura peşterii, îndeajuns de înaltă pentru el, încât să nu fie nevoit să se aplece. Am clipit buimaci, căci înăuntru totul era în penumbră, deşi se vedea mai bine decât ne-am fi aşteptat, din pricina pereţilor de cleştar. La un capăt era un pârâiaş ce părea să se scurgă în lăuntrul stâncii.

Pe pereţi stăteau agăţate obiecte ce-mi erau necunoscute: unelte ciudate de bronz. Deasupra, pe tavanul peşterii, erau pictate cu linii şi puncte constelaţiile şi mişcările aştrilor cereşti. Pe poliţe cioplite erau aşezate zeci de vase de porţelan pline de însemne piezişe. Într-un colţ, atârnau în cui instrumente muzicale, lire şi fluiere, iar lângă ele, unelte şi oale.

Era un singur pat pe măsura unui om, gros şi căptuşit cu multe piei de animale, pregătit pentru Ahile. N-am văzut unde dormea centaurul. Poate nici nu dormea.

— Aşezaţi-vă, ne zise.

Înăuntru era o răcoare plăcută, numai bună după atâta soare, astfel că m-am aşezat, afundându-mă recunoscător într-una din pernele pe care ne-a arătat-o Chiron. El se duse la pârâu să umple nişte cupe, pe care ni le aduse. Apa era dulce şi proaspătă. Am băut pe dată, cu el stând falnic în dreptul meu.

— Mâine o să te chinuie oboseala, îmi zise. Dar o să te simţi mai bine dacă mănânci.

Turnă cu polonicul o tocană groasă, cu bucăţi mari de legume şi carne, dintr-un ceaun ce fierbea la foc mic, în fundul peşterii. Erau şi fructe de pădure roşii şi rotunde, pe care le ţinea într-o scobitură din stâncă. Am mâncat iute, mirat de foamea care mă apucase. Privirea îmi era mereu atrasă de Ahile şi trupul îmi vibra de bucuria ameţitoare pe care o adusese cu sine uşurarea de-a mă afla aici. *Scăpasem, eram liber*.

Cu o îndrăzneală nemaisimţită până atunci, am arătat spre nişte unelte de bronz de pe perete.

— Ce sunt acelea?

Chiron şedea în faţa noastră, cu picioarele de cal îndoite sub el.

— Sunt folosite în chirurgie, îmi răspunse.

— Chirurgie?

Nu ştiam ce însemna acel cuvânt.

— Tămăduire. Uit cât de sălbatici sunt cei din ţinuturile de jos. Vorbea pe un ton neutru, liniştit, de parcă ar fi spus pur şi simplu adevărul şi nimic mai mult. Uneori trebuie tăiat un mădular. Cu acelea se taie, iar cu acelea se cos rănile. Adesea, dacă tăiem o parte, putem să salvăm restul.

Mă urmări în vreme ce le priveam, cercetându-le muchiile ascuţite, dinţate.

— Vrei să înveţi medicină?

Am roşit.

— Nu mă pricep deloc la aşa ceva.

— Ai răspuns la altceva decât te-am întrebat eu.

— Mă ierţi, dascăle.

Nu voiam să-l mânii. *O să mă trimită acasă.*

— N-ai de ce să-mi ceri iertare. Răspunde-mi doar.

— Da, mi-ar plăcea să învăţ, am gângăvit. Pare folositor, nu?

— E foarte folositor, încuviinţă Chiron.

Se întoarse spre Ahile, care urmărise discuţia.

— Dar tu, Peleiene? Medicina ţi se pare şi ţie folositoare?

— De bună seamă, răspunse Ahile. Te rog să nu-mi spui „Peleiene“. Aici nu trebuie… vreau să spun că sunt Ahile şi atât.

În ochii întunecaţi ai lui Chiron se zări ceva – aproape o licărire de veselie.

— Prea bine. Vezi ceva despre care ai dori să ştii mai multe?

— Acelea. Ahile arătă spre instrumentele muzicale – lirele, fluierele şi ţitera cu şapte strune. Ştii să cânţi?

Chiron privi netulburat.

— Ştiu.

— Şi eu, spuse Ahile. Am auzit că i-ai învăţat pe Heracles şi pe Iason, cu toate că aveau ditamai degetele. E adevărat?

— Da.

Preţ de-o clipă, am simţit că visez: îi cunoştea pe Heracles şi Iason. Îi ştia de copii.

— Aş vrea să mă înveţi şi pe mine.

Chipul sever al lui Chiron se îmblânzi.

— Tocmai de aceea te-au trimis aici. Ca să te învăţ tot ce ştiu.

În lumina după-amiezii târzii, Chiron ne conduse pe coamele din vecinătatea peşterii. Ne arătă unde-şi aveau lincşii vizuinile şi pe unde curgea râul domol şi cald în care puteam să înotăm.

— Poţi să te scalzi, dacă vrei, zise cu ochii la mine.

Uitasem cât de jerpelit eram, asudat şi întinat de drum. Mi-am trecut mâna prin păr, simţind glodul sub degete.

— O să mă scald şi eu, spuse Ahile.

Şi-a scos tunica şi, după câteva clipe, l-am urmat.

Apa era rece în adânc, însă nu ne păsa. De pe mal, Chiron ne ţinea în continuare lecţii.

— Aceia sunt grindei, vedeţi? Şi bibani. Acela e un morunaş, n-o să-l mai vedeţi spre miazăzi. Îl puteţi recunoaşte după colţurile rotunjite în jos ale gurii şi pântecele argintiu.

Vorbele sale se amestecau cu şipotul râului peste pietre, alungând orice stinghereală dintre mine şi Ahile. Ceva din expresia de pe chipul lui Chiron – hotărât, calm şi impunător – ne făcea din nou copii, uitând de orice pe lume în afară de hârjoană şi masa de seară. Când îl aveam pe el în preajmă, cu greu ne mai aminteam ce s-ar fi putut întâmpla în acea zi pe ţărm. Până şi trupurile noastre păreau mai mici lângă statura falnică a centaurului. Cum de ne crezuserăm bărbaţi în toată firea?

Am ieşit la mal împrospătaţi şi curaţi, scuturându-ne pletele în soarele la apus. M-am lăsat în genunchi pe mal şi mi-am frecat cu pietre petele de pământ şi sudoare de pe tunică. Trebuia să rămân gol până se usca, însă Chiron avea o asemenea înrâurire asupra mea, că nici nu m-am gândit la asta.

L-am urmat pe Chiron spre peşteră, cu tunicile stoarse de apă pe umăr. Din când în când, zăbovea ca să ne arate urmele de iepuri, lişiţe şi căprioare. Ne-a spus că o să ieşim la vânat în următoarele zile şi o să învăţăm să le dăm de urme. Îl ascultam, punându-i curioşi întrebări. La palatul lui Peleu, nu avuseserăm vreun alt dascăl în afară de cântăreţul morocănos la liră sau Peleu însuşi, vorbind pe jumătate adormit. Nu ne pricepeam deloc la pădurărit sau alte meşteşuguri de care vorbise Chiron. Mintea îmi rătăcea mereu înapoi la uneltele de pe peretele peşterii, la ierburi şi instrumentele tămăduitoare. *Chirurgie*, acesta era numele pe care îl pomenise Chiron.

Când am ajuns înapoi la peşteră, era aproape noapte. Chiron ne-a dat însărcinări uşoare, să adunăm lemne şi să facem focul în luminişul de la gura peşterii. După ce l-am aprins, am zăbovit la foc, bucurându-ne de căldura lui statornică, în aerul tot mai rece. Ne simţeam trupurile cuprinse de o oboseală plăcută, îngreunate de efort, iar mădularele ne atârnau moleşite unele peste altele. Am vorbit despre lucurile în care aveam de gând să mergem a doua zi, însă leneş, în cuvinte greoaie şi molcome, pline de mulţumire. La cină am mâncat iarăşi tocană, cu un soi de turte subţiri, coapte de Chiron pe tipsii de bronz puse deasupra flăcărilor. La sfârşit ne-am îndulcit cu fructe de pădure şi miere de munte.

În vreme ce se domolea focul, mi se închideau şi mie ochii îndemnându-mă spre visare. Mă învăluia căldura, iar pământul pe care şedeam era moale – muşchi şi frunze căzute. Nu-mi venea să cred că doar cu o dimineaţă în urmă mă trezisem în palatul lui Peleu. Micul luminiş şi pereţii strălucitori ai peşterii mi se păreau mai însufleţiţi decât fusese vreodată palatul acela de un alb spălăcit.

Glasul lui Chiron m-a făcut să tresar.

— Trebuie să-ţi spun că mama ta ţi-a trimis veşti, Ahile.

L-am simţit pe Ahile încordându-şi braţele lângă mine. Şi eu îmi simţeam gâtlejul ţeapăn.

— Ah! Ce a spus? întrebă el cu grijă, pe un ton nepăsător.

— A spus că dacă te urmează cumva fiul surghiunit al lui Menoitios, să-l alung de lângă tine.

M-am ridicat în capul oaselor, cât se poate de treaz dintr-odată.

Glasul lui Ahile se undui nepăsător în întuneric.

— A spus de ce?

— Nu a spus.

Am închis ochii. Măcar nu aveam să fiu umilit în faţa lui Chiron, înşirându-mi-se toată povestea de pe ţărm. Însă nu găseam nici o mângâiere în asta.

— Bănuiesc că ştiai ce părere are, urmă Chiron. Nu-mi place să fiu înşelat.

M-am făcut roşu la faţă, bucurându-mă de întuneric. Glasul centaurului părea mai aspru decât înainte. Mi-am dres glasul, simţindu-mi gâtlejul răguşit şi uscat dintr-odată.

— Îmi cer iertare, m-am auzit spunând. Nu e vina lui Ahile. Am venit singur. Nu ştia că asta am să fac. Nu m-am gândit… M-am întrerupt. Am sperat că n-o să bage de seamă.

— Ai fost nesăbuit.

Chipul lui Chiron era învăluit în umbre.

— Chiron… începu Ahile cu îndrăzneală.

Centaurul ridică mâna.

— Vestea s-a nimerit să vină azi-dimineaţă, înainte să ajungă vreunul din voi. Aşa că, deşi ai fost nesăbuit, nu m-ai înşelat deloc.

— Ştiai?

Grăise Ahile, eu n-aş fi îndrăznit.

— Atunci ai luat o hotărâre? Ai să nesocoteşti solia?

Glasul lui Chiron îi vădea nemulţumirea.

— E zeiţă, Ahile, şi îţi e mamă. Chiar nu-ţi pasă deloc de dorinţele ei?

— Am toată preţuirea faţă de ea, Chiron. Însă aici se înşală.

Îşi încleştase atât de tare pumnii, că-i vedeam tendoanele chiar şi în umbra deasă.

— De ce se înşală, Peleiene?

Îl priveam prin întuneric, cu stomacul numai noduri. Nu ştiam ce avea să spună.

— Ea socoate că… Ahile şovăi o clipă, lăsându-mă cu răsuflarea tăiată. Că e muritor şi de aceea nu e vrednic să-mi fie soţ.

— Şi tu socoţi că este? îl întrebă Chiron.

Glasul nu trăda deloc ce fel de răspuns aştepta.

— Da.

Am simţit cum mi se încing obrajii. Ahile, cu bărbia sumeţită, îi azvârlise cuvântul fără să şovăie.

— Aşa deci. Centaurul se întoarse spre mine. Dar tu, Patroclu? Eşti vrednic?

— Nu ştiu dacă sunt vrednic, am răspuns înghiţind în sec. Însă doresc să rămân. M-am întrerupt, înghiţind iarăşi. Te rog.

Se lăsă tăcerea. Apoi Chiron spuse:

— Când v-am adus aici, încă nu mă hotărâsem ce voi face. Thetis vede o mulţime de metehne, unele adevărate, altele nu.

Glasul îi era iarăşi de nepătruns. În mine se năşteau şi mureau pe rând speranţa şi deznădejdea.

— Ea e tânără şi stăpânită de prejudecăţile celor din stirpea ei. Eu sunt mai bătrân şi mă mândresc că pot citi oamenii mai limpede. Nu am nimic împotrivă ca Patroclu să-ţi fie soţ.

Mi-am simţit trupul golit, de uşurat ce eram, de parcă trecuse o urgie prin mine.

— Nu va fi deloc mulţumită, însă am mai avut eu de-a face cu mânia zeilor. Se întrerupse. Acum s-a făcut târziu, e vremea să mergeţi la culcare.

— Mulţumim, dascăle, se auzi glasul lui Ahile, solemn şi puternic.

Ne-am ridicat, însă eu am şovăit.

— Vreau doar să…

Mi-am înălţat dintr-odată degetele spre Chiron. Ahile a înţeles şi s-a făcut nevăzut în peşteră. M-am întors spre centaur.

— Voi pleca dacă-ţi voi pricinui vreun necaz.

Urmă o tăcere lungă, încât aproape am crezut că nu mă auzise. Într-un sfârşit, spuse:

— Nu lăsa să se piardă atât de uşor ce-ai câştigat azi.

Apoi mi-a urat noapte bună, iar eu l-am urmat pe Ahile în peşteră.

Capitolul 9

A doua zi dimineaţă, m-am trezit auzindu-l pe Chiron cum pregăteşte pe îndelete masa. Simţeam salteaua burduşită sub mine; dormisem bine şi adânc. M-am întins, tresărind uşor când mădularele mi s-au atins de trupul lui Ahile, încă adormit lângă mine. L-am privit o vreme, cu obrajii lui trandafirii şi răsuflarea liniştită. Am simţit că vibrează ceva în mine, sub piele, însă apoi Chiron m-a salutat din cealaltă parte a peşterii şi mi-am ridicat şi eu timid mâna ca să-i răspund, iar totul a fost dat uitării.

În acea zi, după masă, am mers cu Chiron la treburile lui. Era uşor şi plăcut: să culegem fructe de pădure, să prindem peşte pentru prânz, să întindem capcane pentru prepeliţe. Începutul uceniciei noastre, dacă se poate numi aşa. Căci lui Chiron nu-i plăcea să predea lecţii bine puse la punct, ci atunci când se ivea prilejul. Când s-au îmbolnăvit caprele ce rătăceau pe culmi, am învăţat să facem purgative ca să le alinăm măruntaiele suferinde, iar când s-au însănătoşit, cum să pregătim un soi de compresă ce alunga căpuşele. Când am căzut într-o râpă, mi-am frânt braţul şi m-am tăiat la genunchi, am învăţat cum să punem atele, să curăţăm răni şi ce ierburi se dau pentru a vindeca molimele.

Odată, la vânătoare, după ce am alungat din întâmplare o lişiţă din cuib, ne-a învăţat să ne mişcăm fără să facem zgomot şi cum să citim urmele amestecate. Iar când dibuiam animalul, cum era mai bine să ţintim, cu arcul sau cu lancea, pentru a-l omorî cât mai iute.

Dacă ni se făcea sete şi nu aveam nici un burduf de apă cu noi, ne învăţa care plante au la rădăcină picuri de umezeală. Când s-a prăbuşit un frasin de munte, am învăţat tâmplărie, cum să curăţăm scoarţa şi cum să netezim şi să modelăm lemnul rămas. Eu am cioplit un mâner de toporişcă şi Ahile, o

coadă de lance; Chiron ne-a zis că în curând vom învăţa să făurim şi tăişurile.

În fiecare seară şi dimineaţă dădeam o mână de ajutor cu mesele, închegam laptele gros de capră ca să facem iaurt şi brânză, curăţam peştii de măruntaie. Era prima oară când ni se îngăduia să îndeplinim asemenea munci, ca nişte prinţi ce eram, şi le făceam cu toată pasiunea. Luându-ne după poveţele lui Chiron, priveam uimiţi cum se închega untul sub ochii noştri şi cum sfârâiau şi se întăreau ouăle de fazan pe pietrele încinse la foc.

După o lună, la masa de dimineaţă, Chiron ne întrebă ce mai doream să învăţăm.

— Acelea, am zis, arătând spre instrumentele de pe perete.

„Sunt folosite în chirurgie“, spusese.

Le dădu jos, unul câte unul.

— Aveţi grijă. Tăişul e foarte ascuţit. Se foloseşte când carnea putrezită trebuie tăiată. Apăsaţi pielea din preajma rănii şi o s-o auziţi cum pârâie.

Apoi ne-a pus să ne pipăim oasele şi să urmărim cu mâna lanţul vertebrelor de pe spinarea celuilalt. Ne-a arătat cu degetul, învăţându-ne unde îşi au lăcaşurile organele sub piele.

— De e rănit vreunul, de acolo ţi se trage moartea până la urmă. Însă de aici mori cel mai iute.

Bătu uşor cu degetul tâmpla uşor scobită a lui Ahile. M-a trecut un fior să-l văd cum atinge acel loc unde viaţa lui Ahile era ocrotită atât de firav. M-am bucurat când am trecut la altele.

Noaptea stăteam întinşi pe iarba moale din faţa peşterii, iar Chiron ne arăta constelaţiile şi ne istorisea povestea lor – Andromeda, plecându-se în faţa fălcilor fiarei mării şi Perseu gata s-o salveze; calul nemuritor Pegas, purtat de aripile sale, născut din capul retezat al Medusei. Ne-a povestit şi de Heracles, de muncile sale şi de nebunia ce l-a cuprins. Pradă ei, nu şi-a recunoscut nevasta şi copiii şi i-a răpus, crezându-i duşmani.

— Cum să nu-şi recunoască nevasta? s-a mirat Ahile.

— Aceasta e esenţa nebuniei, spuse Chiron.

Glasul îi suna mai adânc decât de obicei. Îl cunoscuse pe bărbatul cu pricina, mi-am amintit. O cunoscuse şi pe nevasta lui.

— Dar de ce l-a apucat nebunia?

— Zeii au vrut să-l pedepsească, răspunse Chiron.

Ahile clătină nerăbdător din cap.

— Dar pentru ea pedeapsa a fost şi mai aspră. N-au fost drepţi.

— Nu scrie nicăieri că zeii trebuie să fie drepţi, Ahile, spuse Chiron. Şi poate că e o pedeapsă mult mai aspră să rămâi singur pe pământ după ce altcineva moare. Nu crezi?

— Poate, recunoscu Ahile.

Ascultam fără să spun nimic. Ochii lui Ahile străluceau în lumina focului, chipul îi era desenat cu trăsături ascuţite de umbrele pâlpâinde. L-aş recunoaşte şi în beznă, şi preschimbat, mi-am spus. L-aş recunoaşte şi nebun dacă aş fi.

— Haideţi, zise Chiron. V-am povestit legenda lui Asclepios şi cum a ajuns să cunoască taina tămăduirii?

Ne povestise, dar voiam să mai ascultăm o dată istorisirea aceea, în care eroul, fiul lui Apollo, a cruţat viaţa unei şerpoaice. Şerpoaica îi linsese recunoscătoare urechile, ca s-o audă cum îi şopteşte tainele ierburilor de leac.

— Numai că tu l-ai învăţat de fapt cum să tămăduiască bolile, zise Ahile.

— Aşa e.

— Nu te supără că şerpoaica primeşte toate laudele?

Dinţii lui Chiron se iviră în barba brună. Un zâmbet.

— Nu, Ahile, nu mă supără.

Apoi Ahile cânta la liră, iar eu şi Chiron îl ascultam. Lira mamei. O adusese cu el.

— Ce bine ar fi fost să fi ştiut de la bun început, i-am zis în prima zi, când mi-o arătase. Era să nu mai vin deloc, căci nu voiam s-o las acolo.

— Acum ştiu cum să te fac să mă urmezi oriunde, îmi zise el zâmbind.

Soarele se afunda după culmile Pelionului şi noi eram fericiţi.

Vremea trecea tare iute pe muntele Pelion, zilele se scurgeau plăcut în mijlocul naturii. Aerul de munte era acum rece dimineaţa, când ne deşteptam, şi se încălzea greu în razele plăpânde de soare ce se strecurau printre frunzele muribunde. Chiron ne dădu blănuri să ne înveşmântăm şi atârnă piei de animale la gura peşterii, ca să păstreze căldura înăuntru. Ziua adunam lemne pentru focul iernatic sau puneam cărnuri sărate la păstrat, ca să avem provizii. Jivinele nu se retrăseseră încă în vizuini, dar aveau să se retragă curând, ne zise Chiron. Dimineaţa ne minunam văzând frunzele încrustate cu promoroacă. Ştiam de la aezi şi din poveşti că există zăpadă, dar n-o văzuserăm niciodată cu ochii noştri.

Într-o dimineaţă, când m-am trezit, Chiron nu era acolo. Nimic neobişnuit. Adesea se scula înaintea noastră, ca să mulgă caprele sau să culeagă fructe pentru masa de dimineaţă. Am ieşit din peşteră, lăsându-l pe Ahile să doarmă, şi l-am

aşteptat pe Chiron în luminiş. Cenuşa focului de cu seară era albă şi rece. Am scurmat alene în ea cu un băţ, ascultând zgomotele pădurii din jur. Gânguritul unei prepeliţe în tufişuri şi chemarea unui hulub. Auzeam foşnetul ierbii în vânt sau călcată de un animal alene. Nu peste mult timp, aveam să aduc nişte lemne şi să aprind focul.

Un simţământ ciudat mă cuprinse, ca o furnicătură pe piele. Mai întâi amuţi prepeliţa, apoi şi hulubul. Frunzele se potoliră, adierea muri şi nici o jivină nu mai mişcă în hăţişuri. Tăcerea aducea cu o răsuflare tăiată. Cu iepurele acoperit de umbra şoimului. Îmi simţeam sângele zvâcnindu-mi sub piele.

Uneori, mi-am amintit, Chiron făcea vrăji mărunte, farmece zeieşti, cum ar fi să încălzească apa sau să liniştească fiarele.

— Chiron? am strigat. Glasul îmi tremura pierit. Chiron?

— Nu e Chiron.

M-am întors. La marginea luminişului stătea Thetis, iar pielea albicioasă ca oasele şi pletele negre îi luceau ca fulgerul. Rochia îi era lipită de trup, licărind ca solzii de peşte. Îmi pieri răsuflarea în gâtlej.

— Era vorba că n-o să fii aici, zise ea.

Scrâşnet de carenă pe grund.

Păşi înainte şi iarba părea să se veştejească sub tălpile ei. Ea era nereidă şi făpturile uscatului n-o îndrăgeau.

— Iertare, am bâiguit, cu glasul ca o frunză uscată foşnindu-mi în gâtlej.

— Te-am prevenit, îmi zise.

Tăciunii ochilor ei păreau să se prelingă în mine, să-mi astupe gâtlejul, sufocându-mă. N-aş fi putut să ţip nici dacă aş fi îndrăznit.

Se auzi un zgomot în spatele meu şi apoi glasul lui Chiron, răsunând tare în liniştea ce se lăsase.

— Te salut, Thetis.

Căldura îmi cuprinse iarăşi pielea şi îmi veni răsuflarea la loc. Mai că am alergat spre el. Însă privirea ei mă pironea locului, necruţătoare. Nu mă îndoiam că ar fi putut să pună mâna pe mine dacă dorea.

— Sperii flăcăul, spuse Chiron.

— Nu-i de el aici, zise ea.

Avea buzele roşii ca sângele proaspăt vărsat.

Mâna lui Chiron se lăsă apăsat pe umărul meu.

— Patroclu, îmi zise. Întoarce-te în peşteră acum. Vorbim mai târziu.

M-am ridicat clătinându-mă şi am făcut întocmai.

— Trăieşti de prea multă vreme în rândul muritorilor, centaure, am auzit-o spunând, înainte ca pieile de la gura

peşterii să se lase în urma mea.

M-am proptit de peretele peşterii şi am alunecat la pământ, simţindu-mi gâtlejul sălciu şi crăpat.

— Ahile, l-am chemat.

Deschise ochii şi veni lângă mine înainte să mai spun ceva.

— Ţi-i bine?

— A venit mama ta, i-am zis.

Am văzut cum i se încordează toţi muşchii sub piele.

— Ţi-a făcut ceva?

Am clătinat din cap. N-am mai zis că asta avea de gând. Că mi-ar fi făcut ceva, dacă n-ar fi venit Chiron.

— Trebuie să plec, spuse.

Pieile foşniră lăsându-l să treacă, apoi alunecară la loc.

N-am putut să aud ce s-a vorbit în luminiş. Coborâseră glasul sau poate că se duseseră să stea de vorbă în altă parte. Am aşteptat desenând spirale pe podeaua de pământ. Acum nu-mi mai făceam griji pentru mine. Chiron voia să rămân cu el şi era mai bătrân decât ea, un centaur în toată firea pe vremea când zeii aceia erau de-abia nişte copii în leagăn, iar ea poate că era doar un germene, în pântecele mării. Însă mai era ceva, mai greu de numit. O pierdere sau o împuţinare pe care mă temeam că ea ar putea s-o aducă cu sine.

Când se întoarseră, se făcuse aproape de amiază. Mai întâi am cercetat chipul lui Ahile, iscodindu-i ochii şi linia gurii. N-am văzut nimic, doar o urmă de oboseală, poate. Se azvârli pe saltea, lângă mine.

— Mi-e foame, spuse el.

— Aşa se şi cade, zise Chiron. E trecut bine de prânz.

Deja ne pregătea de-ale gurii, mişcându-se cu uşurinţă prin peşteră, în ciuda staturii sale.

Ahile se întoarse spre mine.

— Totul e bine, îmi zise el. Voia doar să stea de vorbă cu mine. Să mă vadă.

— O să mai vină să stea de vorbă cu el, zise Chiron. Şi, de parcă mi-ar fi citit gândurile, adăugă: Aşa se şi cuvine. E mama lui.

Mai presus de orice, e zeiţă, mi-am zis.

Însă în timp ce mâncam, temerile mi s-au potolit. Cumva, îmi făcusem griji că-i povestise lui Chiron de ziua aceea pe ţărm, însă el nu se purta altfel cu noi şi Ahile era neschimbat. M-am dus la culcare dacă nu liniştit, măcar mai împăcat.

După aceea, a venit mai des, aşa cum spusese Chiron. Mă învăţasem să o recunosc, după liniştea aceea grea, care se lăsa în jur ca o perdea – şi aveam grijă să rămân prin preajma lui Chiron şi a peşterii. Nu era o supărare prea mare şi-mi

spuneam că nu-i purtam deloc pică. Dar mă bucuram de fiecare dată când pleca.

Sosi iarna şi râul îngheţă. Eu şi Ahile ne-am avântat pe întinderea lui, cu picioarele lunecând pe gheaţă. Mai târziu am tăiat cercuri şi am pus undiţe ca să pescuim. Altă carne proaspătă n-aveam, prin păduri nu se găseau decât şoareci şi câte un jder.

Au venit zăpezile, cum ne făgăduise Chiron. Ne întindeam pe pământ şi ne lăsam acoperiţi de fulgi, suflându-i până se topeau. Nu aveam încălţări sau tunici, doar blănurile lui Chiron, şi ne bucuram de căldura peşterii. Până şi Chiron purta o haină miţoasă, croită din piei de urs, zicea.

Număram zilele după prima ninsoare, însemnându-le cu linii pe stâncă.

— Când ajungeţi la cincizeci, ne zise Chiron, gheaţa de pe râu va începe să crape.

În dimineaţa celei de-a cincizecea zile l-am auzit, un sunet straniu, ca un copac prăbuşindu-se. Oglinda îngheţată plesnise aproape de la un mal la celălalt.

— Nu mai e mult până la primăvară, spuse Chiron.

Curând după aceea, iarba începu să încolţească, iar veveriţele ieşiră, zvelte, numai piele şi os, din scorburile lor. Am făcut şi noi ca ele, ieşind să mâncăm dimineaţa în aerul proaspăt de primăvară. Într-una din aceste dimineţi, Ahile îl întrebă pe Chiron dacă nu vrea să ne înveţe să ne luptăm.

Nu ştiu de ce i-au venit chiar atunci asemenea gânduri. Poate din pricina iernii petrecute la adăpost, fără să facă destulă mişcare, sau din pricina mamei sale, care venise să-l vadă cu o săptămână în urmă. Poate nu era nici una, nici alta.

Ne înveţi să ne luptăm?

După o pauză atât de scurtă, încât aproape am crezut că mi s-a părut, Chiron răspunse:

— Dacă asta doriţi, o să vă învăţ.

Mai târziu în acea zi, ne duse într-o poiană, sus pe o culme. Luase nişte cozi de lănci şi două săbii de lemn, din cine ştie ce cotlon al peşterii. Ne puse pe fiecare să-i arătăm exerciţiile pe care le ştiam. Am luat poziţiile şi am îndeplinit cu încetineală parările şi loviturile pe care le învăţasem în Ftia. Lângă mine, cu coada ochiului, îl vedeam pe Ahile mişcându-şi mădularele şi izbind iute de nici nu apucai să-i vezi mişcările. Chiron adusese un toiag încins în bronz pe care-l strecura din când în când ca să ne înţepenească mişcările, controlându-ne, punându-ne la încercare reacţiile.

Părea să nu se mai termine şi începură să mă doară braţele de atâta ridicat şi împuns cu sabia. Într-un târziu, Chiron ne

opri. Băurăm cu nesaţ din burdufuri şi ne întinserăm pe spate în iarbă. Pieptul îmi tresălta. Al lui Ahile se înălţa liniştit.

Chiron stătea tăcut în faţa noastră.

— Ei, ce crezi? îl întrebă Ahile nerăbdător şi mi-am amintit că Chiron era doar al patrulea om care-l văzuse luptând.

Nu ştiu ce mă aşteptasem să spună centaurul. Însă nu ce a urmat.

— N-am ce să te învăţ. Ştii tot ce ştia şi Heracles, chiar mai multe. Eşti cel mai mare războinic din spiţa ta şi din toate spiţele de dinaintea ta.

Obrajii lui Ahile se îmbujorară. Nu-mi dădeam seama dacă de ruşine, de plăcere sau de amândouă.

— Bărbaţii vor prinde de veste cât de iscusit eşti şi-şi vor dori să lupţi pentru ei în războaie. Se întrerupse. Ce le vei zice?

— Nu ştiu, răspunse Ahile.

— Deocamdată e un răspuns bun. Dar nu va fi de-ajuns mai târziu, spuse Chiron.

Apoi a urmat un răstimp de tăcere şi am simţit o încordare în aer. Pentru prima dată de când eram acolo, chipul lui Ahile părea aprins şi solemn.

— Dar eu? l-am întrebat.

Ochii întunecaţi ai lui Chiron se pironiră asupra mea.

— Nu vei ajunge niciodată faimos ca războinic. Te miră?

Vorbise pe un ton nepărtinitor şi astfel nu m-a durut aşa de rău.

— Nu, am răspuns sincer.

— Totuşi nu ţi-e cu neputinţă să devii un soldat priceput. Ai vrea să înveţi cum?

Mi-am amintit ochii şterşi ai băiatului pe care îl omorâsem, cât de iute i se scursese sângele în pământ. M-am gândit la Ahile, cel mai mare războinic din spiţa sa. M-am gândit la Thetis, care mi l-ar fi răpit dacă ar fi putut.

— Nu, am zis.

Şi cu asta lecţiile de luptă au luat sfârşit.

Primăvara se preschimbă în vară, iar pădurile erau tot mai calde şi mai bogate, pline de vânat şi fructe. Ahile împlini paisprezece ani şi solii îi aduseră daruri de la Peleu. Ce ciudat să-i vedem aici, în uniformele şi culorile palatului. I-am urmărit cum se uitau când la mine, când la Ahile, dar mai ales la Chiron. Bârfa avea mare trecere la palat, iar ei vor fi întâmpinaţi ca nişte regi la întoarcere. M-am bucurat când şi-au săltat pe umeri cuferele goale şi au plecat.

Erau daruri nimerite – strune noi de liră şi tunici proaspăt croite din lâna cea mai moale. Un arc nou şi săgeţi cu vârf de fier. Am pipăit metalul şi ascuţişurile cu muchii tăioase, care vor răpune jivinele pentru mesele noastre.

Erau şi lucruri mai puţin folositoare – mantii ţepene de atâtea incrustaţii cu aur, care l-ar da de gol pe stăpân de la cincizeci de paşi, şi o cingătoare bătută cu pietre scumpe, prea grea pentru a fi purtată când faci vreo treabă. Era de asemenea şi o învelitoare brodată bogat, menită a împodobi calul unui prinţ.

— Sper că nu-i pentru mine, zise Chiron, ridicând din sprânceană.

Am rupt-o ca să facem comprese, bandaje şi cârpe din ea; pânza aspră era numai bună de curăţat resturi de pământ şi mâncare.

După-amiaza ne-am aşezat pe iarbă, în faţa peşterii.

— Se face aproape un an de când suntem aici, zise Ahile.

Simţeam pe piele o adiere răcoroasă.

— Nu pare aşa de mult, am răspuns.

Eram somnoros, cu ochii pierduţi în albastrul răsturnat al văzduhului de după-amiază.

— Ţi-e dor de palat?

M-am gândit la darurile de la tatăl lui, la slugi şi la căutăturile lor, la bârfa şi şuşotelile pe care aveau să le aducă cu ele la palat.

— Nu, am răspuns.

— Nici mie, zise el. Am crezut c-o să-mi fie, dar nu mi-e.

Şi aşa trecură zile şi luni de-a rândul şi se împliniră doi ani.

Capitolul 10

Era vară, iar noi împliniserăm cincisprezece ani. Gheţurile iernii se topiseră mai târziu decât de obicei şi ne bucuram să fim iarăşi afară la soare. Tunicile noastre zăceau lepădate alături şi pielea ne era înfiorată de adierea potolită a vântului.

Nu mai stătuserăm aşa despuiaţi toată iarna; fusese prea frig ca să ne lepădăm blănurile şi mantiile în afara scurtelor îmbăieri în scobitura pe care o foloseam drept covată. Ahile se întindea şi-şi vântura mădularele înţepenite de vremea prea lungă petrecută în peşteră. Dimineaţa înotaserăm şi urmăriserăm jivine la vânătoare prin pădure. Îmi simţeam muşchii cuprinşi de o oboseală tihnită, bucurându-se că-i puneam iarăşi la muncă.

Îl tot priveam. În afară de oglinda mişcătoare a râului, altele nu aveam pe muntele Pelion, astfel că nu puteam să mă măsor decât urmărind schimbările prin care trecea Ahile. Avea mădularele tot zvelte, însă acum vedeam cât erau de vânjoase, cu fiecare muşchi înălţându-se şi lăsându-se sub piele în timp ce se mişca. Avea şi trăsăturile mai ascuţite şi umerii mai laţi ca pe vremuri.

— Parcă ai mai crescut, i-am zis.

Se opri şi se întoarse spre mine.

— Da?

— Da, am încuviinţat. Dar eu?

— Vino încoace, îmi spuse el.

M-am ridicat şi m-am dus la el. Mă măsură din ochi câteva clipe.

— Da, zise el.

— Cât? l-am iscodit eu. Mult?

— Arăţi altfel la faţă, îmi zise.

— Unde anume?

Îmi atinse bărbia cu mâna dreaptă, plimbându-şi degetele de-a lungul ei.

— Aici. Ai faţa mai lată.

Mi-am întins mâna să văd dacă simt schimbarea, însă mie mi se părea la fel, piele şi os. Mi-a luat mâna şi mi-a dus-o la claviculă.

— Şi aici eşti mai lat. Şi mai e şi ăsta.

Atinse încet cu degetul dâmbul moale care mi se înălţase din gâtlej. Am înghiţit în sec, simţindu-i degetul cum urcă odată cu mişcarea.

— Unde-n altă parte? l-am mai întrebat.

Arătă spre fâşia de păr moale şi negru ce mi se întindea de pe piept în jos, de-a lungul pântecelui.

Se opri şi am simţit că mi se încinge faţa.

— Ajunge, am zis mai aspru decât voisem.

M-am aşezat iar pe iarbă şi Ahile îşi dezmorţi iarăşi mădularele. Îi priveam pletele în vânt; îi priveam pielea aurie în soare. M-am lăsat pe spate şi m-am lăsat şi eu scăldat de raze.

După o vreme, se opri şi veni să se aşeze lângă mine. Priveam iarba, copacii şi mugurii cruzi cum se coceau în soare.

— Nu ţi-ar displăcea, socot, să te vezi cum arăţi acum, veni parcă de departe glasul său, părând aproape nepământesc.

M-am încins din nou la faţă. Însă mai mult n-am vorbit despre asta.

Aproape împliniserăm şaisprezece ani. Curând, solii lui Peleu aveau să vină cu daruri; curând, fructele de pădure aveau să se coacă, să se înroşească şi se ne cadă în mâini. La şaisprezece ani se încheia copilăria noastră, după acel an, taţii ne numeau bărbaţi şi începeam să purtăm nu doar tunici, ci şi himation, şi chiton. Lui Ahile i se punea la cale căsnicia şi eu puteam să-mi iau o nevastă dacă doream. M-am gândit iarăşi la slujnicele cu ochi şterşi. Mi-am amintit frânturile de discuţii pe care le-am auzit între băieţi, despre sâni, coapse şi împerecheri.

E ca smântâna de moale.

Dacă te cuprinde cu coapsele, uiţi şi cum te cheamă.

Băieţii aveau glasuri ascuţite de emoţie şi erau roşii ca focul în obraji. Însă când încercam să-mi închipui despre ce vorbeau, mintea îmi aluneca precum un peşte ce nu se dă prins.

În schimb, îmi veneau alte vedenii. Un gât aplecat peste liră, lucirea unor plete în lumina focului, mâini cu tendoane zvâcnitoare. Eram toată ziua împreună şi n-aveam cum să scap: mirosul uleiurilor cu care se ungea pe picioare, crâmpeiele de piele dezgolită când se îmbrăca. Îmi smulgeam privirea de la el şi-mi aminteam cum fusese atunci pe ţărm,

ochii lui reci, şi cum fugise de mine. Şi n-aveam s-o uit nicicând pe mama lui.

Am început să fac plimbări de unul singur, dis-de-dimineaţă, când Ahile încă nu se trezise, şi după-amiază, când exersa aruncarea lăncii. Luam un fluier cu mine, dar rareori cântam. În schimb, alegeam un copac de care mă sprijineam şi trăgeam în piept aroma tare de chiparos, adusă de vânt de pe cele mai înalte culmi ale muntelui.

Alene, parcă anume ca să n-o bag de seamă, mâna mi se lăsa între coapse. Mă ruşinam de ce făceam, dar şi mai tare de ce gândeam când o făceam. Însă ar fi fost şi mai rău să mă gândesc la asta în peştera de cuarţ trandafiriu, cât era el lângă mine.

Uneori mi-era greu, după aceea, să mă întorc la peşteră.

— Pe unde-ai fost? mă întreba el.

— Doar aşa…, răspundeam, arătând într-o direcţie oarecare.

Încuviinţa din cap. Însă ştiam că-mi vede roşeaţa din obraji.

Era tot mai cald şi ne adăposteam la răcoarea râului, în apa care desena bolţi de lumină când ne bălăceam şi ne azvârleam. Pietrele de pe fund erau reci şi acoperite de muşchi, alunecându-mi sub degetele de la picioare când îmi făceam loc spre adânc. Ţipam de speriam peştii, care fugeau spre adăposturile lor nămoloase sau spre apele mai liniştite dinspre gura râului. Se sfârşise cu dezgheţul sloiurilor purtate de apele iuţi; pluteam pe spate, lăsându-mă purtat de curentul leneş. Îmi plăcea să simt soarele pe pântece şi adâncurile reci ale râului sub mine. Ahile plutea alături sau înota, fără să se lase tras de curgerea alene a apelor râului.

Când oboseam, ne prindeam de crengile de jos ale sălciilor şi ne săltam din apă. În ziua aceea ne loveam cu picioarele încârligate, fiecare încercând să-l doboare pe celălalt sau poate să se caţere pe creanga lui. Ascultând de o pornire, am dat drumul crengii mele şi m-am agăţat de pieptul lui, săltat afară din apă. A scos un *uuuu* surprins. O vreme ne-am luptat în glumă, râzând, cu el în braţele mele. Apoi se auzi un pârâit ascuţit şi craca lui se rupse, lăsându-ne pe amândoi să ne scufundăm în râu. Apele reci ne acoperiră, dar noi tot ne mai luptam, cu mâini ce alunecau pe pielea umedă.

Când ieşirăm la aer, gâfâiam stârniţi. El se năpusti spre mine, cufundându-mă în undele limpezi. Ne încleştam, ne înălţam după aer, apoi ne scufundam iarăşi.

În sfârşit, cu plămânii arzându-ne şi cu feţele roşii de la cât stătuserăm sub apă, ne-am târât la mal şi am zăcut acolo, în

rogoz şi în ierburile ce creşteau în nămol. Picioarele ne erau afundate în mâlul rece de la mal. Încă îi mai şiroia apă din păr, picurându-i în dâre de-a lungul braţelor şi pieptului.

În dimineaţa zilei în care Ahile împlinea şaisprezece ani, m-am trezit cu noaptea în cap. Chiron îmi arătase un copac pe cealaltă coastă a Pelionului în care smochinele se coceau la început de anotimp. Ahile nu ştia de el, era încredinţat centaurul. Stăteam cu ochii pe ele de zile întregi, urmărind poamele tari şi verzi cum se tot umflau şi se închideau la culoare, îmborţoşându-se cu seminţe. Iar acum urma să le culeg şi să i le aduc la masa de dimineaţă.

Nu era singurul meu dar pentru el. Găsisem o bucată de frasin uscată şi începusem s-o lucrez în taină, cioplindu-i straturile moi. În mai bine de două luni începuse să se ghicească o formă – un băiat care cânta la liră, cu capul ridicat spre văzduh şi gura deschisă, de parcă ar fi înălţat un cântec. Acum o luasem cu mine la drum.

Smochinele atârnau mari şi grele în copac, cu pulpa rotundă, moale la atingere – peste vreo două zile ar fi fost prea coapte. Le-am cules într-un blid rotund de lemn şi le-am dus cu băgare de seamă la peşteră.

Ahile stătea în luminiş împreună cu Chiron, iar la picioare avea un nou cufăr, încă nedeschis, de la Peleu. L-am văzut cum face iute ochii mari când zăreşte smochinele. Deja se ridicase şi îşi vârâse mâna în blid, înainte să-l pun jos lângă el. Am mâncat pe săturate, până ne-am umplut de suc lipicios pe degete şi pe bărbie.

În cufărul de la Peleu se găseau tunici şi strune de liră noi şi, cu prilejul acela, când împlinea şaisprezece ani, un himation vopsit în purpura scumpă a cochiliei de murex. Era o pelerină princiară, demnă de un viitor rege, şi am văzut că era încântat. Ştiam că-i va sta bine cu ea, purpura arătând şi mai bogată lângă auriul pletelor sale.

Şi Chiron i-a dat ceva în dar – un toiag pentru drumeţii şi un pumnal nou de pus la cingătoare. La urmă, i-am dat statueta din lemn de frasin. A cercetat-o, plimbându-şi degetele de-a lungul muchiilor mărunte lăsate de cuţitul meu.

— Tu eşti, i-am zis cu un zâmbet nătâng.

Ridică privirea şi ochii i se luminaseră de bucurie.

— Ştiu, zise el.

Într-o seară, nu mult după aceea, am rămas până târziu lângă focul ce se preschimba în cenuşă. Ahile fusese plecat mai toată după-amiaza – Thetis îl ţinuse mai mult decât de

obicei. Acum cânta la lira mamei. Melodia răsuna domol şi radioasă ca stelele de deasupra capului.

L-am auzit pe Chiron, lângă mine, căscând şi lăsându-se şi mai tare pe picioarele sale îndoite. Îndată ce lira amuţi, glasul lui Ahile se auzi puternic în întuneric.

— Eşti ostenit, Chiron?

— Sunt.

— Atunci te lăsăm să te odihneşti.

De obicei nu se grăbea atâta să plece şi nici nu vorbea în numele meu, însă şi eu eram obosit, aşa că n-am avut nimic împotrivă. Ahile se ridică şi-i ură noapte bună lui Chiron, apoi o luă spre peşteră. M-am întins, bucurându-mă câteva clipe de lumina focului şi l-am urmat.

În peşteră, Ahile se culcase deja, cu faţa udă după ce se spălase la izvor. M-am spălat şi eu, simţind răceala apei pe frunte.

— Încă nu m-ai întrebat cum a fost cu mama, îmi zise.

— Ce mai face mama ta? l-am întrebat.

— Bine.

Aşa răspundea mereu. Tocmai de aceea uneori nu-l mai întrebam.

— Bun.

Am luat apă în căuş ca să-mi clătesc săpunul de pe faţă. Îl făceam din ulei de măsline şi încă mai mirosea astfel, bogat şi untos.

— Zice că aici nu ne poate vedea, grăi iarăşi Ahile.

Nu mă aşteptasem să mai spună ceva.

— Hmmm?

— Nu ne poate vedea aici. Pe Pelion.

În glas i se simţea o oarecare încordare. M-am întors spre el.

— Cum adică?

Stătea cu ochii în tavan.

— Zicea… am întrebat-o dacă ne veghează. Ahile vorbea pe un ton ascuţit. Spune că nu.

În peşteră se lăsă dintr-odată o linişte adâncă, în afară de apa ce se scurgea lin.

— Ah, am făcut eu.

— Voiam să-ţi zic. Pentru că… Se opri. M-am gândit că vrei să ştii. Ei… Iarăşi se opri. Nu i-a plăcut că am întrebat-o.

— Nu i-a plăcut, am repetat eu.

Mă simţeam ameţit, în minte întorceam cuvintele pe toate părţile. *Nu ne poate vedea.* Mi-am dat seama că îngheţasem lângă scăldătoare, ţinând încă prosopul la bărbie. M-am silit să pun jos cârpa şi să mă îndrept spre pat. Simţeam în mine speranţă şi groază dezlănţuite.

Am dat pătura la o parte şi m-am întins în aşternuturile încălzite de pielea lui. Încă stătea cu ochii pironiţi în tavan.

— Îţi pare bine că ţi-a răspuns aşa? l-am întrebat într-un târziu.

— Da, a zis.

Am stat o vreme cufundaţi în acea tăcere încordată şi însufleţită. De obicei, seara ne spuneam glume şi poveşti. Pe tavanul de deasupra noastră erau zugrăvite stelele şi dacă oboseam tot istorisind, arătam când spre una, când spre alta. „Orion“, spuneam, uitându-mă încotro era îndreptat degetul său. „Pleiadele.“

Însă în seara aceea – nimic. Am închis ochii şi am aşteptat îndelung, până am bănuit că adormise. Atunci m-am întors spre el.

Stătea pe-o parte şi mă privea. Nu-l auzisem când se întorsese. *Niciodată nu-l aud.* Stătea perfect nemişcat, acea împietrire numai a lui. Am tras aer în piept, dându-mi seama că între noi se întindea doar perna închisă la culoare.

Se aplecă în faţă.

Gurile ni se deschiseră sub apăsarea buzelor şi căldura gâtlejului său înmiresmat se prelinse în al meu. Nu puteam să gândesc, nu puteam să fac altceva decât să-l sorb în mine, răsuflare cu răsuflare, sub mlădierea blândă a buzelor sale. Era o minune.

Tremuram de teamă să nu-l alung cumva. Nu ştiam ce să fac, ce i-ar plăcea. L-am sărutat pe gât, pe pieptul tot şi am simţit gust de sare. Părea să crească la atingerea mea, să dea în pârg. Mirosea a migdale şi a pământ. Se lipi de mine, strivindu-mi buzele ca pentru a sorbi o licoare.

A împietrit când l-am cuprins, avea pielea catifelată ca petalele unei flori. Ştiam prea bine pielea aurie a lui Ahile, rotunjimea gâtului, îndoitura cotului. Ştiam cum arăta cuprins de plăcere. Trupurile noastre se îngemănară ca două mâini.

Păturile se răsuciseră deasupra mea. Ahile le smulse de pe amândoi. M-am cutremurat simţind aerul pe piele. Îl vedeam profilat pe cerul zugrăvit; Polaris îi stătea pe umăr. Mâna îi alunecă sub pântecele meu ce se înălţa şi se lăsa tot mai iute. Mă mângâie încet, de parcă ar fi netezit o pânză de mare preţ, iar coapsele mele se înălţară sub atingerea lui. L-am tras spre mine, tot tremurând. Şi el tremura. Parcă gonise cale lungă.

Tot nu era de-ajuns. I-am rostit numele, cred. A trecut prin mine ca o suflare; eram gol ca un beţişor de trestie atârnat ca să cânte în vânt. Vremea parcă nu mai trecea, doar răsuflările noastre mai mişcau.

Mi-am dat seama că-mi împletisem degetele în părul lui. În mine se aduna ceva, o zbatere a sângelui sub atingerea

mâinii lui. Îşi lipise chipul de al meu, însă am încercat să-l ţin şi mai aproape. Nu te opri, i-am zis.

Nu s-a oprit. Simţământul se tot strânse în mine, până când un ţipăt răguşit îmi tăşni din gâtlej şi, pradă acelei aprige înmuguriri din mine, m-am arcuit lipindu-mă de el.

Am întins mâna, găsindu-i locaşul plăcerii. A închis ochii. Era un ritm anume care îi plăcea, îl simţeam – răsuflarea întretăiată, dorul. Degetele mi se mişcau fără odihnă, călăuzindu-se după răsuflarea tot mai iute. Pleoapele lui aveau culoarea cerului în zori, mirosea ca pământul după ploaie. Gura i se căscă într-un strigăt mut – atât de încleştaţi eram, că i-am simţit tăşnirea caldă pe piele. Se cutremură şi rămaserăm nemişcaţi.

Încet-încet, precum se lasă noaptea, am început să bag de seamă că eram asudat, că păturile erau jilave şi că între vintrele noastre se prelingea umezeala. Ne desprinserăm unul de celălalt, ca o jupuire, cu feţele umflate şi aprinse de sărutări. În peşteră era un miros încins şi dulceag, ca al unor poame lăsate la soare. Privirile ni s-au întâlnit şi n-am spus nimic. În mine se înălţă un fior de teamă, iute şi ascuţit. Sosise clipa celei mai mari primejdii şi m-am încordat, temându-mă că îi pare rău.

— N-am crezut… începu el.

Apoi se întrerupse. Nimic pe lume nu-mi doream mai mult decât să aud ce nu zisese.

— Ce? l-am întrebat.

Dacă-i de rău, măcar să terminăm odată.

— N-am crezut că vreodată o să…

Şovăia, căutând cuvântul potrivit, şi nu puteam să i-o iau în nume de rău.

— Nici eu n-am crezut, am zis.

— Îţi pare rău?

Rostise iute cuvintele, dintr-o suflare.

— Nu-mi pare, am răspuns.

— Nici mie.

Apoi se lăsă tăcerea şi nici nu-mi păsa că salteaua era jilavă sau că eram asudat. Ahile mă privea cu ochi neclintiţi, verzi, cu picuri aurii. În mine se înălţă încrederea, ca un nod în gâtlej. *N-o să-l părăsesc în veci. Aşa o să fie mereu, câtă vreme îmi va îngădui el.*

Dacă aş fi găsit cuvintele potrivite pentru a rosti una ca asta, aş fi făcut-o. Însă nici un cuvânt nu părea destul de vrednic să poarte acest adevăr care stătea să iasă la iveală.

De parcă mă auzise, îmi luă mâna în a lui. Nu trebuia să mă uit; degetele lui îmi erau întipărite în amintire, zvelte şi brăzdate de dunguliţe fine ca nişte petale, puternice, iuţi şi fără greş.

— Patroclu, zise el.

El se pricepea întotdeauna mai bine decât mine să găsească vorbele potrivite.

A doua zi dimineaţă, m-am trezit ameţit, cu trupul îmbătat de căldură şi tihnă. După tandreţe a urmat iarăşi patima; atunci nu ne-am mai grăbit, am zăbovit în voie, o noapte ca un vis, ce se lungea tot mai mult. Acum, privindu-l cum se trezeşte lângă mine, cu o mână odihnindu-i-se pe pântecele meu, umedă şi închisă ca o floare în zori, aveam iarăşi emoţii. Mi-am amintit fulgerător tot ce zisesem şi făcusem, sunetele pe care le scosesem. Mă temeam că vraja se rupsese, că lumina ce se strecura prin gura peşterii va preface totul în stană de piatră.

Însă apoi el se trezi, cu mâna deja întinsă după a mea, şi buzele sale rostiră un bună dimineaţa somnoros. Am lenevit aşa până când peştera se lumină în faptul dimineţii şi ne strigă Chiron.

Am mâncat, apoi am dat fuga la râu să ne scăldăm. Am savurat minunea: faptul că puteam să-l privesc fără înconjur, că mă puteam bucura de jocul picurilor de lumină pe mădularele sale, de arcuirea spinării lui când se scufunda în apă. Mai târziu am stat întinşi pe mal, învăţând de la capăt trăsăturile trupurilor celuilalt. Asta şi asta şi aia. Eram ca doi zei în zorii lumii, copleşiţi de bucurie, nu mai aveam ochi decât unul pentru celălalt.

Dacă a observat ceva schimbat, Chiron n-a suflat o vorbă. Însă nu puteam să nu-mi fac griji.

— Crezi că o să se mânie?

Ne aflam în apropierea crângului de măslini, pe coasta de miazănoapte a muntelui. Aici băteau vânturile cele mai înmiresmate, răcoroase şi proaspete ca apa de izvor.

— Nu cred, îmi răspunse el, întinzându-şi mâna spre clavicula mea, linia pe care îi plăcea s-o urmeze cu degetul.

— Dar s-ar putea. Sigur până acum şi-a dat seama. S-ar cuveni să-i zicem ceva?

Nu era prima oară când puneam întrebarea aceasta. Vorbiserăm adesea, prinşi în uneltirea noastră.

— Dacă aşa vrei tu.

Mai zisese asta.

— Nu crezi c-o să se mânie?

Atunci se opri ca să chibzuiască. Îmi plăcea tare mult asta la el. Indiferent de câte ori l-aş fi întrebat acelaşi lucru, îmi răspundea de parcă ar fi fost prima oară.

— Nu ştiu. Îmi căută privirea. Are vreo însemnătate? Eu oricum n-o să încetez.

Avea un glas cald, plin de dorinţă. Am simţit la rândul meu un val de fierbinţeală pe piele.

— Dar ar putea să-i spună tatălui tău, care fără îndoială că o să se mânie.

Vorbisem aproape cu disperare. Nu după multă vreme, aveam să-mi simt pielea încinsă prea tare ca să mai fiu în stare să gândesc.

— Şi ce dacă?

Prima oară când spusese una ca asta, rămăsesem ca trăsnit. Cum ar fi fost ca tatăl său să se mânie şi Ahile să facă mai departe ce-i place – aşa ceva nu eram în stare să înţeleg, mai că nici nu reuşeam să-mi închipui. Parcă era o licoare de care nu mă mai săturam. Nu oboseam niciodată să-l ascult

— Şi cu mama ta cum rămâne?

Aceasta era teama mea întreită: Chiron, Peleu şi Thetis.

— Ce poate să-mi facă? dădu Ahile din umeri. Să mă răpească?

Ar putea să mă omoare, mi-am zis.

Însă n-am spus-o tare. Adierea vântului era prea înmiresmată şi soarele prea cald ca să dau glas unui asemenea gând.

Ahile mă cercetă câteva clipe.

— Îţi pasă dacă se mânie vreunul dintre ei?

Da. Ar fi fost înfiorător dacă se supăra Chiron pe mine. Ştiam bine cât de chinuitor era sentimentul acesta de înfierare, nu eram în stare să ridic din umeri ca Ahile. Însă n-aveam să las aşa ceva să ne despartă, dacă se ajungea atât de departe.

— Nu, i-am răspuns.

— Bun, zise el.

Am întins mâna să-i mângâi buclele de la tâmple. Închise ochii. I-am privit chipul, înălţat ca să primească soarele. Avea o anume gingăşie în trăsături care îl făceau adesea să pară mai tânăr decât era. Avea buzele înroşite şi cărnoase. Deschise ochii.

— Spune-mi un erou care a fost fericit.

Am chibzuit. Heracles a înnebunit şi şi-a ucis familia, Tezeu şi-a pierdut mireasa şi tatăl, copiii şi noua nevastă ai lui Iason au fost omorâţi de cea dinainte. Bellerofon a ucis Himera, dar a rămas schilod după ce a căzut din şaua lui Pegas.

— Nu poţi.

Acum se ridicase în capul oaselor, aplecându-se în faţă.

— Nu pot.

— Ştiu. Nu-ţi e îngăduit să fii şi faimos, şi fericit. Ridică dintr-o sprânceană. Să-ţi zic o taină.

— Zi-mi.

Cât îmi plăcea când se purta aşa.

— Eu o să fiu primul. Îmi luă palma şi mi-o ţinu într-a lui. Jură-mi!

— De ce eu?

— Pentru că din pricina ta se va întâmpla asta.

— Jur, am spus, cu ochii pierduţi în roşul obrajilor şi focul ochilor lui.

— Jur, zise şi el ca un ecou.

Am rămas aşa o vreme, fără să ne dăm drumul la mâini. Ahile zâmbi larg.

— Mă simt în stare să înghit toată lumea asta de vie.

O goarnă cântă undeva pe culmile de sub noi. Suna aspru şi răguşit, de parcă ar fi dat semn de primejdie. Nici n-am apucat să zic ceva sau să fac vreo mişcare, că Ahile era în picioare, cu pumnalul scos din teaca de la coapsă. Era doar un jungher de vânătoare, însă, mânuit de el, era de-ajuns. Rămase în poziţie de luptă, pe deplin nemişcat, ascultând cu toate simţurile sale de semizeu încordate.

Şi eu aveam un pumnal. L-am apucat în linişte şi m-am ridicat. Ahile se pusese între mine şi sunet. Nu ştiam dacă să mă duc şi să stau lângă el cu arma ridicată. Până la urmă nu am făcut-o. Fusese o goarnă soldăţească şi războiul, cum spusese Chiron fără ocolişuri, era darul lui, nu al meu.

Goarna răsună iarăşi. Am auzit foşnetul hăţişurilor, în care o pereche de picioare îşi încurcaseră paşii *Un singur om.* Poate se pierduse, poate era în primejdie. Ahile făcu un pas în direcţia din care venea zgomotul. Ca pentru a-i răspunde, goarna se auzi iarăşi. Apoi un glas strigă din toţi rărunchii, făcând să răsune muntele de sub noi:

— Prinţe Ahile!

Am încremenit.

— Ahile! Îl caut pe prinţul Ahile!

Păsările ţâşniră din copaci, fugind de larmă.

— Din partea tatălui tău, i-am şoptit.

Doar un vestitor regal ar fi ştiut unde să ne strige.

Ahile încuviinţă, părând însă, în mod curios, fără chef să răspundă. Îmi închipuiam cât de iute îi bătea inima, fusese gata să facă moarte de om cu câteva clipe în urmă.

— Aici suntem! am strigat, făcându-mi palmele căuş la gură.

Larma încetă o vreme.

— Unde?

— Poţi să-ţi dai seama de unde vorbesc?

Putea, însă cu greu. I-a luat ceva să ajungă în poiană. Era zgâriat pe faţă şi tunica de slujitor de la palat îi era leoarcă de

sudoare. Îngenunche fără graţie, înciudat. Ahile lăsase jos jungherul, însă îl ţinea în continuare strâns.

— Da? spuse pe un ton rece.

— Tatăl tău te cheamă la palat. Sunt treburi ce trebuie rezolvate fără întârziere acasă.

Am simţit că înlemnesc, întocmai ca Ahile adineauri. Poate că, dacă rămâneam aşa, fără să mă clintesc din loc, nu mai trebuia să plecăm.

— Ce soi de treburi? întrebă Ahile.

Omul îşi mai revenise. Îşi aminti că vorbeşte cu un prinţ.

— Mărite Ahile, iertare, nu ştiu chiar tot. Din Mycene au sosit soli la Peleu, aducând veşti. Tatăl tău are de gând să le vorbească diseară supuşilor şi doreşte să fii de faţă. Am cai pregătiţi pentru voi la vale.

Urmă un răstimp de tăcere. Aproape am crezut că n-avea să se învoiască. Însă până la urmă spuse:

— Eu şi Patroclu va trebui să ne strângem lucrurile.

În drum spre peştera noastră, am întors vestea pe toate părţile cu Ahile. Mycene se afla mult spre miazăzi şi-l avea drept rege pe Agamemnon, care-şi luase titlul de păstor al popoarelor. Se zicea că are cea mai mare oştire din toate regatele noastre.

— Orice-ar fi, n-o să lipsim decât o noapte, două, îmi zise Ahile.

Am încuviinţat, bucurându-mă să-l aud spunând asta. *Doar câteva zile.*

Chiron ne aştepta.

— Am auzit strigătele, ne zise centaurul.

Cum eu şi Ahile îl cunoşteam bine, i-am citit dezaprobarea în glas. Nu-i plăcea să-i fie tulburată pacea de pe munte.

— Tata mă cheamă acasă, zise Ahile. Doar noaptea asta. Socot că mă voi întoarce curând.

— Înţeleg, zise Chiron.

Părea mai mătăhălos decât de obicei, cum stătea în faţa noastră, cu copitele greoaie în iarba strălucitoare şi coastele castanii scăldate în soare. Mă întrebam dacă n-o să se simtă singur fără noi. Nu-l văzusem niciodată în tovărăşia altui centaur. L-am întrebat odată despre centauri şi chipul îi împietrise. „Nişte sălbatici“, ne-a zis.

Ne-am strâns lucrurile. N-aveam mai nimic de luat cu mine, nişte tunici, un fluier. Ahile avea puţine bunuri în plus, veşmintele, câteva vârfuri de lance pe care şi le făurise singur şi statueta pe care i-o cioplisem eu. Le-am vârât în desagii de piele şi ne-am dus să ne luăm rămas-bun de la Chiron. Ahile, mereu mai îndrăzneţ, l-a îmbrăţişat pe centaur, cuprinzând cu

braţele locul unde trunchiul de animal se preschimba în carne de om. Solul ce aştepta în spatele meu se foi.

— Ahile, zise Chiron, ţii minte că te-am întrebat ce-o să faci atunci când bărbaţii vor dori să mergi la luptă?

— Da, răspunse Ahile.

— Ar fi bine să chibzuieşti ce răspuns dai, spuse Chiron.

Mă trecu un fior, însă n-am mai apucat să mă gândesc. Chiron se întorcea spre mine.

— Patroclu, mă chemă el.

Am păşit în faţă şi Chiron şi-a pus mâna mare şi caldă ca soarele pe creştetul meu. Am tras în piept mirosul acela care era doar al lui – cal, sudoare, ierburi şi pădure.

Grăi încet.

— Acum nu te mai dai aşa uşor bătut ca pe vremuri, îmi zise.

Nu ştiam ce să răspund, aşa că i-am mulţumit.

O umbră de surâs.

— Să fii sănătos.

Apoi mâna i se dădu la o parte, iar creştetul meu simţi în loc răcoarea.

— Ne vom întoarce curând, zise iar Ahile.

Ochii lui Chiron păreau întunecaţi în lumina piezişă a după-amiezii.

— O să vă caut, ne răspunse.

Ne-am pus desagii pe umăr şi am plecat din poiana peşterii. Soarele deja trecuse de zenit şi solul ne zorea. Coborârăm iute dealul şi încălecarăm pe caii ce ne aşteptau. Simţeam şaua străină după atâţia ani în care mersesem doar pe jos, iar caii mă nelinişteau. Parcă mă aşteptam să grăiască, însă desigur că nu puteau. M-am răsucit în şa să privesc în urmă, la Pelion. Speram să zăresc peştera de cuarţ trandafiriu sau poate chiar pe Chiron. Dar eram prea departe. M-am întors cu faţa la drum şi m-am lăsat călăuzit spre Ftia.

Capitolul 11

Ultima fărâmă de soare scăpăra în zare la vremea când am trecut de piatra ce însemna hotarul. Am auzit strigătul străjerilor şi o goarnă răspunzându-le. Când ajunserăm pe coama dealului, palatul se înălţa în faţa noastră, iar în spate fierbea posacă marea.

Şi în pragul uşii, ivită dintr-odată, ca trăsnetul, stătea Thetis. Părul negru îi lucea pe albul marmurei de la palat. Rochia îi era închisă la culoare, ca un ocean frământat, un amestec de vineţiu şi cenuşiu furtunos. Undeva în preajmă-i aşteptau străjile şi Peleu, însă nu i-am băgat în seamă. N-o vedeam decât pe ea şi bărbia ei ca o seceră.

— Mama ta, i-am şoptit lui Ahile.

Puteam să jur că m-a fulgerat din ochi de parcă mă auzise. Am înghiţit cu noduri şi m-am silit să înaintez. *N-o să-mi facă nici un rău, aşa îmi zisese Chiron.*

Era ciudat s-o văd printre muritori; pe lângă ea, străjile şi Peleu deopotrivă păreau şterşi şi veştejiţi, deşi ea era cea palidă ca oasele. Stătea mai la o parte, străpungând văzduhul cu statura ei nefirească. Străjile îşi fereau ochii de frică şi respect.

Ahile a descălecat vioi şi l-am urmat. Thetis îl cuprinse în braţe şi am văzut cum străjile se foiesc pe loc.

Se întrebau cum era la atingere; şi probabil se bucurau că nu ştiu.

— Ahile, băiatul meu, carne din carnea mea, zise ea. Nu ridicase glasul, însă vorbele răsunară în toată curtea. Bine-ai venit acasă.

— Mulţumesc, mamă, îi răspunse Ahile.

Pricepuse că-l pretindea drept al ei. Toţi pricepuserăm. Datina era ca fiul să-şi salute întâi tatăl şi de-abia apoi mama, asta dacă se sinchisea. Numai că ea era zeiţă. Peleu îşi ţinea buzele strânse, dar nu zise nimic.

Când ea îi dădu drumul, se duse la tatăl său.

— Fii binevenit, fiule, îi ură Peleu.

Glasul îi suna slab, după ce grăise zeiţa-nevastă, şi părea îmbătrânit. Fuseserăm plecaţi trei ani.

— Şi tu fii bine venit, Patroclu!

Toţi se întoarseră spre mine şi am reuşit să fac o plecăciune. Simţeam căutătura lui Thetis. Mă ustura de parcă nimerisem într-un hăţiş de mărăcini şi apoi intrasem în mare. M-am bucurat când Ahile a deschis gura.

— Ce veşti ai, tată?

Peleu se uită cercetător la străji. Pesemne că bănuielile şi bârfele se întinseseră iute prin toate coridoarele.

— Încă n-am dat de ştire şi nici n-am de gând până când nu se adună toată lumea. Pe tine te aşteptam. Haide acum, să începem.

L-am urmat în palat. Voiam să vorbesc cu Ahile, dar n-am îndrăznit; Thetis mergea chiar în spatele nostru. Slujitorii se făceau nevăzuţi din calea ei, icnind de uimire. *Zeiţa.* Păşea fără nici un zgomot pe dalele de piatră.

Sala cea mare era ticsită cu mese şi bănci. Slujitorii treceau în grabă, purtând tăvi cu mâncăruri sau amfore pline cu vin. În capătul sălii era înălţat un podium. Acolo avea să şadă Peleu, alături de nevastă şi fiu. Trei jilţuri. M-am înroşit ca focul. La ce mă aşteptasem?

Cu toată larma pregătirilor, Ahile păru să grăiască în gura mare:

— Tată, nu văd unde-o să stea Patroclu.

Am roşit şi mai tare.

— Ahile… am dat să-i zic în şoaptă.

Nu face nimic, voiam să-i spun. *O să stau cu ceilalţi bărbaţi; nu mă deranjează*. Dar nu mă luă în seamă.

— Patroclu e soţul meu juruit. Locul lui e lângă mine.

Ochii lui Thetis scăpărară. Îi simţeam privirea fierbând şi îi citeam pe buze dezaprobarea.

— Prea bine, zise Peleu.

Îi făcu semn unui slujitor şi mi se puse un scaun la masă, din fericire la celălalt capăt, departe de Thetis. Făcându-mă cât de mic puteam, l-am urmat pe Ahile la masă.

— Acum o să mă urască, i-am zis.

— Deja te urăşte, îmi răspunse el cu un surâs fugar.

Vorbele lui n-avură darul să mă liniştească.

— Ce-i cu ea aici? i-am şoptit.

Doar ceva de mare însemnătate ar fi adus-o din peşterile ei marine. Ura ei faţă de mine era o nimica toată pe lângă aceea ce i se citea pe chip când se uita la Peleu.

Ahile ridică din umeri.

— Nu ştiu. Ciudat. Nu i-am mai văzut împreună de când eram mic.

Mi-am amintit cuvintele lui Chiron când îşi lua rămas-bun de la Ahile: *Să chibzuieşti ce răspuns dai.*

— Chiron crede că se vesteşte războiul.

— Dar în Mycene e mereu război, spuse Ahile încruntându-se. Nu văd de ce se cuvenea să ne cheme.

Peleu se aşeză la masă şi un vestitor trâmbiţă de trei ori scurt. Era semn că începea ospăţul. De obicei, bărbaţilor le lua puţin să se adune, pentru că zăboveau pe terenurile de luptă, neîndurându-se să lase ce făceau. Însă de astă dată dădură năvală ca potopul de după spargerea sloiurilor iernatice de pe râuri. Cât ai bate din palme, sala gemea de lume, înghesuindu-se la mese şi schimbând bârfe. În glasuri le simţeam încordarea, o nerăbdare tot mai arzătoare. Nimeni nu se mai sinchisea să se răstească la vreo slugă sau să-i tragă un picior vreunui câine care cerşea mâncare. Nu le era mintea decât la mycenian şi la veştile pe care le aducea cu el.

Thetis stătea şi ea la masă. Nu avea în faţă nici farfurie, nici cuţit – zeii se hrăneau cu ambrozie şi nectar, cu aroma jertfelor noastre puse pe rug şi cu vinul pe care-l turnam pe altarele lor. Ciudat, însă aici nu sărea la fel de tare în ochi, nu strălucea ca afară. Mobilele masive, simple, păreau s-o micşoreze cumva.

Peleu se ridică. În sală se lăsă liniştea, până la cea din urmă banchetă. Înălţă cupa.

— Am primit veşti din Mycene, de la fiii lui Atreu, Agamemnon şi Menelau.

Încetară şi ultimele foieli şi murmure. Până şi slujitorii stătură locului. Nici nu mai respiram. Pe sub masă, Ahile îşi lipi piciorul de al meu.

— S-a petrecut o fărădelege. Peleu se întrerupse iarăşi, părând să-şi cântărească vorbele. Nevasta lui Menelau, regina Elena, a fost răpită din palatul ei spartan.

Elena! veni un murmur dintre meseni. De când se măritase, se dusese şi mai mult vorba despre frumuseţea ei. Menelau îşi împrejmuise palatul cu ziduri groase, din două brâie de piatră; zece ani încheiaţi îşi învăţase soldaţii să-l apere. Şi, oricât se îngrijise, tot îi fusese furată. *Cine făcuse una ca asta?*

— La Menelau a poposit o solie a regelui Troiei, Priam, în frunte cu feciorul lui, prinţul Paris – el este vinovatul. A răpit-o pe regina Spartei din iatacul ei, în vreme ce regele dormea.

Un freamăt de indignare. Doar un răsăritean ar batjocori bunătatea gazdei sale. Toţi ştiau cum se scăldau în parfumuri, în ce hal îi stricase traiul în huzur. Un erou adevărat ar fi răpit-o fără vicleşug, prin tăria sabiei sale.

— Agamemnon şi Mycene cheamă bărbaţii Eladei să străbată marea, până la regatul lui Priam, şi s-o salveze. Troia e îmbelşugată şi va fi cucerită uşor, se zice. Toţi războinicii se vor întoarce acasă bogaţi şi acoperiţi de faimă.

Bine mai vorbise. Pentru bogăţie şi renume ai noştri fuseseră mereu în stare să facă moarte de om.

— M-au rugat să trimit câţiva bărbaţi drept solie din Ftia şi m-am învoit. Aşteptă să se potolească şuşotitul şi urmă: Însă nu o să iau pe nimeni cu de-a sila. Şi n-am să fiu eu în fruntea armatei.

— Dar cine? strigă cineva.

— Asta încă nu s-a hotărât, zise Peleu.

Însă am văzut cum îl săgetează din ochi pe fiul său.

Nu, mi-am zis, cu degetele încleştate pe marginea scaunului. *Nu încă.* În cealaltă parte a mesei, chipul rece al lui Thetis privea împietrit în gol. *Ştia că asta o să se întâmple*, mi-am dat seama. *Vrea ca Ahile să plece.* Chiron şi peştera trandafirie păreau nespus de departe, un basm copilăresc. Dintr-odată am înţeles tâlcul vorbelor lui Chiron: toată lumea va spune că Ahile se născuse pentru a lupta. Că mâinile şi picioarele sale iuţi doar pentru asta erau făcute – ca să spargă zidurile măreţe ale Troiei. O să-l azvârle între miile de lănci troiene şi o să privească triumfători cum îşi pătează cu sânge frumoasele mâini.

Peleu îi făcu semn lui Foinix, cel mai vechi prieten al său, aşezat la una din mesele din faţă.

— Cinstitul Foinix va scrie numele tuturor celor care doresc să lupte.

Bărbaţii începură să se ridice de pe banchete în plină forfotă. Însă Peleu înălţă mâna.

— N-am sfârşit. Ridică o bucată de pânză, înnegrită de însemne întunecate. Înainte să se logodească cu Menelau, Elena avea o puzderie de peţitori. Se pare că aceştia s-au juruit să o apere, oricine i-ar fi câştigat mâna. Agamemnon şi Menelau le cer bărbaţilor cu pricina să-şi respecte jurământul şi s-o încredinţeze iarăşi bărbatului ei cuvenit.

Întinse pânza crainicului.

Am făcut ochii mari. *Un jurământ*. În minte îmi apăru dintr-odată un vas cu jăratic şi o căpriţă albă ce-şi vărsa sângele. O sală bogată, ticsită de bărbaţi cu staturi uriaşe.

Crainicul ridică lista. Încăperea păru să se încline, nu reuşeam să-mi concentrez privirea într-un punct. Începu să

citească. *Antenor. Euripil. Machaon.*

Multe nume îmi erau cunoscute, toţi le ştiam. Ei erau eroii şi regii noştri. Însă pentru mine erau mai mult de-atât. Îi văzusem, într-o sală de piatră înţesată de fum.

Agamemnon. Amintirea unei bărbi negre şi stufoase; un om posac, cu ochi înguşti, iscoditori.

Odysseu. Cicatricea încolăcită pe pulpa lui, trandafirie ca gingia.

Aias. De două ori mai înalt decât orice bărbat din sală, cu scutul său imens în spate.

Filoctet, arcaşul.

Menoiţianul.

Crainicul se întrerupse o clipă; am auzit şuşoteli: *cine?* Tata nu se deosebise prin nici un merit în anii ce trecuseră după surghiunul meu. Faima îi pălise, numele îi fusese uitat. Iar cei care îl ştiau nu auziseră să aibă vreun fiu. Am rămas înlemnit, temându-mă să fac vreo mişcare, ca nu cumva să mă dau de gol. *Sunt vârât cu de-a sila în războiul acesta.*

Crainicul îşi drese glasul.

Idomeneu.

Diomede.

— Tu eşti? Erai de faţă?

Ahile se întorsese spre mine. Vorbea în şoaptă, abia auzit, însă tot mă temeam că ar putea să-l audă careva.

Am încuviinţat. Aveam gâtlejul prea uscat ca să vorbesc. Mă gândisem doar la primejdiile care-l păşteau pe Ahile şi cum să fac să nu plece, dacă pot. Nici nu mă gândisem la mine.

— Uite. Nu te mai cheamă aşa. Nu zice nimic. O să chibzuim ce facem. O să-l întrebăm pe Chiron.

Nu-l mai auzisem pe Ahile vorbind aşa, în cuvinte încâlcite, repezite. Stăruinţa din glasul lui m-a ajutat să mă adun oarecum, şi ochii lui, pironiţi în ai mei, mi-au dat curaj. Am încuviinţat iarăşi.

Numele curgeau mai departe, trezindu-mi amintiri. Trei femei pe un podium, una dintre ele – Elena. Un morman de comori şi chipul încruntat al tatălui meu. Podeaua de piatră sub genunchi. Crezusem că fusese doar un vis. Nu fusese.

Când crainicul sfârşi, Peleu încheie adunarea. Toţi bărbaţii se ridicară ca unul, în scrâşnetul banchetelor, nerăbdători să se înscrie pe lista lui Foinix. Peleu se întoarse spre noi.

— Veniţi. Vreau să mai vorbesc ceva cu voi.

M-am uitat la Thetis, să văd dacă ne urmează şi ea, însă nu mai era.

Ne-am aşezat la foc, în odaia lui Peleu; ne oferise un vin aproape fără strop de apă. Ahile a refuzat. Eu am primit o cupă, dar n-am băut deloc. Regele şedea în vechiul său jilţ, cu perne şi spătar înalt, cel mai aproape de foc. Îl pironea cu privirea pe Ahile.

— Te-am chemat acasă cu gând că ai dori să fii în fruntea acestei oşti.

Gândul ieşise la lumină. Focul trosni, lemnele erau verzi.

Ahile îi întoarse privirea.

— Încă n-am terminat cu Chiron.

— Ai stat pe Pelion mai mult decât mine, decât oricare erou înaintea ta.

— Asta nu înseamnă că trebuie să le sar în ajutor atreizilor de câte ori îşi pierd nevestele.

Am crezut că Peleu o să zâmbească, dar nu s-a întâmplat.

— Nu mă îndoiesc că Menelau e turbat de când şi-a pierdut nevasta, însă solul a fost trimis de Agamemnon. Ani în şir s-a uitat cum Troia creşte tot mai bogată şi mai pârguită, iar acum socoate că a venit vremea culesului. Cucerirea Troiei e o ispravă demnă de cei mai măreţi eroi ai noştri. Oricine pleacă cu el pe mare se va acoperi de glorie.

— O să mai fie războaie, zise Ahile cu gura strânsă.

Peleu nu prea încuviinţă. Însă am văzut că îi dă dreptate.

— Şi cu Patroclu cum rămâne? E chemat la arme.

— Nu mai e fiul lui Menoitios. Nu-l leagă nici un jurământ.

Peleu cel pios ridică din sprânceană.

— Nu e tocmai cinstit.

— Nu cred, se sumeţi Ahile. Jurământul s-a destrămat când a fost dezmoştenit.

— Nu vreau să mă duc, am zis încet.

Peleu ne privi o clipă. Apoi zise:

— Nu se cade să hotărăsc eu. Vă las pe voi.

Am simţit cum încordarea slăbeşte un pic. Nu avea de gând să mă dea în vileag.

— Ahile, vor veni bărbaţi să vorbească cu tine, regi trimişi de Agamemnon.

La fereastră auzeam şoapta cadenţată a mării pe ţărm. Mirosea a sare.

— Îmi vor cere să lupt, zise Ahile.

Nu fusese o întrebare.

— Da.

— Vrei să-i primesc.

— Da.

Urmă iar tăcerea. Apoi Ahile spuse:

— N-o să-i necinstesc. Şi nici pe tine. Am să le-ascult judecăţile. Dar îţi spun că nu prea cred să mă înduplece.

Am văzut că Peleu era mirat de hotărârea lui, însă nu supărat.

— Iarăşi, nu se cuvine să hotărăsc eu, răspunse el blând.

Focul trosni iar, împroşcând cu sevă.

Ahile îngenunche şi Peleu îşi puse mâna pe creştetul lui. Mă obişnuisem să-l văd pe Chiron făcând asta şi mâna lui Peleu părea veştejită pe lângă a lui, străbătută de vene tremurânde. Uneori cu greu îmi aminteam că fusese războinic şi se însoţise cu zeii.

Odaia lui Ahile era aşa cum o lăsaserăm, în afară de patul meu, care fusese scos în lipsa noastră. Mă bucuram, era un pretext la îndemână dacă întreba cineva de ce dormeam în acelaşi pat. Ne-am cuprins în braţe şi mi-am amintit câte nopţi rămăsesem treaz în această odaie şi-l iubisem în tăcere.

Mai târziu, Ahile se trase lângă mine ca să-mi şoptească somnoros încă ceva:

— Dacă trebuie să pleci, ştii că o să merg cu tine.

Apoi ne-a cuprins somnul.

Capitolul 12

Când m-am trezit, am văzut roşu sub pleoapele scăldate în soare. Mi se făcuse frig, umărul drept îmi era în bătaia brizei ce venea prin fereastra dinspre mare. Locul de lângă mine era gol, însă perna încă păstra silueta lui Ahile, iar cearşafurile prinseseră mirosul nostru.

Rămăsesem singur în odaie în atâtea dimineţi când el mergea să-şi vadă mama, încât nu mi s-a părut ciudat că dispăruse. Ochii mi s-au închis şi m-am cufundat iarăşi în şirul gândurilor ce duceau spre vise. După o vreme, soarele se înălţă fierbinte deasupra pervazului. Păsările se deşteptaseră, la fel şi slujitorii, chiar şi bărbaţii de la palat. Le auzeam glasurile dinspre ţărm şi sala de lupte, trosnetele şi zăngănitul muncilor. M-am ridicat în capul oaselor. Sandalele lui stăteau răsturnate lângă pat, date uitării. Nimic neobişnuit – mergea desculţ mai peste tot.

Se dusese la masă, bănuiam. Mă lăsase să dorm. Cumva voiam să rămân în odaie până se întorcea, dar ar fi fost o laşitate. Acum aveam dreptul să-i stau alături şi n-o să mă las alungat de privirile slugilor. Am tras tunica pe mine şi m-am dus să-l caut.

Nu era în sala cea mare, ce roia de slugi strângând aceleaşi tipsii şi blide dintotdeauna. Nu era în sala de sfat a lui Peleu, pe ai cărei pereţi stăteau agăţate tapiseriile de purpură şi armele regilor dinaintea lui. Şi nu era nici în odaia unde cântam la liră. Cufărul ce adăpostea pe vremuri instrumentele noastre zăcea părăsit în mijlocul odăii.

Nici afară nu era, în copacii în care ne căţăraserăm pe vremuri. Nici pe ţărm, urcat pe stâncile unde-şi aştepta mama. Nici pe terenul de lupte, unde bărbaţii asudau în toiul exerciţiilor, pocnindu-şi săbiile de lemn.

Nici nu mai zic că frica mă cuprindea tot mai tare, că se preschimbase într-o jivină lunecoasă ce nu asculta de raţiune. Paşii mi se înteţiră – în bucătărie, în beci, în cămările unde stăteau la păstrare amforele de ulei şi vin. Şi tot nu dădeam de el.

La amiază m-am îndreptat spre odaia lui Peleu. Semn că eram tulburat în ultimul hal – nu vorbisem niciodată cu bătrânul între patru ochi. Străjile de la uşă m-au oprit când am dat să intru. Regele se odihnea, ziseră. Era singur şi nu voia să vadă pe nimeni.

— Dar Ahile… Am înghiţit în sec, încercând să nu mă dau în spectacol sau să le zgândăr curiozitatea ce li se citea în ochi. Prinţul e cu el?

— E singur, repetă unul.

Apoi m-am hotărât să mă duc la Foinix, bătrânul sfetnic ce se îngrijise de Ahile în copilărie. Aproape gâtuit de teamă, mă îndreptam spre cancelaria lui, o încăpere pătrată, modestă, din inima palatului. Avea în faţă tăbliţe de lut, pe care bărbaţii se trecuseră cu două linii încrucişate în seara de dinainte, jurând război Troiei.

— Prinţul Ahile… am zis. Vorbeam întretăiat, cu glas răguşit de frică. Nu-l găsesc nicăieri.

Ridică privirea oarecum mirat. Nu mă auzise când intrasem în odaie – era tare de ureche şi se uită la mine cu ochii săi umezi şi albiţi de cataractă.

— Aşadar Peleu nu ţi-a zis, răspunse încet.

— Nu.

Îmi simţeam limba ca un pietroi în gură, abia de reuşeam să rostesc cuvintele.

— Îmi pare rău, zise blând. E la mama lui. L-a luat azi-noapte, în timp ce dormea. S-au dus cine ştie unde.

Mai târziu aveam să văd în palmă urmele roşii ale unghiilor care îmi intraseră în carne. *Cine ştie unde?* Poate în Olymp, unde în veci n-aveam cum să mă duc după el. În Africa sau în Ind. În vreun sătuc unde nici nu mi-ar fi trecut prin cap să-l caut.

Mâinile blânde ale lui Foinix mă conduseră înapoi în odaia mea. Mintea mi se zbătea cu disperare de la un gând la altul. O să mă întorc la Chiron ca să-i cer sfatul. O să merg pe câmp să-l strig peste tot. I-a dat vreo licoare sau l-a amăgit ea cumva. De bunăvoie nu s-ar fi dus.

Zăcând în odaia pustie, ghemuit într-un colţ, îmi închipui totul: zeiţa se apleacă deasupra noastră, rece şi albă în căldura trupurilor noastre adormite. Unghiile îi înţeapă carnea când îl saltă din pat, gâtul îi e argintat de lumina lunii ce se revarsă prin fereastră. Trupul i se sprijină pe umărul ei, adormit sau

vrăjit. Mi-l ia pe sus, ca un soldat cărând un leş. E puternică – îl ţine doar cu o mână ca să nu cadă.

Nu m-am mirat de ce l-a luat. Ştiam. Voise să ne despartă de cum prinsese prilejul, de cum plecaserăm de pe munte. Mă înfuria cât de creduli fuseserăm. Firește că asta urma să facă, de ce-mi închipuisem că eram în siguranţă? Că eram sub ocrotirea lui Chiron şi aici, unde el nu avusese nicicând înrâurire.

Avea să-l ia în peşterile mării şi să-l înveţe să dispreţuiască muritorii. O să-i dea mâncarea zeilor şi o să-i ardă sângele de om din vine. O să-l modeleze într-o figură numai bună de pictat pe amfore, de preaslăvit în imnuri, gata să lupte împotriva Troiei. Mi l-am închipuit în platoşă neagră, coif din care nu i se mai vedeau decât ochii şi apărătoare pentru picioare din bronz. Stă cu câte o lance în amândouă mâinile şi nu mă mai cunoaşte.

Timpul se răsucea în cerc, închizându-mă în el, îngropându-mă. Prin fereastră luna îşi făcu loc printre umbrele ei şi se înălţă iarăşi plină. Dormeam pe sponci şi mâncam şi mai puţin, jalea mă ţintuise în pat ca o ancoră. De-abia într-un târziu, amintirea usturătoare a lui Chiron mă puse pe picioare. *Acum nu te mai dai aşa uşor bătut ca pe vremuri.*

M-am dus la Peleu. Am îngenuncheat înainte-i pe un covor de lână vopsit cu purpura strălucitoare. Dădu să grăiască, dar i-am luat-o înainte. Cu o mână m-am prins de genunchii lui şi pe cealaltă am întins-o spre bărbie. Ţinuta celui venit să implore mila. Era un gest pe care îl văzusem adesea, dar pe care nu-l făcusem niciodată. Acum mă aflam sub ocrotirea lui, rânduiala zeilor îi cerea să se poarte cinstit cu mine.

— Spune-mi unde e, l-am rugat.

Nu făcu nici o mişcare. Îi simţeam inima bătându-i înăbuşit în piept. Nu-mi dădusem seama cât de intimă era implorarea, cât de strâns eram lipiţi unul de celălalt. Coastele ascuţite mă împungeau sub obraz, iar pielea de pe picioare îi era moale şi subţiată de vârsta înaintată.

— Nu ştiu, îmi răspunse, iar vorbele se auziră cu ecou în încăpere, încât străjile tresăriră.

Le simţeam ochii ţintuindu-mi spatele. Rar venea cineva să implore mila, Peleu fiind un rege prea bun ca asemenea gesturi disperate să fie trebuincioase.

L-am tras de bărbie, apropiindu-i chipul de al meu. Nu s-a împotrivit.

— Nu te cred, i-am spus.

Urmă un răstimp de linişte.

— Lăsaţi-ne singuri, spuse el. Le vorbise străjilor.

Cu greu se urniră, dar dădură ascultare poruncii. Am rămas singuri.

Se aplecă spre urechea mea şi şopti:

— Scyros.

Un loc, o insulă. Ahile.

Când m-am ridicat, mă dureau picioarele de parcă stătusem îndelung în genunchi. Poate aşa şi făcusem. Nu ştiu câtă vreme am stat împreună în sala regilor Ftiei. Acum ochii ne erau la aceeaşi înălţime, dar nu voia să se uite la mine. Îmi dăduse răspuns pentru că era cucernic, pentru că îl implorasem să-mi spună şi pentru că asta îi cereau zeii. Altminteri n-ar fi făcut-o. Aerul dintre noi atârna parcă neputincios, dar şi îngreunat de un soi de mânie.

— Voi avea nevoie de bani, i-am zis.

Nu ştiu cum de rosteam cuvintele acelea. Nu mai vorbisem aşa cu nimeni de când mă aflam pe lume. Dar nu mai aveam nimic de pierdut.

— Vorbeşte cu Foinix. O să-ţi dea.

Am încuviinţat slab din cap. S-ar fi cuvenit să fac mult mai mult de-atât. S-ar fi cuvenit să mă las iarăşi în genunchi şi să-i mulţumesc, să-mi frec fruntea de covorul lui scump. Nu am făcut-o. Peleu se duse să privească pe fereastra deschisă, marea nu se vedea din partea aceea a palatului, însă o auzeam amândoi – şuierul depărtat al valurilor pe nisip.

— Eşti liber, îmi zise.

Socot că voia să pară rece şi nepăsător – un rege nemulţumit, vorbindu-i unui supus oarecare. Însă nu am simţit decât o mare oboseală în vorbele lui.

Am mai încuviinţat o dată şi m-am dus.

Cu aurul pe care mi-l dăduse Foinix m-aş fi putut duce la Scyros şi înapoi de două ori la rând. Căpitanul corăbiei s-a uitat lung la mine când i i-am întins. L-am văzut cântărindu-l din priviri, socotind ce şi-ar putea cumpăra cu el.

— Mă luaţi?

Nerăbdarea mea nu-i era deloc pe plac. Nu-i surâdea să miroasă disperarea celor ce căutau s-o ia din loc – graba şi mâna-spartă duceau cu gândul la cine ştie ce fărădelegi tăinuite. Însă aurul îl momea prea tare ca să se împotrivească. Scoase un mormăit de încuviinţare şi mă trimise în cămăruţa mea.

Nu mai fusesem pe mare şi m-a uimit cât de încet ne mişcam. Corabia era o navă pântecoasă de negoţ, plutind leneşă de la o insulă la alta şi ducând lâna şi uleiul, precum şi felurite mobile cioplite de pe continent regatelor mai îndepărtate. În fiecare seară poposeam în alt port ca să ne

umplem din nou vasele cu apă şi să descărcăm bunurile. Ziua stăteam la prora corabiei, privind cum se scurg valurile de pe coca smolită şi pândind ivirea uscatului. Cu vreun alt prilej m-ar fi vrăjit totul – numele părţilor din care era alcătuită corabia, fungă, catarg, etravă; culoarea apei; mirosul proaspăt al brizei. Însă abia de băgam de seamă toate acestea. Nu-mi era gândul decât la insula ce se întindea undeva în faţa mea şi la băiatul bălai pe care nădăjduiam să-l găsesc acolo.

Golful insulei Scyros era atât de mic, încât nici nu l-am zărit până n-am ocolit coasta de miazăzi şi aproape că ajunseserăm la el. Corabia se strecură în gura strâmtă dintre braţele sale prelungi, iar marinarii se adunaseră sprijiniţi de parapet ca să privească stâncile ce alunecau pe lângă noi, ţinându-şi răsuflarea. Odată ajunşi în golf, apa nici nu se clintea, astfel că au trebuit să vâslească pentru a ajunge la ţărm. Era greu să cârmeşti în locul acela strâmt, nu-l invidiam pe căpitan când va veni vremea de plecare.

— Am ajuns, îmi spuse îmbufnat.

Deja mă îndreptam spre schelă.

Peretele stâncii se înălţa pieptiş în faţă. În el era săpat un şir de trepte încolăcindu-se spre palat, pe care le-am urmat. La capătul şirului se vedeau copaci piperniciţi, nişte capre şi palatul – o construcţie modestă şi ştearsă, jumătate din piatră, jumătate din lemn. Dacă n-ar fi fost singura casă cât vedeai cu ochii, nu mi-aş fi dat seama că acolo locuia regele. M-am îndreptat spre uşi şi am intrat. Sala mare era îngustă şi întunecoasă, iar aerul, greu de la mirosurile stăruitoare ale mâncărurilor. La celălalt capăt erau două tronuri goale. Câteva străji tândăleau aşezaţi la mese şi jucând zaruri. Îşi ridicară privirile.

— Ei? mă întrebă unul.

— Am venit la regele Lycomedes, am răspuns.

Mi-am sumeţit bărbia, ca să le dau de înţeles că nu sunt fitecine. Pusesem pe mine cea mai de preţ tunică pe care o găsisem – una de-a lui Ahile.

— Mă duc eu, le zise un altul tovarăşilor săi.

Aruncă zarurile, care zornăiră, şi ieşi fără vlagă din sală. Peleu n-ar fi îngăduit nicicând o asemenea delăsare, se îngrijea de oamenii lui şi avea, în schimb, pretenţii mari de la ei. Totul în sală părea ponosit şi cenuşiu.

Soldatul reapăru.

— Vino, îmi zise.

L-am urmat, cu inima bătându-mi mai tare în piept. Mă gândisem îndelung ce să spun. Eram pregătit.

— Pe aici.

Îmi arătă o uşă deschisă, apoi se întoarse la zarurile lui.

Am trecut pragul. Înăuntru, aşezată în dreptul flăcărilor mărunte ale unui foc aproape gata să se stingă, şedea o tânără.

— Sunt prinţesa Deidameia, îmi dădu de ştire.

Avea un glas zglobiu şi aproape copilăresc de tare, care m-a făcut să tresar, după lâncezeala din sala de primire. Nasul îi era cârn şi chipul ascuţit, ca de vulpe. Era drăguţă la înfăţişare şi o ştia prea bine.

M-am silit să nu-mi uit buna-creştere şi am făcut o plecăciune.

— Sunt venit de pe alte meleaguri, cu o rugăminte la tatăl tău.

— De ce nu la mine? întrebă ea, zâmbind şi înclinând din cap.

Era uimitor de măruntă, îmi închipuiam că de-abia mi-ar ajunge la piept dacă se ridica.

— Tata e bătrân şi bolnav. Îmi poţi înfăţişa mie ruga şi-ţi voi răspunde la ea.

Îşi luă o înfăţişare regală, aşezându-se mai bine în aşa chip încât să apară scăldată de lumina ferestrei din spatele ei.

— Îmi caut un prieten.

— Ah? făcu ea, înălţând dintr-o sprânceană. Şi cine e prietenul acesta?

— Un tânăr, am răspuns chibzuit.

— Aşa deci. Păi, avem câţiva pe-aici, spuse pe un ton jucăuş, plin de sine. Pletele brune îi cădeau pe spate în bucle bogate. Dădu din cap unduindu-le şi-mi zâmbi iarăşi. Poate-ai vrea mai întâi să-mi spui cum te cheamă?

— Chironide, i-am răspuns.

Fiul lui Chiron.

Strâmbă din nas auzind un nume aşa de ciudat.

— Chironide. Aşa, şi?

— Caut un prieten care trebuie să fi sosit cu vreo lună în urmă. Din Ftia.

În ochi i se citi ceva preţ de-o clipă – sau poate era doar închipuirea mea.

— Şi ce treabă ai cu el? mă iscodi.

Avea chipul ca argintul viu, preschimbându-se fără încetare. Mă tulbura.

— Hmmm. Am să-i dau o veste.

Prinţesa surâse sfios, lovindu-se uşurel peste bărbie cu unghia colorată.

— O veste pentru un prieten. Şi de ce ţi-aş spune dacă-l cunosc pe tânărul acesta sau ba?

— Pentru că eşti o preaputernică prinţesă, iar eu îţi sunt slujitor preaplecat, am răspuns îngenunchind.

Răspunsul i-a fost pe plac.

— Ei, poate că ştiu de un asemenea tânăr sau poate că nu. Va trebui să chibzuiesc. Rămâi la masă până iau o hotărâre. Dacă ai noroc, poate o să joc în cinstea ta, împreună cu suita mea. Înclină iute din cap. Ai auzit de suita Deidameiei?

— Din păcate, n-am auzit.

Se strâmbă nemulţumită.

— Toţi regii îşi trimit fiicele aici pentru a-şi desăvârşi manierele. Numai tu nu ştii.

Am dat din cap cu mâhnire.

— Eu am stat prin munţi, încă n-am ieşit bine în lume.

Se încruntă niţel, apoi îmi arătă iute uşa.

— Ne vedem la cină, Chironide.

Toată după-amiaza mi-am petrecut-o în curtea prăfuită. Palatul se afla pe culmea cea mai înaltă de pe insulă, profilat pe albastrul cerului, iar priveliştea era frumoasă, în ciuda aerului sărăcăcios. Stând acolo, încercam să-mi amintesc tot ce auzisem despre Lycomede. Se zicea că e destul de bun la inimă, însă lipsit de putere, neavând bogăţii. Euboia, la apus, şi Ionia, la răsărit, îi râvneau de mult pământurile; nu va trece mult şi una din ele va porni războiul, cu toate că ţărmul acesta nu era deloc îmbietor. Dacă prindeau de veste că în fruntea regatului era o femeie, vor veni şi mai iute încoace.

După amurg, m-am înapoiat în sală. Se aprinseseră torţe, dar acestea păreau doar să sporească întunecimea. Deidameia, cu o cunună de aur scânteindu-i în păr, intră în încăpere, însoţit un bătrân. Era atât de încovoiat şi înfofolit în blănuri, că nici nu-mi dădeam seama unde-i începea trupul. Deidameia îl ajută să se aşeze pe tron şi făcu un gest larg către un slujitor. Rămăsesem mai în spate, în rând cu paznicii şi alţi câţiva bărbaţi al căror rang nu-l puteam ghici. Sfetnici? Verişori? Arătau la fel de ponosiţi ca oricare obiect din odaie. Doar Deidameia părea neatinsă, cu obrajii ei rumeni şi pletele lucitoare.

Un slujitor a făcut semn spre banchetele şi mesele crăpate şi m-am aşezat. Regele şi prinţesa nu ni s-au alăturat, ci au rămas pe tronuri, în celălalt capăt al sălii. Sosiră bucate destul de bogate, însă privirile mi se întorceau iar şi iar spre fruntea sălii. Nu-mi dădeam seama dacă se cuvenea să-mi fac cunoscută prezenţa sau ba. Oare uitase de mine?

Însă apoi prinţesa se ridică şi se întoarse spre mese.

— Străinule din Pelion, mă strigă ea, de-acum n-o să mai poţi să zici că n-ai auzit de suita Deidameiei.

Făcu iar un gest cu mâna sa încinsă de brăţări. Atunci intră un grup de femei, să fi fost vreo douăzeci la număr, ce grăiau încet între ele, cu pletele acoperite şi legate cu pânze.

Rămaseră în mijlocul încăperii, unde, din câte descopeream acum, exista un ring de dans. Câţiva dintre slujitori scoaseră fluiere şi tobe, unul o liră. Deidameia nu părea să aştepte vreun răspuns din partea mea, nici nu părea să-i pese dacă o auzisem măcar. Coborî de pe podiumul tronului şi se îndreptă spre femei, alegându-şi-o pe una dintre cele mai înalte drept pereche.

Începu muzica. Paşii dansului erau întortocheaţi, iar fecioarele se mişcau pline de iscusinţă. Fără voia mea, m-am simţit mişcat. Rochiile li se roteau, brăţările li se legănau pe braţe şi glezne când se învârteau. Îşi zvârleau capetele pe spate în iureşul horei lor, ca nişte iepe semeţe.

Deidameia era cea mai frumoasă, desigur. Cu coroana de aur şi pletele curgându-i pe umeri, atrăgea toate privirile, mişcându-şi graţios mâinile ce sclipeau de atâtea brăţări. Chipul îi era rumen de plăcere şi se înroşea tot mai tare sub ochii mei. Îi zâmbea fericită perechii sale, aproape cochetând cu fata cea înaltă. Când o privea pe sub sprâncene, când se dădea aproape de ea, parcă pentru a o atinge în joacă. Mi-am întins curios gâtul ca s-o zăresc pe femeia cu care dansa, însă aceasta era împresurată de hora rochiilor albe.

Muzica se sfârşi cu un mic tril şi dansul încetă. Deidameia le înşirui mai în faţă, pentru a primi laudele noastre. Perechea ei stătea alături de ea cu capul plecat. Făcu şi ea o plecăciune în rând cu celelalte şi înălţă fruntea.

Am scos un geamăt când răsuflarea mi-a ţâşnit din gâtlej. Un geamăt înăbuşit, dar a fost destul. Ochii fetei scânteiară.

Atunci se petrecură mai multe lucruri deodată. Ahile – căci Ahile era – dădu drumul mâinii Deidameiei şi se azvârli bucuros asupra mea, răsturnându-mă în îmbrăţişarea lui vijelioasă. Deidameia ţipă „Pyra!“ şi izbucni în lacrimi. Lycomede, care nu era atât de ramolit cum îmi dăduse de înţeles fiica lui, se ridică de pe tron.

— Pyra, ce înseamnă asta?

Cu greu o auzeam, în braţele lui Ahile, încleştaţi unul de altul. Aproape mă bâlbâiam de uşurare.

— Mama, îmi şopti el, mama, ea…

— Pyra!

Glasul lui Lycomede răsună în toată sala, acoperind plânsul zgomotos al fiicei sale. Cu Ahile vorbea, mi-am dat seama. *Pyra.* Păr-de-foc.

Ahile nu-l băgă în seamă şi Deidameia boci şi mai tare. Cu o înţelepciune surprinzătoare, regele îşi îmbrăţişă din priviri supuşii, bărbaţi şi femei laolaltă.

— Afară! le porunci.

Îl ascultară fără chef, tot uitându-se în urmă.

— Acum!

Lycomede veni în faţă şi l-am văzut în sfârşit la chip. Era gălbejit, cu o barbă sură ca lâna murdară; însă privirea îi era destul de aprigă.

— Cine-i omul acesta, Pyra?

— Nimeni! zise Deidameia, apucându-l pe Ahile de braţ şi trăgându-l spre ea.

Ahile răspunse calm tot atunci:

— Bărbatul meu.

Am închis iute gura ca să nu arăt ca un peşte pe uscat.

— Ba nu! Nu-i adevărat! ţipă Deidameia ascuţit, de sperie păsările în cuiburile de sub grinzile tavanului.

Câteva pene plutiră spre podea. Dădu să mai zică ceva, dar plângea prea rău ca să se înţeleagă ceva.

Lycomede se întoarse spre mine ca pentru a-mi cere ajutorul, de la bărbat la bărbat.

— Cinstite domn, e adevărat?

Ahile mă strânse tare de mână.

— Da, am răspuns eu.

— Nu! zbieră prinţesa.

Ahile nu se lăsă tras şi-şi plecă graţios fruntea spre Lycomede.

— Bărbatul meu a venit să mă ia, acum pot să plec de la curte. Mulţumesc pentru ospitalitatea pe care mi-aţi arătat-o, spuse Ahile făcând o plecăciune de femeie.

Am băgat de seamă în treacăt, aşa ameţit cum eram, că îi ieşise de minune.

Lycomede ridică mâna ca să ne oprească.

— Mai întâi se cuvine să o prevenim pe mama ta. Ea mi te-a dat în grijă. Ea ştie de bărbatul acesta al tău?

— Nu! zise în schimb Deidameia.

— Fata mea! grăi Lycomede, burzuluindu-se după cum avea obiceiul şi fiica sa. Termină cu gălăgia. Dă-i drumul Pyrei.

Avea chipul roşu şi umflat de plâns şi îi tresălta tot pieptul.

— Nu! zise, întorcându-se spre Ahile. Minţi! M-ai trădat! Fiară! *Apathes!*

Om fără inimă.

Lycomede înlemni. Ahile mă strânse şi mai tare de mână. Pe limba noastră, cuvintele au genuri diferite. Ea folosise forma de masculin.

— Ce-ai spus? întrebă încet Lycomede.

Deidameia pălise, însă îşi ridică sfidătoare bărbia şi grăi, fără ca glasul să-i tremure.

— E *bărbat*, zise. Apoi urmă: E bărbatul meu.

— Ce? făcu Lycomede, încleştându-şi mâna în gât.

Mie îmi pierise glasul. Doar mâna lui Ahile mă mai ţinea să nu cad.

— Nu face asta, îi zise Ahile. Te rog.

Ea păru şi mai înfuriată.

— Ba da! zise ea şi se întoarse spre tatăl ei. Eşti un neghiob! Numai eu mi-am dat seama! Am ştiut! Se bătu peste piept ca să dea mai multă greutate spuselor ei. Iar acum o să le zic tuturor. Ahile! Zbiera de parcă voia să străpungă cu glasul zidurile groase de piatră ca să ajungă la zei. Ahile! Ahile! O să le zic tuturor!

— Ba n-o să le zici.

Glasul rece şi tăios ca un cuţit spintecă lesne ţipetele prinţesei.

Cunosc glasul ăsta. M-am întors.

Thetis stătea în prag. Chipul îi strălucea – miezul alb-albăstrui al unei flăcări. Ochii îi erau negri, ca două despicături în piele, şi părea mai înaltă decât oricând. Părul îi era la fel de neted şi lucios şi rochia la fel de frumoasă, însă avea un aer sălbatic, de parcă o sufla un vânt turbat de niciunde. Arăta ca o Furie – zeităţile care îi torturau pe oameni. Mi-am simţit pielea de parcă încerca să mi se jupoaie singură de pe ţeastă – până şi Deidameia amuţi.

Am rămas o clipă nemişcaţi uitându-ne la ea. Apoi Ahile îşi smulse vălul de pe cap. Prinse în mâini gulerul rochiei şi-l sfâşie în faţă, dezgolindu-şi pieptul. Lumina focului îi juca pe piele, scăldându-l într-un auriu cald.

— Ajunge, mamă, zise el.

Ceva tremură sub trăsăturile chipului ei – un fel de zvâcnet. Mai că mă temeam să nu-l doboare la pământ. Însă doar îl privea cu ochii ei negri şi neliniştiţi. Atunci Ahile se întoarse spre Lycomede.

— Eu şi mama mea te-am amăgit şi îmi cer iertare. Sunt prinţul Ahile, fiul lui Peleu. Mama nu dorea să merg la război şi m-a ascuns aici, printre fiicele tale vitrege.

Lycomede înghiţi în gol, fără să zică nimic.

— Acum o să plecăm, zise blând Ahile.

Cuvintele o smulseră pe Deidameia din transă.

— Nu, se răsti ea din nou. Nu se poate. Mama ta ne-a dat binecuvântarea, suntem căsătoriţi. Eşti bărbatul meu.

Lycomede icni răguşit, de se auzi în toată sala; n-avea ochi decât pentru Thetis.

— Aşa e? o întrebă el.

— Aşa e, răspunse zeiţa.

Am simţit prăbuşindu-se ceva în mine, de sus de tot, din capul pieptului. Ahile se întoarse spre mine. Însă mama lui i-o

luă înainte.

— Acum nu te poţi dezlega de noi, rege Lycomede. Îl vei ţine mai departe pe Ahile ascuns în palatul tău. Nu vei dezvălui nimănui cine e. În schimb, fiica ta se va putea lăuda cândva că e nevasta unui bărbat faimos. Îşi mută privirea undeva deasupra capului Deidameiei şi înapoi. Mai bine de-atât nici că putea ajunge.

Lycomede îşi trecu mâna pe gât, părând că vrea să-i netezească ridurile.

— N-am de ales, zise el. După cum bine ştii.

— Şi dacă nu vreau să tac? întrebă Deidameia cu chipul aprins. Tu şi feciorul tău m-aţi nenorocit. M-am culcat cu el, cum mi-ai zis să fac, şi mi-am pierdut cinstea. Îl voi cere acum, la această judecată, drept răsplată.

M-am culcat cu el.

— Eşti o copilă fără minte, zise Thetis. Fiecare cuvânt se prăvălea ca un topor, tăios, retezând totul. O sărmană copilă de rând, doar o unealtă aflată la îndemână. Nu eşti vrednică de fiul meu. Fie păstrezi tăcerea, fie te fac eu s-o păstrezi.

Deidameia se dădu în spate, cu ochii mari şi buzele palide. Mâinile îi tremurau. Îşi duse una la pântece şi se prinse de pânza rochiei, ca pentru a se rezema de ceva. De afară, dincolo de stânci, auzeam talazuri uriaşe ce se spărgeau de pietre, făcând ţărmul bucăţi.

— Sunt însărcinată, şopti prinţesa.

Eram cu ochii la Ahile când a zis-o, aşa că i-am citit groaza pe chip. Lycomede scoase un geamăt de durere.

Îmi simţeam pieptul pustiit, subţire ca o coajă de ou. *Ajunge.* Poate am zis-o cu glas tare sau doar în gând. I-am dat drumul lui Ahile şi am luat-o spre uşă. Thetis pesemne că mi-a făcut loc, altfel m-aş fi ciocnit de ea. Rămas singur, am păşit în beznă.

— Aşteaptă!

I-a luat mai mult să mă prindă din urmă decât de obicei, am observat indiferent. Pesemne că îl stânjeneşte rochia. Mă ajunse şi mă apucă de braţ.

— Dă-mi drumul, i-am zis.

— Te rog, aşteaptă. Te rog, lasă-mă să lămuresc lucrurile. N-am vrut s-o fac. Mama…

I se tăiase respiraţia, aproape gâfâia. Nu-l mai văzusem atât de frământat.

— Mi-a adus-o în odaie. M-a silit. Eu n-am vrut. Mama a spus… a spus… Se căznea să vorbească. A spus că dacă o ascult, o să-ţi spună unde sunt.

Oare ce crezuse Deidameia că o să se întâmple, m-am întrebat, când şi-a pus suita să danseze în faţa mea? Chiar credea că n-o să-l recunosc? Îl ştiam şi pe pipăite, pe mirosite; l-aş cunoaşte şi orb de-aş fi, după răsuflare şi după călcătura tălpilor pe pământ. L-aş cunoaşte şi mort, la capătul lumii.

— Patroclu. Îmi cuprinse obrazul cu mâna. Mă auzi? Te rog, zi ceva.

În minte le vedeam trupurile alături, nu mă puteam opri, sânii ei plini şi coapsele rotunde. Îmi aminteam zilele nesfârşite când îl jelisem, cu mâinile goale şi nevolnice, culegând aer gol între degete, ca nişte ciocuri de păsări ce ciugulesc în ţărână.

— Patroclu?

— Degeaba ai făcut-o.

Tresări când îmi auzi glasul găunos. Dar cum altfel aş fi putut vorbi?

— Cum adică?

— Mama ta nu mi-a zis unde eşti. Peleu mi-a zis.

Chipul îi pălise, golit de sânge.

— Nu ţi-a zis?

— Nu. Chiar ai crezut-o?

Glasul îmi era mai dur decât avusesem în gând.

— Da, şopti el.

Aş fi putut să-i zic o mie de lucruri ca să-l mustru pentru naivitatea lui. Întotdeauna se încrezuse prea uşor în oameni, căci nu prea avea de ce să fie temător şi bănuitor. Înainte să ne împrietenim, mai că-l urâsem din pricina asta şi o frântură din acea veche scânteie pâlpâi înlăuntrul meu, încercând să se aprindă din nou. Oricine altcineva ar fi ştiut că Thetis nu îşi urma decât propriile ţeluri. Cum de fusese atât de neghiob? Vorbele mânioase îmi ardeau limba.

Însă când am dat să le rostesc, mi-am dat seama că nu pot. Era roşu la faţă de ruşine şi sub ochi avea cearcăne de oboseală. Această încredere făcea parte din el la fel ca mâinile şi picioarele sale fermecate. Şi cu toată durerea din mine, nu mi-aş fi dorit cu nici un preţ să piară, să-l văd la fel de stânjenit şi de temător ca noi, restul.

Mă cerceta atent, tot citindu-mi trăsăturile, ca un preot încercând să înţeleagă semnele pentru a afla un răspuns. Îi vedeam cuta subţire de pe frunte ce-i trăda concentrarea deplină.

Atunci am simţit o schimbare în mine, ca în apele îngheţate ale Apidanosului la sosirea primăverii. Văzusem cum se uita la Deidameia – sau mai degrabă cum nu se uita. La fel se uitase şi la băieţii din Ftia, cu ochi goi, fără să-i vadă de fapt. Nicicând, nici măcar o dată, nu se uitase aşa la mine.

— Iartă-mă, îmi zise din nou. Nu am vrut. Nu erai tu. Nu… nu mi-a plăcut deloc.

Când l-am auzit, m-am simţit alinat în mâhnirea dureroasă ce mă cuprinsese din clipa când îl strigase Deidameia. Aveam un nod în gât şi eram pe punctul să izbucnesc în lacrimi.

— N-am ce să-ţi iert, i-am spus.

Mai târziu, seara, ne-am întors la palat. În sala cea mare era întuneric, buştenii din foc se făcuseră scrum. Ahile îşi legase rochia cum putuse mai bine, însă stătea căscată până la brâu – o ţinea grămadă la piept, în caz că dădeam nas în nas cu vreun paznic tândălind pe undeva.

Glasul veni din umbră, făcându-ne să tresărim.

— V-aţi întors.

Lumina lunii nu răzbătea până la tronuri, însă am zărit silueta unui bărbat încărcat de blănuri. Glasul îi părea mai gros decât înainte, mai grav.

— Ne-am întors, răspunse Ahile.

L-am simţit şovăind înainte să răspundă. Nu se aşteptase să se afle iar în faţa regelui atât de curând.

— Mama ta a dispărut, nu ştiu unde.

Regele se întrerupse, parcă aşteptând un răspuns. Ahile nu zise nimic.

— Fiica mea, nevasta ta, plânge în odaia ei. Speră că vei merge s-o vezi.

Am simţit fiorul vinovăţiei străbătându-l pe Ahile. Rostea fiecare vorbă ţeapăn – nu era deloc obişnuit să se simtă astfel.

— Păcat că îşi face asemenea speranţe.

— Într-adevăr, încuviinţă Lycomede.

Preţ de o clipă, rămaserăm tăcuţi. Apoi Lycomede oftă din greu.

— Bănuiesc că ai vrea o odaie pentru prietenul tău?

— Dacă n-ai nimic împotrivă, răspunse Ahile prudent.

— Nu, prinţe Ahile, nu am nimic împotrivă, spuse Lycomede râzând uşor.

O nouă tăcere. L-am auzit pe rege ridicând un pocal, bând şi punându-l iar pe masă.

— Pruncul trebuie să-ţi poarte numele. Înţelegi?

De aceea aşteptase în întuneric, sub blănuri, lângă focul aproape stins, ca să ne spună asta.

— Înţeleg, răspunse încet Ahile.

— Juri?

Urmă o pauză cât o părere. Mi-era milă de bătrân – m-am bucurat când Ahile a răspuns:

— Jur.

Bătrânul păru să ofteze. Însă, când a vorbit iarăşi, şi-a luat un ton scorţos – redevenise rege:

— Vă urez noapte bună.

Ne-am retras cu o plecăciune.

În inima palatului, Ahile a dat de o strajă care să ne arate unde sunt odăile oaspeţilor. A vorbit cu un glas ascuţit şi cântat, glasul de fată. Am văzut cum straja îl măsoară iute din ochi, pironindu-şi privirea asupra rochiei rupte şi pletelor zburlite. Apoi mi-a aruncat un rânjet până la urechi.

— Îndată, stăpână, i-a spus.

În poveşti, zeii sunt înzestraţi cu puterea de a încetini mersul lunii după voie, de a lungi o noapte cât un şir întreg. Întocmai era şi noaptea aceasta, un prinos nesecat de ceasuri. Beam amândoi cu nesaţ, însetaţi după tot ceea ce pierduserăm în săptămânile cât fuseserăm despărţiţi. De-abia când cerul începu într-un târziu să pălească, devenind cenuşiu, mi-am adus aminte ce-i spusese Ahile lui Lycomede în sala cea mare. Cu atâtea veşti – pruncul pe care îl purta Deidameia în pântece, măritişul, reîntâlnirea cu Ahile –, dădusem totul uitării.

— Mama ta a încercat să te ascundă ca să nu pleci la război?

Ahile încuviinţă.

— Nu vrea să plec la Troia.

— De ce?

Crezusem mereu că şi-l dorea pe câmpul de bătălie.

— Nu ştiu. Spune că sunt prea tânăr. Încă n-a sosit vremea, mi-a zis.

— Ea a venit cu ideea asta? întreb, arătând spre resturile rochiei.

— Sigur. Eu n-aş fi făcut una ca asta.

Se strâmbă şi se trase de cârlionţii de femeie ce-i rămăseseră încă în păr. Îl enervau doar, nu simţea ruşinea nevolnică a altor băieţi. Nu se temea de ridicol – nici nu ştia ce înseamnă.

— Oricum, trebuie să aştept doar până pleacă oştirile.

M-am chinuit să înţeleg.

— Deci chiar nu a avut de-a face cu mine? Că te-a răpit?

— Povestea cu Deidameia a avut de-a face cu tine, cred, zise el privindu-şi o clipă mâinile. Însă tot restul a fost din pricina războiului.

Capitolul 13

A urmat o zi liniştită, în care am mâncat în odaia noastră şi ne-am petrecut ceasuri în şir explorând insula, căutând umbra săracă de sub copacii cu frunzişul ca sârma. Era bine să fim cu băgare de seamă – Ahile nu trebuia văzut de nimeni mişcându-se prea iute, cățărându-se prea priceput şi ţinând o lance. Însă nu ne urmărea nimeni şi erau o mulţime de locuri unde putea renunţa în siguranţă la veşmintele femeieşti.

Pe coasta cealaltă a insulei se afla o plajă plină de pietre, dar de două ori mai întinsă decât orice teren de alergare. Ahile exclamă încântat când o văzu şi-şi smulse rochia. Sub ochii mei, o străbătu în goană de parcă ar fi fost netedă ca-n palmă.

— Ţine socoteala, îmi strigă peste umăr.

Am bătut în nisip ca să măsor timpul.

— Cât? îmi strigă din capătul plajei.

— Treisprezece, i-am strigat şi eu.

— De-abia mă încălzesc.

Data următoare a fost unsprezece. Ultima dată a fost nouă. Se aşeză lângă mine, respirând aproape firesc, îmbujorat de plăcere. Mi-a povestit cum îi fusese traiul ca femeie, ceasurile nesfârşite de plictiseală silită, uşurate doar de dansuri. Simţindu-se liber, îşi întinse toţi muşchii precum un linx din Pelion, bucurându-se din belşug de forţa sa.

Totuşi seara trebuia să ne întoarcem în sala cea mare. Ahile îşi punea fără chef rochia şi-şi netezea părul. Adesea îl lega cu pânză, ca în prima seară – rar întâlneai oameni cu păr bălai, astfel încât corăbierii şi negustorii aflaţi în trecere prin port vorbeau de ei. Dacă poveştile lor ar fi ajuns la urechea unui ascultător destul de isteţ… nici nu voiam să mă gândesc.

În fruntea sălii, lângă tronuri, ne fusese întinsă o masă. Acolo mâncam noi patru: Lycomede, Deidameia, Ahile şi eu. Uneori ni se alăturau vreun sfetnic, doi, alteori nu. Masa avea loc de obicei în tăcere – era de ochii lumii, ca să pună capăt

bârfelor şi să sprijine scorneala că Ahile era nevasta mea, sub ocrotirea regelui. Deidameia îl sorbea din priviri, sperând să-l privească şi el. Însă n-o privea niciodată.

— Bună seara, saluta el cu glas de fată când ne aşezam.

Dar nimic mai mult. Nepăsarea i se simţea limpede şi o vedeam cum tresare, iar pe chipu-i drăgălaş i se citeau ruşinea, durerea şi mânia. Se tot uita la tatăl ei, parcă sperând să facă el ceva. Însă Lycomede îşi vâra în gură un dumicat după altul şi nu zicea nimic.

Uneori mă surprindea uitându-mă la ea – atunci chipul îi împietrea şi îşi mijea ochii. Îşi punea mâna pe pântece, cu un gest posesiv, ca pentru a se apăra de cine ştie ce descântec de-al meu. Poate îşi închipuia că îmi băteam joc de ea, fudulindu-mă cu triumful meu. Poate îşi închipuia c-o urăsc. N-avea de unde să ştie, dar în sufletul meu îl rugasem de zeci de ori să-i arate mai multă bunătate. *Nu trebuie s-o umileşti chiar în halul ăsta*, îmi ziceam. Însă lui nu bunătatea îi lipsea, ci interesul. Privirea îi trecea prin ea, de parcă nici nu era acolo.

Odată Deidameia a încercat să deschidă vorba, cu glasul tremurându-i de speranţă.

— Eşti bine, Pyra?

El mânca mai departe, îmbucând iute şi îngrijit. Plănuiserăm să ne luăm lăncile şi să mergem în celălalt capăt al insulei şi să pescuim la lumina lunii. De-abia aştepta să plece. A trebuit să-i dau un ghiont pe sub masă.

— Ce-i? mă întrebă.

— Prinţesa se interesează dacă eşti bine.

— Ah, făcu el, aruncându-i o privire scurtă şi întorcându-se la loc spre mine. Sunt bine, îi zise.

De la o vreme, Ahile căpătase obiceiul să se scoale devreme ca să arunce cu lancea înainte să se înalţe soarele în văzduh. Dosiserăm nişte arme într-un crâng îndepărtat şi se pregătea acolo de luptă, apoi revenea la palat, deghizat în fată. Uneori mergea să-şi vadă mama, cocoţat pe una din stâncile golfului Scyros, vânturându-şi picioarele în mare.

Într-una din dimineţile acelea, după plecarea lui Ahile, se auzi o bătaie în uşă.

— Da? am strigat.

Însă străjile deja păşiseră în odaie. Erau mai scorţoşi decât oricând, înarmaţi cu lănci şi stând în gardă. Mi se părea tare ciudat să-i văd fără zaruri.

— Trebuie să vii cu noi, îmi zise unul.

— De ce?

Tocmai ce mă trezisem, încă eram buimac de somn.

— E porunca prinţesei.

O strajă mă apucă de braţ şi mă trase spre uşă. Când am bâiguit ceva împotrivă, primul străjer se aplecă spre mine, cu ochii pironiţi într-ai mei.

— Ai face mai bine să mergi fără gâlceavă, îmi zise el, trecându-şi degetul mare peste vârful lăncii, cu o privire voit ameninţătoare.

Nu credeam c-o să-mi facă vreun rău, însă nici nu voiam să mă târască prin palat.

— Prea bine, am zis.

Nu mai fusesem niciodată pe coridoarele înguste pe unde m-au dus. Făceau parte din aripa femeilor, îndepărtându-se cotit de odăile principale – un stup cu cămăruţe strâmte unde dormeau şi trăiau surorile vitrege ale Deidameiei. Din spatele uşilor de auzeau râsete şi şuieratul suveicilor. Ahile spunea că, în partea asta a palatului, soarele nu pătrundea prin ferestre şi nu se simţea nici o adiere de vânt. Stătuse aproape două luni aici – nici nu-mi închipuiam cum.

În sfârşit am ajuns la o uşă mare, dintr-un lemn mai de preţ decât celelalte. Straja bătu, deschise şi mă împinse înăuntru. Am auzit uşa închizându-se cu zgomot în spatele meu.

În odaie, Deidameia stătea pe un scaun îmbrăcat în piele, cu o ţinută căutată, şi se uita la mine. Lângă ea era o masă şi la picioare avea un scăunel – în rest odaia era pustie.

Pesemne că plănuise totul din vreme, mi-am dat seama. Ştia că Ahile era plecat.

N-aveam unde să mă aşez, aşa că am rămas în picioare. Podeaua era golaşă, din dale de piatră, şi eu eram în picioarele goale. Mai exista o uşă, mai mică, bănuiam că duce în iatacul ei.

În timp ce mă uitam prin odaie, Deidameia mă urmărea cu ochi strălucitori ca de pasăre. Nu-mi venea nimic isteţ în minte, aşa că am spus o prostie.

— Voiai să-mi vorbeşti.

Pufni înăbuşit, dispreţuitoare.

— Da, Patroclu. Voiam să-ţi vorbesc.

Am aşteptat, dar n-a mai spus nimic, doar mă cerceta, bătând cu degetul în rezemătoarea scaunului. Purta o rochie mai largă decât de obicei, nu se încinsese în talie aşa cum făcea deseori, ca să-şi arate subţirimea. Pletele îi erau desfăcute, prinse la tâmple cu piepteni sculptaţi din fildeş. Îmi zâmbi, aplecându-şi capul într-o parte.

— Nici măcar nu eşti chipeş, asta-i nostim. N-ai nimic deosebit.

La fel ca tatăl ei, se întrerupea de parcă aştepta să răspunzi. Am simţit că roşesc. *Trebuie să spun ceva*. Mi-am dres glasul. Mă privi mânioasă.

— Nu ţi-am îngăduit să deschizi gura.

Mă ţintui o clipă cu privirea, ca pentru a fi sigură că n-o să-i nesocotesc voia, apoi urmă:

— Mă amuză. Uită-te la tine. Se ridică şi străbătu cât ai bate din palme odaia, până la mine. Ai gâtul scurt. Ai pieptul costeliv, ca de băieţel. Arătă spre mine cu degete batjocoritoare. Şi ce faţă ai! zise strâmbându-se. Pocită. Soaţele îmi dau dreptate. Până şi tata.

Buzele-i frumoase, roşii se desfăcură, dezvelindu-i dinţii albi. Nu mai fusesem niciodată atât de aproape de ea. Avea un parfum dulceag, ca al florilor de acantă; de aproape vedeam că părul nu-i era tocmai brun, ci înspicat cu nuanţe bogate de castaniu.

— Ei? Ce-ai de zis? m-a chestionat, cu mâinile în şold.

— Nu mi-ai îngăduit să deschid gura, am spus.

Mânia îi străfulgeră pe chip.

— Nu fi prostovan, se răsti la mine.

— Nu sunt…

Mă plesni peste faţă. Avea mâna mică, însă uimitor de puternică. Capul mi se suci într-o parte. Mă ustura pielea şi îmi zvâcnea buza de durere, în locul unde mă atinsese cu un inel. Nimeni nu mă mai lovise aşa de când eram mic. Băieţii nu erau pălmuiţi de obicei, însă un tată îşi putea arăta astfel dispreţul. Aşa făcea şi tata. Am rămas trăsnit – n-aş fi putut să spun nimic nici dacă aş fi avut ce.

Îşi rânji dinţii, parcă încurajându-mă să o lovesc şi eu. Când a văzut că n-aveam de gând, se strâmbă triumfătoare.

— Laşule. După ce că eşti pocit, mai eşti şi fricos. Şi bătut în cap, din câte-am auzit. Nu înţeleg şi pace! Nu are nici o noimă ca el să…

Se opri dintr-odată, colţul gurii i se lăsase în jos, de parcă ar fi fost prins într-un cârlig pescăresc. Îmi întoarse spatele, fără să mai spună nimic. Trecură câteva clipe. O auzeam răsuflând uşor, ca să nu ghicesc că plânge. Ştiam şmecheria asta. Şi eu făcusem la fel.

— Te urăsc, îmi spuse, dar cu un glas răguşit şi pierit.

În mine se înălţă un soi de milă, care-mi răcori obrajii. Îmi aminteam ce greu e de îndurat nepăsarea.

Am auzit-o înghiţind sec şi îşi duse repede mâna la faţă, ca pentru a-şi şterge lacrimile.

— Mâine plec. Ar trebui să te bucuri. Tata vrea să mă ascund din vreme. Spune c-o să mă acopăr de ruşine dacă îmi

bagă cineva de seamă sarcina înainte să se afle că sunt măritată.

Să se ascundă. I-am simţit amărăciunea în voce. O căscioară de la hotarul împărăţiei lui Lycomede. Acolo n-o să mai poată să danseze sau să sporovăiască cu fetele din suita sa. O să stea singură cu o slujnică şi cu pântecele ei tot mai umflat.

— Îmi pare rău, i-am zis.

Nu răspunse. Îi priveam spinarea, ridicându-i-se uşor pe sub rochia albă. Am făcut un pas spre ea şi m-am oprit. Voisem s-o ating, să-i mângâi părul ca s-o alin. Însă de la mine nu-şi putea găsi alinare. Am lăsat mâna jos.

Rămaserăm aşa o vreme, umplând doar odaia cu sunetul răsuflărilor noastre. Când se întoarse spre mine, avea obrajii roşii de plâns.

— Ahile nici nu se uită la mine, spuse ea cu glasul tremurându-i niţel. Chiar dacă îi port pruncul în pântece şi e bărbatul meu. Ştii… de ce?

Era o întrebare copilărească, ca şi cum ar fi vrut să ştie de ce plouă sau de ce se înalţă şi se retrage marea. Mă simţeam mai bătrân decât ea, deşi nu eram.

— Nu ştiu, am răspuns încet.

Se strâmbă.

— Minţi. Din pricina ta. O să pleci cu el pe mare şi pe mine o să mă lase aici.

Ştiam cum era să te simţi singur. Cum norocul altuia te împungea ca un ghimpe. Însă n-aveam ce face.

— Mai bine plec, am zis cât de blând puteam.

— Nu! Mi se puse iute în cale. Nu ai voie, îmi zise pe nerăsuflate. Încearcă numai şi o să chem străjile. O să… o să le zic că m-ai atacat.

Eram copleşit de o milă apăsătoare faţă de ea. Chiar dacă ar fi chemat străjile şi chiar de-ar fi crezut-o, nu aveau cum s-o ajute. Eu eram soţul lui Ahile, nu se putea atinge de mine.

Pesemne că mi se citea pe faţă ce simţeam – se dădu în lături ca arsă, iar mânia i se reaprinse.

— Te-ai supărat că m-a luat de nevastă, că s-a culcat cu mine. Erai gelos. Aşa se şi cuvine. Îşi înălţă iar bărbia. N-a fost doar o dată.

A fost de două ori. Ahile îmi spusese. Îşi închipuia că era în stare să vâre zâzania între noi, dar nu era cazul.

— Îmi pare rău, am zis iarăşi.

Altceva mai bun nu găseam de zis. N-o iubea şi n-o s-o iubească niciodată.

De parcă îmi citise gândul, trăsăturile chipului i se prăbuşiră. Lacrimile îi picurară pe podea, înnegrind dalele

cenuşii, pic cu pic.

— Îngăduie-mi să-l chem pe tatăl tău, am spus. Sau una din soaţe.

Îşi înălţă privirea spre mine.

— Te rog, îmi şopti. Te rog, nu pleca.

Tremura ca varga, ca o fiinţă nou-născută. Înainte, durerile îi fuseseră mărunte şi mereu era cineva acolo care s-o aline. Acum n-avea decât odaia aceea, pereţii goi şi scaunul stingher, cămăruţa de jale.

M-am dus lângă ea aproape fără voie. Cu un oftat uşor, ca un prunc somnoros, mi se lăsă moale şi recunoscătoare în braţe. Lacrimile ei îmi pătrunseră prin tunică; îi cuprindeam rotunjimile taliei şi îi simţeam braţele calde şi catifelate. Poate şi el o ţinuse aşa în braţe. Însă Ahile părea departe – strălucirea lui nu-şi avea locul în această odaie posacă şi sărăcăcioasă. Îşi lipise faţa parcă încinsă de febră de pieptul meu. Nu-i vedeam decât creştetul, vârtejul şi buclele încâlcite ale pletelor negre, lucioase şi pielea palidă de sub ele.

După o vreme, plânsul i se linişti şi mă trase mai aproape. Am simţit cum mă mângâie pe spate, lipită toată de mine. Mai întâi n-am înţeles. Apoi mi-am dat seama.

— Nu cred că vrei aşa ceva, i-am zis.

Am vrut să mă dau în spate, dar mă ţinea prea strâns.

— Vreau.

Ochii ei mă priveau pătrunzător, aproape că mă înfricoşau.

— Deidameia. Am încercat să-mi iau glasul cu care îl înduplecasem pe Peleu. Străjile sunt la uşă. Nu trebuie să…

Însă acum era liniştită şi sigură pe ea.

— N-o să ne deranjeze.

Am înghiţit în sec, cu gâtlejul uscat de frică.

— O să mă caute Ahile.

— N-o să te caute aici, zise ea cu un zâmbet trist. Mă luă de mână. Vino, îmi zise, trăgându-mă spre uşa iatacului ei.

Ahile îmi povestise despre nopţile lor împreună când l-am întrebat. Nu se simţise deloc stânjenit – între noi nu existau oprelişti. La trup, îmi spusese el, era moale şi micuţă ca o copilă. Venise la el în cămăruţă însoţită de mama lui şi se întinsese lângă el pe pat. Se temuse să n-o doară, totul se terminase iute şi nici unul dintre ei nu scosese un cuvânt. Se poticnise încercând să-i descrie mirosul greu, apăsător, umezeala dintre picioarele ei. „Alunecoasă“, spusese el, „ca uleiul“. Când l-am iscodit, a clătinat din cap. „Zău, nu-mi amintesc. Era întuneric, nu vedeam nimic. Voiam să se termine.“ Mă mângâie pe obraz. „Mi-era dor de tine.“

Uşa se închise în spatele nostru; ne aflam într-o încăpere modestă. Pe pereţi atârnau tapiserii, iar pe podea se întindeau piei groase de oaie. Patul era tras lângă fereastră, ca să ajungă acolo adierea vântului.

Îşi trase rochia peste cap şi îi dădu drumul pe podea.

— Nu mă găseşti frumoasă?

Mă bucuram că nu era deloc greu să răspund.

— Da, am zis.

Avea un trup mititel, delicat, doar pântecele i se înălţa niţel, peste pruncul ce-i creştea acolo. Ochii îmi erau atraşi de locul pe care nu-l mai văzusem niciodată, un petic de păr, cu firele uşor răsfirate în sus. Îmi văzu privirea. Îmi luă mâna şi mi-o îndreptă spre locul acela, ce răspândea căldură ca nişte tăciuni în foc.

Pielea ce-mi aluneca sub degete era caldă şi gingaşă, atât de delicată, că aproape mă temeam să n-o julesc cu atingerea mea.

Mi-am întins cealaltă mână s-o mângâi pe obraz, să-i pipăi pielea moale de sub ochi. În ei avea o privire îngrozitoare: nici urmă de speranţă sau plăcere, doar o hotărâre aprigă.

Mi-a venit să fug. Însă nu mă înduram să-i văd chipul schimonosit iarăşi de tristeţe şi dezamăgire – încă un băiat care nu putea să-i ofere ce voia. Aşa că m-am lăsat tras de braţele ei, pe bâjbâite, spre pat, între coapsele ei, unde pielea ei gingaşă se despica, picurând încet lacrimi calde. Am simţit împotrivire şi am dat să mă retrag, însă ea clătină iute din cap. Chipul micuţ îi era încordat de concentrare, cu gura strânsă, de parcă o durea. Amândoi ne-am simţit uşuraţi când pielea i se dădu în lături, făcându-mi loc. Când am lunecat în căldura dinlăuntrul ei, ca într-o teacă.

Nu spun că n-aş fi fost stârnit. Am simţit crescând în mine o încordare. Era un simţământ ciudat, de moleşeală, cu totul altfel decât dorinţa iute, sigură, pe care o simţeam pentru Ahile. Părea jignită să mă vadă răspunzând atât de adormit. *Şi mai multă nepăsare.* Aşa că m-am silit să mă mişc, am scos sunete de plăcere, mi-am lipit pieptul de al ei, parcă pradă pasiunii, strivindu-i sânii micuţi şi moi.

Atunci păru mulţumită şi aprigă dintr-odată, trăgându-mă şi împingându-mă mai tare, mai iute, cu ochii aprinşi de triumf, auzindu-mi răsuflarea mai grea. Apoi, simţind valul ce se înălţa încet în mine, îmi cuprinse spinarea cu picioarele, strângându-mă în ea şi smulgându-mi o zvâcnire de plăcere.

După ce s-a sfârşit, am rămas gâfâind unul lângă celălalt, fără să ne atingem. Chipul îi era umbrit, străin, stătea ciudat de

ţeapănă. Eram încă ameţit de voluptate, însă am dat s-o iau în braţe. Măcar atât puteam să-i ofer.

Dar s-a tras de lângă mine şi s-a ridicat de pe pat, cu ochi obosiţi; pielea de sub ei era vineţie. S-a întors cu spatele să se îmbrace şi fesele ei rotunde, ca o inimă, păreau să mă mustre. Nu pricepeam ce voise, ştiam doar că nu ce-i oferisem eu. M-am ridicat şi mi-am îmbrăcat tunica. Aş fi atins-o, i-aş fi mângâiat chipul, însă ochii ei mă preveneau să stau departe, tăioşi şi limpezi. Mi-a deschis uşa şi i-am trecut neputincios pragul.

— Stai, îmi spuse cu glas îndurerat.

M-am întors spre ea.

— Spune-i rămas-bun din partea mea, îmi zise.

Apoi închise uşa cea întunecată şi grea între noi.

Când l-am văzut iarăşi pe Ahile, m-am lipit de el, bucurându-mă că între noi era doar desfătare, că scăpasem de tristeţea şi durerea ei.

Mai târziu, aproape m-am convins că nu se întâmplase, că visasem totul limpede, din pricina cuvintelor lui şi închipuirii mele prea bogate. Însă nu era adevărat.

Capitolul 14

Deidameia a plecat a doua zi dimineaţă, aşa cum îmi spusese. „S-a dus să-şi vadă o mătuşă“, îşi înştiinţase Lycomede curtea la masa de dimineaţă, cu glas golit de emoţie. Dacă avea cineva vreo întrebare, n-a îndrăznit s-o pună. Urma să lipsească până după naştere, când Ahile va fi vestit drept tatăl pruncului.

În următoarele săptămâni, timpul păreau cumva, ciudat, să stea pe loc. Eu şi Ahile ne petreceam cât mai multă vreme departe de palat, iar bucuria revederii, atât de nestăpânită la început, făcu loc nerăbdării. Voiam să plecăm, să ne întoarcem la vieţile noastre din Pelion sau Ftia. Ne simţeam iscodiţi, vinovaţi, acum că prinţesa plecase – oamenii de la palat stăteau cu ochii pe noi mai ceva ca înainte şi eram din ce în ce mai puţin în largul nostru. Lycomede se încrunta când ne vedea.

Mai era şi războiul. Până şi aici, în Scyrosul îndepărtat, uitat de lume, soseau veşti despre el. Peţitorii de pe vremuri ai Elenei îşi respectaseră jurământul, iar oastea lui Agamemnon se fălea cu puzderie de prinţi. Se zicea că nimeni înaintea lui nu mai izbutise una ca asta: să unească regatele noastre mereu puse pe harţă pentru acelaşi ţel. Îmi aminteam de el – o umbră cu chip sumbru, un bărbat păros ca un urs. Copilului de nouă ani care eram pe atunci îi venise mai uşor să-l păstreze în amintire pe Menelau, cu pletele lui roşcovane şi glasul vesel. Însă Agamemnon era mai vârstnic şi avea oştiri mai numeroase – el urma să conducă întreaga campanie de cucerire a Troiei.

Era o dimineaţă de la sfârşitul iernii, deşi nu părea. Aici, la miazăzi, frunzele nu cădeau şi promoroaca nu îngheţa aerul dimineţii. Leneveam într-o scobitură de stâncă, de unde vedeam hăt departe în zare, căutând când şi când corăbii sau spinări cenuşii de delfini. Azvârleam cu pietre de pe faleză, aplecându-ne să le vedem cum ţopăie în jos pe peretele

stâncos. Eram prea sus ca să auzim cum se sparg de stâncile de pe ţărm.

— Ce n-aş da să am lira mamei tale, spuse Ahile.

— Şi eu.

Dar rămăsese în Ftia, cu tot restul lucrurilor. Am stat o clipă tăcuţi, amintindu-ne dulceaţa strunelor ei. Ahile se aplecă în faţă.

— Ce-i aia?

Mi-am mijit ochii. Soarele părea să strălucească altfel în zare acum, iarna, părând să mă orbească de oriunde s-ar fi aflat, cu razele lui piezişe.

— Nu-mi dau seama.

Mă uitam cu atenţie către locul înceţoşat unde marea se pierdea în văzduh. Departe se vedea o pată mică ce putea fi o corabie sau o nălucă plăsmuită de soare pe apă.

— Dacă-i o corabie, o să aducă veşti, am spus, simţind cum mi se strânge stomacul, ca de obicei.

De fiecare dată mă temeam să nu vină vestea că se caută ultimul dintre peţitorii Elenei, cel care nu-şi respectase legământul. Eram tânăr pe atunci, nu-mi trecuse prin cap că nici un conducător n-ar dori să se afle că-i fusese nesocotită chemarea.

— Cu siguranţă e o corabie, spuse Ahile.

Pata era acum mai aproape, corabia se mişca foarte iute, pesemne.

Pânzele viu colorate se iveau tot mai limpede clipă de clipă din cenuşiul-albăstrui al mării.

— Nu e o corabie de negoţ, observă Ahile.

Corăbiile de negoţ aveau doar pânze albe, trainice şi ieftine; trebuia să fii putred de bogat ca să-ţi iroseşti vopselele pe pânze de corabie. Solii lui Agamemnon aveau pânze stacojii cu purpuriu, simboluri furate de la regii Orientului. Pânzele corabiei din zare erau galbene cu spirale negre.

— Recunoşti modelul? l-am întrebat.

Ahile clătină din cap.

Am privit cum corabia se strecoară prin gura îngustă a golfului Scyros şi trage la ţărmul nisipos. Azvârliră în apă o ancoră cioplită grosolan în piatră, apoi coborâră schela. Eram prea departe ca să zărim chipurile oamenilor de pe punte, dincolo de nişte capete întunecate.

Zăboviserăm mai mult decât s-ar fi cuvenit. Ahile se ridică şi-şi vârî sub văl pletele bătute de vânt. Mi-am făcut şi eu de lucru cu faldurile rochiei lui, aranjându-i-le mai gingaş pe umeri, încingând catarame şi panglici – nu mi se mai părea aproape deloc ciudat să-l văd îmbrăcat aşa. Când sfârşirăm,

Ahile se întinse să mă sărute. Buzele lui erau moi şi mă stârniră. Îmi surprinse ochii şi zâmbi.

— Mai încolo, îmi promise el, apoi se întoarse şi o luă pe cărarea spre palat.

Se ducea în aripa femeilor ca să aştepte acolo, printre războaie de ţesut şi rochii, până pleca solul.

Simţeam în spatele ochilor o apăsare ce vestea o durere de cap, aşa că m-am dus în odaia mea răcoroasă şi umbrită, cu obloane ce ţineau afară arşiţa amiezii, şi m-am culcat.

M-a trezit o bătaie la uşă. Poate un slujitor sau Lycomede.

— Intră, am strigat, fără să deschid ochii.

— Cam târziu, îmi răspunse un glas.

Avea un ton amuzat, sec ca iasca.

Am deschis ochii şi m-am ridicat în capul oaselor. În prag stătea un bărbat robust şi vânjos, cu o barbă de filozof tăiată scurt, castaniu-închis, înspicată cu fire roşcovane. Când mi-a zâmbit, am văzut ridurile zâmbetelor din trecut. Un zâmbet firesc, iute şi bine exersat. Nu ştiu ce anume din el îmi trezea amintirile.

— Îmi pare rău să-ţi tulbur somnul, spuse cu un glas plăcut, melodios.

— Nu face nimic, am răspuns prudent.

— Speram să discut cu tine. Aş putea să mă aşez, rogu-te?

Îmi arătă un scaun larg. Mă rugase politicos – cu toată stânjeneala mea, nu găseam nici un motiv să refuz.

Am încuviinţat din cap şi bărbatul a tras scaunul mai aproape. Avea mâini bătătorite şi aspre – ar fi părut potrivite pentru coarnele plugului, însă purtarea lui arăta că nu era om de rând. Ca să câştig timp, m-am ridicat şi am deschis obloanele, sperând ca negurile somnului să mi se risipească din minte. Oare de ce şi-ar fi dorit cineva să-şi petreacă timpul cu mine? Doar dacă nu cumva voia să-mi amintească de legământul meu. M-am întors spre el.

— Cine eşti? l-am întrebat.

— Bună întrebare, râse străinul. Am fost groaznic de necioplit să dau buzna în odaia ta. Sunt unul dintre comandanţii măritului rege Agamemnon. Merg din insulă în insulă şi vorbesc cu tineri de nădejde ca tine – spuse el înclinând din cap spre mine – propunându-le să se alăture oştirii noastre în războiul cu Troia. Ai auzit de acest război?

— Am auzit, am răspuns eu.

— Bun.

Zâmbi, întinzându-şi picioarele în faţă. Lumina scăzută îi scălda picioarele, dezvăluind o cicatrice trandafirie ce brăzda carnea maronie a pulpei drepte de la gleznă la genunchi. *O cicatrice trandafirie.* Am simţit un pietroi în pântece, de parcă

m-aş fi aplecat din vârful celei mai înalte stânci de pe Scyros, neavând sub mine decât hăul ce se întindea până la mare. Era mai bătrân şi mai mătăhălos acum, în floarea vârstei şi puterii sale. *Odysseu.*

A spus ceva, însă nu l-am auzit. Mă întorsesem pentru o clipă în sala cea mare a lui Tyndareos, amintindu-mi ochii săi isteţi şi negri, cărora nimic nu le scăpa. Mă recunoscuse oare? Îi cercetam chipul, însă nu vedeam decât o aşteptare niţel nedumerită. *Aşteaptă să-i răspund.* Mi-am înăbuşit frica.

— Îmi pare rău, am spus. Nu te-am auzit. Ce anume?

— Te interesează să ni te alături în luptă?

— Nu cred că mă vreţi de partea voastră. Nu sunt un soldat prea bun.

Buzele i se încreţiră ironic.

— Ciudat – nimeni nu se arată prea bun când îl chem la luptă. Vorbise pe un ton vesel – făcea o glumă, nu îmi reproşa ceva. Cum te cheamă?

— Chironide, am răspuns, încercând să par la fel de liniştit ca el.

— Chironide, repetă el.

L-am cercetat ca să observ orice urmă de neîncredere, însă n-am văzut nimic. Muşchii mi s-au relaxat niţel. Fireşte că nu mă recunoscuse. Mă schimbasem mult de când împlinisem nouă ani.

— Ei, Chironide, Agamemnon le făgăduieşte aur şi glorie tuturor bărbaţilor care luptă de partea lui. Se vesteşte o campanie scurtă – o să te-ntorci acasă până la toamnă. O să poposesc câteva zile aici şi sper să te răzgândeşti.

Îşi sprijini mâinile pe genunchi cu un ultim gest, apoi se ridică.

— Asta-i tot?

Mă aşteptasem să încerce să mă înduplece, să mă bată toată seara la cap.

— Da, asta-i tot, râse el aproape cu căldură. Bănuiesc că ne vedem la masă?

Am încuviinţat din cap. Dădu să plece, apoi se opri locului.

— Ciudat, ştii, mi se pare că te-am mai văzut.

— Mă îndoiesc, m-am grăbit să răspund. Eu, unul, nu te ştiu.

Mă cercetă o clipă, apoi se dădu bătut, ridicând din umeri.

— Pesemne te confund cu vreun alt tânăr. Ştii cum se zice. Cu cât îmbătrâneşti, cu atât te lasă mintea. Se scărpină gânditor în barbă. Cine este tatăl tău? Poate pe el îl ştiu.

— Am fost surghiunit.

— Îmi pare rău, zise el compătimitor. De unde eşti?

— De pe coastă.

— De la miazănoapte sau miazăzi?

— Miazăzi.

Clătină din cap a părere de rău.

— Puteam să jur că eşti din miazănoapte. De pe lângă Tesalia. Ori Ftia. Rotunjeşti la fel ca ei vocalele.

Am înghiţit în sec. Cei din Ftia rosteau consoanele mai apăsat decât alţii şi lungeau vocalele. Mi se păruse că sună tare urât, până când l-am auzit pe Ahile vorbind. Nu-mi dădusem seama cât de mult ajunsesem să imit graiul lor.

— Nu… ştiam, am mormăit.

Inima îmi bătea foarte iute. De-ar pleca odată!

— Mă tem că sunt blestemat să-mi amintesc lucruri nefolositoare. Era iarăşi înveselit şi surâzător. Nu uita să mă cauţi dacă hotărăşti să ni te-alături. Sau dacă ştii vreun tânăr cu care s-ar cuveni să vorbesc.

Uşa se închise uşor în spatele lui.

Clopotul vestise cina şi pe coridoare se înghesuiau slujitori purtând tipsii şi scaune. Când am intrat în sală, oaspetele era deja acolo, laolaltă cu Lycomede şi încă un bărbat.

— Chironide, mă întâmpină Lycomede. Acesta e Odysseu, conducătorul Ithacăi.

— Noroc cu gazdele, spuse Odysseu. Mi-am amintit după ce am plecat că nu ţi-am spus cum mă cheamă.

Iar eu n-am întrebat, pentru că deja ştiam. Fusese o greşeală, dar se putea drege. Am făcut ochii mari.

— Eşti rege? am făcut eu şi m-am lăsat în genunchi, prefăcându-mă uimit şi umil.

— De fapt e doar prinţ, spuse un glas tărăgănat. Eu sunt regele.

Mi-am înălţat privirea pentru a mă uita în ochii celui de-al treilea bărbat – erau pătrunzători, de un căprui atât de deschis, că păreau galbeni. Avea o barbă scurtă şi neagră, ce-i scotea la iveală pometii piezişi.

— Acesta este Diomede, regele Argosului, spuse Lycomede. Tovarăş de-al lui Odysseu.

Şi peţitor al Elenei, cu toate că nu-mi aminteam cum îl mai cheamă.

— Înălţimea Ta, am spus cu o plecăciune.

N-am apucat să mă tem că mă va recunoaşte – deja îmi întorsese spatele.

— Bine, atunci. Lycomede arătă spre masă. Mâncăm?

Câţiva sfetnici de-ai lui Lycomede ni s-au alăturat la masă şi m-am bucurat să mă fac nevăzut printre ei. Odysseu şi

Diomede nu prea ne băgau în seamă, absorbiţi de discuţia cu regele.

— Cum o duce Ithaca? întrebă politicos Lycomede.

— Ithaca e bine, mulţumesc, răspunse Odysseu. Mi-am lăsat nevasta şi fiul bine, sănătoşi.

— Întreabă-l de nevastă, zise Diomede. Nu se satură să vorbească despre ea. Ai auzit cum s-au întâlnit? Asta îi place să povestească cel mai mult.

În glas avea o încordare, o aţâţare aproape neascunsă. Bărbaţii de lângă mine se opriră din mâncat ca să privească scena.

Lycomede se uită când la unul, când la celălalt şi îndrăzni să întrebe:

— Cum ţi-ai întâlnit nevasta, prinţe?

Dacă Odysseu simţea încordarea aceea, nu o arăta deloc.

— Drăguţ din partea ta să mă întrebi. Atunci când Tyndareos îi căuta un bărbat Elenei, au sosit peţitori din toate regatele. Sigur ţii minte.

— Eram deja însurat, spuse Lycomede. Nu m-am dus.

— Desigur. Iar ei erau prea tinerei, mă tem, spuse el, aruncându-mi un zâmbet şi întorcându-se spre rege. Am avut norocul să sosesc primul dintre toţi. Regele m-a poftit să mănânc alături de familie: Elena, sora ei, Clytaemnestra, şi verişoara lor, Penelopa.

— Te-a poftit? pufni Diomede. Aşa se cheamă când te târăşti prin tufişuri ca să-i iscodeşti?

— Sunt încredinţat că prinţul Ithacăi n-ar face una ca asta, se încruntă Lycomede.

— Din păcate, chiar asta am făcut, cu toate că-ţi preţuiesc încrederea, spuse Odysseu oferindu-i lui Lycomede un zâmbet neprefăcut. De fapt, Penelopa m-a prins. Mi-a spus că mă urmărea de mai bine de un ceas şi s-a gândit să intervină, până nu intru în mărăciniş. Fireşte că a urmat un răstimp mai încordat, însă până la urmă Tyndareos s-a îmbunat şi mi-a îngăduit să rămân. La masă am văzut că Penelopa era de două ori mai isteaţă decât verişoara ei şi tot atâta de frumoasă. Aşa că…

— La fel de frumoasă ca Elena? îl întrerupse Diomede. De asta rămăsese nemăritată la douăzeci de ani?

Odysseu răspunse blând.

— Cu siguranţă nu i-ai cere nici unui bărbat să-şi înfăţişeze nevasta mai prejos decât o altă femeie.

Diomede îşi dădu ochii peste cap şi se lăsă pe spate, începând să se scobească în dinţi cu vârful cuţitului.

Odysseu se întoarse iarăşi spre Lycomede.

— Astfel că, în vreme ce vorbeam, atunci când a fost limpede că mă bucuram de graţiile nobilei Penelopa…

— Nu pentru cât de chipeş erai, de bună seamă, observă Diomede.

— De bună seamă, încuviinţă Odysseu. M-a întrebat ce cadou i-aş face miresei mele. Un pat de nuntă, i-am răspuns curtenitor, clădit din cel mai bun lemn de gorun. Însă răspunsul nu i-a plăcut. „Un pat de nuntă n-ar trebui clădit din lemn mort şi uscat, ci din ceva verde şi viu“, mi-a zis ea. „Şi dacă aş clădi un asemenea pat?“ am spus. „Mă primeşti de soţ?“ Iar ea zice…

Regele Argosului scoase un sunet a lehamite.

— M-am plictisit de moarte să tot ascult povestea cu patul tău de nuntă.

— Atunci poate că n-ar fi trebuit să-mi ceri să o istorisesc.

— Poate ar trebui să faci rost de alte poveşti, nu tot căcaturile astea, ca să nu-mi pun capăt zilelor de plictiseală.

Lycomede păru şocat – vulgarităţile îşi aveau locul în odăile dosnice şi pe terenul de luptă, nu la masa conducătorilor. Însă Odysseu doar clătină din cap cu tristeţe.

— Într-adevăr, bărbaţii din Argos sunt tot mai bădărani an de an. Lycomede, hai să-i arătăm regelui Argosului un pic de bună-creştere. Speram să am prilejul să admir faimoasele dansatoare de pe insula voastră.

— Da, spuse Lycomede înghiţind în sec. Nu mi-am închipuit… Se opri, apoi grăi iarăşi, cu glasul lui cel mai regal. Dacă doriţi.

— Dorim, spuse Diomede de astă dată.

— Bine, atunci.

Lycomede se uita când la unul, când la celălalt. Thetis îi poruncise să nu arate dansatoarele oaspeţilor, însă, dacă refuza, cei doi ar fi intrat la bănuieli. Îşi drese glasul şi se hotărî:

— Ei, să le chemăm atunci.

Îi făcu un semn grăbit unui slujitor, care se întoarse şi ieşi în goană din sală. Eu am rămas cu nasul în farfurie, ca să nu mi se citească teama pe chip.

Chemarea le luase pe nepregătite, aşa că femeile încă îşi aranjau veşmintele şi părul când intrară în sală. Ahile era printre ele, cu capul bine acoperit şi privirea în podea, cu sfiiciune. M-am uitat neliniştit la Odysseu şi Diomede, însă nici unul nu i-a aruncat vreo privire.

Fetele îşi ocupară locurile şi se porni muzica. Le priveam cum îşi încep paşii întortocheaţi. Era o privelişte frumoasă, însă sărăcită de absenţa Deidameiei – ea fusese cea mai pricepută.

— Care-i fiica ta? întrebă Lycomede.

— Nu-i aici, rege. E plecată la rude.

— Păcat, spuse Diomede. Speram să fie aceea.

Arătă spre o fată de la capătul şirului, măruntă şi brunetă; chiar semăna cu Deidameia şi avea nişte glezne minunate, ce se iţeau pe sub poalele rotitoare ale rochiei.

Lycomede îşi drese glasul.

— Eşti însurat, mărite Diomede?

— Deocamdată da, surâse Diomede, fără să-şi dezlipească ochii de la femei.

Când se sfârşi dansul, Odysseu se ridică în picioare, rostind cu glas tare, ca să audă toată lumea:

— Spectacolul vostru ne face cinste – nu oricine se poate mândri că a văzut dansatoarele din Scyros. În semn de admiraţie, v-am adus daruri – vouă şi regelui vostru.

Se auzi un murmur însufleţit. Nu prea aveam parte de bogăţii în Scyros, nimeni nu-şi permitea să cumpere aşa ceva.

— Eşti mult prea generos, spuse Lycomede, roşu la faţă de încântare – nu se aşteptase la atâta mărinimie.

La semnul lui Odysseu, slujitorii aduseră cufere şi începură se le golească pe masa cea lungă. Am văzut lucirea argintului, sclipiri de sticlă şi nestemate. Ne-am aplecat cu toţii, bărbaţi şi femei, curioşi să vedem comorile.

— Vă rog, luaţi ce vă place, spuse Odysseu.

Fetele veniră iute la mese şi începură să scormonească sub ochii mei printre podoabele lucitoare: parfumuri în sticluţe delicate cu dopuri de ceară, oglinjoare cu mâner de fildeş sculptat, brăţări răsucite de aur, panglici vopsite în purpură şi roşu. Printre acestea se aflau şi câteva obiecte menite a fi daruri, din câte mi-am închipuit eu, pentru Lycomede şi sfetnicii săi: scuturi cu curele de piele, cozi de lance sculptate şi săbii argintate, în teci moi din piele de ied. Ochii lui Lycomede rămaseră pironiţi asupra uneia, ca un peşte prizonier în cârlig. Odysseu stătea aproape, tronând binevoitor asupra adunării.

Ahile rămase în spate, mişcându-se alene pe lângă mese. Se oprea să picure nişte parfum pe încheietura subţire a mâinii, să mângâie mânerul neted al unei oglinjoare. Poposi o clipă admirând o pereche de cercei cu pietre albastre prinse în fir de argint.

Privirea mi-a fost atrasă de ceva ce se petrecea la capătul sălii. Diomede străbătuse încăperea şi vorbea cu un slujitor de-al său, care încuviinţă din cap şi ieşi pe uşile mari. Nu părea nimic însemnat – Diomede avea o privire somnoroasă, pleoapele îi păreau îngreunate de plictiseală.

M-am uitat iarăşi la Ahile. Acum îşi ţinea cerceii la urechi, tot sucindu-i, ţuguindu-şi buzele şi jucându-se de-a femeiuşca. Era înveselit, cu colţurile gurii în sus. Îşi plimbă ochii prin sală, poposind o clipă cu privirea pe chipul meu. N-am putut să nu zâmbesc.

Sună o goarnă, tare şi înfricoşată. Sunetul venea de afară, o notă prelungă, urmată de trei sunete scurte: semn că o nenorocire era gata să se petreacă. Lycomede se ridică iute în picioare, capetele străjilor se smuciră spre uşă. Fetele ţipau şi se agăţau una de alta, scăpând din mâini lucrurile de preţ, care căzeau pe lespezi în zgomot de sticlă spartă.

În afară de o singură fată. Nici nu apucă să se sfârşească primul semnal, că Ahile înşfăcă una din săbiile argintate şi îi azvârli teaca de piele. Masa îi stătea în cale, aşa că sări peste ea de nu se văzu, apucând în treacăt o lance cu cealaltă mână, în drum spre uşă. Când atinse podeaua, armele erau deja ridicate într-o postură ucigaşă ce nu-i stătea în puteri nici unei fete şi nici unui bărbat. *Cel mai bun războinic din spiţa lui.*

M-am uitat iute la Odysseu şi Diomede şi m-am îngrozit când i-am văzut zâmbind.

— Salutări, prinţe Ahile, spuse Odysseu. Pe tine te căutam.

Am privit neputincios cum pe chipurile supuşilor lui Lycomede se aşterne înţelegerea la auzul vorbelor lui Odysseu, cum se întorc şi se holbează la Ahile. Preţ de-o clipă, Ahile rămase nemişcat. Apoi coborî încet armele.

— Mărite Odysseu, spuse el cu un glas uimitor de liniştit. Mărite Diomede. Îşi înclină politicos capul, ca de la prinţ la prinţ. Mă simt onorat că v-aţi ostenit atâta să daţi de mine.

Era un răspuns nimerit, demn şi niţel batjocoritor. Acum o să le fie mai greu să-l umilească.

— Bănuiesc că doriţi să-mi vorbiţi. O clipă doar, vin imediat.

Puse cu binişorul spada şi lancea pe masă. Cu degete sigure, îşi desfăcu şi îşi scoase năframa. Pletele ce ieşiră la iveală străluceau ca bronzul lustruit. Bărbaţii şi femeile de la curtea lui Lycomede şuşoteau între ei cu o indignare înăbuşită – fără să-l scape din ochi.

— Poate că-ţi va fi de ajutor? spuse Odysseu, scoţând o tunică dintr-o desagă.

I-o aruncă lui Ahile, care o prinse.

— Mulţumesc, spuse Ahile.

Supuşii îl priviră vrăjiţi cum o desface, se dezbracă până la brâu şi o trage pe el.

Odysseu se întoarse spre fruntea sălii.

— Lycomede, am putea, rogu-te, să mergem într-o cancelarie? Avem multe de discutat cu prinţul din Ftia.

Chipul lui Lycomede era împietrit ca o mască. Ştiu că se gândea la Thetis şi la pedeapsa ce-l aştepta. Nu dădu nici un răspuns.

— Lycomede, veni ascuţit glasul lui Diomede, ca şfichiuirea de bici.

— Da, croncăni Lycomede.

Mi-era milă de el. Mi-era milă de noi toţi.

— Da, pe acolo, arătă el.

— Mulţumesc, dădu Odysseu din cap.

O luă sigur pe sine spre uşă, încrezător că Ahile îl va urma.

— După tine, zâmbi amuzat Diomede.

Ahile şovăi, uitându-se doar o clipă la mine.

— A, da, strigă Odysseu peste umăr. N-ai decât să-l iei şi pe Patroclu, dacă doreşti. Şi cu el avem ceva de vorbit.

Capitolul 15

În odaie se aflau câteva tapiserii roase şi patru scaune. M-am silit să stau drept, sprijinit de speteaza ţeapănă de lemn, cum se cuvine să facă un prinţ. Ahile avea chipul încleştat de emoţie şi gâtul înroşit.

— A fost un tertip, îi acuză el.

Odysseu rămase netulburat.

— Şi tu te-ai ascuns cu viclenie, aşa că a trebuit să fim şi mai vicleni ca să te găsim.

Ahile ridică din sprânceană, cu o trufie de prinţ.

— Aşa, şi? M-aţi găsit. Ce poftiţi?

— Vrem să vii cu noi la Troia, spuse Odysseu.

— Şi dacă nu vreau să vin?

— Atunci ducem vorba, spuse Diomede, ridicând de pe jos rochia azvârlită de Ahile.

Ahile se înroşi de parcă-l pălmuise. Una era să te-mbraci în rochii pentru că n-ai încotro şi alta să afle toată lumea. Ai noştri îşi păstrau cele mai hâde cuvinte pentru acei bărbaţi care se purtau ca nişte femei – cursese sânge din pricina unor asemenea jigniri.

Odysseu îşi ridică mâna ca să-l oprească.

— Toţi suntem bărbaţi de onoare şi n-ar trebui să se ajungă la aşa ceva. Sperăm să-ţi oferim motive mai fericite ca să te învoieşti. Glorie, de pildă. O să ai parte de ea din belşug dacă lupţi alături de noi.

— O să mai fie războaie.

— Nu ca acesta, spuse Diomede. Va fi cel mai mare război al neamului nostru, va dăinui în legende şi cântece din tată-n fiu. Nu ai minte dacă nu vezi asta.

— Nu văd decât un bărbat încornorat şi lăcomia lui Agamemnon.

— Atunci eşti orb. Ce poate fi mai vitejesc decât să te războieşti pentru onoarea celei mai frumoase femei din lume, împotriva celei mai puternice cetăţi din Răsărit? Nici Perseu nu se poate făli cu aşa ceva, nici Iason. Heracles şi-ar mai

omorî o dată nevasta doar ca să aibă prilejul să vină cu noi. O să cucerim toată Anatolia, până în Arabia. O să ajungem eroi de poveste în veacurile ce va să vină.

— Parcă spuneai că va fi un război uşor şi o să ne întoarcem până la toamnă, am bâiguit.

Trebuia să opresc cumva şuvoiul vorbelor lor.

— Am minţit, răspunse Odysseu ridicând din umeri. Habar n-am cât o să dureze. O să se sfârşească mai repede dacă lupţi tu cu noi, spuse el uitându-se la Ahile. Ochii săi întunecaţi te atrăgeau ca o vâltoare, oricât ai fi înotat ca să scapi. Fiii Troiei sunt vestiţi pentru iscusinţa în luptă, morţile lor îţi vor înălţa numele până la stele. Dacă pierzi prilejul ăsta, pierzi orice şansă la nemurire. O să rămâi la urmă, necunoscut. O să îmbătrâneşti tot mai tare neştiut de nimeni.

— N-ai de unde şti, se încruntă Ahile.

— Ba pot, spuse Odysseu, lăsându-se pe spate. Am norocul să mă învârt şi printre zei. Zâmbi de parcă-şi amintea cine ştie ce năzbâtie cerească. Iar zeii au crezut de cuviinţă să-mi destăinuie o profeţie despre tine.

Ar fi trebuit să-mi dau seama că Odysseu n-ar fi venit doar cu ameninţări neruşinate în chip de momeală. În poveşti era numit *polytropos*, omul cu multe înfăţişări. Frica mi se răspândite în tot trupul precum cenuşa spulberată.

— Ce profeţie? întrebă încet Ahile.

— Aceea că, dacă nu vii la Troia, natura zeiască o să-ţi piară, din moment ce n-o foloseşti. Puterile o să-ţi scadă. Dacă ai noroc, o s-ajungi ca Lycomede, care putrezeşte pe o insulă uitată şi n-are nici un urmaş băiat. Scyros va fi cucerită curând de vreun vecin – ştii şi tu prea bine. N-o să-l ucidă – de ce-ar face-o? O să-şi sfârşească viaţa în vreun cotlon, mâncându-şi coltucul de pâine înmuiat, bătrân şi ramolit. Şi când va muri, oamenii o să se-ntrebe: *Cine?*

Vorbele umpleau parcă toată odaia, furându-ne aerul şi sufocându-ne. O asemenea viaţă ar fi fost îngrozitoare.

Însă glasul lui Odysseu continuă neîndurător:

— Acum e cunoscut doar pentru că povestea lui a întâlnit-o pe a ta. Dacă mergi la Troia, vei avea parte de o asemenea faimă, că oricine-ţi va întinde un pocal va ajunge astfel să dăinuie de-a pururi în legende. Vei fi…

Uşa se deschise fulgerător, slobozind un nor de aşchii ce se împrăştiară peste tot. Thetis se ivi în prag, arzând ca o flacără vie. Prezenţa ei zeiască ne învălui iute pe toţi, pârjolindu-ne ochii şi înnegrind canatul rupt al uşii. O simţeam gata să-mi frângă oasele, sugându-mi sângele din vine de parcă voia să mă sece. M-am făcut mic, aşa cum se pomeneau făcând toţi muritorii.

Barba neagră a lui Odysseu era plină de rumeguş de la uşa nimicită.

— Salutare, Thetis, spuse el ridicându-se.

Îşi pironi ochii asupra lui ca un şarpe ce-şi urmăreşte prada, iar pielea îi răspândea lumină. Aerul din jurul lui Odysseu părea să tremure niţel, ca încins de o văpaie sau bătut de vânt. Pe podea, Diomede se trase uşurel în lături. Am închis ochii, ca să nu fiu silit să văd cum e nimicit Odysseu cu foc şi pară.

Se lăsă tăcerea şi, în toiul ei, am îndrăznit să deschid ochii. Odysseu era teafăr. Pumnii lui Thetis se albiseră de încleştaţi ce erau. Nu te mai ardeau ochii uitându-te la ea.

— Fecioara cu ochi cenuşii mi-a arătat mereu bunăvoinţă, spuse Odysseu aproape cu părere de rău. Ştie de ce am venit, îmi binecuvântează şi îmi ocroteşte ţelul.

Parcă pierdusem o frântură din discuţie. Mă chinuiam să înţeleg. Fecioara cu ochi cenuşii – zeiţa războiului şi a meşteşugurilor lui. Se spunea că preţuieşte mai presus de orice isteţimea.

— Athena n-are nici un copil de pierdut.

Cuvintele ţâşniră scrâşnit din gâtlejul lui Thetis şi rămaseră atârnate în aer.

Odysseu nu încercă să dea un răspuns, se întoarse doar spre Ahile.

— Întreab-o, îi spuse. Întreab-o pe mama ta ce ştie.

În odaia tăcută, îl auzirăm cum înghite cu noduri. Se uită în ochii negri ai mamei sale.

— E adevărat ce spune?

Focul din ea se potolise, doar marmura rece rămăsese.

— E adevărat. Însă sunt lucruri mai rele pe care nu le-a spus. Vorbele sunau sec, de parcă ar fi grăit o statuie. Dacă mergi la Troia, nu te mai întorci. Ai să mori de tânăr acolo.

Ahile păli.

— E neîndoielnic?

Asta întreabă toţi muritorii întâi şi-ntâi, neîncrezători, cutremuraţi de teamă. *N-o să fie altfel cu mine decât cu oricare altul?*

— E neîndoielnic.

Dacă s-ar fi uitat chiar atunci la mine, m-aş fi prăbuşit. M-aş fi pus pe plâns şi nu m-aş mai fi oprit. Însă rămase cu privirea pironită în ochii mamei sale.

— Ce să fac? şopti el.

Un tremur aproape nevăzut se ivi în apele încremenite ale chipului ei.

— Nu-mi cere să aleg eu, spuse.

Apoi se făcu nevăzută.

Nu-mi mai amintesc ce le-am spus celor doi, cum am plecat şi cum am ajuns în odaia noastră. Îmi amintesc chipul lui, obrajii traşi şi paloarea ştearsă a frunţii lui. Umerii lui, de obicei drepţi şi falnici, acum păreau că se prăbuşiseră. Mă potopise jalea până-n gâtlej, sufocându-mă. *Moartea lui.* Simţeam că mor doar când mă gândeam la asta, simţeam că mă prăbuşesc în jos de pe o boltă neagră şi oarbă.

Nu trebuie să te duci. Era s-o spun de o mie de ori. În loc de asta, i-am ţinut strâns mâinile în palmele mele – erau reci şi împietrite.

— Nu cred c-aş putea să-ndur, zise într-un târziu.

Stătea cu ochii închişi de parcă nu voia să vadă o grozăvie. Ştiam că nu vorbea despre moartea lui, ci despre coşmarul pe care-l urzise Odysseu, pierderea strălucirii, pieirea dumnezeirii sale. Văzusem cât se bucura de propriul trup, vioiciunea aprinsă care-i clocotea sub piele. Cine era, dacă nu o fiinţă miraculoasă şi luminoasă? Cine era, dacă nu o fiinţă menită să rămână în istorie?

— Mie nu mi-ar păsa, am spus. Cuvintele se chinuiau să-mi iasă din gură. Orice ai fi, n-ar conta pentru mine. Am fi împreună.

— Ştiu, spuse încet, fără să se uite la mine.

Ştia, însă nu era de-ajuns. Simţeam o jale nemărginită, încât credeam că o să mă rupă în bucăţi. Când o să moară, tot ce era iute, frumos şi strălucitor pe lume va fi îngropat împreună cu el. Am dat să vorbesc, dar prea târziu.

— Am să merg, spuse el. Am să merg la Troia.

Lucirea trandafirie a gurii lui, verdele înfrigurat al ochilor lui. N-avea nici un rid nicăieri pe chip, nici o cută, nici un fir ce prevestea încărunţirea – totul era proaspăt. Era primăvăratic, auriu şi strălucitor. Moartea pizmuitoare i-ar bea sângele şi ar întineri.

Mă urmărea cu ochi adânci ca glia.

— Vii cu mine? mă întrebă.

Durerea necurmată a dragostei şi jalei. Poate că într-o altă viaţă aş fi refuzat, mi-aş fi smuls părul din cap şi m-aş fi pus pe urlat, l-aş fi obligat să-şi înfrunte singur alegerea. Însă nu în aceasta. Avea să plece pe mare la Troia, iar eu aveam să-l urmez, chiar şi în moarte.

— Da, am şoptit. *Da.*

Uşurarea îi năvăli pe chip şi se întinse spre mine. L-am lăsat să mă cuprindă în braţe, să se lipească de mine de sus până jos, atât de strâns, că nu mai încăpea nimic între noi.

Ne potopiră lacrimile şi se scurseră. Constelaţiile se roteau deasupra noastră şi luna îşi urma ostenită calea. Noi

zăceam mâhniţi şi fără somn ceas după ceas.

Când se revărsară zorii, Ahile se ridică ţeapăn.

— Trebuie să merg să-i spun mamei, zise.

Era palid, cu umbre sub ochi. Deja părea mai bătrân. Am simţit că mă cuprinde teama. *Nu pleca*, am dat să-i spun. Însă şi-a tras o tunică pe el şi a ieşit.

Am zăcut încercând să nu mă gândesc cum se scurgeau clipele. Până mai ieri, aveam vreme din belşug. Acum fiecare clipă era ca o picătură de sânge scursă.

Odaia deveni cenuşie, apoi albă. Patul părea prea rece fără el, prea mare. Nu auzeam nici un zgomot şi împietrirea aceasta mă speria. M-am ridicat şi mi-am frecat mădularele, m-am lovit singur ca să mă trezesc din amorţeală, încercând să mă lupt cu nervii. *Aşa o să fie în fiecare zi fără el.* Am simţit cum mi se strânge sălbatic pieptul, de parcă îmi venea să urlu. *Fiecare zi fără el.*

Am ieşit din palat, încercând disperat să-mi pun stavilă gândurilor. Când am ajuns la stânci, marele zid de piatră din Scyros ce se înălţa deasupra mării, am început să urc. Vânturile mă băteau şi pietrele erau ude de la spuma valurilor, însă efortul şi primejdia mă întăreau. M-am avântat în sus, către cel mai înşelător pisc, unde până acum m-aş fi temut prea tare să merg. Mâinile îmi erau zgâriate aproape până la sânge de colţii de piatră. Unde călcam rămânea pată. Durerea era bine-venită, firească şi purificatoare. Era atât de uşor de îndurat, că-mi venea să râd.

Am ajuns pe pisc, o grămadă de bolovani la marginea stâncii, şi am rămas acolo, în picioare. În vreme ce urcam, îmi venise o idee, în neînfricarea şi nesăbuinţa mea.

— Thetis! am urlat în vântul ce bătea smucit, cu faţa spre mare. Thetis!

Soarele era înălţat pe boltă, întâlnirea celor doi se terminase de mult. Am tras aer în piept a treia oară.

— Să nu-mi mai rosteşti niciodată numele.

M-am întors iute spre ea şi mi-am pierdut echilibrul. Pietrele îmi jucau sub tălpi şi vântul mă biciuia. M-am prins de un colţ ca să mă ţin pe picioare şi am privit în sus.

Era chiar mai palidă decât de obicei precum primul îngheţ al iernii. Buzele i se trăseseră înapoi, dezvelindu-i dinţii.

— Eşti un neghiob, îmi spuse. Coboară. N-ai cum să-l salvezi pierzându-ţi prosteşte viaţa.

Nu eram chiar atât de neînfricat pe cât credeam – am tresărit citindu-i ura pe chip. Însă m-am silit să vorbesc, s-o întreb ce voiam să aflu de la ea.

— Cât mai are de trăit?

Scoase un sunet ca un lătrat de focă. Mi-a luat ceva să înţeleg că râdea.

— De ce? Ai de gând să te pregăteşti? Să opreşti totul?

Dispreţul i se lăţi pe chip.

— Da, i-am răspuns. Dacă pot.

Iarăşi sunetul acela.

— Te rog, am zis îngenunchind. Te rog, spune-mi.

Poate pentru că m-am lăsat în genunchi, sunetul încetă şi se gândi o clipă privindu-mă.

— Mai întâi va muri Hector, spuse ea. Doar atât mi s-a dat de ştire.

Hector.

— Îţi mulţumesc, am spus.

Îşi îngustă ochii şi şuieră cu un glas ca apa pe tăciunii încinşi.

— Să nu crezi că ai de ce-mi mulţumi. Nu de asta am venit.

Am aşteptat. Era albă la chip ca aşchiile de os.

— Nu va fi uşor, cum crede el. Parcele făgăduiesc faimă, dar câtă anume? Va trebui să-şi păzească bine onoarea. E prea credul. Elenii, scuipă ea numele, sunt ca nişte dulăi încăieraţi pe un os. Nu vor renunţa pur şi simplu la renume de dragul altuia. Voi face tot ce pot. Iar tu, urmă ea privindu-mi braţele deşirate şi genunchii slăbănogi, tu să nu-l faci de ruşine. Înţelegi?

Înţelegi?

— Da, am spus.

Şi chiar înţelegeam. Faima sa trebuia să fie pe potriva vieţii cu care plătise. O pală aproape nevăzută de vânt îi atinse poalele rochiei şi atunci am ştiut că avea să plece, să se facă iarăşi nevăzută în peşterile din mare. Ceva îmi dădu curaj.

— Hector e un ostaş iscusit?

— E cel mai bun, răspunse ea. În afară de fiul meu.

Privirea îi alunecă spre dreapta, în hăul falezei.

— Vine, spuse ea.

Ahile urcă pe culme şi se apropie de locul unde mă aşezasem. Îmi privi faţa şi pielea însângerată.

— Ţi-am auzit glasul, spuse el.

— Am vorbit cu mama ta, i-am zis.

Se lăsă în genunchi şi-mi luă un picior în poală. Îmi culese cu blândeţe aşchiile de piatră din răni, scuturând pământul şi praful cretos. Apoi îşi rupse o fâşie de la poalele tunicii şi o apăsă cu putere ca să-mi oprească sângele.

L-am strâns de mână.

— Să nu cumva să-l omori pe Hector, i-am zis.

Îşi înălţă privirea, cu chipul lui frumos încadrat de pletele aurii.

— Mama ţi-a spus restul profeţiei.

— Da.

— Şi crezi că doar eu pot să-l omor pe Hector.

— Da.

— Şi te gândeşti să le răpim un pic de timp Parcelor?

— Da.

— Aha, făcu el cu un zâmbet şiret – mereu îi plăcuse să se arate sfidător. Ei, de ce să-l omor? Doar nu mi-a făcut nimic.

Pentru prima oară, am simţit un strop de speranţă.

Am plecat după-amiază – n-aveam de ce să mai zăbovim. Ascultând ca întotdeauna de datină, Lycomede veni să-şi ia rămas-bun. Am rămas ţepeni toţi trei în picioare – Odysseu şi Diomede plecaseră înainte la corabie. Ne însoţeau până în Ftia, unde Ahile avea să-şi adune propria oaste.

Mai rămăsese un singur lucru de făcut şi ştiam că Ahile nu avea nici un chef să-l facă.

— Lycomede, mama mi-a cerut să-ţi dau de ştire dorinţele ei.

Pe chipul bătrânului trecu un tremur aproape nevăzut, însă nu-şi feri ochii de privirea ginerelui său.

— Are de-a face cu pruncul.

— Da.

— Şi ce doreşte? întrebă temător regele.

— Doreşte să crească ea pruncul. Ea… Ahile şovăi văzând expresia de pe chipul bătrânului. Pruncul va fi băiat, aşa spunea ea. După înţărcare, va veni să-l ia.

Tăcere. Apoi Lycomede închise ochii. Ştiam că se gândea la fiica lui, care rămânea şi fără bărbat, şi fără prunc.

— Ce bine ar fi fost să nu vii aici, spuse el.

— Îmi pare rău.

— Plecaţi, ne şopti bătrânul rege.

Aşa am făcut.

Corabia cu care am pornit pe mare era iute, îndesată şi cu un echipaj priceput. Mateloţii se mişcau sprinteni, funiile luceau de noi ce erau, iar catargele păreau proaspete ca arborii verzi. Podoaba de la proră era o frumuseţe, cea mai meşteşugită pe care o văzusem vreodată: o femeie înaltă, cu plete şi ochi negri şi cu mâinile împreunate în faţă, ca pierdută în visare. Era frumoasă, dar fără nimic ţipător – bărbie elegantă şi părul ridicat, lăsând vederii un gât zvelt. Fusese

pictată cu dragoste, fiecare pată închisă sau deschisă la culoare fiind zugrăvită desăvârşit.

— Văd că-mi admiraţi nevasta, spuse Odysseu venind la noi, lângă parapet, şi sprijinindu-se în antebraţele sale vânjoase. Mai întâi nu s-a învoit, nici n-a vrut să-l lase pe artist lângă ea. A trebuit să-l pun s-o urmărească în taină. Cred că n-a ieşit rău deloc.

O căsnicie din dragoste era la fel de rară precum cedrii din Răsărit. Mai că-mi doream să-l plac pe Odysseu. Însă deja îi văzusem zâmbetul prea adesea.

— Cum o cheamă? îl întrebă Ahile din politeţe.

— Penelopa, răspunse el.

— E o corabie nouă? l-am întrebat.

Dacă-i ardea să vorbească despre nevastă, eu, unul, voiam să vorbim despre altceva.

— Foarte nouă. E din cea mai bună cherestea din Ithaca, până la ultima bucată.

Lovi în parapet cu palma lui lată, aşa cum plesneşti un cal peste crupă.

— Iar te făleşti cu corabia ta nouă? spuse Diomede, alăturându-se.

Părul îi era prins cu o fâşie de piele, astfel că faţa îi părea mai ascuţită ca de obicei.

— Da.

Diomede scuipă în apă.

— Regele Argosului e neobişnuit de elocvent astăzi, observă Odysseu.

Ahile nu mai văzuse jocul acesta al lor. Se uita când la unul, când la celălalt. Un surâs îi sălta uşor colţul gurii.

— Spune-mi, urmă Odysseu, crezi că agerimea ţi se trage de la faptul că tatăl tău i-a mâncat creierii omului ăluia?

— Ce? făcu Ahile cu gura căscată.

— Nu ştii legenda Preaputernicului Tydeus, regele Argosului, mâncătorul de creiere?

— Am auzit de el, dar nu de… creiere.

— Mă gândeam să pun să fie zugrăvită scena pe farfuriile noastre, spuse Diomede.

În sala cea mare, îl socotisem pe Diomede câinele lui Odysseu. Însă între cei doi vibra o anume forţă, un soi de încântare provocată de sfezile lor, care nu se putea regăsi decât între doi egali. Se zvonea, din câte mi-am amintit, că şi Diomede era îndrăgit de Athena.

— Aminteşte-mi să nu vin prea curând la masă în Argos, spuse Odysseu, strâmbându-se.

Diomede izbucni în râs. Nu era deloc un sunet plăcut.

Cei doi regi aveau chef de vorbă şi rămaseră lângă parapet împreună cu noi. Făcură schimb de poveşti: despre alte călătorii pe mare, despre războaie, despre întreceri câştigate în jocuri de mult trecute. Ahile era un ascultător curios, punând întrebare după întrebare.

— Cum te-ai ales cu asta?

Arătă spre cicatricea de pe piciorul lui Odysseu.

— Ah, făcu Odysseu frecându-şi mâinile. E o poveste demnă de a fi spusă. Cu toate că s-ar cuveni să vorbesc mai întâi cu căpitanul. Arătă spre soarele ce atârna greu, pârguit în zare. Curând va trebui să facem tabără.

— Mă duc eu, spuse Diomede de unde stătea sprijinit. Am auzit povestea asta cam de tot atâtea ori ca blestemăţia aia de istorie cu patul.

— Tu pierzi, îi strigă Odysseu. Nu-l băgaţi în seamă. Nevastă-sa e mai rău decât o căţea din iad, alături de ea ajungi să te acreşti de tot. Pe când nevastă-mea…

— Pe cinstea mea, veni glasul lui Diomede din cealaltă parte a corăbiei, dacă îţi duci spusele până la capăt, o să te-azvârl în apă, n-ai decât să ajungi înot la Troia.

— Vedeţi? zise Odysseu clătinând din cap. O acritură.

Ahile râse încântat de amândoi. Părea să fi dat uitării ce rol jucaseră în demascarea lui şi tot ce urmase.

— Ah, ce spuneam?

— Cicatricea, se grăbi să-i amintească Ahile.

— A, da, cicatricea. Pe când aveam treisprezece ani…

Vedeam cum îi soarbe vorbele. *E prea credul.* Dar nu voiam să-i stau ca un corb pe umăr vestind nenorociri.

Soarele coborî şi mai mult pe când ne apropiam de uscatul umbrit unde aveam să înnoptăm. Se descărcară proviziile – mâncare, aşternuturi şi corturi pentru prinţi.

Ne-am aşezat în locul ce ne fusese pregătit – un mic foc de tabără şi un cort.

— Toate bune? veni Odysseu lângă noi.

— Foarte, răspunse Ahile, zâmbind pe dată cu zâmbetul său neprefăcut. Mulţumim.

Odysseu îi zâmbi şi el, cu dinţii lui albi în barba neagră.

— Minunat. Ajunge un cort, sper? Am auzit că preferaţi să împărţiţi totul. Şi odăile, şi aşternuturile, se zice.

Obrajii mi se aprinseră de uimire. Lângă mine, l-am auzit pe Ahile ţinându-şi răsuflarea.

— Ei, haideţi, n-aveţi de ce vă ruşina – e ceva destul de răspândit printre băieţi. Odysseu se scărpină gânditor în barbă. Deşi voi nu mai sunteţi băieţi. Câţi ani aveţi?

— Nu-i adevărat, am spus.

Sângele din obraji mă făcuse să izbucnesc. Glasul răsună tare pe ţărm.

— Adevărat e ce cred oamenii, iar ei asta cred despre voi, zise Odysseu ridicând din sprânceană. Dar poate se înşală. Dacă vă îngrijorează zvonul, atunci lăsaţi-l în urmă când mergeţi la război.

— Nu te priveşte pe tine, prinţe din Ithaca, spuse Ahile pe un ton încordat şi mânios.

— Îmi cer iertare dacă v-am jignit, zise Odysseu ridicând mâinile. Eu doar am venit să vă zic noapte bună şi să văd dacă totul vă este pe plac. Prinţe Ahile. Patroclu.

Cu o înclinare din cap, se întoarse la cortul lui.

Când am intrat în cort, între noi se lăsă tăcerea. Mă întrebasem când o să se întâmple aşa ceva. Cum spusese şi Odysseu, mulţi băieţi deveneau iubiţi. Însă renunţau după ce mai creşteau, asta dacă nu o făceau cu sclavi sau cu băieţi plătiţi. Bărbaţilor din neamul nostru le plăcea să cucerească – nu se încredeau într-un bărbat cucerit.

Să nu-l faci de ruşine, îmi spusese zeiţa. Şi la asta se gândise când o spusese.

— Poate are dreptate, am zis.

Ahile îşi ridică fruntea şi se încruntă.

— Doar nu vorbeşti serios.

— Nu vreau să zic… Mi-am frânt mâinile. Tot cu tine aş fi. Dar aş putea să dorm afară, ca să nu sară în ochi. Nu ţin neapărat să fiu de faţă când te sfătuieşti cu ceilalţi. Eu…

— Nu. Celor din Ftia nu le pasă. Iar restul n-au decât să vorbească. Tot *Aristos Achaion* o să fiu.

Cel mai bun dintre ahei.

— S-ar putea să-ţi păteze onoarea.

— Atunci e pătată şi gata, zise el sumeţindu-şi îndârjit bărbia. Sunt neghiobi dacă gloria mea de asta atârnă.

— Dar Odysseu…

Ochii săi verzi ca frunzele primăvăratice se aţintiră într-ai mei.

— Patroclu. Destul le-am dat. Asta nu le-o dau.

După aceea, n-a mai fost nimic de zis.

A doua zi, pe când corabia plutea mânată de vântul de la miazăzi, ne-am dus la Odysseu, care stătea la proră.

— Prinţe, îi spuse Ahile cu un glas scorţos, fără zâmbetele copilăreşti din ziua trecută. Vreau să-mi vorbeşti de Agamemnon şi de ceilalţi regi. Aş dori să ştiu laolaltă cu ce bărbaţi o să lupt şi cu ce prinţi o să mă războiesc.

— Foarte înţelept, prinţe Ahile.

Dacă Odysseu observase ceva schimbat, de zis, nu zise nimic. Ne conduse către banchetele de sub catargul cel mare,

sub pânza pântecoasă.

— De unde să încep? Îşi scărpină absent cicatricea de pe picior. La lumina zilei, se vedea şi mai bine, lipsită de păr şi zbârcită cum era. Ar fi Menelau, a cărui nevastă mergem s-o luăm înapoi. După ce Elena l-a ales de bărbat – Patroclu poate să-ţi povestească – a ajuns regele Spartei. E socotit bărbat vrednic, neînfricat în luptă şi îndrăgit în lume. Mulţi regi i s-au alăturat, nu doar aceia siliţi de jurămintele lor.

— Cum ar fi? întrebă Ahile.

Odysseu îi socoti pe degetele lui groase, de ţăran.

— Meriones, Idomeneu, Filoctet, Aias. Amândoi Aias, cel Mare şi cel Mic.

Unul din ei era bărbatul pe care mi-l aminteam din sala lui Tyndareos, o matahală cu scut; pe celălalt nu-l ştiam.

— Bătrânul rege Nestor din Pylos va fi şi el.

Ştiam numele acela, călătorise în tinereţe cu Iason în căutarea Lânii de Aur. Nu mai putea de mult să lupte, dar îşi aducea feciorii la război şi era bun de sfetnic.

Ahile avea un chip hotărât şi ochii adumbriţi.

— Şi troienii?

— Priam, desigur. Regele Troiei. Se zice c-ar avea cincizeci de feciori crescuţi toţi cu sabia-n mână.

— Cincizeci de feciori?

— Şi cincizeci de fete. Se zice c-ar fi evlavios şi iubit de zei. Şi fiii săi au ajuns faimoşi – Paris, desigur, iubit de zeiţa Afrodita şi mult lăudat pentru frumuseţea lui. Până şi mezinul, care-abia a împlinit zece ani se zice c-ar fi cumplit. Tróilos parcă-l cheamă. Mai au un văr de neam zeiesc de partea lor. Eneas îl cheamă, chiar fiul Afroditei.

— Dar Hector? întrebă Ahile fără să-l scape din ochi.

— Fiul cel mare şi moştenitorul lui Priam, îndrăgit de zeul Apollo. Cel mai puternic apărător al Troiei.

— Cum arată?

— Nu ştiu, zise Odysseu ridicând din umeri. Se spune c-ar fi spătos, dar aşa se zice despre mai toţi eroii. Tu îl vei întâlni înaintea mea, aşa că va trebui să-mi spui tu.

— De ce spui asta? îl întrebă Ahile mijindu-şi ochii.

Odysseu îşi luă o expresie ironică.

— După cum ar spune şi Diomede, sunt un soldat priceput, dar atât – talentele mele sunt altele. De-ar fi să-l întâlnesc pe Hector pe câmpul de bătaie, nu m-aş întoarce cu veşti despre el. Cu tine, desigur, altfel stau lucrurile. Te vei acoperi de cea mai mare glorie după moartea lui.

Am simţit că mă ia cu răcoare.

— Poate, însă nu văd de ce l-aş omorî, răspunse Ahile cu răceală. Doar nu mi-a făcut nimic.

Odysseu chicoti de parcă făcuse cineva o glumă.

— Dacă toţi soldaţii ar omorî doar oamenii care le-au făcut vreun neajuns, Peleiene, n-am mai avea războaie. Ridică din sprânceană. Deşi n-ar fi o idee aşa de rea. În acea lume, poate că eu aş fi *Aristos Achaion*, nu tu.

Ahile nu răspunse. Se întorsese să se uite la valurile de sub noi. Lumina îi scălda obrazul cu limbi de foc.

— Nu mi-ai zis nimic de Agamemnon, spuse el.

— Da, prea puternicul rege din Mycene, zise Odysseu, lăsându-se pe spate. Vlăstar mândru al casei lui Atreu. Străbunicul său Tantal era fiul lui Zeus. Pesemne că-i ştii povestea.

Toţi ştiam de chinurile veşnice ale lui Tantal. Drept pedeapsă că le nesocotise puterea, zeii îl azvârliseră în cel mai adânc hău al Tărâmului subpământean. Acolo îl puseseră să îndure setea şi foamea, lăsându-i mâncare şi băutură alături, dar unde nu putea să le ajungă.

— Am auzit de el. Însă n-am ştiut niciodată ce nelegiuire a săvârşit, spuse Ahile.

— Ei, iată. Pe vremea regelui Tantal, toate regatele noastre erau deopotrivă de mari şi regii domneau în pace. Însă Tantal era tot mai nemulţumit de tainul său şi se apucă să ia cu japca pământurile vecinilor. Bogăţiile i se îndoiră iar şi iar, însă Tantal tot nu se sătura. Izbânzile sale l-au făcut să fie trufaş şi, cum îşi întrecuse toţi înaintaşii, a vrut să se ia la întrecere cu zeii. Nu cu arme, căci nici un muritor nu poate învinge zeii în luptă. Ci în şiretlicuri. Dorea să dovedească cum că zeii nu le ştiu pe toate, aşa cum pretind ei. Astfel că şi-a chemat feciorul, pe nume Pelops, şi l-a întrebat dacă nu vrea să-i fie de-ajutor. „Desigur“, s-a învoit Pelops. Tatăl său zâmbi şi-şi trase spada din teacă. Dintr-o lovitură, reteză capul fiului său. Îi tăie trupul în bucăţi potrivite şi le prăji la proţap.

Mi se strânse stomacul închipuindu-mi ţepuşa de fier trecută prin carnea moartă a băiatului.

— Când carnea băiatului s-a rumenit bine, Tantal îi strigă tatălui său din Olymp: „Tată“, spuse, „am pregătit un ospăţ în cinstea ta şi a alor tăi. Vino degrabă, cât e carnea fragedă şi proaspătă“. Zeii se dădeau în vânt după asemenea ospeţe şi sosiră iute în sala cea mare a lui Tantal. Însă când ajunseră, mirosul cărnii gătite, de obicei atât de plăcut, acum părea să-i sufoce. Zeus îşi dădu pe dată seama ce făcuse. Îl apucă pe Tantal de picioare şi-l azvârli în Tartar, ca să-şi ispăşească pedeapsa veşnică.

Cerul era luminos şi vântul rece, însă sub vraja poveştii lui Odysseu parcă am fi stat la un foc, învăluiţi în întunericul nopţii.

— Apoi Zeus lipi la loc bucăţile din carnea băiatului şi le suflă iarăşi viaţă. Pelops, deşi era doar un copil, deveni rege în Mycene. Era un rege bun, din calea-afară de pios şi înţelept, şi totuşi multe nenorociri s-au abătut asupra regatului său. Unii ziceau că zeii au blestemat stirpea lui Tantal, condamnându-i pe toţi urmaşii lui la cruzimi şi nenorociri. Feciorii lui Pelops, Atreus şi Thyestes, au moştenit ambiţia bunicului lor şi au săvârşit nelegiuiri sinistre şi sângeroase, precum ale lui Tantal. O fiică violată de tată, un fiu pregătit pe foc şi mâncat, toate fiindcă erau mânaţi de lupta aprigă pentru tron. De-abia acum, prin graţia lui Agamemnon şi Menelau, nenorocul neamului lor a prins să se schimbe. Luptele şi răzmeriţele s-au sfârşit, iar Mycene prosperă iarăşi sub cârmuirea dreaptă a lui Agamemnon. S-a acoperit de glorie, pe bună dreptate, pentru iscusinţa sa în mânuirea lăncii şi pentru dârzenia cu care stăpâneşte. Avem noroc că ne este conducător.

Crezusem că Ahile nu-l mai ascultă. Însă acum se întoarse încruntat.

— Toţi suntem conducători.

— Desigur, încuviinţă Odysseu. Însă toţi luptăm împotriva aceluiaşi duşman, nu? Douăzeci de conducători pe un câmp de luptă înseamnă haos şi înfrângere – o s-ajungem cel mai degrabă să ne omorâm între noi, în loc să căsăpim troieni. Izbânda într-un asemenea război se câştigă doar dacă toţi oştenii urmează unul şi acelaşi ţel, îşi unesc puterile într-o singură lovitură de lance, în loc să înţepe cu o mie de ace. Tu eşti în fruntea oştirii din Ftia şi eu în fruntea oştirii din Ithaca, însă se cuvine să mai fie cineva care să pună la treabă în modul cel mai potrivit talentele fiecăruia – şi făcu un gest curtenitor spre Ahile –, oricât ar fi acestea de vaste.

Ahile nu luă în seamă măgulirea. Soarele la apus îi desena umbre pe chip – ochii îi păreau limpezi şi pătrunzători.

— Eu am venit de bunăvoie, prinţe. Voi asculta sfaturile lui Agamemnon, nu şi poruncile. Vreau să ne înţelegem.

— Zeii să ne păzească de răul pe care ni-l facem singuri, spuse Odysseu, clătinând din cap. Nici n-am intrat încă în luptă şi deja ne facem griji cine o să se bucure de glorie.

— Eu nu…

— Crede-mă, Agamemnon înţelege cât de însemnat eşti în lupta noastră, urmă Odysseu fluturând din mână. El şi-a dorit cel dintâi să vii. Vei fi întâmpinat în oastea noastră cu toate onorurile pe care ţi le poţi dori.

Nu asta voise să spună Ahile, dar era tot pe-acolo. M-am bucurat când marinarul de veghe strigă „pământ“.

În seara aceea, după ce terminaserăm cina, Ahile se întinse în pat.

— Ce crezi despre toţi oamenii aceştia pe care o să-i cunoaştem?

— Nu ştiu.

— Mă bucur că măcar am scăpat de Diomede.

— Şi eu.

Îl lăsaserăm pe rege la capătul de miazănoapte al insulei Euboia, ca să-şi aştepte oastea ce sosea din Argos.

— Nu-mi inspiră încredere.

— Cred c-o să ne lămurim în curând cu cine-avem de-a face, spuse Ahile.

Rămaserăm tăcuţi o clipă, cu gândul la asta. Auzeam primii picuri de ploaie afară, răpăind slab pe acoperişul cortului.

— Odysseu spunea c-o să fie furtună la noapte.

O furtună egeeană, ce avea să se sfârşească iute. Corabia era bine ancorată la ţărm, iar mâine avea să se însenineze iarăşi.

Ahile se uita la mine.

— Aici ai mai tot timpul părul zburlit, îmi spuse el, atingându-mă în spatele urechii. Nu cred că ţi-am zis vreodată cât de mult îmi place.

Simţeam o furnicătură unde mă atinseseră degetele lui.

— Nu mi-ai zis, i-am răspuns.

— Ar fi trebuit. Îşi plimbă degetele în jos, spre scobitura în V din josul gâtului meu, mângâindu-mi uşor vinele care-mi băteau. Dar ăsta? Ţi-am zis ce cred despre locul ăsta de aici?

— Nu, am răspuns.

— Dar de ăsta sigur ţi-am zis. Îşi coborî mâna spre muşchii de pe piept – îmi simţeam pielea încălzită de degetele lui. De ăsta ţi-am zis?

— De ăsta mi-ai zis, am răspuns, gâfâind niţel.

— Dar ăsta? Mâna îi zăbovi pe coapse, desenând o linie pe interiorul lor. De ăsta ţi-am zis?

— Da.

— Dar ăsta? De ăsta sigur n-aş fi uitat, urmă el zâmbind pisiceşte. Spune-mi că n-am uitat.

— N-ai uitat.

— Mai e şi ăsta. Mâna i se oprise. De ăsta sigur ţi-am zis.

— Mai zi-mi, i-am răspuns, închizând ochii.

Mai târziu, Ahile doarme lângă mine. Furtuna lui Odysseu a venit şi pânza aspră a pereţilor cortului tremură sub palele de vânt. Ascult iar şi iar loviturile usturătoare ale valurilor ce-şi varsă furia asupra ţărmului. Ahile se mişcă în

somn şi aerul se mişcă odată cu el, purtând mirosul dulceag de mosc al trupului său. *Asta o să-mi lipsească*, îmi spun. *Mai bine mă omor decât să-i duc dorul*, îmi zic. *Cât timp ne-a mai rămas*? mă întreb.

Capitolul 16

Am sosit în Ftia a doua zi. Soarele tocmai ce trecuse de zenit şi stăteam împreună cu Ahile privind peste parapet.

— Vezi?

— Ce să văd?

Ca de obicei, avea ochii mai ageri decât mine.

— Ţărmul. Arată ciudat.

Când ne-am apropiat, am văzut de ce. Era ticsit de lume forfotitoare, zgâindu-se la noi. Şi larma: mai întâi păru să vină de la valurile spintecate de corabie, un urlet dezlănţuit. Însă cu fiece mişcare din rame, se auzea tot mai tare, până când ne-am dat seama că erau glasuri, care rosteau ceva. Se auzea iar şi iar. *Prinţe Ahile! Aristos Achaion!*

Când corabia trase la ţărm, mii de braţe se înălţară în aer şi mii de gâtlejuri slobozіră urale. Orice alt zgomot – lemnul schelei lovindu-se de stâncă, comenzile mateloţilor – se pierdea în larmă. Ne uitam înmărmuriţi.

Poate chiar de-atunci vieţile noastre n-au mai fost niciodată la fel. Nu dinainte, în Scyros, nici mai înainte, pe Pelion. Ci aici, când începeam să înţelegem măreţia ce-l va urma de-a pururi oriunde se va duce. Alesese să devină o legendă vie şi acesta era doar începutul. Ahile şovăi şi mi-am pus mâna peste a lui, ferindu-mă să mă vadă mulţimea.

— Du-te, l-am îndemnat. Te aşteaptă.

Ahile păşi pe schelă, înălţându-şi mâna, şi oamenii urlară până răguşiră. Mă temeam parcă să nu dea năvală pe corabie, însă oştenii îşi făcură loc şi se înşiruiră de-a lungul schelei, croindu-şi drum prin mulţime.

Ahile se răsuci către mine şi spuse ceva. Nu-l auzeam, dar am înţeles. *Vino şi tu.* Am încuviinţat şi am luat-o la pas. De amândouă părţile, mulţimea se izbea de stavila soldaţilor. La capăt ne aştepta Peleu. Avea chipul ud şi nici nu a încercat să-

şi şteargă lacrimile. Îl cuprinse pe Ahile în braţe şi-l ţinu mult şi bine.

— Ni s-a întors prinţul! se auzi glasul său, mai adânc decât mi-l aminteam, răsunând până departe, pe deasupra larmei.

Mulţimea se linişti spre a asculta vorbele regelui lor.

— Îl întâmpin în faţa voastră pe fiul meu preaiubit, singurul meu moştenitor. El vă va conduce în glorie la Troia şi se va întoarce în triumf.

Chiar şi sub soarele arzător am simţit că mă ia cu răcoare. *Nu se va mai întoarce.* Însă Peleu încă nu ştia.

— E bărbat în toată firea şi dumnezeiesc. *Aristos Achaion!*

Acum nu mai aveam timp să mă gândesc. Ostaşii îşi izbeau scuturile cu lăncile, femeile chiuiau, bărbaţii urlau. Am zărit chipul lui Ahile – părea uimit, însă nu-i displăcea. Stătea altfel, am băgat de seamă, cu umerii drepţi, bine înfipt pe picioare. Părea mai în vârstă, chiar mai înalt. Se aplecă să-i şoptească ceva la ureche tatălui său, dar n-am auzit ce spune. Ne aştepta un car – ne-am urcat şi am privit de acolo mulţimea ce venea în urma noastră pe ţărm.

La palat, slujitorii roiau în jurul nostru. Ni s-a îngăduit o clipă să mâncăm şi să bem ce ni se vâra în mâini. Apoi am fost duşi în curtea palatului, unde ne aşteptau două mii cinci sute de ostaşi. Când ne-am apropiat, şi-au înălţat scuturile dreptunghiulare ce sclipeau ca nişte carapace, salutându-şi noul conducător. Iar asta poate că era cel mai ciudat – că acum el îi conducea pe toţi. Se cuvenea să le ştie tuturor numele, însemnele şi poveştile. *Nu mai e doar al meu*, mi-am zis.

De era cumva tulburat, nici măcar eu nu-mi dădeam seama. L-am urmărit cum îi salută şi le spune vorbe răsunătoare, care le îndreaptă şi mai mult spatele. Rânjeau până la urechi, adorând fiecare părticică din prinţul lor – pletele strălucitoare, mâinile ucigaşe, picioarele iuţi. Se aplecau spre el ca florile spre soare, sorbindu-i splendoarea. Odysseu avusese dreptate – răspândea lumină cât pentru gloria tuturor.

Nu ne mai găseam niciodată doar noi doi. Mereu era nevoie de el – să-şi arunce ochii pe listele cu soldaţi şi socoteli, să-şi dea cu părerea despre provizii şi biruri. Foinix, bătrânul sfetnic al tatălui său, ne însoţea peste tot, însă lui Ahile i se puneau o mie de întrebări: cât din asta? cât din aia? cine să fie căpeteniile? Făcea tot ce putea, apoi dădea de ştire: „Las tot restul în seama înţeleptului Foinix“. Auzeam în spate cum oftează vreo slujnică. E şi chipeş, şi bine-crescut.

Ştia că nu prea aveam ce face pe aici. Îi citeam pe chip, când mă privea, părerea de rău tot mai mare. Nu uita niciodată să ţină tăbliţele ca să le văd şi eu şi să-mi ceară părerea. Însă nu-i uşuram deloc treaba, căci rămâneam în spate, nepăsător şi tăcut.

Nici acolo nu scăpam. Prin toate ferestrele se revărsa larma neîntreruptă a oştenilor, fălindu-se, pregătindu-se de luptă, ascuţindu-şi lăncile. Îşi luaseră numele de myrmidoni, *oamenii-furnici*, un vechi titlu de cinste. Încă un lucru pe care Ahile trebuise să mi-l lămurească – legenda potrivit căreia Zeus îi făurise pe locuitorii Ftiei din furnici. Îi priveam cum mărşăluiesc veseli, şir după şir. Îi vedeam cum visează la prada bogată cu care aveau să se întoarcă şi la glorie. Noi nu aveam asemenea vise.

Mi-am luat obiceiul să mă fac nevăzut. Găseam vreun pretext ca să rămân în urmă, în vreme ce slujitorii îl conduceau mai departe: o mâncărime sau o curea desfăcută la sandală. Goneau înainte fără să mă vadă, coteau după un colţ şi rămâneam deodată singur şi bucuros. O apucam pe coridoarele întortocheate pe care le învăţasem cu amar de ani în urmă şi ajungeam plin de recunoştinţă în odaia noastră pustie. Acolo mă lungeam pe podeaua rece de piatră şi închideam ochii. Nu puteam să nu-mi închipui cum avea să se sfârşească – ucis de lance sau de spadă sau strivit de un car de luptă. Sângele ce-i ţâşnea şuvoi din inimă.

Într-o seară din a doua săptămână, pe când dormitam în pat, l-am întrebat:

— Cum îi vei spune tatălui tău? De oracol…

Vorbele au răsunat puternic în liniştea nopţii. Rămase o clipă înlemnit. Apoi răspunse:

— Nu cred c-am să-i spun.

— Niciodată?

Clătină din cap – o umbră aproape nevăzută.

— Nu are ce să facă. Doar o să-i aducă jale.

— Dar mama ta? N-o să-i zică?

— Nu, spuse el. Am pus-o să-mi făgăduiască asta, printre altele, în ultima zi în Scyros.

M-am încruntat – nu-mi spusese.

— Ce ţi-a mai făgăduit?

L-am văzut că şovăie. Însă între noi nu era loc de minciună, niciodată.

— Am rugat-o să te ocrotească, îmi răspunse el. După.

M-am uitat lung la el, cu gura uscată.

— Şi ce-a spus?

Iarăşi tăcere. Apoi, încet, de parcă zăream în beznă ruşinea înroşindu-i obrajii, îmi răspunse:

— Nu s-a învoit.

Mai târziu, în timp ce el dormea, iar eu vegheam sub stele, m-am gândit la asta. Mă încălzea să ştiu că o rugase – alunga ceva din răceala acestor zile la palat, unde toată lumea voia să ştie doar de el şi de mine nu.

Cât despre răspunsul zeiţei, nu-mi păsa. Ce nevoie aveam de ea? Nu voiam să trăiesc după moartea lui.

Trecură şase săptămâni – şase săptămâni a durat să fie orânduită oştirea, să fie înzestrate corăbiile, să fie încărcate provizii şi veşminte pentru tot războiul – un an, poate doi. Asediile durau mereu mult.

Peleu stăruia ca Ahile să ia doar tot ce-i mai bun. A dat o avere pe platoşe, cât pentru şase, şapte bărbaţi. Erau platoşe pentru piept din bronz ciocănit, pe care erau gravaţi lei şi o pasăre phoenix ridicându-se din cenuşă, apărătoare tari din piele pentru picioare încinse cu aur, coifuri cu panaş din păr de cal, o spadă argintată, zeci de vârfuri de lance şi două care de luptă uşoare, la care era înhămat un atelaj de patru cai, printre care şi perechea pe care o primise Peleu ca dar de nuntă zeiesc. Îi chema Xanthos şi Balios, Auriul şi Bălţatul, şi îşi dădeau ochii peste cap de nerăbdare când nu goneau slobozi. Ne-a dat şi un vizitiu, un băiat mai tânăr, însă trupeş, ce se ştia a fi iscusit la strunirea cailor nărăvaşi. Îl chema Automedon.

Şi, în sfârşit, mai era o lance lungă, din frasin cojit şi lustruit până ajunsese să lucească precum o flacără cenuşie. De la Chiron, spusese Peleu, când i-o întinsese fiului său. Ne-am aplecat deasupra ei, trecându-ne degetele peste lemn, ca pentru a simţi prezenţa centaurului. Pesemne că un dar atât de meşteşugit i-a luat săptămâni de şlefuire iscusită, îşi începuse lucrul aproape în ziua când plecaserăm. Cunoştea oare ce destin îl aşteaptă pe Ahile sau doar ghicise? În timp ce stătea singur în peştera lui trandafirie, îi licărise cumva o profeţie? Poate că îşi dăduse pur şi simplu cu presupusul – o amărăciune bine ştiută, cum instruise un băiat după altul în muzică şi medicină, redându-i apoi lumii ca să ucidă.

Însă lancea aceasta frumoasă nu fusese meşteşugită cu amărăciune, ci cu dragoste. N-avea să se potrivească nici unei alte mâini decât a lui Ahile şi greutatea îi va fi doar pe potriva tăriei lui. Şi cu toate că era ascuţită şi ucigătoare la vârf, lemnul ne luneca sub degete precum arcul bine uns al lirei.

Sosi în sfârşit ziua plecării. Corabia noastră era o frumuseţe, încă şi mai splendidă decât a lui Odysseu – zveltă şi lucioasă ca un tăiş de pumnal spintecând marea. Era cufundată zdravăn în apă, încărcată cu atâta mâncare şi provizii.

Iar aceea era doar corabia comandantului. Pe lângă aceasta mai pluteau încă patruzeci şi nouă pe apa portului din Ftia – o cetate de lemn la ţărmul apelor. Ornamentele de la proră alcătuiau o ceată de jivine, nimfe şi făpturi încrucişate, iar catargele se înălţau la fel de sus precum copacii din care fuseseră cioplite. La prora fiecărei corăbii stătea drept câte un căpitan proaspăt numit, salutându-ne pe când treceam pe chei spre nava noastră.

Ahile păşea în frunte, cu himationul purpuriu fluturându-i în briza mării, urmat de Foinix şi de mine; eu aveam la rândul meu o mantie nouă şi îl sprijineam pe bătrân. Mulţimea ne ovaţiona, pe noi şi pe ostaşii noştri, în timp ce urcau pe corăbiile lor. Pretutindeni în jur se strigau ultimele promisiuni: de glorie, de bogăţii jefuite şi aduse acasă din bogata cetate a lui Priam.

Peleu stătea pe ţărm, cu mâna ridicată în semn de rămas-bun. Ţinându-se de cuvânt, Ahile nu-i spusese de oracol, doar îl îmbrăţişase strâns, dorindu-şi parcă să-l absoarbă pe bătrân în piele. Şi eu îi îmbrăţişasem trupul vânos şi ciolănos. *Aşa o să ajungă şi Ahile când o să fie bătrân*, mi-am spus. Apoi mi-am amintit – n-o să îmbătrânească niciodată.

Lemnul corabiei era încă lipicios de la răşină. Ne-am lăsat peste parapet ca să facem cu mâna ultima oară, simţind în dreptul burţii lemnul încălzit de soare. Mateloţii săltară ancora pătrăţoasă şi albită de scoici şi slăbiră pânzele. Apoi se aşezară în dreptul ramelor ce tiveau corabia ca nişte gene, aşteptând să înceapă numărătoarea. Tobele se porniră să bată, iar ramele se înălţau şi coborau, ducându-ne la Troia.

Capitolul 17

Însă mai întâi am ajuns la Aulis. Aulis era un istm suficient de lung cât să putem ancora toate corăbiile o dată. Agamemnon dorise să-şi reunească toate forţele într-un loc înainte să pornească pe mare. Un simbol, poate: puterea vădită a Eladei Ultragiate.

După ce fuseserăm frământaţi cinci zile de apele zbuciumate ale coastei eubee, ajunseserăm la ultimul cot al uscatului şerpuitor şi am zărit Aulis. Ni se deschisese vederii dintr-odată, de parcă fusese smuls un văl: ţărmul ticsit de nave de toate mărimile, culorile şi formele, iar pe uscat, un covor mişcător din mii şi mii de oameni. Mai departe, crestele de pânză ale corturilor se înălţau până-n zare, cu flamuri colorate ce însemnau foişoarele regale. Oamenii noştri se opinteau în rame, purtându-ne către ultimul loc rămas liber pe ţărmul înţesat – destul de încăpător pentru toată flota. Cele cincizeci de etrave ale noastre şi-au azvârlit ancorele.

Sunară cornuri. Myrmidonii de pe celelalte corăbii îşi croiseră deja loc prin apă către ţărm. Acum stăteau la marginea apei, de jur împrejur, cu tunicile albe fluturându-le în vânt. La un semnal neauzit, începură să intoneze numele prinţului lor, două mii cinci sute de oameni într-un glas. *A-hi-le!* Capetele se întoarseră pe tot ţărmul – spartani, argolieni, mycenieni şi toţi ceilalţi. Ştirea se răspândi văzând cu ochii, de la unul la altul. *A sosit Ahile.*

Pe când mateloţii coborau schela, am urmărit cum se strâng regii şi răcanii laolaltă. De la distanţă nu vedeam chipurile princiare, însă am recunoscut flamurile purtate de paji înaintea lor: flamura galbenă a lui Odysseu, albastră a lui Diomede şi apoi cea mai viu colorată şi mai mare – un leu pe fond purpuriu, simbolul lui Agamemnon şi al Mycenei.

Ahile mă privi şi trase adânc aer în piept – mulţimea urlătoare din Ftia fusese o nimica toată pe lângă aceasta de

aici. Însă era pregătit. Vedeam asta din pieptul lui fălos, în verdele crunt al ochilor. Se duse la schelă şi rămase în vârful ei. Myrmidonii strigau înainte şi nu erau singurii – li se alăturaseră şi alţii din mulţime. „Prinţul Ahile, fiul regelui Peleu şi al zeiţei Thetis. *Aristos Achaion!*“

Parcă drept răspuns, aerul se schimbă. Soarele ieşi strălucitor din nori şi se revărsă asupra lui Ahile, pe plete, spate şi piele, preschimbându-l în aur. Dintr-odată păru mai impunător, iar tunica sa şifonată de pe drum se netezi până ajunse să răspândească o lumină albă şi curată, ca o pânză de corabie. Pletele îi ardeau ca o flacără vie.

Oamenii scoaseră exclamaţii uluite, se înălţară alte şi alte ovaţii. Thetis, mi-am zis. Doar ea putea fi. Îi dădea în vileag firea zeiască, ce i se întindea pe fiecare bucăţică de piele, ca un balsam. Îşi ajuta fiul să se scalde în gloria sa câştigată cu atâtea sacrificii.

Vedeam că-i mijeşte un surâs pe buze. Îi plăcea adoraţia mulţimii, îşi lingea buzele. Nu ştia ce se întâmplă, mi-a mărturisit mai târziu. Însă nu s-a îndoit de nimic, nu i s-a părut nimic ciudat.

Se deschisese o cale prin inima mulţimii, până în locul unde stăteau regii. Fiecare prinţ nou-sosit trebuia să se prezinte în faţa celor de-o seamă cu el şi în faţa noului comandant – acum era rândul lui Ahile. Străbătu schela, o luă prin dreptul oştenilor dezlănţuiţi şi se opri la vreo zece paşi de regi. Eu eram niţel mai în spate.

Agamemnon ne aştepta. Avea nasul coroiat şi ascuţit ca un cioc de vultur şi ochii îi scăpărau de o inteligenţă lacomă. Era zdravăn, cu pieptul larg, bine înfipt pe picioare. Părea călit în lupte, însă şi veştejit – mai bătrân decât cei patruzeci de ani pe care ştiam că-i are. De-a dreapta lui, în locul de onoare, se aflau Odysseu şi Diomede. La stânga stătea fratele său, Menelau – regele Spartei, care pornise tot războiul. Roşul aprins al părului său, pe care-l ştiam din sala cea mare a lui Tyndareos, era înspicat acum cu fire încărunţite. Ca şi fratele său, era înalt şi vânjos, cu umeri puternici de bou care trage la jug. Ochii întunecaţi şi nasul coroiat al neamului din care se trăgea păreau îndulcite pe chipul său. Era brăzdat de riduri surâzătoare şi chipeş, spre deosebire de fratele său.

Singurul rege pe care îl mai puteam identifica era Nestor, bătrânul cu o barbă albă şi rară cu ochi care erau încă ageri pe chipul bătut de vreme. Era cel mai în vârstă dintre toţi, din câte se zvonea, trecuse printr-o mie de scandaluri, bătălii şi răzmeriţe. Domnea peste fâşia nisipoasă a Pylosului, de al cărei tron se agăţa cu încăpăţânare, spre dezamăgirea a zeci de fii ce îmbătrâneau tot mai mult, în timp ce el zămislea alţii şi

alţii din faimoasele sale vintre aproape secate. Doi dintre fiii aceştia îi sprijineau braţele, făcându-şi loc printre alţi regi ca să prindă un loc în frunte. Ne privea cu gura căscată şi barba jumulită i se umfla sub răsuflarea înviorată. Tare-i mai plăcea tărăboiul.

Agamemnon păşi în faţă. Îşi deschise braţele în întâmpinarea lui Ahile şi rămase într-o aşteptare regească, pentru a-şi primi plecăciunile smerite şi legămintele de credinţă cuvenite. Se cădea ca Ahile să îngenuncheze şi să i le ofere.

Nu a îngenuncheat. Nu l-a salutat în gura mare pe măritul rege, nici nu şi-a înclinat capul, nici nu i-a oferit vreun dar. Nu a făcut decât să stea drept, cu bărbia înălţată mândru, dinaintea tuturor.

Agamemnon îşi încordă fălcile – arăta ridicol cu braţele întinse şi o ştia prea bine. M-am uitat iute la Odysseu şi Diomede – îi ziceau din privirile lor aprige ce să facă. Împrejur se aşternu o tăcere stânjenită. Oamenii se uitau unii la alţii.

Îmi încleştasem mâinile la spate şi priveam jocul pe care alesese să-l joace Ahile. Cu chipul parcă tăiat în piatră, îl prevenea din ochi pe regele mycenian: *Mie nu-mi dai tu porunci.* Tăcerea se tot lungea, dureroasă şi gâtuită, ca un cântăreţ care nu mai termină odată ultima notă din melodie.

Atunci, chiar când Odysseu păşea în faţă spre a lua el cuvântul, Ahile grăi:

— Eu sunt Ahile, fiul lui Peleu, coborâtor din zei, cel mai vrednic dintre ahei, spuse el. Am venit să-ţi aduc victoria.

O clipă de tăcere uimită, apoi oştenii încuviinţară urlând. Mândria ne era pe plac – vitejii nu erau niciodată smeriţi.

Agamemnon privea cu ochi goi. Şi dintr-odată apăru Odysseu şi îşi lăsă pe umărul lui Ahile mâna grea, şifonându-i pânza tunicii, în vreme ce cu glasul său netezea aerul:

— Agamemnon, păstor de popoare, ţi l-am adus pe prinţul Ahile pentru a-ţi jura credinţă.

Îl preveni din ochi pe Ahile: *încă nu-i prea târziu*. Însă Ahile zâmbi doar şi păşi înainte, încât mâna lui Odysseu îi alunecă de pe umăr.

— Am venit de bunăvoie pentru a te ajuta să-ţi atingi ţelul, spuse el cu voce tare. Apoi se întoarse spre mulţimea din jur: E o onoare să lupt laolaltă cu atâţia războinici de frunte din regatele noastre.

Urmară alte urale tumultuoase, prelungi, care greu se mai potoliră. Şi, în sfârşit, dinspre chipul colţuros al lui Agamemnon se auzi un glas stăpânit de o răbdare greu câştigată şi greu exersată.

— Am într-adevăr cea mai măreaţă oştire din lume. Fii bine-venit în rândurile ei, tinere prinţ din Ftia. Avea un zâmbet tăios. Păcat că ţi-a luat atâta să ajungi.

Era o insinuare aici, însă Ahile n-a apucat să răspundă. Agamemnon grăi iarăşi, înălţându-şi glasul peste noi toţi:

— Bărbaţi ai Eladei, destul am zăbovit. Mâine plecăm la Troia. Mergeţi în tabere şi pregătiţi-vă.

Apoi ne întoarse spatele şi o luă pe ţărm.

Regii din suita lui Agamemnon îl urmară, risipindu-se pe la corăbii – Odysseu, Diomede, Nestor, Menelau, ceilalţi. Însă alţii rămaseră să-l cunoască pe noul erou: Eurypylos din Tesalia şi Antiloh din Pylos, Meriones din Creta şi Podaleirios tămăduitorul. Bărbaţi din toate cotloanele împărăţiilor, mânaţi de dorinţa de glorie sau înlănţuiţi de jurăminte. Mulţi adăstau aici de luni de zile, aşteptând să crească grosul oştirii. După atâta plictiseală, spuseră ei privindu-l şireţi pe Ahile, se bucurau de orice distracţii nevinovate. Mai ales pe seama lui…

— Prinţe Ahile, îi întrerupse Foinix. Iartă-mă că mă vâr în vorbă. Am zis că vei dori să ştii că ţi se pregăteşte tabăra.

Glasul înţepat arăta că nu-i încuviinţa deloc fapta, însă n-avea să-l mustre de faţă cu alţii.

— Mulţumesc, vrednice Foinix, spuse Ahile. Ne iertaţi…

Desigur, desigur. Vor veni mai târziu sau mâine. Vor aduce vinul lor cel mai bun să bem împreună. Ahile le strânse mâinile, făgăduind să facă întocmai.

În tabără, myrmidonii roiau peste tot, cărând calabalâcuri şi merinde, stâlpi şi pânze de cort. Un bărbat în uniformă veni şi făcu o plecăciune – era un sol de-al lui Menelau. Regele nu putea veni, din păcate, însă îşi trimisese solul să ne întâmpine. Eu şi Ahile ne-am uitat unul la celălalt. Era o stratagemă iscusită – nu câştigaserăm prietenia fratelui său, astfel că Menelau nu venise. Totuşi se cuvenea să-l întâmpine cumva pe cel mai bun dintre ahei.

— Se pune şi el bine cu toată lumea, i-am şoptit lui Ahile.

— Nu-şi poate îngădui să mă jignească dacă-şi vrea nevasta înapoi, îmi şopti şi el.

Primim să dăm o raită prin tabără? întrebă solul. Da, am răspuns, luându-ne un aer cât mai princiar. Primim.

Tabăra mare era un haos ameţitor, un balamuc în fierbere – flamurile, rufele pe sârmă, pânza corturilor, fluturând toate fără încetare, trupurile a mii şi mii de bărbaţi ce goneau dintr-o parte în alta. Ceva mai departe era râul, ce se retrăsese cu vreun picior de când sosise oştirea. Apoi mai erau piaţa de mărfuri şi piaţa publică, agora, având un altar şi un

podium improvizat. În spate de tot, latrinele – nişte jgheaburi lungi unde roiau bărbaţi.

Oriîncotro o apucam, eram priviţi cu atenţie. Îl urmăream îndeaproape pe Ahile, să văd dacă Thetis îi va scălda iarăşi pletele în lumină şi îl va face mai vânjos. Dacă da, n-am băgat de seamă – graţiile îi erau, din câte vedeam, fireşti: simple şi neîmpodobite în splendoarea lor. Le făcea cu mâna ostaşilor care se zgâiau la el, zâmbea şi-i saluta din mers. Auzeam vorbele şoptite în bărbi, printre dinţi sparţi şi în mâini aspre, făcute căuş: *Aristos Achaion*. Chiar era aşa cum făgăduiseră Odysseu şi Diomede că va fi? Credeau oare că mădularele sale mlădii vor putea ţine piept armiei troiene? Un băiat de şaisprezece ani chiar putea fi cel mai vrednic războinic dintre noi? Şi pretutindeni unde vedeam întrebarea, vedeam şi răspunsul. Da, dădeau ei din cap unul spre celălalt, da, da.

Capitolul 18

În noaptea aceea m-am trezit gâfâind. Eram scăldat în sudoare şi în cort se făcuse o zăpuşeală apăsătoare. Ahile dormea lângă mine, la fel de jilav. Am ieşit din cort, dornic să simt briza mării. Însă şi aici aerul era greu şi umed. Era ciudat de linişte. Nu auzeam nici o pânză fluturând, nici un clinchet de ham desfăcut. Până şi marea era mută, de parcă valurile nu se mai izbeau de ţărm. Dincolo de brizanţi se întindea netedă ca o oglindă de bronz lustruit. Mi-am dat seama că nu adia nici pic de vânt. Asta era ciudăţenia. Aerul ce mă apăsa nu se clintea deloc, nu se simţea nici măcar un pic de curent. Dac-o ţine aşa, mi-amintesc că mi-am zis, n-o să putem să plecăm mâine.

M-am spălat pe faţă, bucurându-mă de răcoarea apei, apoi m-am întors la Ahile şi la somnul agitat, fără odihnă.

A doua zi dimineaţă, la fel. Mă deştept într-o baltă de sudoare, cu pielea încreţită şi uscată. Dau pe gât recunoscător apa pe care ne-o aduce Automedon. Ahile se trezeşte şi-şi trece mâna peste fruntea udă. Se încruntă, iese, se întoarce.

— Nu bate deloc vântul, încuviinţez eu.

— N-o să plecăm azi.

Ai noştri sunt vâslaşi puternici, însă nici măcar ei nu-s în stare să ne poarte pe valuri întreaga zi. Avem nevoie de vânt ca să ajungem la Troia.

Vântul nu vine. Nici în ziua aceea, nici noaptea, nici a doua zi. Agamemnon e silit să anunţe în piaţă că plecarea se amână iarăşi. De cum bate iarăşi vreun vânt, vom pleca, ne făgăduieşte.

Însă vântul nu se întoarce şi pace. Tot timpul suferim de la arşiţă, aerul pare doar o pală de foc ce ne pârjoleşte plămânii. Nici nu băgaserăm de seamă cât de opărit e nisipul, cât de aspre ne sunt păturile. Avem cu toţii nervii întinşi

dureros şi izbucnesc sfezi. Eu şi Ahile stăm tot timpul în mare, căutând mica alinare pe care ne-o oferă.

Pe măsură ce trec zilele, frunţile ni se încreţesc de griji. Două săptămâni fără pic de vânt e nefiresc, însă Agamemnon nu face nimic.

— Am să vorbesc cu mama, spune până la urmă Ahile.

Stau şi asud în cort aşteptând s-o cheme. Când se întoarce, îmi spune:

— De la zei ni se trage.

Însă mama lui nu vrea – nu poate – să spună cine e vinovatul.

Mergem la Agamemnon. Regele e roşu ca racul de la zăpuşeală şi se mânie mereu – din pricina vântului, a oştirii neliniştite, a oricui îi dă prilejul.

— Ştii că mama e zeiţă, îi spune Ahile.

Agamemnon dă să mârâie ceva. Odysseu îl potoleşte cu o mână aşezată pe umăr.

— Ea spune că vremea aceasta e nefirească. Că e o solie de la zei.

Ştirea nu-i e deloc pe plac lui Agamemnon, care ne săgetează din priviri şi ne alungă.

Trece o lună obositoare de somn asudat şi zile de zăpuşeală. Pe chipurile oamenilor se citeşte o furie cruntă, dar nu se mai încaieră nimeni – e prea cald. Zac în întuneric şi se duşmănesc.

Mai trece o lună. Cred că înnebunim încet cu toţii, sufocaţi sub apăsarea aerului neclintit. Cât mai putem s-o ducem aşa? E groaznic – văzduhul orbitor ce ne ţintuieşte oştirea, vipia pe care-o tragem în piept cu fiecare respiraţie. Până şi noi doi, stând în cort şi născocind o sută de jocuri, ne simţim spulberaţi şi pustiiţi. Când o să se sfârşească?

În sfârşit soseşte o veste. Agamemnon a vorbit cu marele preot Calhas. Îl ştim – mărunţel, cu o barbă castanie jumulită. O pocitanie cu faţă de nevăstuică şi năravul de a-şi linge buzele înainte să zică orice. Însă mai hâzi decât orice îi sunt ochii foarte albaştri. Când îi vede, oricine tresare speriat. Asemenea ciudăţenii sunt de-a dreptul nefireşti. Mare noroc are că nu l-au ucis la naştere.

Calhas crede că am jignit-o pe zeiţa Artemis, însă nu spune de ce. Oferă povaţa obişnuită: o jertfă grandioasă. Vitele sunt adunate pe dată şi se amestecă vinul cu miere. La următoarea adunare, Agamemnon ne dă de ştire că şi-a poftit fiica să conducă ceremonia. O slujeşte pe Artemis – cea mai tânără femeie unsă vreodată ca preoteasă, poate ea va reuşi s-o îmbuneze pe zeiţa mâniată.

Sosesc alte veşti – fata este adusă din Mycene nu doar pentru ceremonie, ci pentru a fi măritată cu un rege. Nunţile sunt întotdeauna bine-venite, pe placul zeilor, poate va ajuta.

Agamemnon ne cheamă la el în cort. Are chipul puhav şi boţit, chipul cuiva care pare să nu fi închis ochii de o groază de vreme. Nasul îi e tot roşu de la zăduf. Lângă el şade Odysseu, netulburat ca întotdeauna.

Agamemnon îşi drege glasul.

— Prinţe Ahile. Te-am chemat ca să-ţi propun ceva. Poate-ai auzit că… Se opreşte, îşi drege iarăşi vocea. Am o fiică, Ifigenia o cheamă. Îmi doresc să ţi-o dau de nevastă.

Ne holbăm la el. Ahile deschide gura, o închide la loc.

— Agamemnon îţi face o mare cinste, prinţe din Ftia, spune Odysseu.

— Da, pentru care îi mulţumesc, se bâlbâie Ahile, care arareori e prins pe picior greşit.

Se uită la Odysseu şi ştiu la ce se gândeşte: Cum rămâne cu Deidameia? Ahile e deja însurat, cum ştie prea bine Odysseu.

Însă regele Ithacăi încuviinţează uşurel din cap, ca să nu-l vadă Agamemnon. Trebuie să ne prefacem că prinţesa din Scyros nu există.

— Mă simt onorat că te-ai gândit la mine, spune Ahile încă şovăitor.

Mă priveşte iute, întrebător.

Odysseu îl vede, nimic nu-i scapă.

— Din păcate, n-o să petreceţi decât o seară împreună, după aceea trebuie să plece iar. Deşi, desigur, se pot întâmpla multe într-o singură noapte.

Zâmbeşte. E singurul.

— Cred că ne-ar face bine o nuntă, grăieşte rar Agamemnon. Şi familiilor noastre, şi ostaşilor.

Îşi fereşte ochii de privirile noastre.

Ahile mă urmăreşte să vadă ce am de zis – o să refuze dacă asta vreau. Simt o înţepătură de gelozie, dar slabă. *N-o să fie decât o noapte*, îmi spun. *Aşa o să se înalţe în rang şi în trecere şi o să se împace cu Agamemnon. N-o să însemne nimic.* Încuviinţez uşor, la fel ca Odysseu mai înainte.

Ahile întinde mâna.

— Mă învoiesc, Agamemnon. Va fi o cinste să te am ca socru.

Agamemnon strânge mâna tânărului. Îi urmăresc ochii – reci şi aproape trişti. Mai târziu îmi voi aminti de ei.

Îşi drege glasul a treia oară.

— Ifigenia e o fată vrednică, spune.

— Nu mă îndoiesc, încuviinţează Ahile. Va fi o cinste să-i fiu bărbat.

Agamemnon dă din cap, făcându-ne semn că putem să ne retragem; plecăm. *Ifigenia.* Un nume cadenţat, ca zgomotul copitelor pe stâncă, iute, însufleţit, fermecător.

A sosit peste câteva zile păzită de străjeri sumbri – mai în vârstă, dintre cei nepotriviţi pentru război. În vreme ce carul ei zornăie pe drumul pietruit apropiindu-se de tabără, soldaţii îi ies în întâmpinare să o privească. Trecuse ceva timp de când nu mai văzuseră o femeie, cei mai mulţi dintre ei. Îi sorbeau din ochi gâtul mlădiu, glezna zărită o clipă, mâinile ce-i netezeau gingaşe rochia de mireasă. Ochii căprui îi străluceau de nerăbdare – venea să se mărite cu cel mai vrednic dintre ahei.

Nunta avea să se ţină în piaţa noastră încropită, pe podiumul pătrat de lemn, cu un altar înălţat în partea din spate. Carul se apropia, trecând prin dreptul oştenilor care se îmbulzeau. Agamemnon stătea pe podium, cu Odysseu şi Diomede de-o parte şi de cealaltă; şi Calhas era pe-acolo. Ahile aştepta în locul unde se cuvenea să stea mirii, într-o parte, lângă podium.

Ifigenia coborî graţioasă din car pe scândurile înălţate. Era foarte tânără, nici nu împlinise paisprezece ani, şovăia între pompa preoţească şi nerăbdarea copilărească. Îşi cuprinse îndată tatăl cu braţele şi-şi trecu degetele prin părul său. Îi şopti ceva râzând. Nu vedeam chipul lui Agamemnon, însă mâinile cu care îi strângea umerii supli păreau încordate.

Odysseu şi Diomede veniră în faţă, numai zâmbet şi plecăciuni, salutând-o. Le răspunse politicos, însă grăbit. Deja îşi căuta din ochi bărbatul făgăduit. Îl dibui uşor, căci ochii i-au fost atraşi de pletele sale aurii. Zâmbi când îl văzu.

Sub privirea ei, Ahile păşi pentru a-i veni în întâmpinare, rămânând chiar la marginea podiumului. Ar fi putut s-o atingă şi am văzut că asta vrea să facă, întinzându-şi mâna spre degetele ei subţiri, gingaşe, precum scoicile lustruite de mare.

Apoi fata s-a împleticit. Ţin minte că Ahile s-a încruntat. Ţin minte că a dat s-o prindă.

Însă nu se împiedicase. Era târâtă spre altarul din spatele ei. Nimeni nu-l văzuse pe Diomede urnindu-se din loc, însă acum o înşfăcase, cu mâna ce-i părea uriaşă pe gâtlejul ei, şi o aşeză pe dalele de piatră. Era prea înspăimântată ca să se zbată, ca să-şi dea seama ce se petrece. Agamemnon îşi smulse ceva de la cingătoare. Când l-a repezit în aer, a strălucit în soare.

Tăişul pumnalului i se prăvăli deasupra gâtlejului şi sângele împroşcă altarul, revărsându-i-se pe rochie. Se sufoca,

încerca să vorbească, însă nu putea. Trupul i se zvârcolea şi i se chircea, însă era ţintuită de mâinile regelui. Încet-încet zbaterea îi slăbi, abia mai zvâcnea din picioare şi, în cele din urmă, încremeni.

Mâinile lui Agamemnon erau pline de sânge.

— Zeiţa e îmbunată, grăi în tăcerea ce se lăsase.

Cine ştie ce s-ar fi întâmplat atunci? În aer duhnea a moarte, un miros sărat, ca de fier. Jertfele omeneşti erau o grozăvie izgonită de pe pământurile noastre cu multă vreme în urmă. Propria lui fiică. Eram îngroziţi, furioşi, gata să vărsăm şi noi sânge.

Nici n-am apucat să facem o mişcare, că am simţit ceva pe obraji. Am şovăit, nu eram siguri pe noi, apoi am simţit-o din nou. Uşoară, răcoroasă, boarea cu miros de mare. Un murmur a străbătut oştirea. *Vântul. Bate vântul.* Fălcile se descleştară, muşchii se destinseră. *Zeiţa e îmbunată.*

Ahile părea încremenit, ţintuit locului lângă podium. L-am luat de braţ şi l-am tras prin mulţime spre cort. Avea ochii înfricoşaţi şi chipul stropit de sângele ei. Am umezit o cârpă şi am dat să-l şterg, dar m-a prins de mână.

— Aş fi putut să-i opresc, zise el. Era tare palid şi răguşit. Aş fi putut s-o salvez.

— N-aveai de unde să ştii, am spus, clătinând din cap.

Şi-a îngropat faţa în mâinile mele şi a amuţit. L-am ţinut în braţe, şoptindu-i tot ce mi-a venit în minte ca să-l liniştesc.

După ce s-a spălat pe mâinile murdare şi şi-a schimbat veşmintele pline de sânge, Agamemnon ne chemă înapoi în piaţă. Artemis privea cu ochi răi vărsarea de sânge pe care o punea la cale oştirea aceasta imensă. Pretindea o răscumpărare aidoma înainte. Vacile nu erau de-ajuns. Se cerea o fecioară, o preoteasă, sânge omenesc care să spele alt sânge omenesc – cea mai potrivită era fata cea mare a conducătorului.

Ifigenia ştiuse, spuse el, se învoise. Cei mai mulţi oameni nu fuseseră destul de aproape ca să-i vadă frica şi mirarea din ochi. Din fericire, au crezut minciuna comandantului lor.

Au ars-o în noaptea următoare pe un rug de chiparos, copacul zeilor noştri cei mai întunecaţi. Agamemnon a destupat o sută de butii de vin ca să sărbătorească; plecam la Troia a doua zi dimineaţă, odată cu mareea. În cortul nostru, Ahile a adormit ostenit cu capul în poala mea. L-am mângâiat pe frunte, privindu-i chipul frământat de vise. Într-un colţ îi zăcea tunica însângerată de mire. Când mă uitam la ea, la el, îmi simţeam pieptul strâns în chingi şi încins. Era prima moarte pe care o văzuse cu ochii lui. I-am coborât încet capul din poală şi m-am ridicat.

Afară, bărbaţii cântau şi răcneau tot mai beţi. Pe ţărm, rugul ardea cu flăcări înalte, hrănite de vânt. Am luat-o pe lângă focurile mai mici, pe lângă oşteni ce mergeau împleticit. Ştiam încotro o apucasem.

În faţa cortului său erau străjeri, însă picoteau.

— Cine eşti? întrebă unul, tresărind.

Am păşit pe lângă el şi am dat deoparte pânza de la intrare.

Odysseu se întoarse spre mine. Stătea în picioare la o măsuţă, cu degetul pe o hartă. Lângă el avea o farfurie cu mâncare pe jumătate golită.

— Bine-ai venit, Patroclu. E-n regulă, îl cunosc, îi spuse străjii ce bâlbâia scuze în spatele meu. Aşteptă să plece. M-am gândit că o să vii.

— Ai zice aşa orice ai gândi, am pufnit eu dispreţuitor.

— Şezi, dacă vrei, mă îndemnă el surâzător. Terminam cina.

— I-ai lăsat s-o ucidă, i-am azvârlit eu.

— Ce te face să crezi că i-aş fi putut opri? mă întrebă el, trăgând un scaun la masă.

— I-ai fi oprit dacă era fata ta.

Simţeam că-mi scapără ochii. Voiam să-l ard bine.

— N-am nici o fată.

Rupse o bucată de pâine, o muie în sos. Îmbucă.

— Nevasta ta atunci. Dac-ar fi fost nevasta ta?

— Ce vrei să zic? spuse el, ridicând ochii. Că n-aş fi făcut-o?

— Da.

— N-aş fi făcut-o. Însă poate de asta e Agamemnon rege în Mycene şi eu domnesc doar în Ithaca.

Răspunsurile îi veneau cu prea mare uşurinţă. Răbdarea lui mă înfuria.

— Moartea ei îţi atârnă deasupra capului.

O grimasă ironică.

— Îmi acorzi o însemnătate prea mare. Nu sunt decât un sfetnic, Patroclu. Nu comandant suprem.

— Ne-ai minţit.

— În legătură cu nunta? Da. Altfel Clytaimnestra nu i-ar fi îngăduit fetei să vină.

Mama rămasă în Argos. Mă năpădiră întrebările, însă îi ştiam prea bine vicleşugul. N-aveam de gând să-mi potolesc furia distras de vorbele lui. Am împuns aerul cu arătătorul.

— L-ai dezonorat.

Ahile nu se gândise încă la asta – o jelea prea tare pe fată. Însă eu mă gândisem. Îi pătaseră cinstea cu înşelăciunea lor.

Odysseu dădu din mână.

— Ostaşii au şi uitat că e amestecat. Au dat totul uitării când a curs sângele fetei.

— Îţi convine să gândeşti aşa.

Îşi turnă vin în pocal şi bău.

— Eşti supărat, pe bună dreptate. Dar de ce vii la mine? Nu eu am pus mâna pe pumnal, nici pe fată.

— Era sânge, m-am răstit la el. Pe el, pe faţa lui. În gură. Ştii cum se simte acum?

— E mâhnit că nu a împiedicat totul.

— Desigur, am strigat. Mai că i-a pierit glasul.

— E bun la inimă, ridică Odysseu din umeri. Desigur, o calitate admirabilă. Dacă-i uşurează cât de puţin conştiinţa, spune-i că nu degeaba l-am pus pe Diomede să stea unde a stat. Pentru ca Ahile să vadă totul prea târziu.

Atâta îl uram, că-mi pierise graiul. Odysseu se aplecă în faţă.

— Pot să-ţi dau un sfat? Dacă într-adevăr îi eşti prieten, ajută-l să se lepede de mila asta. Merge la Troia să ucidă, nu să salveze vieţi. Mă simţeam tras în ochii lui negri ca într-un curent puternic. Ahile e o armă, un ucigaş. Nu uita. Poţi să te sprijini în lance ca într-un toiag, dar asta nu-i schimbă rostul.

Auzindu-i vorbele, mi s-a tăiat răsuflarea şi m-am pomenit că mă bâlbâi:

— Ahile nu e…

— Ba este. Cea mai bună armă făurită de zei. E vremea să afle asta – şi tu la fel. Dacă altceva nu vrei să auzi din ce ţi-am spus, ascultă măcar asta. Nu ţi-o zic cu răutate.

Nu aveam cum să-i ţin piept, lui sau vorbelor lui ce se înfigeau ca ghimpii, de nu le mai puteai smulge.

— Te înşeli, i-am zis.

Nu mi-a răspuns, doar m-a privit cum îi întorc spatele şi dau bir cu fugiţii, fără să mai zic nimic.

Capitolul 19

Am plecat a doua zi în zori, cu restul flotei. De la pupa corabiei noastre ţărmul istmului Aulis părea ciudat de pustiu. Doar şanţurile latrinelor şi cenuşa din rugul fetei rămăseseră ca semne ale trecerii noastre.

Când se deşteptase dimineaţă, îi dădusem de ştire ce spusese Odysseu – că n-avea cum să-l fi văzut pe Diomede la timp. Mă ascultă amorţit, cu ochii obosiţi, deşi dormise atâta.

— Oricum e moartă, spuse el apoi.

Acum mergea încolo şi încoace pe punte, în spatele meu. Încercam să-i arăt una, alta – delfinii ce goneau pe lângă noi, norii umflaţi de ploaie din zare –, însă era nepăsător, nu mă asculta prea atent. Mai târziu l-am văzut cum stă singur, repetând paşi de luptă şi rotindu-şi spada încruntat.

Noaptea aruncam ancora în alt port; corăbiile noastre nu erau clădite pentru călătorii îndelungate pe mare, ca să stea afundate în apă zile în şir. Nu vedeam decât oştenii noştri din Ftia şi argolienii lui Diomede. Flota se răspândi, astfel încât să nu fie silită aceeaşi insulă să găzduiască toată oştirea. Eram sigur că regele Argosului nu fusese ales să ne însoţească din întâmplare. *Îşi închipuie c-o să fugim?* L-am ocolit pe cât puteam şi el părea mulţumit să ne dea pace.

Insulele arătau toate aidoma – stânci înalte, albite, ţărmuri aşternute cu pietriş ce ne scrijelea carenele cu unghii de cretă. Adesea erau năpădite de tufişuri ţepoase, tot soiul de hăţişuri mărunte ce se luptau să-şi facă loc printre măslini şi chiparoşi. Ahile de-abia dacă băga ceva de seamă. Stătea încovoiat deasupra scutului său, pe care-l lustruise de-ţi lua ochii.

În a şaptea zi ajunserăm la Lemnos, în faţa gurii înguste a Hellespontului. Uscatul era mai jos decât mai toate insulele noastre, năpădit de mlaştini şi heleşteie sufocate de nuferi. Am găsit un heleşteu ceva mai departe de tabără şi ne-am aşezat pe

mal. Gâzele tremurau pe suprafaţa apei şi dintre buruieni pândeau ochi bulbucaţi. Mai aveam două zile până la Troia.

— Cum a fost când l-ai ucis pe băiatul acela?

Mi-am ridicat privirea. Avea chipul umbrit, pletele i se revărsau în ochi.

— Cum a fost? am întrebat.

Încuviinţă din cap cu ochii la apă, ca pentru a-i citi adâncurile.

— Cum ţi s-a părut?

— Greu de descris.

Mă luase pe nepregătite. Am închis ochii să evoc trecutul.

— I-a dat iute sângele, asta-mi amintesc. Nu-mi venea să cred cât de mult era. Avea capul despicat şi i se vedea o fărâmă de creier. M-am luptat cu greaţa ce mă copleşise chiar şi acum. Ţin minte sunetul ţestei lui izbindu-se de piatră.

— S-a zvârcolit? Ca animalele?

— Nu am stat să mă uit.

Rămase tăcut o clipă.

— Tata mi-a spus odată să-i socot animale. Pe oamenii pe care-i ucid.

Am dat să vorbesc, apoi am închis iar gura. Nu şi-a luat privirea de la întinderea de apă pe care-o veghea.

— Nu cred că pot, spuse el.

Cu simplitate, cum îi stătea în fire.

Vorbele lui Odysseu mă apăsau, îngreunându-mi limba.

Bine, îmi venea să spun. Dar ce ştiam eu? Eu nu trebuia să-mi câştig nemurirea cu spada. Am păstrat liniştea.

— O tot văd în faţa ochilor, nu pot să mă înfrânez, spuse el încet. Cum a murit.

Nici eu nu puteam – şuvoiul de sânge de un roşu ţipător, uluirea şi durerea din ochii ei.

— Nu va fi mereu aşa, m-am auzit spunând. Ea era o fată nevinovată. Tu vei lupta cu bărbaţi, luptători care te vor ucide dacă nu loveşti tu întâi.

Se întoarse să se uite la mine cu o privire pătrunzătoare.

— Însă tu n-ai să lupţi, chiar dacă te lovesc. Urăşti asta.

Dac-ar fi venit din partea altuia, m-aş fi simţit jignit.

— Pentru că nu mă pricep, i-am zis.

— Nu cred că doar de asta, îmi spuse.

Avea ochi verzi-maronii, ca pădurea, şi le vedeam sclipirile aurii chiar şi în lumina tot mai slabă.

— Poate că nu, am zis în sfârşit.

— Dar o să mă ierţi?

I-am luat mâna.

— N-am de ce să te iert. N-ai cu ce să mă superi.

Vorbisem fără să mă gândesc, însă am grăit cu toată convingerea pe care-o simţeam în inimă.

Privi o clipă în jos, la mâinile noastre împreunate. Apoi mâna i se smulse din a mea şi ţâşni pe lângă mine atât de iute, că nici n-am văzut-o. Se ridică ţinând între degete ceva moale şi lung, ca o frânghie udă. Mă uitam fără să înţeleg.

— *Hydros*, spuse Ahile.

Şarpe-de-apă. Era cenuşiu-închis şi capul turtit îi atârna frânt într-o parte. Trupul încă îi tremura uşurel, pe moarte.

Mă năpădi slăbiciunea. Chiron ne pusese să le învăţăm pe dinafară sălaşele şi culorile. Cenuşiu-maroniu, malul apelor. Iute la mânie. Muşcătură mortală.

— Nici nu l-am văzut, am bâiguit.

Îl azvârli cât colo, lăsându-l să zacă bont şi mâlos între ierburi. Îi frânsese gâtul.

— Nu era nevoie, îmi zise el. L-am văzut eu.

S-a mai liniştit după aceea, nu mai dădea târcoale pe punte privind în gol. Însă ştiam că încă îl mai apăsa moartea Ifigeniei. Pe amândoi ne apăsa. A căpătat obiceiul de-a purta tot timpul cu sine o lance. O azvârlea în aer şi o prindea, iar şi iar.

Încet, încet, flota se adună la loc. Unele corăbii ocoliseră pe la miazăzi de Lesbos. Altele, tăind de-a dreptul, aşteptau deja lângă Sigeum, la nord-vest de Troia. Iar altele o luaseră ca noi de-a lungul coastei trace. Din nou uniţi, ne-am strâns lângă Tenedos, insula din apropierea ţărmului lat al Troiei. Din corabie în corabie am dat de ştire ce plănuia Agamemnon – regii veneau în frunte, cu oştirile lor răsfirate în spate. S-a iscat haos până să ne luăm locurile; s-au ciocnit trei corăbii şi toată lumea şi-a rupt nişte rame în carenele altora.

Într-un târziu am nimerit unde trebuia, cu Diomede la stânga şi Meriones la dreapta. Începură să bată tobele şi şirul corăbiilor porni, mânat de rame. Agamemnon poruncise să ne mişcăm încet, să rămânem înşiraţi şi să ţinem cu toţii acelaşi ritm. Însă regii noştri încă nu se pricepeau să respecte poruncile altuia şi toţi voiau să ajungă primii la Troia. Vâslaşii asudau din greu, în vreme ce căpeteniile îi îmboldeau tot mai tare.

Stăteam la proră alături de Foinix şi Automedon, privind cum se apropie ţărmul. Ahile îşi arunca şi îşi prindea alene lancea. Oamenii începuseră să vâslească în ritm cu el, urmând plesnetul lemnului în palma sa.

Tot mai aproape, începeam să desluşim ţărmul: copaci şi munţi înalţi ce se desenau pe uscatul ceţos, verde-maroniu. O

luasem niţel înaintea lui Diomede şi între noi şi Meriones, în spate, era o lungime de o corabie.

— Sunt oameni pe ţărm, spuse Ahile mijindu-şi ochii. Înarmaţi.

Nici n-am apucat să răspund, că de undeva din flotă răsună un corn căruia îi răspunseră altele şi altele. Primejdie. Vântul aduse ecourile vagi ale unor strigăte. Crezuserăm că-i vom lua pe troieni pe nepregătite, însă ştiau că venim. Ne aşteptau.

Tot şirul de corăbii se opinti în rame ca să încetinească. Bărbaţii de pe ţărm erau fără îndoială oşteni, înveşmântaţi toţi în stacojiul casei lui Priam. Un car de luptă gonea de-a lungul oştirii înşirate, stârnind nisipul. Vizitiul purta un coif cu păr de cal şi zăream chiar şi de departe cât de vânjos era. Era spătos, ce-i drept, însă nu la fel de impunător ca Aias sau Menelau. Puterea îi venea din ţinută, de la umerii largi, spinarea lui dreaptă, ţâşnind înspre văzduh ca o săgeată. Nu era defel un prinţ pleoştit de vin şi destrăbălare, cum se zicea că ar fi răsăritenii. Era un bărbat ce se mişca de parcă îl vegheau zeii: fiecare gest îi era ferm şi fără greş. Nu putea fi decât Hector.

Sări din car strigându-şi oamenii. Vedeam cum vânturã lănci şi stau cu arcurile pregătite. Eram încă prea departe ca să ne răzbească săgeţile, însă curentul ne purta spre ţărm cu toate că ne ţineam vâslele înfipte în apă, iar ancorele nu prindeau fundul mării. Veneau strigăte buimace de la corabie la corabie. Agamemnon nu dăduse nici o poruncă; rămâneţi pe loc, nu ancoraţi la ţărm.

— Suntem aproape în bătaia săgeţilor, observă Ahile.

Nu părea îngrijorat, cu toate că în jur se întinsese frica şi se auzeau tălpi izbind poalele punţii.

Eram cu ochii pe ţărmul tot mai apropiat. Hector nu se mai vedea, se dusese în altă parte a oştirii. Însă în faţă era un alt bărbat, o căpetenie în platoşă de piele şi un coif ce-i acoperea toată faţa în afară de barbă. Îşi încordă arcul în timp ce şirul nostru de corăbii se apropia tot mai tare. Nu era cât arma lui Filoctet, însă doar puţin îi mai lipsea. Ţinti cu grijă, gata să omoare primul aheu.

N-a mai apucat. N-am văzut când s-a mişcat Ahile, însă l-am auzit: vâjâitul aerului şi expiraţia lui uşoară. Lancea îi zbură deasupra porţiunii de apă ce se întindea între punte şi ţărm. Fusese doar un gest. Nici un lăncier nu era în stare să arunce atât de departe pe cât putea să ajungă o săgeată trasă din arc. Ar fi trebuit să cadă departe de ţintă.

N-a căzut. Vârful negru străpunse pieptul arcaşului, catapultându-l în spate şi dându-l peste cap. Săgeata îi zbură la

nimereală, fără să facă nici un rău nimănui, slobozită de degete fără vlagă. Se prăbuşi în nisip şi nu se mai ridică.

De pe corăbiile vecine, cei care văzuseră înălţară strigăte şi cântec triumfător de corn. Vestea se răspândi în lungul şirului de corăbii aheie, în amândouă direcţiile: noi vărsaserăm primii sânge, prin mâna zeiescului prinţ al Ftiei.

Chipul lui Ahile era încremenit, aproape netulburat. Nu arăta ca un om ce tocmai făcuse o minune. Pe ţărm, troienii îşi scuturau armele şi strigau vorbe ciudate, răguşite. Câţiva îngenuncheaseră în jurul bărbatului prăbuşit. L-am auzit pe Foinix în spate şoptindu-i ceva lui Automedon, care plecă în fugă. Se întoarse îndată cu un braţ de lănci. Ahile luă una fără să se uite, îşi făcu elan şi o azvârli. De data asta l-am urmărit: braţul curbat graţios, bărbia ridicată. Nu stătea ca alţii să ţintească sau să-şi potrivească lancea. Ştia unde se va duce. Un alt oştean se prăbuşi pe ţărm.

Acum eram aproape şi prinseră să zboare săgeţi din amândouă părţile. Multe căzură în apă, altele se înfipseră în parapete şi catarge. Câţiva oşteni scoaseră strigăte în rândurile nostru, câţiva căzură în ale lor. Ahile luă liniştit un scut de la Automedon.

— Stai în spatele meu, îmi spuse.

Aşa am făcut. Când o săgeată se îndreptă spre noi, o azvârli într-o parte cu scutul. Mai luă o lance.

Oştenii se dezlănţuiră – ploua în mare cu săgeţile şi lăncile azvârlite din prea mare zel. Undeva în şir, Protesilaos, prinţul din Fylake, se azvârli râzând de la prora corăbiei sale şi începu să înoate spre ţărm. Poate era beat, poate îi fierbea sângele de nădejdea gloriei, poate voia să-l depăşească pe prinţul din Ftia. Îl izbi o lance rotitoare azvârlită de însuşi Hector şi valurile din juru-i se înroşiră. A fost primul aheu răpus în război.

Soldaţii noştri coborâră pe frânghii, îşi înălţară scuturile imense ca să se apere de săgeţi şi începură să năvălească pe ţărm în valuri. Troienii se mişcau cu iscusinţă, însă ţărmul nu-i adăpostea deloc şi noi eram mai mulţi. La porunca lui Hector îşi luară tovarăşii căzuţi şi se retraseră de pe ţărm. Dovediseră ce-aveau de dovedit: n-o să se lase ucişi cu una, cu două.

Capitolul 20

După ce am cucerit plaja, am tras la ţărm primele corăbii. Au fost trimise iscoade ca să ne păzească de vreo ambuscadă a troienilor şi s-au pus străji. Cu toate că era arşiţă, nimeni nu şi-a scos platoşa.

În grabă, pe când corăbiile încă stăteau îngrămădite în portul din spatele nostru, s-a tras la sorţi unde avea să-şi ridice tabăra fiecare rege. Ostaşii din Ftia au primit un loc aflat la capătul cel mai depărtat al ţărmului, la mare distanţă de piaţă, de Troia şi de ceilalţi regi. M-am uitat iute la Odysseu – el împărţise plaja în loturi. Avea chipul binevoitor şi de nepătruns, ca întotdeauna.

— De unde ştim până unde să mergem? întrebă Ahile.

Se uita spre miazănoapte, cu mâna pusă streaşină la ochi.

— Mergeţi până se sfârşeşte nisipul, răspunse Odysseu.

Ahile făcu semn spre corăbiile noastre de pe ţărm şi căpitanii myrmidoni începură să-şi croiască drum printre celelalte şiruri de nave, urmându-ne. Soarele îşi revărsa razele asupra noastră – părea mai strălucitor aici, însă poate doar din pricina nisipului alb. Am mers până am ajuns la o colină înverzită, înălţându-se deasupra ţărmului nisipos. Aducea cu o semilună, mărginind viitoarea tabără dintr-o parte şi din spate. În vârf era o pădure ce se întindea spre răsărit, până la un râu lucind în depărtare. La miazăzi se vedea Troia – doar o pată în zare. Dacă poziţia taberei noastre fusese pusă la cale de Odysseu, îi datoram mulţumiri – era cea mai bună dintre toate, oferind verdeaţă, umbră şi linişte.

I-am lăsat pe myrmidoni sub comanda lui Foinix şi ne-am dus înapoi în tabăra mare. Pe unde mergeam, se vedea aceeaşi forfotă: corăbiile erau trase la ţărm, se înălţau corturile, se descărcau proviziile. Oamenii se mişcau cuprinşi de agitaţie, mânaţi frenetic de ţelul lor. În sfârşit ajunseserăm.

În drumul nostru am trecut pe lângă tabăra faimosului văr al lui Ahile, uriaşul Aias, regele insulei Salamis. Îl văzuserăm de departe la Aulis şi auziserăm zvonurile: puntea corabiei se crăpa sub paşii săi, odată purtase un taur în spinare jumătate de leghe. Când l-am văzut, sălta saci imenşi din cambuză. Avea muşchi umflaţi ca nişte bolovani.

— Fiu al lui Telamon, îl strigă Ahile.

Namila se întoarse. Îi luă niţel să-l recunoască pe acest băiat ca nimeni altul din faţa lui. Îşi miji ochii şi apoi îşi luă un aer de politeţe scorţoasă.

— Peleiene, spuse cu un glas gros.

Lăsă jos povara şi întinse o mână cu bătături noduroase cât măslinele. Mi-era niţel milă de Aias. De n-ar fi fost Ahile, el ar fi ajuns *Aristos Achaion*.

Ajunşi în tabăra mare, am stat pe dealul ce despărţea nisipul de iarbă şi am privit în depărtare ţinta călătoriei noastre. Troia. Între ea şi noi se afla un şes înverzit şi era mărginită de două râuri late şi line. Până şi de la depărtare zidurile sale de piatră sclipeau, oglindind soarele arzător. Ne-am închipuit că zărim lucirea metalică a faimoasei Porţi Scheiene, ale cărei balamale de aramă se spunea că sunt cât un stat de om.

Voi vedea mai târziu zidurile de aproape, dalele pătrate de piatră, desăvârşit tăiate şi îmbinate, opera zeului Apollo, spunea legenda. Şi mă voi întreba cum va putea fi cucerită vreodată cetatea. Căci erau prea înalte pentru turnurile de asediu, prea tari pentru catapulte şi nici un om sănătos la cap nu s-ar fi încumetat să se caţere pe întinderea lor netedă, lustruită dumnezeieşte.

Când soarele era aproape la apus, Agamemnon convocă prima adunare. Fusese înălţat un cort uriaş, umplut cu şiruri de scaune într-un semicerc aproximativ. În faţa adunării stăteau Agamemnon şi Menelau, flancaţi de Odysseu şi Diomede. Unul câte unul, sosiră regii şi-şi ocupară locurile. Învăţaţi toată viaţa să respecte ierarhia, regii mai mici se aşezară pe locurile din spate, lăsându-le pe acelea din faţă semenilor mai faimoşi. Ahile se aşeză fără să şovăie în primul rând şi-mi făcu semn să şed lângă el. L-am ascultat, aşteptându-mă să se împotrivească vreun rege şi să ceară să fiu scos din adunare. Însă apoi veni Aias, cu fratele său vitreg bastard, Teucer, iar Idomeneu îşi aduse pajul şi vizitiul. Se părea că celor mai mari li se îngăduiau câteva capricii.

Spre deosebire de adunările de care se plângea toată lumea la Aulis (fastuoase, fără rost, nesfârşite), aceasta se concentra pe lucruri folositoare – latrine, provizii şi strategie.

Unii regi susţineau atacul, alţii diplomaţia – oare nu se cuvenea să încercăm mai întâi să ne arătăm buna-creştere? Spre uimirea noastră, Menelau susţinea sus şi tare purtarea tratativelor.

— Mă voi duce bucuros să discut cu ei, spuse el. E datoria mea.

— De ce-am mai bătut atâta drum dacă ai de gând să-i convingi să se predea? se plânse Diomede. Aş fi putut să stau acasă.

— Nu suntem sălbatici, se încăpăţână Menelau. Poate vor asculta de raţiune.

— Dar mai degrabă nu vor asculta. De ce să ne pierdem vremea?

— Pentru că, dragă rege, dacă războiul vine după diplomaţie sau măcar după un răgaz, n-o să părem noi nelegiuiţii. Vorbise Odysseu. Şi astfel, cetăţile Anatoliei nu vor simţi că e de datoria lor să sară în ajutorul Troiei.

— Atunci te învoieşti şi tu, Ithaca? îl întrebă Agamemnon.

— Poţi să porneşti război în multe feluri, ridică Odysseu din umeri. Eu am fost mereu de părere că jafurile sunt un început bun. Servesc acelaşi ţel ca diplomaţia, însă scoţi un câştig mai mare.

— Da! Hai să prădăm! behăi Nestor. Mai înainte de orice trebuie să ne arătăm puterea!

Agamemnon îşi frecă bărbia şi-şi trecu privirea peste rândurile de regi.

— Cred că Odysseu şi Nestor au dreptate. Mai întâi jafuri. Apoi trimitem o solie. Începem mâine.

Nimeni nu mai avea nevoie de alte instrucţiuni. Jafurile erau obişnuite în orice asediu – nu atacai cetatea, ci pământurile din jur, de unde aceasta îşi lua grânele şi carnea. Toată hrana ajungea de-acum la tine. Îi ucideai pe cei ce se împotriveau şi îi robeai pe cei ce se plecau. Le luai fiicele şi nevestele ostatice ca să-ţi rămână credincioşi. Cei ce scăpau căutau adăpost în cetate. Lumea ajungea astfel iute să trăiască la îmbulzeală şi apăreau răzmeriţe şi molime. Până la urmă, porţile tot se deschideau – din disperare, dacă nu din onoare.

Speram ca Ahile să se opună, să declare că nu era deloc onorabil să căsăpeşti ţărani. Însă doar dădea din cap, de parcă era al o sutălea asediu la care lua parte şi toată viaţa nu se ţinuse decât de jafuri.

— Încă ceva – dacă suntem atacaţi, nu vreau să se işte haos. Trebuie să păstrăm o rânduială.

Agamemnon se foi pe scaun, părând aproape neliniştit. Avea şi de ce: regii noştri erau certăreţi şi acum se împărţeau

prima oară onorurile – rangul în ierarhie. Dacă se răzvrătea careva împotriva stăpânirii sale, acuma sosise vremea să treacă la fapte. Gândul acesta părea să-l înfurie şi îşi înăspri glasul. Era un năravdradă căruia cădea adesea – cu cât îşi simţea mai ameninţat rangul, cu atât devenea mai urâcios.

— Eu şi Menelau o să fim la mijlocul oştirii, de bună seamă.

Se auzi un murmur slab de nemulţumire, însă Odysseu grăi ca să-l acopere.

— Foarte înţelept, rege din Mycene. Solii vor putea să dea uşor de voi.

— Întocmai, încuviinţă iute Agamemnon, de parcă de aceea şi propusese. În stânga fratelui meu va fi prinţul din Ftia. Iar la dreapta mea, Odysseu. În flancuri vor sta Diomede şi Aias.

Toate erau poziţiile cele mai primejdioase, pe care duşmanul va încerca să le împresoare sau să le spargă. Pe acestea trebuia să le păstrăm cu orice preţ, fiind cele mai însemnate.

— Restul se vor hotărî prin tragere la sorţi. Când murmurul se potoli, Agamemnon se ridică. Aşa rămâne. Mâine începem. Pornim la jaf de cum răsare soarele.

Apunea soarele când ne-am întors în tabăra noastră. Ahile era foarte mulţumit. Unul din locurile cele mai însemnate era al lui şi nu trebuise să se lupte deloc ca să-l câştige. Era prea devreme pentru cină, astfel că am urcat colina înverzită ce se înălţa la marginea taberei, o culme îngustă ivindu-se din pădure. Zăbovirăm acolo o clipă, cercetând noua tabără şi marea ce se întindea dincolo de ea. Pletele sale oglindeau lumina tot mai slabă şi chipul îi era îndulcit de umbra înserării.

Mă perpelise o întrebare de când cu bătălia de pe apă, însă până atunci nu apucasem s-o pun.

— Chiar îi consideri animale? După cum spunea tatăl tău?

— Nu m-am gândit deloc, răspunse el clătinând din cap.

Deasupra noastră pescăruşii ţipau şi se roteau. Am încercat să mi-l închipui ca pe un ucigaş scăldat în sânge după prădăciunile de mâine.

— Ţi-e teamă? l-am întrebat.

Se auzi primul cântec de privighetoare în copacii dinapoia noastră.

— Nu, îmi răspunse. Pentru asta m-am născut.

A doua zi dimineaţă, m-au trezit valurile troiene, izbindu-se de ţărmul troian. Ahile încă moţăia lângă mine, aşa că am ieşit din cort ca să nu-l trezesc. Afară nu se vedea nici un nor

pe cer, ca şi ieri – soarele strălucea pătrunzător, marea azvârlea la mal perdele mari de lumină. M-am aşezat simţindu-mă scăldat într-o sudoare înţepătoare.

În mai puţin de un ceas se pleca la prădat. Adormisem cu gândul la asta şi tot aşa mă trezisem. Deja hotărâserăm împreună ca eu să nu merg. Cei mai mulţi bărbaţi nu mergeau. Era un jaf regesc, menit să acorde primele onoruri celor mai vrednici războinici. Era primul prilej pe care-l avea să facă moarte de om.

Da, mai fuseseră şi bărbaţii de pe ţărm, de ieri. Însă se petrecuse de la distanţă şi nu văzuserăm vărsarea de sânge. Căzuseră aproape comic, prea departe ca să le vedem chipurile şi durerea.

Ahile ieşi din cort deja îmbrăcat. Se aşeză lângă mine şi se înfruptă din mâncarea ce-l aştepta. Nu prea am vorbit. Nu găseam cuvinte să-i spun cum mă simţeam. Trăiam într-o lume plină de sânge şi gloria pe care ţi-o aducea vărsarea de sânge; doar laşii nu luptau. Un prinţ n-avea de ales. Luptai şi câştigai sau luptai şi mureai. Până şi Chiron îi trimisese o lance.

Foinix se trezise deja şi pregătea de luptă pe mal myrmidonii care urmau să-l însoţească. Era prima luptă şi voiau să audă glasul stăpânului. Ahile s-a ridicat şi l-am urmărit cum se îndreaptă spre ei – cum îi scânteiau cataramele de bronz ale tunicii, cum mantia purpuriu-închis îi făcea pletele să lucească aurii ca soarele. Părea însăşi imaginea întrupată a vitejiei, încât de-abia dacă-mi mai aminteam cum scuipaserăm cu sâmburi de măsline unul în altul pe deasupra farfuriei cu brânzeturi adusă de Foinix cu o seară în urmă. Că hohotiserăm de încântare când unul azvârlit de el îmi intrase în ureche, umed şi cu bucăţele de pulpă încă atârnând.

În vreme ce vorbea îşi înălţa lancea, vânturându-i vârful cenuşiu, întunecat ca stânca sau marea în vijelie. Mi-era milă de alţi regi ce se luptau pentru putere sau nu ştiau să şi-o arate, purtându-se aspru şi necioplit. Puterea lui Ahile era plină de graţie, ca o binecuvântare, iar bărbaţii îşi ridicau chipurile ca în faţa unui preot.

Apoi veni să-şi ia rămas-bun. Părea iarăşi un muritor de rând, ţinându-şi lancea uşor, aproape alene.

— Mă ajuţi să-mi pun restul platoşelor?

Am încuviinţat, urmându-l în răcoarea cortului, după pânza groasă ce se lăsă în urma noastră, de parcă s-ar fi stins un felinar. Îi întindeam bucăţile de piele şi metal pe care mi le arăta, menite să-i acopere coapsele, braţele şi pântecele. L-am privit cum şi le pune pe fiecare, una câte una, am văzut cum pielea ţeapănă îi apasă carnea moale, pe care chiar aseară îmi plimbasem degetul. Mâna îmi zvâcnea, dorindu-şi doar să

descheie cataramele strânse şi să-l elibereze. Însă n-am făcut asta. Îl aşteptau oştenii.

I-am întins ultima piesă, coiful cu coama zburlită de păr de cal, şi am privit cum şi-l potriveşte peste urechi, lăsând dezgolită doar o fâşie subţire de faţă. Se aplecă spre mine învelit în bronz, mirosind a sudoare, piele şi metal. Am închis ochii şi i-am simţit buzele pe ale mele – singura parte moale din el. Apoi plecă.

Fără el, cortul părea dintr-odată mult mai mic, neîncăpător, duhnind a pieile atârnate pe pereţi. M-am întins pe pat şi am ascultat poruncile pe care le striga ostaşilor şi apoi tropotul şi fornăitul cailor. Şi, la urmă, scârţâitul roţilor carului său, ce îl purtau departe de mine. Măcar n-aveam a mă teme pentru viaţa lui. Câtă vreme Hector era în viaţă, el nu putea să moară. Am închis ochii şi am adormit.

M-a trezit nasul lui lipit de al meu, apăsându-mă în vreme ce mă chinuiam să mă descâlcesc din pânza viselor. Mirosea pătrunzător şi ciudat, încât o clipă aproape m-a dezgustat fiinţa aceasta ce se agăţa de mine şi-şi vâra faţa în nasul meu. Însă apoi se lăsă la loc pe călcâie şi redeveni Ahile, cu pletele ude şi întunecate, de parcă tot soarele dimineţii se revărsase din el. Părul îi stătea lipit de faţă şi urechi, turtit şi umed din cauza coifului.

Era scăldat în sânge proaspăt, ţipător, ce nu apucase să se usuce şi să ia culoarea ruginii. Mai întâi m-am îngrozit – am crezut că era rănit şi sângera de moarte.

— Unde eşti rănit? l-am întrebat.

L-am cercetat din ochi, să văd de unde curgea sângele. Însă petele parcă apăruseră de niciunde. Încet-încet, creierul meu buimac de somn pricepu. Nu era al lui.

— N-au putut nici să se apropie, d-apoi să se atingă de mine! spuse el.

În glas i se citea un soi de uimire triumfătoare.

— Nici n-am ştiut cât de uşor o să fie. Nimica toată. Trebuia să mă vezi. Ostaşii m-au ovaţionat după aceea. Rostea cuvintele aproape visător. Nu pot să dau greş. Aş vrea să mă fi văzut.

— Câţi? l-am întrebat.

— Doisprezece.

Doisprezece oameni care n-aveau nimic de-a face cu Paris, Elena sau oricare din noi.

— Ţărani?

În glas mi se citea o amărăciune ce păru să-l dezmeticească.

— Erau înarmaţi, spuse iute. N-aş omorî un bărbat neînarmat.

— Câţi crezi c-o să omori mâine? l-am întrebat.

Îmi simţi încordarea din glas şi-şi feri privirea. Mă uimi durerea ce i se citea pe chip şi mi se făcu ruşine. Cum rămânea cu făgăduiala mea – că o să-l iert? Ştiam care-i este destinul şi hotărâsem să vin oricum la Troia. Era prea târziu să mă împotrivesc doar pentru că mă mustra conştiinţa.

— Îmi pare rău, am spus.

L-am rugat să-mi povestească totul, aşa cum făcuserăm întotdeauna. Şi mi-a povestit, cum străpunsese obrazul unui bărbat cu lancea, care ieşise pe partea cealaltă purtând bucăţi de carne. Cum al doilea căzuse izbit în piept şi lancea se prinsese între coaste când a dat s-o scoată. Satul răspândea o miasmă îngrozitoare când au plecat, mâloasă şi metalică, iar muştele deja începuseră să roiască.

Am ascultat fiecare vorbă, închipuindu-mi că e doar o poveste. Că vorbea de nişte siluete întunecate pe o urnă, nu de oameni.

Agamemnon a pus ostaşi de strajă care să vegheze Troia zi de zi şi ceas de ceas. Aşteptam cu toţii să se întâmple ceva – un atac, o solie sau o dovadă de putere. Însă Troia rămânea cu porţile zăvorâte, astfel că jafurile au continuat. M-am învăţat să dorm ziua ca să nu fiu obosit când se întorcea el; avea nevoie să vorbească de fiecare dată, să-mi descrie în amănunt chipurile, rănile şi gesturile oamenilor. Şi voiam să fiu în stare să ascult, să mistui imaginile sângeroase, să le zugrăvesc în linii simple şi obişnuite pe amfora posterităţii. Să-l eliberez de ele ca să redevină Ahile.

Capitolul 21

Odată cu jafurile veni şi împărţirea. Era un obicei de-al nostru, conferirea răsplăţilor, revendicarea prăzilor de război. Fiecare oştean avea voie să păstreze ce câştiga chiar el – platoşa pe care o lua de la vreun ostaş mort, o podoabă pe care o smulgea de la gâtul văduvei. Însă restul – urcioare, covoare, amfore – era cărat pe podium şi îngrămădit acolo pentru a fi împărţit.

Nu avea însemnătate atât preţul obiectelor, cât onoarea. Partea pe care o primeai era pe potriva rangului. Prima pradă mergea îndeobşte la cel mai priceput oştean, însă Agamemnon s-a numit pe sine primul şi pe Ahile al doilea. M-am mirat că Ahile a ridicat doar din umeri.

— Toţi ştiu că sunt cel mai bun. Astfel Agamemnon îşi arată doar lăcomia.

Desigur că avea dreptate. Şi victoria a fost şi mai dulce când oştenii ne ovaţionară pe noi, care de-abia ne ţineam pe picioare sub mormanul de bogăţii, şi nu pe Agamemnon. Doar mycenienii l-au aplaudat.

După Ahile urmă Aias, apoi Diomede şi Menelau, după care veni rândul lui Odysseu şi tot aşa, până când Cebriones nu se alese decât cu coifurile de lemn şi pocalele ciobite. Uneori, însă, dacă un soldat luptase din cale-afară de bine pe ziua aceea, comandantul îi dădea o răsplată de preţ înaintea tuturor. Astfel că şi Cebriones putea să tragă nădejde.

În a treia săptămână pe podium se afla şi o fată, printre săbii, covoare împletite şi aur. Era frumoasă, cu pielea închisă la culoare şi păr negru, lucios. Pe pomete avea o vânătaie, unde o lovise cineva cu pumnul. În lumina apusului, şi ochii îi păreau învineţiţi, parcă umbriţi de suliman egiptean. Avea mâinile legate.

Bărbaţii se strânseră nerăbdători. Ştiau ce însemna prezenţa ei – Agamemnon ne îngăduia să aducem oameni în

tabără, neveste de război şi roabe cu care să împarţi patul. Până atunci femeile erau siluite pe câmp şi lăsate. În cort era mult mai la îndemână.

Agamemnon a urcat pe podium şi l-am văzut cum o cercetează din ochi pe fată, zâmbind în barbă. Era faimos – toţi atreizii erau faimoşi – pentru poftele sale. Nu ştiu ce m-a apucat, însă l-am tras pe Ahile de braţ şi i-am şoptit la ureche:

— Ia-o tu.

Se întoarse spre mine cu ochii mari de uimire.

— Ia-o tu drept răsplată. Înaintea lui Agamemnon. Te rog.

N-a şovăit decât o clipă.

— Ahei! Păşi în faţă, încă în platoşă, încă mânjit de sânge. Mărite rege din Mycene.

Agamemnon se întoarse încruntat spre el.

— Peleiene?

— Vreau fata asta ca răsplată.

În spatele podiumului, Odysseu înălţă din sprânceană. Bărbaţii din jur murmurau. Era o cerere neobişnuită, însă nu nesăbuită – în oricare altă oştire, el şi-ar fi ales primul prada. Iritarea sclipi în ochii lui Agamemnon. I-am citit gândurile pe chip: nu-l avea deloc la inimă pe Ahile, însă nu avea rost să se zgârcească. Era frumoasă, dar o să mai fie fete.

— Mă învoiesc, prinţe. A ta să fie.

Mulţimea îşi arătă prin ovaţii încântarea – le plăceau comandanţii generoşi şi eroii îndrăzneţi şi desfrânaţi.

Fata urmărise schimbul de vorbe cu ochi sclipind de isteţime. Când înţelese că trebuia să ne urmeze, am văzut-o înghiţind în sec şi săgetându-l din ochi pe Ahile.

— Las restul în seama oamenilor mei şi iau doar fata.

Bărbaţii scoaseră râsete şi fluierături de încântare. Fata tremura niţel, ca un iepure luat pe sus de un şoim.

— Vino, îi porunci Ahile.

Ne-am întors să plecăm. Fata ne-a urmat cu capul plecat.

Când ajunserăm în tabără, Ahile îşi scoase pumnalul şi fata tresări un pic înfricoşată. Era încă plin de sânge după luptele din ziua aceea – jefuiseră chiar satul ei.

— Lasă-mă pe mine.

Îmi dădu pumnalul şi se trase în lături, aproape stânjenit.

— O să te dezleg, i-am zis.

De aproape vedeam ce ochi întunecaţi are, căprui-închis precum pământul bogat şi mari, pe chipul oval ca o migdală. Îşi mută privirea de la pumnal la mine. M-a dus cu gândul la câinii speriaţi pe care îi văzusem făcându-se mici prin colţuri.

— Nu, nu, am zis iute. Nu-ţi facem nici un rău. O să te las liberă.

Ne privi îngrozită. Numai zeii ştiau ce-o fi crezut că spun. Era o ţărancă din Anatolia care n-avea de ce să fi auzit vorbindu-se greceşte. Am făcut un pas în faţă ca să-i pun o mână liniştitoare pe umăr. A tresărit de parcă aştepta s-o lovesc. Îi citeam în ochi teama – că va fi siluită sau mai rău.

Nu mai înduram. Nu mi-a venit decât un singur lucru în minte. M-am întors spre Ahile, l-am apucat de tunică şi l-am sărutat.

Când i-am dat drumul, se tot holba la noi.

I-am arătat cu mâna sfoara şi apoi pumnalul.

— Bine?

Şovăi o clipă, apoi îşi întinse încet mâinile.

Ahile se duse să-i spună lui Foinix să mai facă rost de un cort. Am luat-o pe colina înverzită şi am pus-o să şadă cât i-am pregătit o compresă pentru vânătaia de pe faţă. A primit-o sfioasă, cu ochii plecaţi. Am arătat spre piciorul ei – avea o rană deschisă, o tăietură lungă în piele.

— Pot să văd? am întrebat-o din semne.

Nu mi-a răspuns, însă m-a lăsat şovăitoare să-i iau piciorul în mâini, să-i îngrijesc rana şi să i-o leg. Îmi urmărea orice mişcare şi îşi ferea ochii de mine.

Apoi am dus-o la cortul tocmai ridicat. Părea uimită, aproape temându-se să intre. Am dat pânza deoparte şi i-am arătat mâncarea, păturile, un urcior cu apă şi nişte veşminte curate.

A păşit şovăielnică înăuntru şi am lăsat-o singură, uitându-se cu ochi mari în toate părţile.

A doua zi, Ahile s-a dus iarăşi să prade. M-am plimbat prin tabără culegând lemne aduse de apă şi răcorindu-mi picioarele în valuri. Nu uitam nici o clipă noul cort dintr-un colţ al taberei. Încă nu dăduserăm ochii cu ea – cortul era închis ca Troia. Mi-a venit de vreo zece ori să o strig de afară.

În sfârşit, la amiază, am văzut-o în faţa intrării în cort. Mă urmărea pe jumătate ascunsă după faldurile pânzei. Când şi-a dat seama c-am observat-o, se întoarse iute şi dădu să plece.

— Stai! am strigat.

Înlemni pe loc. Tunica pe care o purta – dintre veşmintele mele – îi atârna până mai jos de genunchi şi arăta foarte tânără în ea. Ce vârstă avea oare? Nici nu ştiam.

M-am dus la ea.

— Salutare.

Se zgâia la mine cu ochii mari. Îşi dăduse părul la spate, arătându-şi pometii delicaţi. Era foarte frumoasă.

— Ai dormit bine?

Nu ştiu de ce îi vorbeam atâta. Mă gândeam că poate o linişteşte. Chiron spusese odată că trebuie să le vorbeşti pruncilor ca să-i linişteşti.

— Patroclu, am zis, arătându-mă cu degetul.

Mă privi iute, apoi îşi feri ochii.

— Pa-tro-clu, am repetat rar.

Nu răspunse, nici nu se mişcă – se ţinea cu o mână de pânza de la intrarea cortului. M-am simţit ruşinat. O speriam.

— Te las atunci, am zis.

Am înclinat din cap şi am dat să plec.

A grăit ceva, cu glas atât de jos, că n-am auzit. M-am oprit.

— Cum?

— Briseis, repetă ea arătând spre sine.

— Briseis? am zis.

Încuviinţă sfioasă. Era un început.

Până la urmă, s-a dovedit că vorbea o boabă de greacă. Câteva cuvinte pe care le aflase tatăl ei şi o învăţase să le spună, când a aflat că oştile sunt pe drum. *Milă* era unul din acestea. *Da* şi *te rog* şi *ce doreşti?* Tatăl îşi pregătise fiica pentru robie.

În timpul zilei, nu prea mai era nimeni în tabără, în afară de noi. Stăteam pe nisip şi ne poticneam în vorbe. Am ajuns mai întâi să-i învăţ expresiile de pe chip, ochii ei gânditori şi linişţiţi, zâmbetele fugare pe care şi le acopereau cu mâna. Nu puteam să vorbim despre mare lucru la început, dar nu-mi păsa. Mă simţeam împăcat când şedeam cu ea, cu valurile ce ne scăldau prietenos picioarele. Mai că-mi amintea de mama, însă ochii lui Briseis erau iscoditori, pe când ai ei nu fuseseră niciodată aşa.

Uneori, după-masă, ne plimbam prin tabără arătând spre obiectele al căror nume nu-l ştia. Cuvintele curgeau atât de iute unele peste altele, că în curând a trebuit să apelăm la gesturi elaborate. *Pregătesc masa, visat urât.* Chiar şi când arătam cu stângăcie ce voiam să spun, Briseis înţelegea şi tălmăcea prin gesturi atât de amănunţite, că parcă simţeam mirosul cărnii gătite. Mă veseleam adesea văzându-i iscusinţa şi ea mă răsplătea cu zâmbetul ei tainic.

Jafurile continuau. Zi de zi, Agamemnon urca pe podium printre prăzi şi ne dădea de ştire:

— Nimic nou.

Nimic nou – adică nici picior de ostaş, nici un semn, nici un sunet dinspre cetate. Stătea îndărătnică în zare şi ne punea să aşteptăm.

Oamenii îşi găseau alte alinări. După Briseis apărea câte o fată, două mai în fiecare zi pe podium. Toate erau ţărăncuţe cu mâini bătătorite şi nasuri jupuite, învăţate cu munca grea în soare. Agamemnon îşi luă partea şi alţi regi la fel. Acum le vedeai învârtindu-se peste tot printre corturi, vărsând găleţi de apă pe rochiile lungi şi şifonate – pe care le purtaseră în ziua când fuseseră răpite. Serveau fructe, brânză şi măsline, tăiau carnea şi umpleau cupele cu vin. Lustruiau platoşe, ţinând carapacele între picioare, aşezate pe nisip. Câteva chiar ţeseau, depănând fire din gheme încâlcite, din lâna oilor pe care le luam cu japca.

Noaptea mai serveau şi la altceva şi mă cuprindea ruşinea când auzeam ţipetele ce ajungeau până şi în colţul nostru de tabără. Încercam să nu mă gândesc la satele lor arse şi taţii morţi, însă era greu să alung asemenea gânduri. Jafurile rămâneau întipărite pe chipurile tuturor fetelor, o jale întinsă ca o pată ce le făcea ochii la fel de tremurători şi de uzi precum căldările care li se izbeau de picioare. Aveau şi vânătăi pricinuite de pumni şi coate şi uneori cercuri bine trasate – cozi de lance în frunte sau tâmplă.

Nici nu puteam să mă uit la fetele astea ce ajungeau împleticindu-se în tabără şi erau împărţite în stânga şi în dreapta. Îl trimiteam pe Ahile să le ceară drept pradă, să caute cât mai multe, iar bărbaţii făceau glume pe seama lăcomiei lui, virilităţii lui nepotolite. „Nici nu ştiam că-ţi plac fetele“, râdea Diomede.

Fiecare fată nou-sosită mergea mai întâi la Briseis, care o alina cu blândeţe pe limba ei anatoliană. I se îngăduia să se spele, primea veşminte noi şi se muta în cort cu celelalte. Am ridicat altul, mai mare, ca să încapă toate: opt, zece, unsprezece fete. Mai mult eu şi Foinix vorbeam cu ele, Ahile stătea deoparte. Ştia că-l văzuseră când le omorâse fraţii, iubiţii şi taţii. Unele lucruri nu se puteau ierta.

Încet-încet, nu le-a mai fost aşa de frică. Torceau, stăteau la taifas în limba lor, învăţându-se una pe alta cuvinte pe care le prinseseră de la noi – cuvinte folositoare, precum „brânză“ sau „apă“ sau „lână“. Nu erau la fel de agere ca Briseis, dar prindeau o boabă, cât să poată vorbi cu noi.

Briseis a venit cu ideea să-mi petrec cu ele câteva ceasuri în fiecare zi, ca să le învăţ câte ceva. Însă lecţiile erau mai grele decât îmi închipuisem: fetele erau neîncrezătoare, făceau mereu schimb de priviri – nu ştiau de ce apărusem dintr-odată în viaţa lor. Tot Briseis le-a liniştit, încât lecţiile au devenit mai amănunţite, venind şi ea cu câte o lămurire sau un gest care să descâlcească lucrurile. Acum vorbea destul de bine greceşte şi lăsam tot mai mult lucrurile în seama ei. Era o profesoară mai

bună decât mine şi mai amuzantă. Când mima ceva, izbucneam toţi în râs: o şopârlă cu ochi somnoroşi, doi câini încăieraţi. Era uşor să rămân cu ele până târziu, când auzeam scârţâitul carului şi răpăitul bronzului în depărtare şi mă întorceam să-l întâmpin pe Ahile al meu.

Era uşor să uit atunci că războiul încă nu începuse cu adevărat.

Capitolul 22

Oricât de victorioase ar fi fost prădăciunile oştirii noastre, nu erau nimic mai mult decât atât. Bărbaţii ucişi erau ţărani şi negustori din urzeala uriaşă de sate ce susţineau marea cetate, şi nu oşteni. La adunări, Agamemnon strângea tot mai tare din fălci şi bărbaţii erau neliniştiţi: unde era lupta ce ne fusese făgăduită?

Nu mai e mult, spuse Odysseu. Ne aminti şuvoiul neîntrerupt de pribegi care se adăpostiseră în Troia. Cetatea pesemne că stă să dea pe dinafară. Familii înfometate vor tăbărî asupra palatului, corturi ridicate la repezeală vor astupa străzile oraşului. Era doar o chestiune de timp, ne zise el.

De parcă grăise oracolul prin vorbele lui, chiar a doua zi dimineaţă un steag de solie flutură deasupra zidurilor Troiei. Ostaşul de strajă se repezi la ţărm să-i dea de ştire lui Agamemnon: regele Priam se învoia să primească o solie.

Vestea aprinse toată tabăra. Ceva tot trebuia să se întâmple, într-un fel sau altul. Aveau s-o predea pe Elena sau aveam să ne luptăm cum se cuvine pentru ea în război.

Adunarea regească îi trimise pe Menelau şi Odysseu, cea mai potrivită alegere. Cei doi plecară de cum se lumină pe caii lor ţanţoşi, ţesălaţi de luceau şi clinchetind de podoabe. I-am urmărit străbătând şesul larg şi înverzit şi făcându-se nevăzuţi în ceaţa zidurilor de un cenuşiu întunecat.

Am aşteptat în cort împreună cu Ahile, întrebându-ne ce se va întâmpla. Aveau s-o vadă pe Elena? Paris n-ar fi îndrăznit s-o ţină departe de bărbatul ei, dar n-ar fi îndrăznit nici s-o arate. Menelau nu purta nici o armă la vedere când plecase – poate nu se încredea că va fi în stare să se înfrâneze.

— Ştii cumva de ce l-a ales tocmai pe el? mă întrebă Ahile.

— Pe Menelau? Nu.

Îmi aminteam chipul regelui în sala lui Tyndareos, strălucind de sănătate şi veselie. Era chipeş, dar nu cel mai chipeş dintre toţi. Era puternic, dar mulţi erau mai bogaţi şi mai faimoşi pentru isprăvile lor decât el.

— Nu s-a zgârcit deloc cu darul. Iar sora ei era măritată cu fratele lui, poate şi asta a contat.

Ahile chibzui, cu mâinile sub ceafă.

— Crezi că s-a dus de bunăvoie cu Paris?

— Cred că, de-a făcut aşa, n-o să recunoască în faţa lui Menelau.

— Mmm. Îşi lovi uşurel pieptul cu degetele, cugetând. Pesemne că a vrut, totuşi. Palatul lui Menelau e ca o fortăreaţă. Dacă se zbătea şi ţipa, sigur ar fi auzit cineva. Ştia că el va trebui să vină după ea, ca să-şi apere cinstea, dacă nu din alt motiv. Şi că Agamemnon o să profite de prilej ca să invoce legământul.

— Eu, unul, n-aş fi ştiut.

— Tu nu eşti nevasta lui Menelau.

— Deci crezi că a făcut-o voit? Ca să işte război? am întrebat uluit.

— Poate. Pe vremuri se spunea că e cea mai frumoasă femeie din regatele noastre. Acum se spune că e cea mai frumoasă femeie din lume. Urmă pe tonul cântat al aezilor: Au venit după ea o mie de corăbii.

O mie era numărul pomenit de aezii lui Agamemnon – o mie o sută optzeci şi şase nu dădea bine în vers.

— Poate chiar s-a îndrăgostit de Paris.

— Poate se plictisise. Dacă m-ai ţine zece ani închis în Sparta, şi mie mi-ar veni să-mi iau câmpii.

— Poate a silit-o Afrodita.

— Poate că or să o aducă înapoi cu ei.

Am chibzuit.

— Cred că Agamemnon oricum o să atace.

— Şi eu cred la fel. Nici măcar nu mai vorbesc despre ea.

— Doar când le ţin cuvântări soldaţilor.

Tăcurăm o vreme.

— Tu pe care peţitor l-ai fi ales?

L-am împins şi a izbucnit în râs.

S-au întors singuri la căderea serii. Odysseu povesti adunării ce s-a întâmplat, în vreme ce Menelau stătea în tăcere. Regele Priam le făcuse o primire caldă, îi ospătase în sala sa. Apoi stătuse în faţa lor, cu Paris şi Hector de-o parte şi de cealaltă şi cu ceilalţi patruzeci şi opt de fii orânduiţi în spate. „Ştim de ce-aţi venit“, spuse. „Însă doamna cu pricina nu

doreşte să se întoarcă şi ne-a cerut ocrotire. N-am refuzat niciodată să apăr o femeie şi n-am să încep taman acum.“

— Câtă isteţime, spuse Diomede. Au găsit o cale să se dezvinovăţească.

— Le-am spus că dacă sunt atât de hotărâţi, nu mai e nimic de zis.

Agamemnon se ridică în picioare, rostind cu glas solemn şi răsunător:

— Într-adevăr. Am încercat să cădem la înţelegere şi am fost respinşi limpede. Nu ne mai rămâne decât războiul, dacă vrem să ne păstrăm cinstea. Mâine veţi merge să câştigaţi gloria pe care-o meritaţi, toţi până la unul.

A mai spus şi altele, dar n-am mai auzit nimic. *Toţi până la unul.* M-a potopit teama. Cum de nu mă gândisem? Firește că se vor aştepta să lupt. Acum eram în război şi toţi trebuiau să-şi facă datoria. Mai cu seamă cel mai apropiat soţ al lui *Aristos Achaion*.

În noaptea aia abia dacă am pus geană pe geană. Lăncile sprijinite de pereţii cortului păreau cu neputinţă de înalte şi-mi storceam mintea ca să-mi amintesc câteva lecţii – cum să le ridic, cum să mă păzesc de lovituri. Parcele nu spuseseră nimic de mine – despre cât aveam de trăit. L-am trezit înspăimântat pe Ahile.

— O să fiu lângă tine, îmi făgădui el.

În bezna dinaintea zorilor, Ahile mă ajută să îmbrac veşmintele de război. Apărătoare, mănuşi, un pieptar de piele şi o platoşă de bronz deasupra. Păreau mai degrabă să mă încurce decât să mă ocrotească, mă izbeau în bărbie când mergeam, îmi stânjeneau mişcările mâinilor, mă apăsau. Ahile mă linişti, spunându-mi că o să mă învăţ cu ele. Nu l-am crezut. Când am ieşit din cort în soarele dimineţii m-am simţit ridicol, de parcă aş fi purtat hainele unui frate mai mare. Myrmidonii aşteptau, înghiontindu-se nerăbdători. Am luat-o împreună cale lungă, spre ţărm, unde se aduna oştirea imensă. Deja mi se tăia răsuflarea.

Am auzit oştirea mai înainte s-o zărim – arme ce zăngăneau cu fală, cântec de corn. Apoi ţărmul ni se desfăşură în faţa ochilor, dând în vileag o mare frământată de oşteni bine orânduiţi în careuri. Fiecare era însemnat cu o flamură ce-şi anunţa regele. Doar un careu era gol – un loc de căpătâi lăsat pentru Ahile şi myrmidonii lui. Într-acolo am mărşăluit şi ne-am grupat, Ahile în frunte şi apoi un şir de căpetenii la dreapta şi la stânga mea. În spate, mândrii ostaşi din Ftia stăteau în şiruri sclipitoare.

În faţă se înălţa marele şes al Troiei, până la porţile şi turnurile uriaşe ale cetăţii. La poalele ei ne stătea împotrivă o mocirlă tulbure, o pâclă de capete întunecate şi de platoşe lustruite ce sclipeau în soare.

— Ţine-te în spatele meu, îmi spuse Ahile întorcându-se spre mine.

Am încuviinţat şi coiful mi se legănă pe urechi. Frica se încolăcea înlăuntrul meu, un pocal zgâlţâit de groază, gata să se reverse în orice clipă. Apărătorile îmi crestau pielea pe picioare, lancea îmi îngreuna braţul. Se auzi o goarnă şi pieptul mi se goli de aer. Acum i-acum.

O luarăm la goană toţi deodată, toată gloata zornăind şi huruind. Aşa luptam – o năvală cu toate forţele izbindu-se de duşmani în mijlocul câmpului de bătaie. Dacă aveai destul elan, puteai să-i spulberi dintr-odată.

Rândurile se frânseră iute, căci unii erau mai iuţi decât alţii, însetaţi de glorie, voind să verse primii sânge de troian. Pe la jumătatea şesului, rândurile nu mai existau, nici măcar regatele. Myrmidonii mi-o luaseră cu mult înainte, pierzându-se într-un nor, undeva la stânga, şi mă nimerisem între pletoşii spartani pomădaţi şi pieptănaţi frumos pentru luptă.

Fugeam de-mi zornăiau platoşele. Suflam iute şi pământul mi se clătina sub tălpi, iar huruitul se făcea tot mai asurzitor. Praful pe care-l stârnise năvala mai că te orbea. Nu-l vedeam pe Ahile. Nu-l zăream nici pe omul de lângă mine. Nu puteam decât să mă agăţ bine de scut şi s-o ţin tot într-o goană.

Primele rânduri se ciocniră într-o explozie de sunete, o jerbă de aşchii de bronz şi picuri de sânge. O mare uriaşă, frământată de oameni şi urlete, sorbind şir după şir, ca iureşul Charibdei. Vedeam cum se mişcă gurile oamenilor, însă nu puteam să-i aud. Nu era decât larma de scuturi izbite unele de altele, de bronz muşcând în lemnul ce se făcea aşchii.

Un spartan de lângă mine se prăbuşi deodată cu pieptul străpuns de o lance. M-am uitat iute în jur ca să văd cine o azvârlise, însă n-am văzut decât o învălmăşeală de trupuri. Am îngenuncheat lângă spartan ca să-i închid ochii şi să spun o scurtă rugă, însă era să-mi vărs maţele când am văzut că nu murise, ci îşi trăgea hârâit răsuflarea cu o privire îngrozită şi imploratoare.

Lângă mine se auzi un bufnet – am tresărit văzându-l pe Aias cum îşi vântură scutul uriaş ca pe o măciucă, izbindu-l de feţe şi trupuri. În urma sa trecură scârţâind roţile unui car troian din care se zgâia un băiat cu dinţii rânjiţi ca un câine. Odysseu goni pe lângă mine, urmărind să pună mâna pe cai. Spartanul se agăţa de mine şi sângele îi gâlgâia pe mâinile mele. Rana era prea adâncă, nu aveam ce face. M-am simţit

uşurat când lumina i se stinse în sfârşit din ochi. I-am închis cu degete murdare şi tremurătoare.

M-am ridicat, clătinându-mă pe picioare – câmpia părea să se învolbureze şi să se prăbuşească precum nişte talazuri în faţa ochilor mei. Nu reuşeam să-mi concentrez privirea – era prea multă mişcare, sclipiri de soare, platoşe şi piele.

Ahile se ivi de undeva. Era plin de sânge şi răsufla greu, roşu la faţă, cu lancea înroşită până la degetele strânse în jurul ei. Îmi zâmbi larg, apoi se întoarse şi se azvârli într-un pâlc de troieni. Pământul era presărat cu leşuri şi bucăţi de platoşe, cu cozi de lănci şi roţi de care, însă el nu se poticni nici măcar o dată. Doar el, de pe tot câmpul de bătaie, nu se clătina frenetic, precum puntea lunecoasă de sare a unei corăbii, de mă lua cu rău de la stomac.

N-am ucis pe nimeni, nici măcar n-am încercat. Când dimineaţa era pe sfârşite, după ceasuri întregi de haos greţos, ochii mi-erau orbi de la soare şi mâna mă durea de la lance – deşi mai mult mă sprijinisem în ea decât să ameninţ pe cineva. Îmi simţeam coiful ca pe un pietroi ce-mi strivea încet-încet urechile de ţeastă.

Parcă fugisem leghe întregi, deşi, când m-am uitat în jos, am văzut că bătătorisem cu picioarele acelaşi cerc, culcând la pământ aceeaşi iarbă uscată, de parcă pregătisem bătătura pentru horă. Groaza neîncetată mă secătuise şi mă sleise de puteri, cu toate că mi se părea cumva că mă aflu într-un loc liniştit, o fâşie ciudată de pustiu, unde nu venea nimeni şi nu mă ameninţa nimic.

Atât eram de buimăcit şi de ameţit, încât de-abia la mijlocul după-amiezii mi-am dat seama că totul i se datora lui Ahile. Nu mă scăpa o clipă din ochi, prinzând cu o putere supraomenească însăşi clipa când vreun soldat făcea ochii mari văzând ce ţintă uşoară eram. Nici nu apuca să mai răsufle o dată că îl şi dobora.

Era o minune întruchipată, din mâini îi zburau lănci în toate părţile, pe care le smulgea fără greutate din leşurile de pe jos spre a le azvârli în noi ţinte. Iar şi iar, i-am văzut rotirea încheieturii, dezvelind pielea pală de pe dosul braţului, oscioarele acelea ca nişte fluiere conturându-se elegant prin piele. Mi-am lăsat baltă lancea şi am privit în voie. Nici nu mai vedeam morţile hâde din jur, creierii, fărâmele de oase pe care o să le spăl mai târziu de pe pielea mea şi din păr. Nu vedeam decât frumuseţea lui, mădularele sale armonioase, tălpile sale fulgerătoare.

În sfârşit, se lăsă amurgul care ne îngădui să ne întoarcem şontâc-şontâc, osteniţi, la corturi, târând după noi morţii şi

răniţii. O zi cu folos, spuseră regii noştri, bătându-se pe spate. Un început de bun augur. Mâine o luăm de la capăt.

Şi aşa am făcut, iar şi iar. O zi de luptă se preschimbă într-o săptămână, apoi o lună. Apoi două.

Era un război tare ciudat. Nu se câştiga nici un teritoriu, nu se lua nici un prizonier. Se purta doar pentru onoare, de la bărbat la bărbat. Cu vremea, se ivi un anume ritm de ambele părţi: ne luptam într-un mod civilizat – şapte zile din zece, cu pauze pentru serbări şi funeralii. Fără jafuri, fără atacuri neanunţate. Căpeteniile, pe vremuri nădăjduind nerăbdători să câştige cât mai iute, se resemnară să ducă o luptă de durată. Cele două oştiri se potriveau uimitor de bine, puteau să se înfrunte pe câmpul de luptă zile în şir, fără ca vreuna din ele să se arate limpede mai puternică. Asta se datora şi ostaşilor ce veneau în şuvoaie din toată Anatolia ca să le sară-n ajutor troienilor şi să-şi câştige renumele. Nu doar ai noştri erau setoşi de glorie.

Ahile înflorea pe zi ce trece. Mergea la luptă beat de plăcere, bătându-se cu un rânjet pe buze. Nu-l încânta să căsăpească – a aflat iute că nimeni nu-i putea ţine piept. Nici doi, nici trei. Măcelul acesta lesnicios nu-l încânta deloc şi nu răpunea nici pe jumătate cât ar fi putut. De fapt trăia pentru iureşul luptei, când o ceată de oşteni veneau ca fulgerul spre el. Acolo, când douăzeci de săbii se grămădeau să-l străpungă, putea să *lupte* cu adevărat. Se desfăta simţindu-şi propria forţă, ca un cal de alergări ţinut prea mult în ţarc ce poate în sfârşit să gonească. Cu o graţie vie, supraomenească, se lupta cu zece, cincisprezece, douăzeci şi cinci de bărbaţi o dată. *În sfârşit, iată ceva la care sunt bun.*

N-a trebuit să merg cu el la fel de des cum mă temusem. Cu cât se lungea războiul, cu atât mai puţin ţineau să ia pe sus toţi aheii din corturi. Eu nu eram prinţ, onoarea mea nu era deloc în joc. Nu eram oştean, dator să ascult de porunci, sau vreun viteaz de a cărui iscusinţă nu se puteau lipsi. Eram un surghiunit, un bărbat fără condiţie şi fără rang. Dacă Ahile găsea de cuviinţă să mă lase în tabără, îl privea.

M-am dus tot mai rar pe câmpul de bătaie, mai întâi cinci zile, apoi trei, apoi o dată pe săptămână. Apoi doar când mă chema Ahile. Ceea ce nu se întâmpla prea des. De cele mai multe ori, se mulţumea să meargă singur, să-şi croiască drum printre duşmani şi să-şi îndeplinească menirea fără însoţitor. Însă din când în când se sătura de singurătate şi se ruga de mine să vin, să mă încing în pielea întărită de sudoare şi sânge şi să-mi croiesc drum printre leşuri alături de el. Să fiu martor la minunile pe care le înfăptuia.

Uneori, stând cu privirea aţintită asupra lui, zăream câte un petic de pământ pe care nu păşea nici un oştean. Era în preajma lui Ahile şi, dacă mă uitam mult şi bine, se albea tot mai tare. Până la urmă, tot îşi dădea în vileag taina – o femeie albă ca moartea, mai înaltă decât bărbaţii ce se speteau în jur. Oricum ar fi ţâşnit sângele, nu ajungea pe rochia ei cenuşiu-deschis. Picioarele ei goale nu păreau să atingă pământul. Nu-şi ajuta fiul – nu era nevoie. Privea doar, ca şi mine, cu ochii ei negri imenşi. Nu puteam să-i citesc chipul – să fi fost plăcere, jale sau nimic?

Doar când se întorcea spre mine chipul i se schimonosea de dezgust şi buzele i se trăgeau în spate, dezvelindu-i dinţii. Sâsâia ca un şarpe şi apoi se făcea nevăzută.

Pe câmpul de luptă, lângă el, am reuşit să mă liniştesc, să mă ţin pe picioare. Eram în stare să deslușesc ostaşii, nu doar membre, carne străpunsă, bronz. Puteam chiar să rătăcesc, sub ocrotirea lui Ahile, de-a lungul liniilor de atac, căutându-i pe ceilalţi regi. Cel mai aproape era Agamemnon, lăncierul iscusit, având mereu în faţă grosul mycenienilor săi de rang înalt. De la adăpost, urla porunci şi azvârlea cu lancea. Era adevărat că se pricepea – altfel n-ar fi ras câte douăzeci de capete.

Spre deosebire de comandantul său, Diomede era neînfricat. Se bătea ca o fiară, o jivină sălbatică, năpustindu-se înainte cu colţii rânjiţi şi izbind iute în toate părţile, încât nu străpungea, ci mai degrabă smulgea carnea de pe oase. Apoi se apleca precum un lup deasupra leşului ca să-l prade, azvârlind bucăţile de aur şi bronz în carul său, după care trecea mai departe.

Odysseu purta un scut uşor şi-şi înfrunta vrăjmaşii încovoiat ca un urs, ţinând lancea aplecată în mâna arsă de soare. Îl cerceta pe troian cu ochi scăpărători, urmărindu-i zvâcnirea muşchilor pentru a ghici unde şi cum o să îndrepte lancea. Când aceasta trecea pe lângă el fără să-l lovească, se năpustea asupra adversarului şi-l găurea de-aproape, ca un om ce pescuieşte cu lancea. Platoşele îi erau scăldate în sânge la sfârşitul zilei.

Am început să-i recunosc şi pe troieni: Paris, slobozind săgeţi la întâmplare dintr-un car ce gonea pe câmp. Chipul său, chiar şi încins sub apăsarea coifului, avea un soi de frumuseţe crudă – cu oase fine precum degetele lui Ahile. Îşi izbea de parapetul carului şoldurile zvelte, cu o înfumurare înnăscută şi himationul său roşu îi cădea pe umeri în falduri bogate. Nu era de mirare că Afrodita îl îndrăgise – părea la fel de vanitos ca ea.

De departe, desluşindu-se când şi când printre şirurile de ostaşi în mişcare, l-am zărit pe Hector. Era mereu singur, straniu de solitar, într-un crâmpei de loc numai al lui, pe care i-l ofereau ceilalţi oşteni. Era vrednic, sigur pe el şi chibzuit, fiecare mişcare era făcută cu cap. Avea mâini mari şi bătucite de muncă şi, uneori, pe când ne retrăgeam, îl vedeam spălându-le de sânge ca să se roage fără întinare. Era un bărbat care iubea încă zeii, chiar dacă fraţii şi verii îi erau seceraţi din pricina lor; lupta aprig pentru ai lui, nu pentru pojghiţa subţire a faimei. Apoi oştenii îl închideau între ei şi se făcea nevăzut.

N-am încercat niciodată să mă apropii de el şi nici Ahile, care se întorcea în grabă după ce-l zărea la depărtare, înfruntând alţi troieni, avântându-se în alte cete. Mai târziu, când Agamemnon îl întreba dacă avea de gând să-l înfrunte la un moment dat pe prinţul troian, Ahile îşi arăta cel mai nevinovat şi mai înnebunitor zâmbet.

— Ce rău mi-a făcut mie Hector?

Capitolul 23

Într-o zi de sărbătoare, nu mult după ce sosiserăm la Troia, Ahile se deşteptă în zori.

— Unde te duci? l-am întrebat.

— S-o văd pe mama, îmi răspunse el şi ieşi din cort înainte să mai spun ceva.

Mama lui. Cumva sperasem prosteşte că n-o să vină aici. Că jalea o va ţine departe – sau drumul lung. Însă fireşte că n-a fost aşa. Ţărmul Anatoliei nu era cu nimic mai greu de atins decât ţărmul grecesc. Iar jalea n-o făcea decât să petreacă şi mai mult timp cu el. Ahile pleca în zori şi soarele era aproape în înaltul cerului când se întorcea. Eu aşteptam plimbându-mă de colo-colo fără astâmpăr. Chiar avea atâtea să-i zică, de nu se mai întorcea odată? Despre vreo nenorocire cerească, mă temeam. Vreun ordin zeiesc ce avea să mi-l smulgă.

Briseis venea adesea să aştepte împreună cu mine.

— Vrei să ne plimbăm până-n pădure? mă întreba.

Până doar şi glasul ei profund şi dulce, dorinţa ei de a mă alina mă ajutau să uit de mine. Plimbările până în pădure cu ea mă linişteau întotdeauna. Părea să-i cunoască toate tainele, precum Chiron – unde se ascundeau ciupercile şi unde-şi săpau iepurii vizuinile. Începuse chiar să mă înveţe numele plantelor şi copacilor în limba băştinaşilor.

Când terminam, stăteam pe marginea culmii, privind în jos spre tabără, ca să ştiu când se întorcea Ahile. În acea zi, Briseis culesese un coşuleţ cu coriandru şi mirosul de frunze verzi ne învăluia.

— Sigur vine repede, spuse ea.

Vorbele îi erau ca pielea nouă, încă ţepene şi mlădii, nu lustruite de atâta întrebuinţare. Când n-am răspuns, m-a întrebat: Unde stă atâta?

De ce să nu afle şi ea? Doar nu era nici o taină.

— Mama lui e zeiţă, i-am zis. Nereidă. Se duce s-o vadă.

Mă aşteptasem să rămână uimită sau înfricoşată, însă a încuviinţat numai.

— Mi se părea mie că e… ceva. Nu se… Se întrerupse. Nu se mişcă precum oamenii.

— Cum se mişcă oamenii? am întrebat-o, zâmbind.

— Ca tine, îmi răspunse.

— Din topor adică.

Nu cunoştea expresia. I-am arătat ce vreau să zic, cu gând s-o înveselesc. Însă ea scutură vehement din cap.

— Nu. Tu nu eşti aşa. Nu asta am vrut să spun.

N-am mai aflat ce voia să spună, căci în aceeaşi clipă Ahile ajunse pe culme.

— Ştiam eu că aici vă găsesc, spuse el.

Briseis se retrase la cort. Ahile se trânti pe pământ, cu mâna sub cap.

— Mor de foame, spuse el.

— Poftim.

I-am dat brânza care ne rămăsese de la prânz. A mâncat-o recunoscător.

— Ce-ai discutat cu mama ta? l-am întrebat niţel tulburat.

Ceasurile cât stătea cu ea nu-mi erau interzise, însă erau întotdeauna rupte de viaţa noastră.

Suflă din greu, nu chiar un oftat.

— Îşi face griji pentru mine, spuse el.

— De ce?

M-am zburlit puţin, aflând că se perpeleşte de grija lui – asta era treaba mea.

— Spune că s-a iscat zâzanie între zei, se sfădesc din pricina războiului nostru, unii de partea unei tabere, alţii de partea celeilalte. Se teme că zeii mi-au făgăduit faimă, însă câtă anume nu se ştie.

Grija asta n-o mai avusesem pe cap. Însă, firește, în poveştile noastre sunt multe personaje. Marele Perseu sau modestul Peleu. Heracles sau aproape uitatul Hylas. Unora le fusese închinată o epopee întreagă, altora doar un vers.

Se ridică în capul oaselor, cuprinzându-şi genunchii cu braţele.

— Cred că se teme c-o să apuce să-l ucidă altcineva pe Hector. Înaintea mea.

Altă temere nemaiîncercată – că viaţa lui Ahile va fi retezată şi mai devreme.

— La cine se gândeşte?

— Nu ştiu. Aias a încercat şi a dat greş. Diomede la fel. După mine, ei sunt cei mai buni. Nu mai ştiu pe nimeni.

— Dar Menelau?

— Niciodată, clătină Ahile din cap. E curajos şi puternic, dar atât. S-ar frânge ca apa pe pietre dacă i-ar ţine piept lui Hector. Aşa că ori eu, ori nimeni.

— Tu n-o să faci una ca asta, i-am spus, încercând să nu par a mă milogi de el.

— Nu. Tăcu preţ de-o clipă. Însă văd totul. Asta-i ciudăţenia. Ca prin vis. Mă văd azvârlind lancea şi pe el cum cade. Mă duc şi stau deasupra trupului său mort.

Am simţit cum mi se înalţă groaza în piept. Am tras aer adânc şi m-am silit să răsuflu.

— Apoi ce se întâmplă?

— Asta-i cel mai ciudat. Mă uit la sângele lui şi ştiu că moartea mi-e aproape. Însă în vis nici că-mi pasă. Mai degrabă mă simt uşurat.

— Să fie vreun oracol?

Întrebarea păru să-l stânjenească. Clătină din cap.

— Nu, nu cred să fie nimic. Doar un vis cu ochii deschişi.

M-am silit ca vocea să-mi fie la fel de domoală ca a lui.

— Sigur aşa-i. Până la urmă, Hector nu ţi-a făcut nimic.

Ahile zâmbi atunci, cum de altfel şi sperasem.

— Da, zise. Aşa am auzit.

În ceasurile lungi cât lipsea Ahile, am început să plec din tabăra noastră, căutând tovărăşie sau ceva care să-mi dea de lucru. Vestea pe care ne-o dăduse Thetis mă tulburase – zâzanie între zei, gloria primejduită a lui Ahile. Nu ştiam ce să cred şi întrebările îmi fugeau prin minte până simţeam că o s-o iau razna. Aveam nevoie să-mi abată ceva atenţia, ceva raţional şi real. Un oştean mi-a arătat cortul alb al răniţilor.

— Dacă-ţi cauţi ceva de făcut, acolo au nevoie tot timpul de o mână de ajutor, zise el.

Mi-am amintit mâinile răbdătoare ale lui Chiron, instrumentele atârnate pe pereţii de cuarţ trandafiriu. M-am dus într-acolo.

În cort era o lumină difuză, aerul – întunecat, dulceag, ca mirosul de mosc, îngreunat de izul metalic al sângelui. Într-un colţ era Maháon medicul, bărbos, cu fălci puternice şi pieptul dezvelit, pentru că-i venea mai la îndemână aşa – doar cu o tunică veche legată în fugă la brâu. Era mai negricios decât cei mai mulţi aezi, cu toate că stătea mai mult înăuntru, şi era tuns scurt, iarăşi fiindu-i mai lesne aşa, ca să nu-i intre părul în ochi. Acum stătea aplecat deasupra piciorului unui rănit, pipăind cu băgare de seamă în preajma unui vârf de săgeată închistat sub piele. În celălalt capăt al cortului, fratele său Podaleirios tocmai ce-şi punea platoşa. Îi zise ceva lui Maháon, apoi o luă pe lângă mine, ieşind din cort. Se ştia că

prefera câmpul de bătălie cortului răniţilor, cu toate că-şi făcea treaba în amândouă.

Maháon grăi fără să ridice privirea:

— Nu cred că eşti rănit rău, de vreme ce poţi să stai atâta în picioare.

— Nu, am zis. Am venit…

M-am întrerupt când vârful de săgeată se ivi între degetele lui Maháon şi oşteanul scoase un geamăt de uşurare.

— Ei bine? mă luă el din scurt, dar fără să fie arţăgos.

— Ai nevoie de o mână de ajutor?

Scoase un sunet pe care l-am luat drept încuviinţare.

— Şezi şi ţine-mi leacurile, îmi zise el fără să mă privească.

Aşa am făcut, culegând sticluţele împrăştiate pe jos, unele cu ierburi uscate zornăind în ele, altele îngreunate de pomezi. Mirosindu-le, îmi aminteam: usturoi şi balsam cu miere pentru copturi, mac pentru liniştirea bolnavului, coada-şoricelului pentru închegarea sângelui. Zeci de ierburi ce-mi readuceau în minte degetele răbdătoare ale centaurului, mirosul fraged şi dulce al peşterii trandafirii.

I le-am întins pe acelea de care avea nevoie şi am privit cum le întrebuinţa cu iscusinţă – niţel praf alinător pe buza de sus, ca rănitul să-l adulmece şi să-l ronţăie, nişte balsam întins ca să ţină molima departe, apoi feşe ce înveleau, legau şi acopereau rana. Maháon netezi ultimul strat de ceară de albine moale şi parfumată peste piciorul oşteanului şi îşi înălţă privirea obosită.

— Patroclu, nu-i aşa? Ai fost învăţăcelul lui Chiron? Eşti bine-venit aici.

În faţa cortului se porni larma – glasuri ridicate şi ţipete de durere. Maháon îmi făcu un semn din cap:

— Au mai adus unul – ia-l tu.

Oştenii – din armata lui Nestor – îşi puseră tovarăşul pe salteaua de paie din colţul cortului. Era străpuns de o săgeată cu vârf ghimpat în umărul drept. Avea faţa scăldată într-o sudoare murdară şi mai că-şi spintecase buza înăbuşindu-şi strigătele de durere. Gâfâia înăbuşit şi îşi dădea peste cap ochii înspăimântaţi. M-am abţinut să-l chem pe Maháon, care îngrijea un alt oştean ce începuse să se tânguie, şi am luat o cârpă ca să-i şterg faţa.

Săgeata îi străpunsese umărul în partea cea mai cărnoasă şi stătea înfiptă, jumătate înăuntru şi jumătate afară, ca un ac groaznic. Trebuia să rup aripioarele şi să trag afară ce mai rămânea din săgeată cu băgare de seamă, să nu sfâşii carnea şi mai rău sau să las înăuntru aşchii ce s-ar putea infecta.

I-am dat iute poţiunea pe care mă învăţase Chiron s-o pregătesc: un amestec de mac şi scoarţă de salcie ce ameţea pacientul şi amorţea durerea. Nu putea să ţină cupa, aşa că i-am dat eu să bea, ţinându-i capul pe braţul meu, ca să nu se sufoce, în vreme ce tunica mi se îmbiba în sânge şi în sudoarea lui.

Am încercat să-l liniştesc, să nu-mi dau în vileag teama care mă cuprinsese. Nu era decât cu vreun an mai mare decât mine, din câte vedeam – unul dintre feciorii lui Nestor, pe nume Antiloh, un tânăr cu chip blând ce-şi iubea tare mult tatăl.

— O să fie bine, spuneam iar şi iar, vorbind singur sau cu el, nu ştiu care din două.

Problema era săgeata; de obicei medicul rupea un capăt şi o scotea. Însă capătul ce ieşea din piept nu era destul de lung – astfel, dacă încercam aş fi sfâşiat şi mai rău carnea vie. Dar nici nu puteam s-o las cum era şi să scot săgeata cu tot cu aripioare prin rană. Ce era de făcut?

În spatele meu se frământa la uşă unul dintre oştenii care-l aduseseră. I-am făcut semn peste umăr.

— Repede, un cuţit. Cât mai ascuţit, dacă găseşti.

Propriul meu glas poruncitor m-a mirat, precum şi iuţeala cu care mi s-a dat ascultare. S-a întors cu un cuţit scurt, bine ascuţit, pentru tăiat carne, încă ruginiu de la sângele uscat. L-a şters de tunică şi mi l-a întins.

Chipul băiatului îşi pierduse acum orice urmă de încordare, limba îi atârna moale în gură. M-am aplecat peste el şi am apucat bine săgeata, sfărâmând aripioarele în palma umedă. Cu cealaltă mână m-am apucat să retez lemnul fibră cu fibră, cât mai cu binişorul, ca să nu zgudui umărul băiatului, care fornăia şi mormăia pierdut în ceaţa poţiunii.

Am ţinut săgeata cu putere şi am tăiat, şi iar am tăiat. Mă durea spatele şi m-am mustrat că-i sprijinisem capul pe genunchi, în loc să aleg o poziţie mai potrivită. Într-un târziu, capătul cu aripioare s-a rupt, rămânând doar o aşchie lungă pe care am retezat-o iute cu cuţitul. În sfârşit.

Apoi urma o parte la fel de grea: să scot săgeata prin cealaltă parte a umărului. Pradă inspiraţiei, am luat o pomadă împotriva copturilor şi am uns cu grijă lemnul, cu speranţa că va aluneca mai lesne şi că va păzi de cangrenă. Apoi am început să scot încet-încet săgeata. După un răstimp ce a părut lung cât ceasuri întregi, se ivi capătul retezat, plin de sânge. Cât mai eram în stare să gândesc, am oblojit şi bandajat rana, legând-o cu faşe de-a curmezişul pieptului.

Podelarios mi-a zis mai târziu că a fost o nebunie să tai atât de încet din unghiul acela – era de-ajuns să mă opintesc

niţel şi capătul săgeţii s-ar fi rupt. Ce dacă se sfâşia rana şi rămâneau nişte aşchii, erau atâţia oameni care aveau nevoie de îngrijiri. Însă Maháon a văzut cât de bine s-a vindecat umărul, fără nici o coptură şi fără mari dureri, astfel că următoarea dată când am avut pe cineva rănit de săgeată, m-a chemat şi mi-a dat un cuţit ascuţit, privindu-mă încurajator.

Erau vremuri stranii. Deasupra capetelor noastre atârna greu soarta îngrozitoare a lui Ahile, iar sfada dintre zei răzbătea tot mai departe. Însă nici măcar eu nu puteam să tremur de teamă clipă de clipă. Am auzit că oamenii care trăiesc lângă o cascadă n-o mai aud după o vreme – tot astfel şi eu am învăţat să-mi duc viaţa lângă şuvoiul năvalnic al nenorocirii ce ameninţa să se abată asupra lui Ahile. Zilele se scurgeau una după alta, iar el nu murea. Trecură luni în şir şi acum eram în stare să rezist o zi întreagă fără să privesc în prăpastia morţii sale. Minunea ţinu un an întreg, apoi doi.

Ceilalţi erau şi ei mai liniştiţi. Tabăra noastră părea să se închege într-un soi de familie mare, adunată în jurul flăcărilor vetrei. Când se înălţa luna şi gămăliile de ac ale stelelor străpungeau cerul întunecat, ne îndreptam cu toţii într-acolo: eu şi Ahile, Foinix, apoi femeile – mai întâi doar Briseis, apoi un mic alai de chipuri ce se legănau în întuneric, încurajate de căldura cu care fusese primită aceasta. Şi încă un tovarăş – Automedon, cel mai tânăr dintre noi, abia trecut de şaptesprezece ani. Era un tânăr tăcut, ce sporise în tărie şi iscusinţă sub ochii noştri, pe măsură ce învăţa tot mai bine să mâne caii nărăvaşi ai lui Ahile şi să poarte cu măiestrie carul de luptă pe câmpul de bătălie.

Eu şi Ahile eram încântaţi să facem pe gazdele la căminul nostru, jucându-ne de-a oamenii mari, deşi nu prea ne simţeam astfel, împărţind carnea şi turnând vinul. Pe când focul se stingea, ne ştergeam grăsimea de pe faţă şi ne rugam de Foinix să ne spună poveşti. Acesta se lăsa în faţă pe scaunul lui şi ne făcea pe plac. La lumina focului, chipul său osos părea să ascundă un tâlc anume, delfic, pe care doar oracolul l-ar fi putut desluşi.

Şi Briseis spunea poveşti – ciudate, precum visele, poveşti cu vrăji, cu zei pradă farmecelor şi muritori ce dădeau nas în nas cu ei fără să ştie; zeii erau stranii, jumătate om, jumătate jivină – zei ţărăneşti, nu figurile olimpiene cărora li se închinau orăşenii. Erau tare frumoase poveştile acestea depănate de glasul ei profund, melodios. Uneori erau şi amuzante – când imita un ciclop sau amuşina ca un leu în căutarea unui om ascuns pe undeva.

Mai târziu, când rămâneam singuri, Ahile repeta frânturi din ele, cu voce înaltă şi ciupind strunele lirei. Era uşor să-ţi dai seama cum se pot preschimba aceste splendori în cântece. Şi mă bucuram, căci simţeam c-o văzuse cu adevărat, că înţelesese de ce stăteam cu ea toată ziua, cât era plecat el. Acum era una dintre noi, aşa credeam. Aparţinea pe viaţă cercului nostru.

Într-una din serile acestea, Ahile a întrebat-o ce ştia despre Hector.

Briseis stătea pe spate, sprijinită în braţe, cu coatele încălzite de foc. Dar auzindu-i glasul, tresări şi se săltă în capul oaselor. Nu-i vorbea prea adesea şi nici ea lui – încă îşi amintea cele petrecute în satul ei.

— Nu ştiu mare lucru, răspunse ea. Nu l-am văzut niciodată, nici pe el, nici pe altcineva din familia lui Priam.

— Dar ţi-au ajuns ceva zvonuri la ureche, spuse Ahile săltându-se şi el.

— Nu prea. Mai mult despre nevasta lui.

— Zi-mi orice, o îndemnă Ahile.

Briseis încuviinţă şi-şi drese uşor glasul, cum făcea adesea când se apuca să spună o poveste.

— O cheamă Andromaha şi e singura fiică a regelui Eetion din Cilicia. Se spune că Hector o iubeşte mai presus de orice. Prima oară a văzut-o când a venit după bir în regatul tatălui ei. Ea i-a făcut primirea şi l-a întreţinut ca gazdă la ospăţul din seara aceea. La sfârşit, Hector i-a cerut tatălui mâna fetei.

— Trebuie să fi fost tare frumoasă.

— Se spune că e frumoasă, dar nu cea mai frumoasă din câte ar fi putut găsi Hector. E faimoasă pentru firea ei blândă şi pentru bunătate. Oamenii de la ţară o iubesc pentru că le aduce adesea mâncare şi haine. A rămas grea, însă nu ştiu ce s-a ales de copilul ei.

— Unde se află Cilicia? am întrebat-o.

— E la miazăzi, pe coastă, nu departe de aici dacă mergi călare.

— Lângă Lesbos, spuse Ahile.

Mai târziu, după ce toată lumea plecase, mi-a zis:

— Am cotropit Cilicia, ştiai?

— Nu.

— Îmi amintesc de Eetion, încuviinţă el. Avea opt fii. Au încercat să ne ţină piept.

Din glasul lui pierit am înţeles ce se întâmplase.

— I-ai omorât.

Căsăpise o familie întreagă.

Mi-a citit pe chip ce simţeam, cu toate că am încercat să ascund. Însă nu mă minţea niciodată.

— Da.

Ştiam că zi de zi făcea moarte de om – venea acasă scăldat în sângele lor, pe care-l spăla înainte de masă. Însă în unele clipe, acum bunăoară, mă copleşea ceea ce auzeam. Şi mă gândeam la toate lacrimile pe care le-a făcut să curgă, în toţii anii trecuţi. Iar acum Andromaha şi Hector jeleau din pricina lui. În clipa aceea, Ahile părea să şadă la celălalt capăt al lumii, cu toate că era atât de-aproape, încât îi simţeam căldura pielii. Îşi ţinea în poală mâinile asprite de lance, însă tot frumoase. Nu erau şi nu fuseseră nicicând pe lume mâini mai blânde şi mai ucigaşe.

Deasupra noastră, stelele se zăreau ca printr-un văl. Simţeam că mă apasă aerul. La noapte va fi furtună. Ploaia va pătrunde peste tot, va umple pământul până o să plesnească la încheieturi. Se va revărsa de pe munţi, prinzând tot mai multe puteri, până va mătura tot din cale-i – animale, case, oameni.

Ahile e potopul, mi-am zis.

Glasul său rupse tăcerea gândurilor mele:

— Am lăsat un fiu în viaţă, spuse el. Cel de-al optulea. Ca să nu li se piardă neamul.

Ciudat, însă acel mărunt gest de bunătate părea însăşi milostenia zeiască. Totuşi, care alt războinic ar mai fi făcut una ca asta? Să căsăpeşti o familie întreagă era o faptă demnă de laudă, o ispravă plină de glorie ce dovedea că eşti atât de puternic, încât poţi să nimiceşti un nume de pe faţa pământului. Fiul care supravieţuise va avea copii – le va da numele neamului său şi le va istorisi povestea fraţilor săi. Aşa vor dăinui – în amintire, nu în viaţă.

— Mă bucur, i-am zis cu inima plină.

Buştenii din foc se albeau de cenuşă.

— Ciudat, spuse el. Mereu am zis că Hector nu mi-a pricinuit nici o supărare. Dar el nu mai poate să spună la fel.

Capitolul 24

Anii treceau. Un ostaş din armata lui Aias începu să se plângă că războiul s-a lungit prea mult. La început nu l-a luat nimeni în seamă – era din cale-afară de pocit şi se ştia că e un ticălos. Dar devenea din ce în ce mai limbut. Au trecut patru ani, zicea el, şi nu ne-am ales cu nimic. Unde-s comorile? Unde-i femeia? Când o să plecăm? Aias i-a ars una-n scăfârlie, dar n-aveai cum să-i închizi gura. Vedeţi cum se poartă cu noi?

Încet-încet, nemulţumirea lui se întinse din tabără în tabără. Fusese un anotimp urât, foarte umed şi chinuitor pentru războinici. Răniţii curgeau gârlă – pustule, glezne sucite în nămol, molime. Roiuri dese de muşte sâcâitoare se adunaseră ici şi colo prin tabără, de ziceai că-s nori de fum.

Arţăgoşi, scărpinându-se neîncetat, ostaşii se aţineau fără de treabă prin piaţa publică. La început n-au făcut nimic, doar se strângeau în grupuleţe şi şuşoteau. Apoi oşteanul care pornise totul li se alătură şi începură să li se audă glasurile.

Patru ani!

De unde ştim că femeia aia e în cetate? A văzut-o careva? Troia n-o să ni se predea în veci. Mai bine terminăm pur şi simplu cu lupta.

Când a auzit Agamemnon, a poruncit să-i biciuiască pe toţi. A doua zi erau de două ori mai mulţi – dintre care nu puţini mycenieni.

Agamemnon trimise o trupă să-i împrăştie. Oamenii plecară în silă, apoi se întoarseră după ce trupa se retrăsese. Ca urmare, Agamemnon porunci ca o falangă să păzească piaţa toată ziua. Dar era o treabă tare chinuitoare – în bătaia soarelui, unde roiau muştele. Seara, falanga se subţiase din cauza dezertorilor şi numărul răzvrătiţilor crescuse şi mai mult.

Agamemnon puse iscoade care să-i dea de ştire cine unelteşte – aceştia erau ridicaţi şi biciuiţi. A doua zi dimineaţă, câteva sute de ostaşi refuzară să lupte. Unii ziseră că sunt

bolnavi, alţii nu dădură nici un motiv. Se duse vorba în tabără şi tot mai mulţi ostaşi se îmbolnăviră dintr-odată. Îşi azvârliră săbiile şi scuturile pe podium şi năvăliră în piaţa publică. Când Agamemnon încercă să pătrundă în piaţă, ostaşii îşi puseră braţele de-a curmezişul pe piept şi nu se mai dădură duşi.

Văzând că nu e primit în piaţa publică, Agamemnon se făcu roşu de furie, apoi şi mai roşu. Degetele i se albiră pe sceptrul gros de lemn încins cu fier. Când ostaşul din faţa lui îi scuipă la picioare, Agamemnon ridică sceptrul şi-l păli zdravăn în cap cu el. Auzirăm cu toţii trosnetul de os spart. Bărbatul se prăbuşi la pământ.

Nu cred că Agamemnon a vrut să-l lovească atât de tare. Păru că încremeneşte, cu ochii la leşul de la picioarele sale, pironit locului. Un alt ostaş se lăsă în genunchi şi întoarse leşul cu faţa în sus – avea jumătate din ţeastă turtită de la lovitura năprasnică. Vestea se întinse în rândul oştenilor ca trosnetul flăcărilor pe cale să izbucnească. Mulţi îşi scoaseră pumnalele din teacă. L-am auzit pe Ahile mormăind ceva, apoi plecă de lângă mine.

Pe chipul lui Agamemnon se citea tot mai limpede că-şi dădea seama de greşeala sa. Din nesăbuinţă, îşi lăsase în urmă straja credincioasă. Acum era împresurat, n-avea cum primi ajutor nici dacă i-ar fi sărit careva în apărare. Mi-am ţinut răsuflarea, încredinţat c-o să-l văd murind sub ochii mei.

— Ahei!

Chipurile se întoarseră uimite spre locul de unde răsunase glasul. Ahile se suise pe un morman de scuturi de pe podium. Arăta întru totul ca viteazul vitejilor, arătos şi puternic, cu chipul grav.

— V-aţi mâniat, spuse.

Au ciulit urechile. Chiar erau mânioşi. Rar se întâmpla ca un comandant să recunoască ce simţeau oştenii săi.

— Spuneţi ce vă doare, îi îndemnă el.

— Vrem să plecăm! răsună un glas din spatele mulţimii. Războiul ăsta e-n zadar!

— Comandantul ne-a minţit!

Se auzi un murmur tot mai tare, mulţimea încuviinţa.

— Au trecut patru ani! se auzi la urmă strigătul cel mai mânios.

Nu puteam să le găsesc vină. Mie acei patru ani mi se păruseră cu belşug, un răstimp smuls prin luptă din mâinile zgârcitelor parce. Însă lor li se răpea o viaţă, pe care ar fi putut s-o trăiască alături de copii şi neveste, în familia şi căminul lor.

— Aveţi tot dreptul să puneţi asemenea lucruri la îndoială, spuse Ahile. Vă simţiţi înşelaţi, vi s-a făgăduit victoria.

— Da!

Preţ de-o clipă am zărit chipul lui Agamemnon, schimonosit de furie. Însă era prins în mulţime, nu putea să se elibereze sau să vorbească fără să iasă tărăboi.

— Spuneţi-mi, le strigă Ahile. Credeţi că *Aristos Achaion* luptă în războaie zadarnice?

Oştenii nu răspunseră.

— Ei bine?

— Nu, zise unul.

Ahile încuviinţă solemn.

— Nu. Nu lupt, jur pe ce vreţi voi că nu. Sunt aici pentru că socot că vom câştiga. Voi rămâne până la sfârşit.

— Bravo ţie, se auzi un alt glas. Dar cum rămâne cu aceia care vor să plece?

Agamemnon dădu să răspundă. Îmi închipuiam ce voia să spună. Nu pleacă nimeni! Dezertorii vor fi pedepsiţi cu moartea! Spre norocul lui, Ahile i-o luă înainte.

— Sunteţi liberi să plecaţi oricând poftiţi.

— Zău? se auzi glasul, neîncrezător.

— Fireşte. Apoi urmă cu cel mai nevinovat şi mai cald zâmbet: Însă eu voi pune mâna pe partea voastră din pradă când vom cuceri Troia.

Am simţit cum se destramă încordarea din aer şi la ureche mi-au ajuns câteva râsete binevoitoare. Prinţul Ahile spunea că-i rost de câştig, iar unde-i lăcomie e şi nădejde.

Ahile băgă de seamă schimbarea.

— De mult a venit vremea să punem stăpânire pe câmpul de luptă. Troieni o să ne socotească laşi. Îşi trase sabia scânteietoare din teacă şi o înălţă în aer. Cine-ndrăzneşte să le-arate că se-nşală?

Răsunară strigăte de încuviinţare, după care se stârni larmă, căci oştenii îşi luau iarăşi platoşele, îşi înşfăcau lăncile. Îl luară pe sus pe omul ucis – se învoiră între ei că fusese cam clevetitor de felul lui. Ahile sări jos de pe podium şi trecu pe lângă Agamemnon, salutându-l scurt din cap. Regele din Mycene nu zise nimic. Dar apoi am văzut că-l priveşte lung pe Ahile.

După ce se potoli răzmeriţa ce fusese pe cale să izbucnească, Odysseu născoci o cale prin care să-i ţină ocupaţi pe oşteni, ca să nu mai apuce să se frământe: un zid uriaş de întărire care să înconjoare întreaga tabără. Îl voia lung de trei leghe, ca să ne apere corturile şi corăbiile de câmpia de dincolo. La poale avea să fie un şanţ plin de ţepuşe.

Atunci când Agamemnon le dădu oştenilor de veste, am fost încredinţat că aceştia vor vedea pe loc că e un şiretlic. În

atâţia ani de când începuse războiul, taberele şi corăbiile noastre nu se aflaseră nicicând în primejdie, oricâte întăriri ar fi sosit. La urma urmei, cine era în stare să treacă de Ahile?

Însă imediat Diomede păşi în faţă, ridicând planul în slăvi şi vârând frica în oşteni cu poveşti despre atacuri de noapte şi corăbii arzând. Această din urmă născocire făcu minuni – fără corăbii nu ne puteam întoarce acasă. Când termină de vorbit, oştenilor le luceau ochii de nerăbdare. Pe când aceştia o luau veseli spre pădure cu toporişti şi poloboace, Odysseu dădu peste oşteanul care stârnise tot tărăboiul – pe nume Thersites – şi, fără vâlvă, puse să fie bătut până-şi pierdu cunoştinţa.

Şi aşa se sfârşi cu toate răzmeriţele la Troia.

După aceea lucrurile s-au schimbat, fie din pricină că oştenii trudeau laolaltă la zid, fie că, spre uşurarea tuturor, fusese împiedicată vărsarea de sânge. Cu toţii, de la cel mai umil tălpaş până la marele comandant, am început să socotim Troia un soi de cămin. Cotropirea se preschimbă în aşezare. Până acum trăiserăm ca nişte tâlhari, prădând pământurile şi satele. De acum înainte ne-am apucat să clădim, nu doar zidul, ci toate cele trebuitoare unei cetăţi: o fierărie, un ţarc pentru vitele pe care le furam din fermele vecine, până şi un şopron pentru olărit. În acesta din urmă, meşteri începători munceau să înlocuiască vasele crăpate de ceramică pe care le aduseserăm cu noi, cele mai multe ciobite sau sparte de prea multă folosinţă. Tot ce aveam acum era făcut pe genunchi şi luat cu japca, aşa încât îşi dusese deja de două ori traiul, cu alt rost decât îi dăduserăm noi. Numai platoşele regilor rămâneau neatinse, cu însemnele lustruite şi neîntinate.

Şi oamenii începură să se poarte mai puţin ca o tabără de soldaţi din zeci de oşti diferite şi mai mult ca nişte concetăţeni. Toţi aceşti oameni, cretani, ciprioţi şi argolieni de felul lor, atunci când plecaseră din Aulis, erau acum pur şi simplu ahei – azvârliţi în aceeaşi oală de străinătatea Troiei, împărţind laolaltă mâncarea, femeile, veşmintele şi istoriile de luptă, astfel încât deosebirile ajunseră să se şteargă încet-încet. Până la urmă nu degeaba se făcuse Agamemnon că-i unise pe ahei. Acest simţământ de tovărăşie va dăinui ani în şir, un soi de înfrăţire, foarte neobişnuit în regatele noastre certăreţe. Cât am trăit noi, cei ce-am luptat la Troia, n-au mai fost războaie.

Până şi eu simţeam la fel. În aceşti şase, şapte ani petrecuţi mai mult în cortul lui Maháon şi mai puţin cu Ahile pe câmpul de bătălie, am apucat să-i cunosc bine pe ceilalţi oşteni. Cu toţii ajungeau acolo, mai devreme sau mai târziu, măcar din pricina vreunui deget strivit de la picior sau al unei

unghii crescute în carne. Veni până şi Automedon, acoperind cu mâna ce mai rămăsese dintr-un buboi însângerat. Bărbaţii prinseseră drag de roabele lor şi ni le aduceau cu pântecele umflate. Moşeam neîncetat prunci urlători şi le îngrijeam beteşugurile pe măsură ce se făceau mari.

Şi nu erau doar oştenii de rând: cu vremea, am ajuns să-i cunosc şi pe regi. Nestor, cu siropul lui de tuse cald, cu miere, pe care-l cerea seara, Menelau şi leacurile pe care le lua pentru durerea de cap, Aias şi arsurile lui la stomac. Mă simţeam mişcat să văd cât se încredeau în mine, venind să-i alin cu chipuri pline de speranţă. Am ajuns să-i îndrăgesc, oricât de arţăgoşi erau la adunări.

Mi-am clădit un renume, un rang mai de seamă în tabără. Eram căutat pentru că aveam mâna iute şi nu iscam dureri prea mari. Podelarios rămânea în cort din ce în ce mai rar – eu eram acolo când lipsea Maháon.

Spre uimirea lui Ahile, am început să-i salut pe oamenii aceştia când mergeam prin tabără. Mă simţeam mulţumit să-i văd cum ridică mâna, arătându-mi vreo rană ce se vindecase bine.

După ce plecau, Ahile clătina din cap.

— Nu ştiu cum de-i ţii minte pe toţi. Jur că mie mi se par toţi asemenea.

Eu râdeam şi-i arătam iarăşi cu degetul.

— Acela-i Sthenelus, vizitiul lui Diomede. Iar acela-i Podarkes, fratele lui a murit cel dintâi, ţii minte?

— Sunt prea mulţi, zise el. E mai simplu să mă ţină ei minte pe mine.

Chipurile de lângă vatra noastră începură să se răărească, pe măsură ce fiecare femeie devenea ibovnica, apoi nevasta câte unui myrmidon. Atunci nu le mai trebuia focul nostru – îl aveau pe al lor. Ne bucuram. Râsetele din tabără, glasurile ce răsunau noaptea pradă plăcerii, până şi pântecele crescute – în vreme ce myrmidonii rânjeau mulţumiţi – erau toate bine-venite, iar fericirea lor era precum un fir de aur tivind-o pe a noastră.

După o vreme n-a mai rămas decât Briseis. Nu şi-a luat nici un ibovnic, cu toate că era frumoasă şi mulţi myrmidoni îi făceau ochi dulci. În loc de asta, s-a preschimbat într-un soi de mătuşă – o femeie doldora de dulciuri, poţiuni de dragoste şi batiste mătăsoase cu care ştergea ochii plânşi. Aşa îmi amintesc serile pe care le-am petrecut la Troia: eu şi Ahile unul lângă altul, Foinix zâmbind, Automedon istorisind căznit vreo snoavă şi Briseis cu ochii ei tainici, izbucnind una, două în râs.

M-am deşteptat înainte de revărsatul zorilor, simţind în aer primul fior de toamnă. Era zi de sărbătoare, primele fructe erau culese în cinstea lui Apollo. Ahile mă încălzea cu trupul lui gol, cufundat într-un somn greu. În cort era beznă, însă-i desluşeam trăsăturile chipului, bărbia puternică şi rotunjimea blândă a pleoapelor. Îmi venea să-l trezesc, să văd cum i se deschid ochii. De mii şi mii de ori îi văzusem şi tot nu mă săturam.

Mi-am trecut uşor mâna peste pieptul lui, mângâindu-i muşchii. Acum eram vânjoşi amândoi, după atâtea zile petrecute în cortul alb şi pe câmpul de luptă – uneori rămâneam înmărmurit când mă vedeam. Eram bărbat în toată firea, spătos ca tata, însă mult mai zvelt.

Ahile s-a cutremurat sub atingerea mea şi m-am simţit năpădit de dorinţă. Am ridicat pânza cortului ca să-l văd în întregime. Apoi m-am aplecat lipindu-mi buzele de pielea lui, aşternând un şir de sărutări blânde pe pântece în jos.

Zorii se revărsau prin deschizătura cortului şi în odaie se făcea tot mai lumină. Mădularele ne lunecau laolaltă aşa cum făcuseră de-atâtea ori, şi tot nu ne săturam.

După o vreme, ne-am sculat şi am mâncat. Ridicaserăm cu totul pânza cortului ca să pătrundă aerul ce ne înfiora plăcut pielea jilavă. Prin deschizătură ne uitam cum myrmidonii se perindă prin tabără cu treburi. L-am văzut pe Automedon aruncându-se în valuri. Am privit marea caldă şi primitoare după o vară însorită. Îmi ţineam drăgăstos mâna pe genunchiul lui.

N-a intrat pe uşă. Ne-am pomenit pur şi simplu cu ea în mijlocul cortului, înfiripată din aer. Mi-am luat iute mâna de pe el, cu un icnet mirat. Ştiam însă că e un gest nesăbuit, chiar în vreme ce-l făceam. Era zeiţă, putea să ne vadă când poftea.

— Mamă, o salută el.

— Am fost prevenită.

Cuvintele ei păreau nişte pocnete, ca o bufniţă ronţăind oscioare. În cort era penumbră, însă pielea lui Thetis răspândea o lumină rece. Îi desluşeam fiecare trăsătură tăioasă, fiecare fald al robei lucitoare. Ultima oară o văzusem în Scyros, cu mult timp în urmă. Mă schimbasem de-atunci. Eram mai mare şi mai puternic şi-mi creştea barba dacă nu mă bărbieream. Ea rămăsese aceeaşi, firește.

— Apollo e mânios, caută să le pună beţe-n roate aheilor. Îi aduci jertfe azi?

— Da, răspunse Ahile.

Ţineam mereu sărbătorile, spintecam gâturile animalelor şi ardeam grăsimea.

— Aşa trebuie, zise ea, pironindu-l pe Ahile – pe mine nici nu părea să mă vadă. O hecatombă.

Cea mai generoasă jertfă, o sută de capete de oi şi vite. Doar cei mai puternici îşi permiteau atâta risipă din evlavie.

— Orice-ar face ceilalţi, tu aşa să faci. Zeii şi-au ales preferaţii şi nu trebuie să le stârneşti mânia.

Avea să ne ia mai toată ziua să măcelărim atâtea animale şi toată tabăra va duhni a casă mortuară o săptămână întreagă. Însă Ahile încuviinţă.

— Aşa vom face, îi făgădui el.

Thetis îşi ţinea buzele strânse – două linii roşii, mărginind parcă o rană.

— Şi asta nu e tot, spuse.

Şi când nu se uita la mine, tot mă speria. Aducea cu sine tot universul năvalnic, semne rele, zei mânioşi şi o mie de primejdii ce ne pândeau.

— Ce mai este?

Thetis şovăi şi frica îmi puse un nod în gât. Ceva ce putea face până şi o zeiţă să şovăie era într-adevăr înspăimântător.

— O prorocire, spuse ea. Cel mai vrednic myrmidon va muri înainte să se împlinească doi ani.

Chipul lui Ahile era imobil, complet imobil.

— Ştiam că va veni şi vremea asta, zise el.

Thetis clătină scurt din cap.

— Nu. Oracolul spune că tu vei rămâne în viaţă când se va petrece asta.

— Ce crezi că înseamnă? o întrebă Ahile, încruntându-se.

— Nu ştiu, răspunse ea. Avea nişte ochi uriaşi – cele două hăuri negre se căscaseră de parcă voiau să-l soarbă în ea. Mă tem să nu fie un vicleşug.

Parcele erau faimoase pentru asemenea enigme ce rămâneau de neînţeles până când se alipea şi ultima frântură la întreg. Thetis urmă cu glas limpede şi amar:

— Fii cu ochii în patru. Trebuie să ai mare grijă.

— Aşa voi face, spuse Ahile.

Nu păruse să-mi bage de seamă prezenţa, însă acum mă dibui şi strâmbă din nas de parcă ar fi simţit o duhoare. Îl privi din nou pe Ahile.

— Nu-i vrednic de tine, zise ea. N-a fost nicicând.

— Eu sunt de altă părere, îi răspunse Ahile.

O zise de parcă o tot repetase – poate aşa şi făcuse.

Scoase un sunet dispreţuitor şi se făcu nevăzută. Ahile se întoarse spre mine.

— Se teme.

— Ştiu, am spus. Mi-am dres glasul, ca pentru a desprinde nodul de groază care mi se strânsese în gâtlej.

— Cine-i cel mai vrednic dintre myrmidoni, oare? Fără să mă pui pe mine la socoteală.

Le-am înşirat în minte pe toate căpeteniile. M-am gândit la Automedon, care ajunsese mâna dreaptă a lui Ahile în bătălii. Însă nu l-aş fi socotit cel mai vrednic.

— Nu ştiu, am răspuns.

— Crezi că ar putea fi tata? întrebă el.

Peleu cel rămas în Ftia, care luptase alături de Heracles şi Perseu. La vremea sa intrase în legende pentru evlavia şi curajul său, chiar dacă nu mai era faimos acum.

— Poate, am recunoscut.

Am rămas o vreme tăcuţi.

— Cred că vom afla în curând, zise el apoi.

— Nu e vorba de tine, i-am zis. Măcar atâta lucru ştim.

În acea după-amiază am adus jertfa pe care o poruncise mama sa. Myrmidonii făcură focuri înalte, iar eu am ţinut vase pentru sânge, în vreme ce Ahile spinteca gâturi unul după altul. Am ars ciozvârtele grase laolaltă cu orz şi rodii şi am turnat pe tăciuni cel mai de preţ vin pe care-l aveam. *Apollo e mânios*, spusese ea. Unul dintre cei mai puternici zei ai noştri, un arcaş ce putea străpunge inima oricui cu săgeţi iuţi ca razele de soare. Nu eram eu pios din fire, însă în acea zi l-am slăvit pe Apollo cu o cu o evlavie ce-ar fi putut s-o întreacă pe a lui Peleu. Şi oricine-ar fi fost cel mai vrednic dintre myrmidoni, am înălţat şi pentru el o rugă la zei.

Briseis mă rugă s-o învăţ medicina şi-mi făgădui în schimb să-mi arate unde se găseau ierburi de mare trebuinţă, ţinând cont că proviziile lui Maháon se împuţinau tot mai mult. M-am învoit şi aşa am ajuns să petrecem împreună multe zile tihnite prin pădure, despărţind crengile ce atârnau la pământ şi scormonind pe sub buşteni putreziţi după ciuperci gingaşe şi moi ca urechiuşele unui prunc.

Uneori, mă atingea din întâmplare cu mâna şi mă privea zâmbitoare, înălţându-şi ochii, cu stropi de rouă atârnându-i de urechi şi din plete ca nişte perle. Îşi legase fusta lungă la genunchi ca să se mişte mai uşor, dezvelindu-i picioarele robuste şi lipsite de şovăială.

Într-una din zile ne opriserăm să mâncăm. Ne-am înfruptat cu pâinea şi brânza pe care le înveliserăm într-o cârpă, cu fâşii de carne uscată şi cu apa sorbită în căuşul palmelor din pârâu. Era primăvară şi ne înconjura belşugul rodnic al Anatoliei. Vreme de trei săptămâni, pământul purta veşminte de toate culorile, toţi mugurii plesneau, toate petalele se revoltau, deschizându-se. Apoi, odată ce glia îşi mistuia înflăcărarea, se aşternea la munca îndelungată a verii. Acel răstimp îmi plăcea cel mai mult din tot anul.

Ar fi trebuit să prevăd totul. Poate mă veţi socoti neghiob că nu am fost în stare. Îi povesteam ceva despre Chiron, cred, şi ea mă asculta, cu ochi întunecaţi ca pământul pe care şedeam. După ce am isprăvit, a rămas tăcută. Nimic neobişnuit, era adesea tăcută. Stăteam aproape, cu capetele aplecate unul spre celălalt, de parcă puneam ceva la cale. Aveam în nări mirosul fructelor pe care le mâncase, al uleiurilor pe care le storcea din petale de trandafir pentru celelalte fete, ce îi păta încă degetele. Tare dragă îmi era, m-am gândit. Chipul ei serios şi ochii isteţi. Mi-o închipuiam doar o copilă, cu pielea jupuită de la copacii în care se căţăra, cu mădularele plăpânde parcă zburând când fugea. Cât aş fi vrut s-o cunosc pe atunci, să fi fost cu mine în casa tatălui meu, să fi azvârlit pietricele împreună cu mama. Mai că mi-o aminteam acolo, plutind la marginea memoriei.

Buzele ei le atinseră pe ale mele. De uimire nici nu m-am mişcat. Gura îi era moale şi un pic şovăitoare. Ochii îi erau închişi cu gingăşie. Din obişnuinţă, gura mi se deschise singură. Trecură câteva clipe aşa, cu pământul sub noi, adierea vântului purtând miros de flori. Apoi se trase înapoi, cu ochii plecaţi, aşteptând judecata. Îmi zvâcnea pulsul în urechi, însă nu aşa cum se întâmpla cu Ahile. Aducea mai mult a uimire şi teamă să nu o fac să sufere. Mi-am pus mâna peste a ei.

Atunci a ştiut. A simţit din felul cum am luat-o de mână şi am privit-o în ochi.

— Îmi pare rău, îmi şopti.

Am clătinat din cap, dar nu mai ştiam ce să zic.

Umerii i se înălţară ca două aripi strânse.

— Ştiu că-l iubeşti, zise ea, şovăind înaintea fiecărui cuvânt. Ştiu. Dar m-am gândit că unii bărbaţi mai au şi neveste.

Chipul îi părea atât de mititel şi de trist, că nu m-a lăsat inima să nu-i zic.

— Briseis, dacă mi-aş fi dorit vreodată nevastă, pe tine te-aş fi ales.

— Dar nu-ţi doreşti nevastă.

— Nu, am răspuns cu toată blândeţea.

Încuviinţă şi-şi plecă iarăşi privirea. Îi auzeam răsuflarea înceată, tremurul slab din piept.

— Îmi pare rău, am zis.

— N-o să-ţi doreşti niciodată copii? mă întrebă.

Întrebarea mă luă pe nepregătite. Eu, unul, mă simţeam copil încă, cu toate că toţi cei de vârsta mea deveniseră părinţi nu o dată.

— Nu cred c-aş fi un părinte prea bun, am zis.

— Nu sunt de acord, zise ea.

— Nu ştiu. Tu crezi c-ai fi?

Eu o întrebasem în treacăt, dar păru s-o afecteze şi am văzut-o şovăind.

— Poate, îmi răspunse.

Apoi am înţeles, prea târziu, ce voise de fapt să mă-ntrebe. Am roşit, stingherit de nesăbuinţa mea. Şi plin de umilinţă. Am dat să spun ceva – să-i mulţumesc, poate.

Însă ea era deja în picioare, scuturându-şi poalele.

— Mergem?

Nu-mi mai rămânea decât să mă ridic şi s-o urmez.

Toată seara aceea m-am gândit: copilul pe care l-aş fi putut avea cu Briseis. Îmi închipuiam picioruşe împleticite, plete negre şi ochii mari ai mamei sale. Vedeam cum stăteam toţi trei la foc – eu, Briseis şi copilul, care se juca cu o bucată de lemn cioplită de mine. Însă scena părea pustie, se resimţea durerea unei absenţe. Unde era Ahile? Murise? Sau nici nu existase vreodată? Nu puteam să duc o asemenea viaţă. *Dar Briseis nici nu-mi ceruse aşa ceva.* Îmi oferise tot – pe ea, copilul şi pe Ahile.

M-am întors spre el.

— Te-ai gândit vreodată să devii tată? l-am întrebat.

Stătea cu ochii închişi, însă nu dormea.

— Sunt deja tată, îmi răspunse el.

Mă cutremura de câte ori îmi aminteam. Pruncul pe care-l avea cu Deidameia. Un băiat, îi dăduse Thetis de veste, îl chema Neoptolemos. *Războiul cel Nou.* I se mai zicea Pyrus, de la pletele ca focul. Mă simţeam tulburat când mă gândeam la el – bucăţică ruptă din Ahile, colindând prin lume. „Îţi seamănă?“, îl întrebasem odată pe Ahile. „N-am întrebat“, mi-a răspuns el, ridicând din umeri.

— Ai vrea să-l vezi?

— Mai bine îl creşte mama, îmi zise el, clătinând din cap. O să-i fie mai bine împreună cu ea.

Eu nu credeam asta, însă nu era potrivit să i-o zic atunci. Am aşteptat să mă întrebe dacă vreau un copil. Însă nu mă întrebă nimic, iar răsuflarea îi era tot mai profundă. Adormea mereu înaintea mea.

— Ahile?

— Mmm?

— Îţi place Briseis?

Se încruntă, cu ochii încă închişi.

— Dacă-mi place?

— Dacă ţi-e pe plac, am zis. Ştii tu.

Deschise ochii, mai treaz decât mă aşteptasem.

— Ce legătură are cu copiii?

— N-are legătură.

Însă era limpede că mințeam.

— Își dorește un copil?

— Poate, am răspuns.

— Cu mine? întrebă el.

— Nu, i-am zis.

— Bun, spuse el și pleoapele i se lăsară la loc.

Trecu ceva vreme și mi se părea că adormise. Însă apoi grăi:

— Cu tine. Cu tine-și dorește să aibă un copil.

Tăcerea i-a servit drept răspuns. Se ridică în capul oaselor și pătura îi căzu de pe piept.

— E însărcinată?

În glas i se simțea o crispare pe care nu i-o cunoșteam.

— Nu, am zis.

Scormoni în ochii mei după răspunsuri.

— Tu îți dorești? mă întrebă.

Vedeam pe chipul lui că se duce o luptă. Gelozia nu-i stătea deloc în fire. Îl durea, însă nu știa cum să vorbească despre asta. Deodată am simțit că am fost crud aducând vorba despre asta.

— Nu, am zis. Nu cred. Nu.

— Dacă ți-ai dori, ar fi în regulă.

Fiecare cuvânt era potrivit cu grijă – încerca să fie drept.

M-am gândit la copilul cu plete negre. M-am gândit la Ahile.

— Și-acum e-n regulă, am spus.

Ușurarea ce i se citea pe chip mă înduioșă.

O vreme lucrurile au fost cam ciudate. Briseis m-ar fi ocolit, însă eu treceam pe la ea după obicei și mergeam la plimbare ca întotdeauna. Sporovăiam despre ce se mai zvonea prin tabără și despre medicină. Ea nu vorbea de neveste și eu aveam grijă să nu aduc vorba de copiii. Îi citeam în ochi numai blândețe când mă privea și făceam tot ce puteam să-i răspund la fel.

Capitolul 25

Într-una din zile, în cel de-al nouălea an, o fată urcă pe podium. Avea o vânătaie pe obraz, ce se întindea ca vinul vărsat într-o parte a feţei. În păr îi fluturau panglici – însemne ceremoniale ce dădeau de ştire că slujeşte un zeu. Fiică de preot, am auzit pe cineva spunând. Am făcut schimb de priviri cu Ahile.

Era frumoasă, chiar şi aşa, înspăimântată: ochi mari, căprui pe un chip rotund, păr moale, castaniu ce i se revărsa peste urechi, un trup zvelt, fraged. Sub privirile noastre, ochii i se umplură de lacrimi, două lacuri întunecate revărsându-se peste maluri, în jos pe obraji, apoi picurând de pe bărbie la picioarele ei. Nu şi le şterse – avea mâinile legate la spate.

În timp ce lumea se aduna, fata îşi înălţă ochii, îndreptând o rugăciune mută spre văzduh. I-am dat un ghiont lui Ahile, iar el a încuviinţat, însă nici n-a apucat s-o ceară drept pradă, că Agamemnon a păşit în faţă. Şi-a pus o mână pe umărul ei plecat şi plăpând.

— Ea e Chryseis, spuse el. Şi e a mea.

Apoi o trase de pe podium, ducând-o cu brutalitate spre cortul lui. L-am văzut pe preotul Calhas încruntându-se, cu gura întredeschisă, de parcă voia să se împotrivească. Însă apoi închise gura şi Odysseu sfârşi împărţeala prăzii.

Nu trecu nici o lună, că veni tatăl fetei, mergând pe ţărm sprijinit într-un toiag de lemn bătut cu ţinte de aur şi înfăşurat cu ghirlande. Purta o barbă lungă, în stilul preoţilor anatolieni, şi pletele desfăcute, dar împodobite cu panglici precum toiagul său. Roba îi era încinsă cu roşu şi auriu, largă, încât flutura şi se umfla la poale. În urma lui, slujitori preoţeşti se opinteau, în tăcere, sub povara unor cufere uriaşe de lemn. Însă el nu-şi domolea paşii, luând seama la mersul lor căznit, ci o ţinea tot înainte necurmat.

Micul alai trecu de corturile lui Aias, Diomede şi Nestor – aflate cel mai aproape de piaţa publică – şi se sui pe podium. Până să aflăm eu şi Ahile ce se petrece şi s-o luăm la fugă într-acolo, croindu-ne loc printre oştenii mai domoli, bărbatul se înfipsese acolo, sprijinit în toiag. Când Agamemnon şi Menelau veniră la el pe podium, nu-i luă în seamă, ci rămase locului, înaintea comorilor sale şi a slujitorilor săi, cu piepturile înălţându-se şi coborând. Agamemnon se zburli când îi văzu îndrăzneala, dar îşi ţinu gura.

În sfârşit, când se strânseră destui soldaţi, aduşi din toate cotloanele taberei de zvonul care se răspândise în şoaptă, necunoscutul se întoarse să-i îmbrăţişeze cu privirea, trecându-şi ochi peste mulţime – şi peste regi, şi peste oamenii de rând. Apoi privirea îi poposi în sfârşit asupra gemenilor atreizi, care stăteau drept în faţa sa.

Grăi cu glasul răsunător şi solemn al celui care dă tonul rugăciunilor. Îşi spuse numele, Chryses, şi adăugă, ridicând toiagul că e mare preot al lui Apollo. Apoi arătă spre cufere, care stăteau acum deschise, dând la iveală aur, pietre scumpe şi bronz ce sclipeau în soare.

— Din ce spui nu se înţelege de ce-ai venit, mărite preot, zise Menelau cu glas egal, trădând o notă de încordare.

Troienii nu se urcau cu una, cu două pe podiumurile regilor ahei ca să ţină cuvântări.

— Am venit să-mi răscumpăr fiica, pe Chryseis, spuse el. Răpită mişeleşte de oştirea ahee din templul nostru. O copilă slăbuţă, tânără, cu panglici în păr.

Grecii prinseră să mormăie. Cei veniţi să răscumpere prizonieri îngenuncheau şi se milogeau, nu vorbeau ca regii ce rosteau sentinţe în săli de judecată. Însă el era un mare preot, neînvăţat să se ploconească decât în faţa zeului său, aşa că putea fi iertat. Dădea în dar aur din belşug, de două ori mai mult decât făcea fata şi nu se cuvenea niciodată să iei în batjocură bunăvoinţa preoţilor. Cuvântul *mişeleşte* fusese rostit tăios, ca o sabie trasă din teacă, însă nici nu se putea spune că nu se cădea să grăiască astfel. Până şi Odysseu şi Menelau încuviinţau din cap, iar Menelau trase aer în piept, părând gata să spună ceva.

Însă Agamemnon păşi în faţă, lat cât un urs, cu muşchii gâtului umflaţi de furie.

— Aşa se cerşeşte mila? Ai mare noroc că nu te ucid pe loc. Sunt comandantul acestei oştiri, se răsti el. Şi nu se cade să le vorbeşti oamenilor mei. Iată răspunsul meu: nu. Nu se primeşte nici o răscumpărare. Ea mi se cuvine mie şi n-am să renunţ la ea în veci. Nici pentru gunoaiele astea, nici pentru nimic ce-ai putea să-mi aduci. Îşi încleştă degetele la un fir de

păr de gâtul preotului. Acum piei din ochii mei şi să nu te mai prind niciodată în tabăra mea, *preotule*, altfel nici ghirlandele n-o să te scape.

Chryses îşi încleştase fălcile, nu ştiam dacă de frică sau ca să-şi înăbuşe un răspuns nepotrivit. Ochii îi ardeau de amărăciune. Dintr-odată, fără să mai spună nimic, se întoarse, coborî de pe podium şi o luă la pas pe ţărm. În spate se împleticeau slujitorii, cărând cuferele cu comori clinchetitoare.

Chiar şi după ce Agamemnon plecă şi oştenii începură să sporovăiască în gura mare, eu încă mă uitam după preotul dezonorat, care se făcea tot mai mic în zare. Cei care aveau corturile la marginea ţărmului au dat de ştire că preotul striga şi-şi scutura toiagul spre văzduh.

În noaptea aceea, furişată printre noi ca un şarpe, iute, tăcută şi abia întrevăzută, se porni ciuma.

Când ne-am trezit a doua zi, am văzut cum asinii se sprijineau de ţarcurile lor, abia suflând, cu spută galbenă la boturi şi ochii daţi peste cap. Apoi, până-n amiază, urmară câinii – schelălăind, muşcând aerul, cu limba scăldată într-o spumă roşiatică. Până să se sfârşească după-amiaza, toate animalele acestea erau moarte sau trăgeau să moară, tremurând prăbuşite pe jos în bălţi de vomă însângerată.

Eu, Maháon, dar şi Ahile le ardeam de cum picau, curăţând tabăra de leşurile lor scăldate în fiere şi oasele ce le zornăiau când le azvârleam în ruguri. Când ne-am întors la tabără în seara aceea, eu şi Ahile ne-am spălat bine cu apa sărată a mării şi apoi cu aceea dulce a pârâului din pădure. Nu ne-am atins de Simois sau de Scamander, râurile şerpuitoare troiene în care se spălau şi din care beau duşmanii noştri.

Mai târziu, în pat, am discutat pe şoptite, întrebându-ne ce se întâmplase, dar nu puteam să ne abţinem să ciulim urechea ca să auzim dacă ne hârâie pieptul sau dacă ni se adună sputa în gât. Însă nu auzeam decât glasurile noastre repetând leacurile învăţate de la Chiron, ca pe nişte rugăciuni murmurate.

A doua zi, veni rândul oamenilor. Zeci de oşteni loviţi de molimă nici nu se puteau ţine pe picioare, cu ochi bulbucaţi şi umezi, buze căscate din care le curgeau firişoare roşii pe bărbii. Maháon, Ahile, Podelarios, eu, până la urmă şi Briseis, dădeam fuga să luăm fiecare om pe dată ce cădea – secerat parcă de lovitura unei lănci sau săgeţi.

La marginea taberei înflorea un câmp de bolnavi. Zece, douăzeci, apoi cincizeci, tremurând, cerând apă, sfâşiindu-şi veşmintele ca să scape de focul ce spuneau că-i arde de vii.

Înspre ceasurile de seară, pielea începu să li se crape, găurindu-se ca o pătură roasă şi destrămându-se năclăită de puroi şi sânge închegat. Tremurul ce-i zguduise se potoli şi rămaseră fără suflare, scăldaţi în ultimul şuvoi de scârnă vărsat de propriile maţe, amestecat cu cheaguri de sânge.

Eu şi Ahile înălţam un rug după altul, punând pe foc tot lemnul pe care-l găseam. Până la urmă ne-am văzut siliţi să lăsăm baltă demnitatea ceremoniilor de dragul necesităţii, azvârlind în foc un întreg morman de leşuri, nu unul singur. Nici măcar n-am mai apucat să veghem cum se topesc şi se amestecă laolaltă carnea şi oasele.

În cele din urmă ni se alăturară o bună parte din regi – mai întâi Menelau, apoi Aias, care despica un copac întreg dintr-o lovitură, ca să hrănească foc după foc. În timp ce noi ne vedeam de treabă, Diomede merse în tabără să-i găsească pe aceia ce zăceau ascunşi în corturi, scuturaţi de friguri şi vărsându-şi maţele, dosiţi de prietenii care nu voiseră să-i trimită pe câmpia morţii. Agamemnon n-a ieşit din cortul său.

Zi după zi, fiecare oştire şi rege pierdură zeci de oşteni. Ciudăţenia era, după cum am băgat de seamă eu şi Ahile când închideam cu mâinile noastre ochi după ochi, că nici unul nu era rege. Doar nobili mărunţi şi tălpaşi. Nici femei nu erau – am băgat şi asta de seamă. Ne căutam din priviri, tot mai bănuitori, în vreme ce oştenii picau ţipând seceraţi, cu mâinile încleştate pe piept, unde-i lovise ciuma precum o săgeată în zbor.

Era a noua noapte de când începuse totul – leşurile, rugurile şi puroiul care ne împroşca feţele. Stăteam în cort gâfâind osteniţi, dezbrăcându-ne de tunici, pe care le-am lăsat deoparte, ca să le ardem. Nu mai puteam să ne ţinem în frâu bănuielile ce îşi aflaseră o mie de dovezi – nu era o molimă firească, nu era o boală întâmplătoare care se întindea în tabăra noastră. Era altceva, ceva ce căzuse din senin, ca o năpastă, aşa cum fuseseră înăbuşite vânturile la Aulis. Un zeu era nemulţumit.

Ne-am amintit de Chryses şi de indignarea sa dreaptă în faţa blasfemiei lui Agamemnon, care nu ţinuse seama de datinile războiului şi ale răscumpărării legiuite. Şi ne aminteam şi zeul căruia îi slujea el. Zeul luminii, al medicinei şi al molimelor.

Ahile se furişă afară din cort când luna era în înaltul cerului. Se întoarse după o vreme, mirosind a mare.

— Ce spune? l-am întrebat, ridicându-mă în capul oaselor.

— Spune că avem dreptate.

În a zecea zi de când izbucnise ciuma, urmaţi de myrmidoni, o luarăm pe ţărm, spre piaţa publică. Ahile urcă pe podium şi îşi duse mâinile pâlnie la gură, ca glasul său să răzbată mai bine. Strigând ca să acopere trosnetele rugurilor, bocetele femeilor şi gemetele muribunzilor, chemă toţi oamenii din tabără.

Încet-încet, cu teamă, oştenii veniră şontâcăind şi clipind din ochii orbiţi de soare. Arătau palizi şi încolţiţi, ferindu-se de săgeţile ciumei ce se afundau în piepturi ca pietrele în apă, răspândindu-şi putregaiul ca bulboanele pe apa unui iaz.

Ahile îi privea cum se apropiau, încins cu platoşa, cu sabia la şold şi pletele lucindu-i ca un şuvoi de apă curgând dintr-un vas lucitor de bronz. Nu doar comandantul avea dreptul să cheme oamenii la adunare, însă în cei zece ani de când eram la Troia, n-o mai făcuse nimeni altcineva.

Agamemnon îşi croi loc prin mulţime, înconjurat de mycenienii lui, ca să vină pe podium.

— Ce-i asta? ceru el socoteală.

Ahile îl salută cuviincios.

— Am chemat oamenii să le vorbim despre ciumă. Îmi îngădui să ţin o cuvântare?

Agamemnon stătea cu umerii încovoiaţi de furie şi ruşine – s-ar fi cuvenit să cheme lumea cu mult timp în urmă şi o ştia prea bine. Acum nu prea avea cum să-l mustre pe Ahile că o făcuse, mai ales de faţă cu toată oastea. Cei doi nici că puteau arăta mai deosebiţi: Ahile liniştit şi stăpânit, cu un aer netulburat, ce tăgăduia parcă existenţa rugurilor funerare şi a obrajilor supţi, şi Agamemnon cu chipul strâns ca mâna unui avar, aruncându-ne priviri ameninţătoare.

Ahile aşteptă să se strângă toată lumea, regi şi oşteni de rând laolaltă. Apoi făcu un pas în faţă, zâmbind.

— Domniile Voastre, spuse el, prea cinstiţi bărbaţi, ahei, cum putem să ducem război dacă ne răpune molima? A venit vremea – dacă nu e cumva prea târziu – să aflăm cu ce-am greşit de ne-am atras mânia unuia dintre zei.

Iute se auziră şoapte şi murmure, oştenii bănuiseră că zeii erau de vină. Oare nu toate – fie nenorociri, fie binecuvântări – ne erau trimise de ei? Era o uşurare să-l audă pe Ahile vorbind deschis despre lucrul acesta. Mama lui era zeiţă, ştia el ce ştia.

Agamemnon, cu dinţii rânjiţi, se trăsese prea aproape de Ahile, de parcă ar fi avut de gând să-l dea jos de pe podium. Ahile nu părea să bage de seamă.

— Avem în rândurile noastre un preot. Nu s-ar cuveni să-i îngăduim să vorbească?

Prin mulţime trecu un val de încuviinţări pline de speranţă. Auzeam un scrâşnet metalic – Agamemnon îşi ţinea propria încheietură într-o strânsoare năprasnică, strivindu-şi încet mănuşa de fier.

Ahile se întoarse spre rege:

— Nu m-ai sfătuit chiar tu să fac asta, Agamemnon?

Agammemnon se uită chiorâş la el. Nu se-ncredea în mărinimia altora – nu se-ncredea în nimic. Se uită lung o vreme la Ahile, aşteptându-se să i se întindă o capcană. Într-un târziu, spuse fără să arate vreun strop de recunoştinţă:

— Da, aşa am făcut. Apoi le făcu un semn aprig mycenienilor săi: Aduceţi-mi-l pe Calhas!

Îl luară mai mult pe sus pe preot, trăgându-l afară din mulţime. Arăta mai pocit ca oricând, cu barba care niciodată nu-i umplea complet faţa şi părul răvăşit, soios de la sudoarea acră. Avea obiceiul să-şi treacă iute limba peste buzele uscate înainte să vorbească.

— Mărite rege, prinţe Ahile, m-aţi luat pe nepregătite. Nu m-am gândit… începu el, mutându-şi ochii de un albastru nefiresc de la unul la altul. Adică nu m-am aşteptat să mi se ceară să ţin o cuvântare în faţa mulţimii.

Glasul i se unduia alunecos ca o nevăstuică furişându-se dintr-un cuibar.

— Grăieşte! îi porunci Agamemnon.

Calhas păru descumpănit; îşi tot lingea buzele.

Ahile îl încurajă cu glas limpede.

— Desigur, ai făcut jertfe, te-ai rugat?

— Da, fireşte. Însă… începu preotul cu glas tremurător, mă tem că vorbele mele ar putea mânia pe cineva de aici. Cineva puternic, ce nu uită jignirile cu una, cu două.

Ahile se aplecă, întinse mâna spre umărul murdar al preotului înspăimântat şi-l apucă uşurel.

— Calhas, murim ca muştele. Nu-i vremea să te laşi copleşit de asemenea temeri. Care dintre noi te-ar face să plăteşti pentru vorbele tale? Eu, unul, nu, chiar de-ai spune că eu sunt de vină. Ar face-o vreunul dintre voi? întrebă el, înălţându-şi privirea spre oştenii din faţa lui.

Cu toţii clătinară din cap.

— Vezi? Nici un om zdravăn la cap n-ar face vreun rău unui preot.

Lui Agamemnon i se încordase grumazul ca un mănunchi de parâme. Deodată mi-am dat seama cât de ciudat era să-l văd singur. Întotdeauna îi stăteau prin preajmă fratele lui, Odysseu sau Diomede. Însă aceştia aşteptau într-o parte, laolaltă cu ceilalţi prinţi.

Calhas îşi drese glasul.

— Semnele au arătat că Apollo este zeul mânios.

Apollo. Numele străbătu oastea ca o adiere de vânt printr-un lan de grâu.

Calhas se uită iute la Agamemnon, apoi iarăşi la Ahile. Înghiţi în sec.

— Este jignit, se pare, din câte arată semnele, de felul cum a fost primit slujitorul său credincios. Chryses.

Umerii lui Agamemnon erau ţepeni. Calhas continuă şovăitor:

— Pentru a-l îmbuna, copila Chryseis trebuie înapoiată tatălui ei fără a cere răscumpărare, iar măritul rege Agamemnon trebuie să înalţe rugi şi să facă jertfe.

Se opri, înghiţindu-şi ultima vorbă, de parcă nu mai avea aer.

Chipul lui Agamemnon se acoperise de pete de un roşu vineţiu, care-i trădau uluiala. Părea culmea îngâmfării şi a prostiei să nu fi ghicit că era vina lui, însă nu ghicise. Se lăsă o tăcere atât de adâncă, încât mi se părea că aud cum se freacă grăunţele de nisip la picioarele noastre.

— Îţi mulţumesc, Calhas, spuse Agamemnon cu un glas ce făcu ţăndări tăcerea. Mulţumesc că ne aduci mereu veşti bune. Ultima oară a fost fiica mea. Ucide-o, mi-ai zis, ai mâniat zeii. Iar acum cauţi să mă umileşti în faţa întregii oştiri. Se răsuci spre oşteni, cu chipul schimonosit de furie. Nu sunt eu comandantul vostru? Nu mă îngrijesc eu să aveţi parte de hrană, veşminte şi glorie? Nu sunt mycenienii mei grosul acestei oştiri? Fata este a mea, mi-a fost dată ca răsplată, n-am să renunţ la ea. Aţi uitat cine sunt?

Se întrerupse, poate aşteptându-se ca aceştia să strige *Nu! Nu!* – însă nimeni nu spuse nimic.

— Rege Agamemnon, zise Ahile făcând un pas în faţă. Avea un glas liniştit, aproape vesel. Nu cred să fi uitat cineva că tu eşti în fruntea acestei oştiri. Tu, în schimb, pari să nu-ţi mai aminteşti că şi noi suntem regi, prinţi, capi de familie. Îţi suntem tovarăşi, nu robi.

Câţiva încuviinţară – şi mai mulţi ar fi făcut-o.

— În vreme ce noi murim pe capete, tu te plângi că o să pierzi o fată pe care s-ar fi cuvenit s-o înapoiezi de mult. Nici nu pomeneşti de vieţile pe care le-ai curmat sau de ciuma pe care ai pricinuit-o.

Agamemnon scoase câteva sunete de neînţeles, roşu ca racul de furie. Ahile ridică mâna.

— Nu vreau câtuşi de puţin să te umilesc. Nu vreau decât să curm ciuma. Trimite fata tatălui ei şi gata.

Obrajii lui Agamemnon erau brăzdaţi de mânie.

— Te înţeleg, Ahile. Socoţi că dacă eşti fiu de nereidă ai dreptul să faci pe marele prinţ oriunde ai fi. Nu ţi-ai văzut niciodată lungul nasului.

Ahile dădu să răspundă.

— Ţine-ţi gura, îi porunci Agamemnon cu glas biciuitor. Dacă mai zici un singur cuvânt o să-ţi pară rău.

— Mie o să-mi pară rău? răspunse Ahile cu chipul împietrit. Vorbise încet, însă cu glas răsunător. Nu cred că-ţi poţi îngădui să-mi vorbeşti astfel, mărite rege.

— Mă ameninţi? urlă Agamemnon. L-aţi auzit cum mă ameninţă?

— Nu e o ameninţare. Ce s-ar face oastea ta fără mine?

Pe chipul lui Agamemnon se adunase toată răutatea. Mereu te-ai crezut mai grozav decât eşti, spuse el batjocoritor. Trebuia să te lăsăm unde te-am găsit, ascuns după fustele mamei tale, tu însuţi în fuste de muiere.

Oştenii se încruntară miraţi, şuşotind între ei.

Ahile îşi ţinea mâinile pe lângă corp, cu pumnii încleştaţi – de-abia se mai stăpânea.

— Toate astea le zici ca să ne abaţi atenţia de la ce ai făcut tu. Dacă n-aş fi dat adunarea, câtă vreme ţi-ai fi lăsat oamenii să piară? Poţi să-mi răspunzi?

Agamemnon deja se pornise să-i răcnească în faţă:

— Când toţi aceşti viteji au venit la Aulis, au îngenuncheat să-mi jure credinţă. Toţi în afară de tine. Cred că destul ţi-am îndurat îngâmfarea. A venit vremea, dacă nu e cumva prea târziu, îl maimuţări el pe Ahile, să-mi juri şi tu credinţă.

— N-am nevoie să-ţi dovedesc ţie ceva. N-am nimic de dovedit nimănui, grăi Ahile cu glas rece şi bărbia sumeţită a dispreţ. Am venit aici de bunăvoie, spre norocul tău. Nu eu se cuvine să îngenunchez.

Mersese prea departe. Am simţit mulţimea frământându-se în jur. Agamemnon se repezi să tragă folos din vorbele lui, aşa cum o pasăre se năpusteşte să înhaţe un peşte.

— Îl auziţi cum se făleşte? Apoi se întoarse spre Ahile. N-ai de gând să îngenunchezi?

Chipul lui Ahile părea cioplit în piatră.

— Nu.

— Atunci trădezi această oştire şi vei fi pedepsit. Prăzile de război îţi vor fi luate şi vor rămâne la mine până îmi vei da ascultare şi te vei pleca în faţa mea. Pentru început, fata aceea, cum o cheamă? Briseis. O să ispăşească pentru fata pe care m-ai silit s-o înapoiez.

Am simţit că mi se golesc plămânii de aer.

— E a mea, spuse Ahile. Fiecare cuvânt se prăvăli precum satârul unui măcelar. Toţi aheii mi-au dat-o. Nu poţi să mi-o iei. Dacă încerci numai, ia-ţi rămas-bun de la viaţă. Gândeşte-te bine, rege, să nu-ţi atragi vreo nenorocire.

Agamemnon dădu iute răspunsul. Niciodată nu putea să dea înapoi în faţa mulţimii. Niciodată.

— Nu mă tem de tine. A mea o să fie. Se întoarse spre mycenienii săi. Aduceţi fata.

În jur vedeam chipurile uluite ale regilor. Briseis era un trofeu de război, întruchiparea onoarei lui Ahile. Dacă i-o lua, Agamemnon refuza să-i recunoască lui Ahile întreaga măsură a valorii sale. Oştenii mormăiau între ei, speram să se împotrivească. Însă nimeni nu spuse nimic.

Cum stătea cu spatele, Agamemnon nu-l zări pe Ahile ducându-şi mâna la sabie. Mi s-a tăiat răsuflarea. Ştiam că era în stare de una ca asta: să-şi înfigă dintr-o lovitură tăişul în inima laşă a lui Agamemnon. Am văzut pe chipul lui că în el se dădea o luptă. Nici acum nu ştiu de ce s-a oprit – poate îşi dorea o pedeapsă mai grea pentru rege decât moartea.

— Agamemnon, spuse el.

Am tresărit auzindu-i asprimea din glas. Când regele se întoarse, Ahile îşi înfipse degetul în pieptul lui. Măritul rege nu-şi putu înfrâna un icnet mirat.

— De la aceste vorbe ale tale ţi se va trage moartea şi moartea oştenilor tăi. Nu voi mai lupta pentru tine. Fără mine, oştirea ta va fi biruită. Hector o să-ţi facă oasele praf şi pulbere însângerată, iar eu o să privesc doar şi o să râd. O să vii să cerşeşti mila şi n-o s-o primeşti. Toţi or să moară, Agamemnon, din pricina faptelor tale de azi.

Slobozi un scuipat mare şi umed între picioarele lui Agamemnon. Apoi ajunse lângă mine şi nu se opri, aşa că m-am întors ameţit şi m-am luat după el, auzindu-i pe myrmidoni în spatele meu – sute de oameni care-şi făceau loc prin mulţime, îndreptându-se ca un iureş spre corturi.

Paşii puternici îl purtară iute pe ţărm. Mânia îi era arzătoare, ca o vâlvătaie pornită sub piele. Avea muşchii atât de încordaţi, încât dacă îl atingeam mi-era teamă să nu plesnească precum corzile unui arc. Nu se opri când ajunserăm în tabără. Nu se întoarse să le vorbească oştenilor. Înşfăcă pânza ce acoperea intrarea în cortul nostru şi o smuci la o parte din calea lui.

Gura îi era schimonosită, hidoasă şi încordată ca niciodată. Avea o privire sălbatică.

— Îl omor, jură el. Îl omor.

Înşfăcă o lance şi o rupse în două, împroşcând cu aşchii. Bucăţile căzură pe podea.

— Era să-l omor pe loc, spuse. Aşa ar fi trebuit. Cum *îndrăzneşte*? Azvârli un urcior cât colo – se sparse de un scaun. Laşii! I-ai văzut cum şi-au muşcat buzele şi n-au îndrăznit să vorbească. Sper să le ia toate prăzile. Sper să-i mănânce pe toţi de vii.

Se auzi un glas şovăitor, venind de afară.

— Ahile?

— Intră, mârâi Ahile.

— Iartă-mă dacă te supăr, se poticni Automedon cu răsuflarea tăiată. Foinix mi-a cerut să rămân la adunare, ca să ascult ce se mai vorbeşte şi să-ţi spun ce s-a întâmplat.

— Şi? i-o tăie Ahile.

— Agamemnon a întrebat de ce e Hector încă în viaţă, vorbi Automedon cu o tresărire. A spus că n-au nevoie de tine. Că pesemne nu eşti… ce pretinzi că eşti.

Încă o coadă de lance se sfărâmă între degetele lui Ahile. Automedon înghiţi în sec.

— Vin îndată s-o ia pe Briseis.

Ahile stătea întors cu spatele la mine – nu-i vedeam chipul.

— Pleacă, îi porunci vizitiului.

Automedon se retrase şi rămaserăm singuri.

Veneau s-o ia pe Briseis. Stăteam cu mâinile încleştate. Mă simţeam puternic, neîndurător, de parcă picioarele mi se înfipseseră bine în pământ, până pe cealaltă faţă a lumii.

— Trebuie să facem ceva, i-am zis. Putem s-o ascundem undeva. În pădure sau…

— O să plătească el, chiar acum, răspunse Ahile. În glas îi răsuna un triumf sălbatic. N-are decât să vină după ea. Singur şi-a scris condamnarea.

— Cum adică?

— Trebuie să vorbesc cu mama.

Dădu să iasă din cort. L-am prins de braţ.

— Nu-i timp. Până te întorci, au şi luat-o. Trebuie să facem ceva chiar acum!

Se întoarse spre mine. Ochii îi arătau ciudat, cu pupilele uriaşe, negre, înghiţindu-i parcă tot chipul. Părea să privească undeva departe.

— Ce tot spui?

— Briseis, am zis, privindu-l lung.

Se holbă la mine. Nu-i puteam desluşi simţămintele din ochi.

— N-am ce face, răspunse el într-un târziu. Dacă asta e calea pe care şi-a ales-o Agamemnon, trebuie să îndure toate

urmările.

Mă simţeam de parcă mă prăvălisem în ocean cu bolovani atârnaţi de picioare.

— Doar nu-l laşi s-o ia.

Îşi întoarse faţa, ferindu-şi ochii de mine.

— El a ales. Eu i-am zis ce-o să păţească.

— Ştii ce-o să-i facă.

— El a ales, repetă el. Vrea să-mi răpească onoarea? Vrea să mă pedepsească? N-are decât.

În ochi îi strălucea o lumină lăuntrică.

— Nu vrei s-o ajuţi?

— Nu am ce să fac, spuse el hotărât.

M-am clătinat pe picioare, ameţit, ca şi cum aş fi fost beat. Nu eram în stare nici să vorbesc, nici să gândesc. Nu mă mai mâniasem niciodată pe el – nici nu ştiusem cum.

— E de-a noastră. Cum poţi să-l laşi s-o ia? Unde ţi-e onoarea? Cum poţi să-l laşi s-o necinstească?

Apoi am înţeles dintr-odată. M-a cuprins greaţa. Am luat-o spre uşă.

— Unde te duci? mă întrebă.

— Trebuie s-o previn, am spus cu glas răguşit şi sălbatic. Are dreptul să afle ce-ai ales pentru ea.

Stau în faţa cortului ei. E mic, acoperit de piei maronii, retras faţă de celelalte.

— Briseis, mă aud rostind.

— Intră! mă pofteşte cu glas cald şi bucuros.

Nici nu apucaserăm să stăm de vorbă de când izbucnise ciuma, în afara schimburilor de cuvinte strict necesare.

Stă pe un scaun, cu mojarul şi pistilul în poală. Miroase puternic a nucşoară. Îmi zâmbeşte.

Mă simt stors de jale. Cum să-i spun ce ştiu?

— Am…

Încerc să vorbesc, dar mă poticnesc. Îmi vede chipul şi zâmbetul îi piere. Pe dată se ridică şi vine lângă mine.

— Ce s-a întâmplat? Îşi lipeşte încheietura rece de fruntea mea. Ţi-e rău? Ahile e bine?

Mi se face greaţă de ruşine. Însă nu-i vreme acum să-mi plâng de milă. O să vină din clipă-n clipă.

— S-a întâmplat ceva, spun eu. Parcă mi s-a umflat limba-n gură, vorbele nu-mi ies cum trebuie. Ahile s-a dus azi să le vorbească oamenilor. Ciuma ne-a trimis-o Apollo.

— Aşa şi bănuiam, încuviinţează ea, punându-şi blând mâna peste a mea, mângâietoare.

Aproape că nu mai pot continua.

— Agamemnon nu a… s-a mâniat. S-a luat la ceartă cu Ahile. Agamemnon vrea să-l pedepsească.

— Să-l pedepsească? În ce fel?

Acum zăreşte ceva în ochii mei. Chipul îi înlemneşte, retrăgându-se în sine.

— Ce este?

— A trimis oameni. Să te ia.

Îi văd izbucnirea de teamă, cu toate că încearcă să şi-o ascundă. Degetele i se încordează pe mâna mea.

— Ce-o să se-ntâmple?

Simt că iau foc de ruşine, îmi pârjoleşte toţi nervii. E ca un coşmar – în orice clipă m-aştept să mă trezesc uşurat. Dar n-am din ce să mă trezesc. Totul e aievea. El n-o să sară-n ajutor.

— El…

Atâta pot să zic.

E de-ajuns. A înţeles. Se prinde de rochie cu mâna dreaptă zgâriată şi înroşită de truda ultimelor nouă zile. Mă silesc să bâigui vorbe mângâietoare, că o s-o luăm înapoi, că o să fie bine. Minciuni, numai minciuni. Amândoi ştim ce-o să păţească în cortul lui Agamemnon. Şi Ahile ştie şi tot o trimite.

În minte nu văd decât nenorocire – lumea se sfârşeşte. Vreau să se cutremure pământul, să curgă foc şi pară, să vină potopul. Numai acestea mi-ar putea cuprinde mânia şi jalea. Vreau să se prăbuşească lumea ca un blid cu ouă răsturnat, să se facă ţăndări la picioarele mele.

Afară răsună o goarnă. Îşi duce mâna la obraz, ştergându-şi lacrimile.

— Du-te, îmi şopteşte. Te rog.

Capitolul 26

În depărtare vin doi oameni spre noi, străbătând ţărmul cel lat, înveşmântaţi în purpura vie a taberei lui Agamemnon, cu însemnul crainicilor pe ea. Îi cunosc – Talthybios şi Eurybates, întâii soli ai lui Agamemnon, preţuiţi pentru că ştiu să păstreze o taină şi măritul rege îi ţine mereu aproape de urechea lui. Ura îmi pune un nod în gâtlej. Vreau să pice morţi.

Acum sunt aproape, trec de străjerii myrmidoni, ce-i privesc mânioşi şi-şi scutură ameninţători platoşele. Se opresc la zece paşi de noi – îndeajuns, cred ei, să scape cu viaţă de mânia lui Ahile, dacă aceasta se va dezlănţui. Mă las purtat de închipuiri crude: Ahile se repede la ei şi le frânge gâturile, lăsându-i fără vlagă ca nişte iepuri morţi în mâna vânătorului.

Bâiguie un salut, târşâindu-şi picioarele, cu ochii în pământ. Apoi:

— Am venit să luăm copila în grija noastră.

Ahile le răspunde – cu răceală şi amărăciune, însă sec, ţinându-şi bine-n frâu mânia. Vrea să le arate, ştiu, cât de binevoitor şi de îngăduitor e, dinţii mi se încleştează auzindu-i glasul potolit. Îi place să se închipuie astfel, tânărul nedreptăţit, acceptând cu stoicism să i se fure trofeul de luptă, îndurându-şi supliciul sub ochii întregii tabere. Mă aud strigat şi-i văd că se uită la mine. Eu trebuie s-o aduc pe Briseis. Mă aşteaptă. E cu mâinile goale – nu ia nimic cu ea.

— Îmi pare rău, şoptesc.

Nu spune că totul e bine – nu e. Se înclină spre mine, îmi vine în nări răsuflarea ei dulce şi caldă. Îşi lipeşte uşor buzele de ale mele. Apoi trece pe lângă mine şi dusă e.

Talhybios se pune la dreapta şi Eurybates la stânga ei. Îşi afundă – fără blândeţe – degetele în braţele ei. O împing în faţă, dornici să scape de noi. Nu are de ales, dacă nu se mişcă, o să se prăvălească pe jos. Îşi întoarce capul să ne privească şi-mi vine să mă frâng în două când îi văd speranţa nebunească

din ochi. Mă uit ţintă la Ahile, vreau să-şi înalţe privirea, să se răzgândească. Nu o face.

Au ieşit din tabără în pas iute. După o vreme, cu greu îi mai desluşesc printre siluetele întunecate ce mişună pe ţărm – mănâncă, se plimbă, bârfesc însufleţiţi între ei despre sfada celor doi regi. Mânia mă cuprinde ca un foc de pădure.

— Cum poţi să renunţi la ea? îl întreb printre dinţi.

Chipul îi e golit de expresie, străin, ca o limbă necunoscută, de nepătruns.

— Trebuie să vorbesc cu mama, spune el.

— Du-te atunci, mârâi.

Îl privesc cum se îndepărtează. Îmi simt pântecele prefăcut în cenuşă, mă dor palmele – mi-am înfipt unghiile în piele. *Nu-l cunosc pe omul acesta*, îmi spun. Nu l-am mai văzut. Îmi stârneşte o mânie fierbinte ca sângele. N-o să-l iert în veci. Îmi închipui cum dărâm cortul nostru, fac ţăndări lira, îmi înfig cuţitul în pântece şi-mi dau duhul într-o baltă de sânge. Vreau să-i văd chipul sfâşiat de durere şi de regrete. Vreau să fac pulbere masca de piatră care s-a aşternut peste chipul băiatului pe care-l cunoşteam. A dat-o pe mâna lui Agamemnon ştiind prea bine ce se va întâmpla.

Şi se aşteaptă să stau cu mâinile-n sân, să fiu neputincios şi prea plecat. N-am ce să-i ofer lui Agamemnon ca s-o ţină teafără. Nu am cu ce să-l momesc şi nu am cum să mă milogesc de el. Regele din Mycene a aşteptat prea mult triumful acesta. N-o să renunţe la ea. Ca un lup ce-şi păzeşte osul, îmi trece prin minte. Pe Pelion erau asemenea lupi ce atacau oamenii dacă erau prea flămânzi. „Dacă se ia vreunul după voi“, ne spusese Chiron, „trebuie să-i daţi ceva ce şi-ar dori mai mult decât carnea voastră“.

Agamemnon nu-şi doreşte decât un singur lucru mai mult decât pe Briseis. Îmi smulg pumnalul de la brâu. Nu mi-a plăcut niciodată sângele, însă acum nu mai am ce face.

Străjerii mă văd prea târziu şi sunt prea uimiţi ca să ridice armele. Unul are prezenţa de spirit să mă înşface, însă îmi înfig unghiile în braţul lui şi-mi dă drumul. Se uită la mine ca prostiţi, cu priviri buimace. Nu eram doar însoţitorul lui Ahile, micuţa lui jivină preferată? Dac-aş fi fost războinic, m-ar fi atacat, însă nu sunt. Până se gândesc ei să mă oprească, am intrat deja în cort.

Mai întâi o văd pe Briseis. Stă cu mâinile legate, ghemuită într-un colţ. Agamemnon stă cu spatele la intrare, îi spune ceva.

Se întoarce enervat de întrerupere. Însă când dă cu ochii de mine, chipul îi străluceşte triumfător. Am venit să mă

milogesc de el, asta crede. Am venit să-i implor mila, ca trimis al lui Ahile. Sau poate o să spumeg neputincios de furie, ca să-l înveselesc.

Ridic pumnalul şi Agamemnon face ochii mari. Îşi duce mâna la pumnalul lui şi dă să cheme straja. Nu apucă să zică nimic. Îmi trec tăişul pumnalului peste încheietura stângă. Spintecă pielea, dar nu destul de adânc. Tai iarăşi şi de astă dată nimeresc vena. Sângele ţâşneşte în cortul strâmt. O aud pe Briseis scoţând un ţipăt de groază. Chipul lui Agamemnon e plin de stropi de sânge.

— Jur că vestea pe care o aduc e adevărul, spun. Jur pe sângele meu.

Agamemnon e descumpănit. Sângele şi jurământul îi forţează mâna – întotdeauna a fost superstiţios.

— Bine, spune sec, încercând să rămână demn. Care e vestea?

Simt cum sângele mi se scurge din încheietură, însă nu încerc să-l opresc.

— Eşti în primejdie de moarte, îi spun.

— Mă ameninţi? mă întreabă el cu dispreţ. De-asta te-a trimis la mine?

— Nu. Nu m-a trimis deloc.

Îşi mijeşte ochii şi îl văd storcându-şi mintea să pună lucrurile cap la cap.

— Desigur că s-a învoit să vii la mine.

— Nu, spun eu.

Acum a ciulit urechile.

— Ştie ce-ai de gând cu fata, zic.

Cu coada ochiului o văd pe Briseis urmărind ce vorbim, însă nu îndrăznesc s-o privesc în faţă. Încheietura îmi zvâcneşte surd şi simt cum sângele cald îmi umple palma, apoi se revarsă. Arunc pumnalul şi-mi apăs degetul mare pe venă ca să încetinesc sângele ce-mi goleşte inima.

— Şi?

— Nu te întrebi de ce nu te-a împiedicat s-o iei? spun cu glas dispreţuitor. Putea să-ţi ucidă oamenii, toată oştirea. Nu crezi că ar fi fost în stare să-ţi ţină piept?

Agamemnon se înroşeşte la faţă. Însă nu-l las să deschidă gura.

— Te-a lăsat să i-o iei. Ştie că n-o să te poţi înfrâna să te împreunezi cu ea şi de-aici o să ţi se tragă nenorocirea. Ea îi aparţine lui, a câştigat-o slujindu-ţi cinstit. Ostaşii ţi se vor întoarce împotrivă dac-o batjocoreşti şi la fel şi zeii.

Vorbesc rar şi răspicat şi cuvintele se înfig ca nişte săgeţi în ţintă. Ce spun eu e adevărat, cu toate că mândria şi pofta l-au orbit. E în grija lui Agamemnon, însă rămâne trofeul lui

Ahile. Să o necinsteşti înseamnă să-l necinsteşti pe însuşi Ahile, cea mai cruntă jignire. Ahile l-ar putea ucide pentru asta – şi nici măcar Menelau nu i-ar putea găsi vină.

— Până şi pentru că ai luat-o mai că ţi-ai depăşit autoritatea. Oamenii ţi-au îngăduit asta pentru că el a fost prea mândru, însă mai mult de-atât nu-ţi vor îngădui.

Le suntem credincioşi regilor noştri, însă în limitele raţiunii. Dacă trofeul lui *Aristos Achaion* nu e respectat, nici ale noastre nu vor fi respectate. Un asemenea rege nu va fi lăsat să conducă multă vreme.

Agamemnon nu se gândise deloc la asta. Înţelegerea vine în valuri, potopindu-l.

— Sfetnicii mei n-au zis nimic despre asta, spune el disperat.

— Poate că nu ştiu ce ai de gând. Sau poate că abia aşa le faci jocul. Mă opresc, ca să-i dau vreme să se gândească. Cine va veni la putere dacă tu vei fi răsturnat?

Ştie prea bine răspunsul. Odysseu şi Diomede, în frunte cu Menelau. Începe să înţeleagă în sfârşit ce dar uriaş i-am adus. N-a ajuns atât de departe din prostie.

— Îl trădezi dacă mă previi.

E adevărat. Ahile îi întinsese lui Agamemnon o sabie cu care să se înjunghie singur, iar eu i-am dat peste braţ.

— Aşa e, spun cu glas răguşit şi amar.

— De ce? mă întreabă.

— Pentru că n-are dreptate, îi zic.

Îmi simt gâtlejul carne vie, de parcă mi-am turnat nisip şi sare în el.

Agamemnon chibzuieşte. Sunt cunoscut drept om cinstit şi bun la inimă. N-are de ce să se îndoiască de mine. Zâmbeşte.

— Foarte bine-ai făcut. Te-ai arătat credincios adevăratului tău stăpân. Se opreşte ca să savureze clipa, s-o pună bine, la păstrare. Ştie ce-ai făcut?

— Încă nu, îi spun.

— Aşa deci. Îşi închide ochii pe jumătate, închipuindu-şi scena. Triumful i se înalţă-n suflet. Ştie prea bine cum să işte suferinţă. Nimic nu l-ar putea răni mai rău pe Ahile decât asta: să-l trădeze duşmanului său de moarte chiar omul pe care-l îndrăgeşte cel mai mult.

— Dacă vine la mine şi-mi cere iertare în genunchi, jur s-o las liberă. Doar propria mândrie îl face de ruşine, nu eu. Spune-i asta.

Nu spun nimic. Mă ridic şi mă duc la Briseis. Tai sfoara ce o ţine prizonieră. Ochii îi sunt plini de lacrimi – ştie cât de scump m-a costat gestul meu.

— Mâna ta, îmi şopteşte.

Nu pot să-i răspund. În minte mi se învălmăşesc triumful şi deznădejdea. Nisipul din cort e roşu de la sângele meu.

— Poartă-te cum se cuvine cu ea, îi spun.

Mă întorc şi ies. Acum o să fie teafără, îmi zis. Agamemnon se înfruptă din festinul pe care i l-am pregătit. Îmi rup o fâşie din tunică ca să-mi leg încheietura. Mă simt ameţit, însă nu ştiu dacă de la sângele vărsat sau din pricina faptei mele. Străbat încet lungul drum, de-a lungul ţărmului.

Când mă întorc, stă în faţa cortului. Are tunica udă – a îngenunchiat în mare. Chipul îi e întunecat, de nedesluşit, însă pe la margini se ghiceşte oboseala, ca o pânză zdrenţuită – face casă bună cu oboseala mea.

— Unde-ai fost?

— În tabără. Încă nu mă simt pregătit să-i spun. Ce face mama ta?

— Bine. Sângerezi.

Bandajul e îmbibat cu sânge.

— Ştiu, îi zic.

— Hai să mă uit.

Îl urmez ascultător în cort. Îmi ia braţul şi-mi desface cârpa. Aduce apă ca să-mi spele rana şi o oblojeşte cu pulbere de codiţa-şoricelului şi miere.

— Cuţit? mă întreabă.

Ştim că se apropie furtuna şi tragem cât putem de timp. Leagă rana cu bandaje curate. Îmi aduce vin îndoit cu apă şi mâncare. Îmi dau seama din felul cum mă priveşte că arăt bolnav şi palid.

— Nu-mi spui cine te-a rănit?

Îmi închipui că-i răspund: *Tu*. Însă ar fi doar o copilărie.

— M-am rănit cu mâna mea.

— De ce?

— Ca să fac un jurământ.

Nu mai aveam ce să aştept. Îl privesc drept în faţă.

— M-am dus la Agamemnon. I-am spus ce plănuiai să faci.

— Ce plănuiam? mă întreabă el cu glas şters, aproape nepăsător.

— Să-i îngădui s-o necinstească pe Briseis ca să te răzbuni pe el.

Să mă aud spunând aşa ceva mă cutremură mai tare decât credeam.

Se ridică şi se întoarce puţin, ca să nu-i văd chipul. Îi citesc simţămintele după cât de ţepeni îşi ţine umerii, după gâtul încordat.

— Aşadar l-ai prevenit.

— Da.

— Ştii că dac-ar fi făcut-o, aş fi avut dreptul să-l omor, spune el cu acelaşi glas golit de expresie. Sau să-l surghiunesc. Să-l silesc să renunţe la tron. Oamenii mi s-ar fi închinat ca unui rege.

— Ştiu, spun.

Urmează o tăcere primejdioasă. Tot aştept să se dezlănţuie asupra mea. Să urle, să mă lovească. În sfârşit se întoarce să mă privească în faţă.

— Ea e nevătămată şi eu mi-am pierdut onoarea. Eşti mulţumit de târgul pe care l-ai făcut?

— Dacă-ţi trădezi prietenii, nu-ţi mai poţi păstra onoarea.

— Ciudat să te aud vorbind tocmai pe tine de trădare.

În vorbele sale e mai multă durere decât pot suporta. Mă silesc să mă gândesc la Briseis.

— Nu aveam de ales.

— Ai ales-o pe ea, îmi spuse. Împotriva mea.

— Împotriva mândriei tale.

Folosesc cuvântul *hybris*. Aşa numim noi trufia strigătoare la cer, cruzimea şi mânia nestăpânită, la fel de hâdă cum sunt zeii.

Îşi încleştează pumnii. Poate acum se va năpusti în sfârşit asupra mea.

— Viaţa mea nu e nimic altceva decât renumele pe care îl am, îmi spune, suflând greu. E tot ce am. Şi nu mai am mult de trăit. Nu pot nădăjdui să dăinui decât în amintire. Înghite cu noduri. Ştii prea bine. L-ai lăsa pe Agamemnon să-mi distrugă renumele? L-ai ajuta să-mi răpească fala?

— Nu, răspund eu. Însă vreau ca amintirea să fie demnă de omul viu. Vreau să fii tu însuţi, nu un tiran faimos pentru cruzimea lui. Îl poţi face pe Agamemnon să plătească şi altfel. O să reuşim noi. Jur să te ajut. Însă nu aşa. Nu merită să faci de dragul gloriei ce-ai făcut azi.

Se întoarce iarăşi cu spatele şi rămâne tăcut. Mă uit la spatele său amuţit. Îmi întipăresc în minte fiecare încreţitură a tunicii, fiecare fir de sare uscată lipit de pielea lui.

Când vorbeşte în sfârşit, glasul îi sună ostenit şi învins. Nici el nu ştie cum să se mânie pe mine. Suntem ca două bucăţi de lemn ude, care nu iau foc.

— Ţi-a reuşit atunci? O să rămână teafără? Pesemne că da. Altfel nu te-ai fi întors.

— Da, o să fie teafără.

Răsuflă obosit.

— Eşti mai vrednic decât mine.

Un început de speranţă. Ne-am rănit unul pe celălalt, dar nu de moarte. Briseis o să rămână nevătămată, Ahile o să-şi

aducă aminte cine e de fapt, iar mâna mea o să se vindece. Timpul o să se scurgă mai departe, clipă după clipă.

— Nu, îi spun. Mă ridic şi mă duc la el. Îmi pun mâna pe pielea lui caldă. Nu-i adevărat. Azi ţi-ai ieşit din fire. Iar acum te-ai întors.

Umerii i se înalţă şi coboară când răsuflă îndelung.

— Nu spune asta până nu auzi ce-am mai făcut azi.

Capitolul 27

Pe covoarele din cortul nostru sunt trei pietricele, pe care probabil că le-am luat pe picioare, dacă nu cumva s-au strecurat singure. Le iau de jos. Să am ce ţine în mână.

Oboseala începe să-i treacă în vreme ce vorbeşte:

— Nu voi mai lupta pentru el. Mereu încearcă să-mi răpească gloria ce mi se cuvine. Să mă pună în umbră şi să surpe încrederea oamenilor în mine. Nu îndură să vadă pe altul mai slăvit decât el. O să se înveţe minte. O să-i arăt cât preţuieşte oastea lui fără *Aristos Achaion*.

Nu spun nimic. Văd cum îl năpădeşte mânia. E ca şi cum aş privi o furtună ce se apropie, ştiind că n-am unde să mă adăpostesc de ea.

— Aheii vor fi biruiţi dacă nu mă au pe mine să-i apăr. Va fi silit să se milogească, altfel o să moară.

Îmi amintesc cum arăta când s-a dus să-şi vadă mama. Dezlănţuit, înfierbântat, tare ca granitul. Mi-l închipui cum se lasă în genunchi în faţa ei, cum plânge de furie, izbind cu pumnii în stâncile colţoase de pe ţărm. L-au jignit, îi spune. L-au făcut de ruşine. I-au terfelit renumele nemuritor.

Ea îl ascultă, cu degetele cuprinzându-i absente gâtul lung şi alb, zvelt ca de focă, şi încuviinţează. Îi vine o idee, o idee zeiască, plină de mânie răzbunătoare. I-o spune şi Ahile se potoleşte din plâns.

— Aşa o să facă? întreabă Ahile, mirat.

E vorba de Zeus, regele zeilor, cu fruntea încununată de nori, ţinând în mână însuşi trăsnetul.

— Aşa o să facă, încuviinţează Thetis. Îmi e dator.

Zeus, cel care ţine totul în balanţă, o să-şi lase talgerele de izbelişte. Îi va face pe ahei să piardă bătălii în şir, până vor ajunge striviţi pe malul mării, împleticindu-se în ancore şi parâme, frângându-şi spinările printre catarge şi trincheţi. Atunci o să vadă ei cui trebuie să-i cerşească îndurare.

Thetis se apleacă şi-şi sărută fiul – o stea-de-mare roşu aprins pe pomete. Apoi se întoarce şi se face nevăzută, pierzându-se în apă ca un bolovan scufundat.

Las pietricelele să-mi cadă printre degete pe pământ – unde nimeresc din întâmplare sau se aranjează anume, un semn sau doar hazardul. Dacă ar fi aici Chiron ar putea să citească semnele, să ne ghicească destinele. Însă nu e aici.

— Şi dacă n-o să vină să cerşească îndurare? îl întreb.

— Atunci o să moară. O să moară toţi. N-am să lupt până nu vine.

Îşi saltă bărbia, pregătindu-se să-mi întâmpine mustrările.

Sunt ostenit în ultimul hal. Mă doare tăietura de la încheietură şi-mi simt pielea scăldată într-o sudoare bolnăvicioasă. Nu spun nimic.

— M-ai auzit?

— Te-am auzit, îi răspund. Aheii vor muri.

Chiron ne-a zis odată că popoarele sunt cea mai prostească dintre născocirile omeneşti.

— Nici un om nu valorează mai mult decât altul, de oriunde-ar fi el.

— Dar dacă ţi-e prieten? l-a întrebat Ahile, cu picioarele sprijinite de cuarţul trandafiriu al pereţilor din peşteră. Sau frate? Se cuvine să te porţi cu el la fel cum te-ai purta cu orice străin?

— Ai pus o întrebare pe seama căreia şi filozofii se ciondănesc, a răspuns Chiron. Pentru tine, el e mai însemnat, poate. Însă şi străinul e prietenul şi fratele cuiva. Care viaţă e mai însemnată, aşadar?

Atunci am rămas tăcuţi. Aveam paisprezece ani, erau lucruri prea grele pentru noi. Şi acum, la douăzeci şi şapte de ani, tot prea grele ni se par.

El e jumătate din sufletul meu, cum spun poeţii. Curând va fi mort şi n-o să mai rămână decât gloria lui. N-are alt vlăstar decât gloria, e însuşi sinele său preaiubit. Se cuvine să-l mustru pentru asta? Pe Briseis am salvat-o. Nu pot să-i salvez pe toţi.

Acum ştiu ce i-aş răspunde lui Chiron. I-aş spune: nu există răspuns. Pe oricine ai alege, oricum te vei înşela.

Mai târziu, pe seară, mă întorc în tabăra lui Agamemnon. Din mers, simt priviri aţintite asupra mea, curioase şi compătimitoare. Se uită înapoia mea, să vadă dacă Ahile mă urmează. Dar nu vine după mine.

Când i-am zis unde mă duc, parcă l-a învăluit iarăşi o umbră.

— Spune-i lui Briseis că-mi pare rău, mi-a zis cu privirea plecată.

Nu i-am răspuns. Îi pare rău pentru că acum a găsit o cale mai bună de a se răzbuna? Una care să-l lovească nu doar pe Agamemnon, ci toată oastea lui nerecunoscătoare? Nu mă las în voia acestui gând. Îi pare rău. E de-ajuns.

— Intră, îmi spune ea cu un glas ciudat.

E înveşmântată într-o rochie cu fir de aur şi la gât îi atârnă un colier cu lapislazuli. Pe braţe are brăţări de argint gravat. Când se ridică, zornăie de parcă ar purta platoşă.

E stingherită, bag de seamă. Însă nu apucăm să schimbăm vreo vorbă, căci însuşi Agamemnon se arată prin deschizătura strâmtă din spatele meu.

— Vezi ce grijă am de ea? îmi zice. Toată tabăra va vedea cât de mult îl preţuiesc pe Ahile. Nu trebuie decât să-şi ceară iertare şi-l voi acoperi de onorurile ce i se cuvin. Mare păcat că un bărbat atât de tânăr se ţine atât de mândru.

Îngâmfarea ce i se citeşte pe chip mă înfurie. Însă la ce mă puteam aştepta? Eu eram de vină. *Ea e nevătămată şi el şi-a pierdut onoarea.*

— E un lucru de toată lauda, prea puternice rege, îi spun.

— Zi-i lui Ahile, urmează Agamemnon. Zi-i ce frumos mă port cu ea. Poţi să vii oricând s-o vezi.

Îmi zâmbeşte hâd, apoi se ridică, fără să ne scape din ochi. Nici nu-i trece prin cap să plece.

Mă întorc spre Briseis. Am învăţat o boabă din limba ei şi acum îi vorbesc astfel.

— Eşti cu adevărat bine?

— Da, îmi răspunde ea în graiul cântat din Anatolia. Cât mai durează?

— Nu ştiu, îi zic.

Chiar nu ştiu. De câtă căldură are nevoie fierul ca să se-nmoaie suficient cât să se încovoaie ? Mă înclin şi o sărut uşor pe obraz.

— Voi trece iar curând, spun în greacă.

Briseis încuviinţează din cap. Agamemnon nu mă scapă din ochi în timp ce mă îndepărtez.

— Ce ţi-a zis? îl aud că o întreabă.

— S-a minunat ce rochie frumoasă port, o aud că răspunde.

A doua zi dimineaţă, toţi ceilalţi regi mărşăluiesc cu oştile lor să se lupte cu troienii; oştirea din Ftia nu-i urmează. Eu şi Ahile nu ne grăbim deloc să terminăm de mâncat. De ce să ne grăbim? N-avem nimic de făcut. Putem să înotăm, dacă aşa

avem chef, să jucăm zaruri sau să ne-ntrecem toată ziua. N-am mai avut atâta timp să huzurim de când eram pe Pelion.

Însă nu pare deloc un huzur. E ca şi cum ne-am ţine respiraţia ca şi cum am fi nişte vulturi pe punctul de-a se năpusti. Umerii mi se încovoiază şi nu pot să nu colind cu ochii ţărmul pustiu. Aşteptăm să vedem ce au de gând zeii.

N-avem mult de aşteptat.

Capitolul 28

În seara aceea, pe ţărm vine bătrânul Foinix şchiopătând, ca să ne dea de veste că va avea loc o înfruntare. Când oştile s-au înşiruit dimineaţa, Paris a ieşit fălos în fruntea oastei troiene, cu platoşa de aur scânteindu-i. El i-a poftit să aleagă un războinic cu care să se bată în luptă dreaptă – învingătorul o câştigă pe Elena. Aheii încuviinţară într-un glas. Care din ei nu voia să plece chiar în acea zi? S-o câştige sau s-o piardă pe Elena într-o singură luptă şi să se sfârşească odată. Iar Paris părea o ţintă uşoară, lucind de-ţi lua ochii şi plăpând cum era, cu şolduri înguste ca o fecioară. Însă Menelau însuşi, ne povesti Foinix, veni în faţă şi strigă din rărunchi că vrea să se bucure de acest prilej, ca să-şi spele onoarea şi să-şi câştige înapoi nevasta dintr-o lovitură.

Întâi se bat în lănci, apoi trec iute la săbii. Paris e mai iute decât se aşteptase Menelau, nu e un luptător prea iscusit, dar se mişcă iute ca gândul. Însă până la urmă prinţul troian face o mişcare greşită şi Menelau îl apucă de creasta din păr de cal a coifului şi-l trânteşte la pământ. Paris dă neputincios din picioare, bâjbâind cu degetele să-şi dezlege cureluşa ce-l sugrumă. Apoi dintr-odată Menelau rămâne cu coiful în mână şi Paris nu-i nicăieri. Acolo unde zăcea răşchirat prinţul troian nu se vede decât tina. Oştirile se zgâiesc murmurând: Unde-o fi? Şi Menelau se zgâieşte la locul cel gol, fără să vadă săgeata slobozită de un arc din coarne de capră de munte, care zboară spre el de la marginea oştirii troiene. Străpunge platoşa de piele şi i se afundă în pântece.

Sângele îi curge în jos pe picioare şi se adună pe pământ. Rana e puţin adâncă, însă aheii încă nu-şi dau seama. Răcnesc şi se reped la oştirea troiană, mâniaţi de această trădare. Începe o încăierare pe viaţă şi pe moarte.

— Dar ce s-a întâmplat cu Paris? întreb.

— Nu ştiu, răspunde Foinix, clătinând din cap.

Cele două oştiri se luptară până după-amiază târziu, când răsună iarăşi goarna. Hector voia încă un armistiţiu, o nouă întrecere, ca să spele ruşinea fugii lui Paris şi a săgeţii slobozite. Se puse pe sine în locul fratelui său, pentru a se lupta cu oricine îndrăznea. Menelau, spunea Foinix, ar fi venit iarăşi în faţă, însă Agamemnon nu i-a îngăduit. Nu voia să-şi piardă fratele în luptă cu cel mai puternic troian.

Aheii traseră la sorţi cine va lupta cu Hector. Mi-am închipuit cât de încordaţi erau, liniştea ce se lăsă înainte să se scuture coiful şi să sară din el beţişorul. Odysseu se apleacă să-l ridice din praf. *Aias.* Toţi răsuflă uşuraţi – doar el are vreo şansă să-l învingă pe prinţul troian. Dintre cei aflaţi pe câmpul de bătălie, adică.

Astfel că Aias şi Hector încep să se lupte, azvârl cu bolovani unul în celălalt, cu lănci ce fac ţăndări scuturile, până când se lasă noaptea şi crainicii opresc lupta. E ciudat de civilizat – cele două oşti se despart paşnic, Hector dă mâna cu Aias, ca doi egali ce se află. Oştenii şoptesc între ei: Nu s-ar fi sfârşit astfel, dacă ar fi fost Ahile acolo.

Terminându-şi povestea, Foinix se ridică în picioare ostenit şi o ia şchiopătând înapoi spre cortul său, sprijinit de Automedon. Ahile se întoarce spre mine. Suflă iute, vârfurile urechilor îi sunt trandafirii de emoţie. Mă ia de mână şi-mi turuie însufleţit despre faptele însemnate ale zilei, cum toată lumea i-a rostit numele şi i-a simţit lipsa cu atâta tărie, ca un ciclop uriaş înaintând cu paşi grei printre oşteni. S-a înflăcărat auzind toate acestea, cum se întinde focul în iască. Visează pentru prima oară cum ar fi să ucidă – lovitura ce i-ar aduce victoria, lancea sa de neoprit înfigându-se în inima lui Hector. Mă furnică pielea când îl aud.

— Nu vezi? îmi spune. Ăsta e începutul.

Nu-mi pot alunga simţământul că undeva în străfunduri se rupe ceva.

A doua zi în zori răsună o goarnă. Ne sculăm, suim în vârful colinei şi vedem o oaste de călăreţi venind spre Troia de la răsărit. Caii le sunt uriaşi, se mişcă din cale-afară de iute, trăgând după sine care de luptă uşoare. În frunte-i o huidumă de om, îl întrece până şi pe Aias la stat. Are plete negre, date cu ulei, cum au spartanii, fluturându-i pe spate. Poartă un stindard în formă de cap de cal.

Foinix a venit lângă noi.

— Lycienii, spune el.

Sunt din Anatolia, aliaţi vechi ai Troiei. Tare ne mai miraserăm că încă nu s-au alăturat războiului. Însă acum, de parcă însuşi Zeus îi chemase, au sosit.

— Cine-i acela? întreabă Ahile, arătând spre căpetenia mătăhăloasă.

— Sarpedon. Fiu al lui Zeus.

Soarele îi luceşte pe umerii asudaţi după lunga călătorie – are pielea de un auriu închis.

Porţile se deschid şi troienii năvălesc afară, să-şi întâmpine aliaţii. Hector dă mâna cu Sarpedon şi-şi conduc oştile pe câmp. Armele lycienilor sunt tare ciudate: lănci cu dinţi ca de fierăstrău şi un soi de cârlige uriaşe, care sfâşie carnea. Toată ziua le auzim strigătele de luptă şi copitele tropotitoare ale cavaleriei. În cortul lui Maháon sosesc fără încetare răniţi.

Foinix merge la adunarea de seară, fiind singurul din tabăra noastră care nu căzuse în dizgraţie. Când se întoarce, îl priveşte ţintă pe Ahile.

— Idomeneu e rănit, lycienii au străpuns flancul stâng. Sarpedon şi Hector o să ne strivească.

Ahile nici nu bagă de seamă nemulţumirea lui Foinix. Se întoarce triumfător spre mine.

— Ai auzit?

— Am auzit, spun.

Trece o zi, trece alta. Ne năpădesc zvonurile ca muştele: cum oastea troiană înaintează tot mai mult, dârză şi de neoprit în lipsa lui Ahile. Se ţin adunări gălăgioase, în care regii noştri discută tot felul de strategii disperate – atacuri de noapte, iscoade, ambuscade. Apoi iarăşi vine vorba de Hector, care face prăpăd pe câmpul de luptă, ca un foc de pădure, şi în fiecare zi mor tot mai mulţi oşteni. În cele din urmă, oşteni fugind înspăimântaţi ne dau de veste că oştile au trebuit să se retragă şi mulţi regi sunt răniţi.

Ahile întoarce zvonurile pe toate părţile.

— Nu mai e mult, spune el.

Rugurile funerare ard toată noaptea, mânjind lumina lunii cu fumul lor unsuros. Încerc să nu mă gândesc că toţi sunt oameni pe care-i cunosc. Pe care i-am cunoscut.

Când sosesc ei, Ahile cântă la liră. Sunt trei – Foinix în frunte, apoi Odysseu şi Aias.

Eu stau lângă Ahile când ajung în dreptul nostru – Automedon stă ceva mai încolo, tăind carne pentru cină. Ahile cântă cu capul ridicat, glasul îi e limpede şi melodios. Îmi îndrept spatele şi-mi iau mâna de pe piciorul lui, unde o ţinusem.

Cei trei vin lângă noi şi se opresc de cealaltă parte a focului, aşteptând ca Ahile să termine de cântat. Atunci Ahile pune jos lira şi se ridică.

— Bine-aţi venit. Nădăjduiesc că rămâneţi la cină?

Le strânge călduros mâinile, zâmbindu-le, deşi ei sunt cam ţepeni.

Ştiu de ce-au venit.

— Trebuie să mă ocup de masă, mormăi eu.

Simt privirea lui Odysseu, urmărindu-mă în vreme ce mă îndepărtez.

Hălcile de miel picură şi sfârâie pe grătar, deasupra cărbunilor. Îi urmăresc prin norii de fum, cum stau la foc de parc-ar fi prieteni. Nu aud ce vorbesc, însă Ahile tot mai zâmbeşte, netulburat de aerul lor sumbru, de parcă nu l-ar fi băgat de seamă. Apoi mă cheamă şi nu am cum să trag de timp. Aduc ascultător farfuriile şi mă aşez lângă el.

Ahile sporovăieşte despre bătălii şi coifuri. În vreme ce vorbeşte, îi serveşte la masă, o gazdă grijulie, le umple fiecăruia încă o dată farfuria şi lui Aias de trei ori. Ei mănâncă şi-l lasă să turuie. Când termină, se şterg la gură şi pun farfuria într-o parte. Toţi par să ştie că a venit timpul. Fireşte că Odysseu începe să vorbească.

Începe să înşire una şi alta, vorbe pe care ni le aruncă într-o doară, pe rând. Un întreg pomelnic. Doisprezece cai iuţi, şapte trepiede de bronz, şapte fete frumoase, zece bucăţi de aur, douăzeci de cazane şi multe altele – blide, pocale, platoşe şi, cel mai de preţ lucru pe care ni-l oferă: întoarcerea lui Briseis. Ahile zâmbeşte şi-şi întinde mâinile, cu o ridicare nevinovată din umeri, pe care i-o ştiu din Scyros, de la Aulis şi acum de la Troia.

Urmează un alt pomelnic, aproape cât primul de lung: un şir de ahei morţi care nu se mai sfârşeşte. Ahile îşi încleştează falca, în vreme ce Odysseu tot scoate tăbliţe înţesate de semne. Aias îşi priveşte mâinile julite de aşchiile lăncilor şi ale scuturilor.

Apoi Odysseu ne dă de ştire un lucru pe care nu-l ştiam: că troienii au ajuns la mai puţin de o mie de paşi de zidul nostru, făcându-şi tabără pe şesul proaspăt cucerit, pe care nu am fost în stare să-l recâştigăm până la lăsarea serii. Am vrea dovezi că e adevărat? Pesemne că focurile lor de veghe se văd de pe colina de lângă tabăra noastră. Vor trece la atac în zori.

Se lasă o tăcere lungă, apoi Ahile grăieşte.

— Nu, spune el, nevrând să ştie de comori şi de vinovăţie.

Onoarea lui nu-i aşa un fleac, încât să se spele cu o singură solie de noapte, la foc de tabără. I-a fost răpită în faţa întregii oştiri, toţi fuseseră de faţă, până la ultimul oştean.

Regele Ithacăi scurmă în foc.

— Nu i s-a făcut nici un rău, să ştii. Lui Briseis. Numai zeii ştiu cum de a izbutit Agamemnon să se înfrâneze, însă e bine îngrijită şi teafără. Te aşteaptă – ca şi onoarea ta – să o iei înapoi.

— Vorbeşti de parcă eu mi-am lăsat baltă onoarea, spune Ahile înţepător ca vinul nou. Aşa vrei tu să mă prinzi în plasă? Eşti oare păianjenul lui Agamemnon şi prinzi muşte cu povestea asta?

— Foarte poetic, spune Odysseu. Însă ziua de mâine n-o să fie ca-n cântecele aezilor. Mâine troienii vor dărâma zidul şi vor da foc corăbiilor. O să stai cu mâinile-n sân?

— Agamemnon hotărăşte asta. Dacă are de gând să îndrepte nedreptatea pe care mi-a făcut-o, o să-i alung pe troieni până-n Persia, dacă vrei.

— Spune-mi, întreabă Odysseu, cum de Hector e încă în viaţă? Ridică mâna. Nu-ţi cer să-mi răspunzi, reped doar ce-ar vrea să ştie oamenii. În zece ani de zile ai fi putut să-l omori de o mie de ori. Şi totuşi n-ai făcut-o. Nu poţi să nu te miri.

Din tonul lui ne dă de înţeles că el, unul, nu se miră. Că ştie de oracol. Mă bucur că nu-i cu noi decât Aias, care n-o să priceapă nimic.

— Ai mai stors zece ani de viaţă, mă bucur pentru tine. Însă noi, restul… Se strâmbă. Noi, restul, suntem siliţi să aşteptăm după tine. Ne ţii pe loc, Ahile. Ai avut de ales şi ai ales. Acum trebuie să trăieşti cu alegerea ta.

Ne uităm lung la el. Însă n-a terminat.

— Te-ai priceput de minune să-i pui sorţii beţe-n roate. Însă n-o să poţi face asta la nesfârşit. Zeii n-o să-ţi îngăduie. Se opreşte o clipă, ca să-i cuprindem fiecare vorbă. Soarta se va depăna mai departe, fie că vrei, fie că nu vrei. Ţi-o spun prieteneşte, mai bine o întâmpini aşa cum hotărăşti tu, ca să-i stăpâneşti tu ritmul, nu zeii.

— Chiar asta fac acum.

— Prea bine, spune Odysseu. Am zis tot ce-aveam de zis.

— Atunci e timpul să plecaţi, îi răspunde Ahile ridicându-se.

— Încă nu, grăieşte Foinix. Şi eu am ceva de spus.

Încet, prins între mândria lui şi respectul pe care i-l poartă bătrânului, Ahile se aşază. Foinix începe să vorbească.

— Când erai copil de-o şchioapă, Ahile, tatăl tău mi te-a dat în grijă. Mama ta nu mai era şi numai eu ţi-am fost doică, eu ţi-am tăiat carnea şi ţi-am fost dascăl. Acum eşti bărbat în toată firea şi tot mă strădui să te veghez, să te păzesc de lănci, de săbii şi de nebunie.

Îmi ridic ochii spre Ahile şi-l văd încordat, prevăzător. Îi înţeleg temerea – să nu fie amăgit de bunătatea acestui bătrân,

să nu se lase convins de vorbele sale să renunţe la ceva.

Mai rău, se simte dintr-odată nesigur – poate că dacă Foinix e de acord cu ei, el greşeşte.

Bătrânul ridică mâna, ca pentru a-i potoli gândurile învălmăşite.

— Orice vei face, îţi voi fi alături, ca întotdeauna. Dar înainte să hotărăşti încotro vrei s-o apuci, se cuvine să asculţi o poveste.

Nu-i îngăduie lui Ahile să se împotrivească.

— Pe vremea tatălui tatălui tău, trăia un tânăr viteaz pe nume Meleagru, a cărui cetate, Calydon, era asediată de un popor sălbatic, etolienii.

Parcă ştiu povestea. L-am auzit pe Peleu istorisind-o în vreme ce Ahile îmi zâmbea vesel din umbră. Atunci n-avea mâinile pătate de sânge şi nu-l ameninţa nici o condamnare la moarte. O altă viaţă.

— La început, etolienii au pierdut, biruiţi de iscusinţa în luptă a lui Meleagru, urmă Foinix. Apoi, într-o zi, i s-a adus o jignire, ce i-a pătat onoarea în ochii oamenilor săi, şi de atunci Meleagru n-a mai vrut să lupte pentru cetatea sa. Oamenii i-au oferit daruri şi au cerut iertare, însă el nici n-a vrut să audă. Se închisese îmbufnat în odaie, găsindu-şi alinarea în braţele nevestei sale, Cleopatra.

Rostindu-i numele, Foinix se uită în treacăt la mine.

— În sfârşit, văzându-şi cetatea aproape cucerită şi prietenii aproape morţi cu toţii, Cleopatra n-a mai îndurat. S-a dus la bărbatul ei şi l-a implorat să lupte iarăşi. El o iubea mai presus de orice şi s-a învoit, câştigând o mare victorie pentru ai lui. Însă, deşi i-a salvat, a fost prea târziu. Prea multe vieţi pieriseră din pricina mândriei sale. Astfel că nu i-au mai arătat nici strop de recunoştinţă şi nu i-au mai oferit nici un dar. Doar l-au duşmănit fiindcă nu-i cruţase mai devreme.

În tăcerea care s-a lăsat, îl aud pe Foinix suflând din greu, după truda unei cuvântări atât de lungi. Nici nu îndrăznesc să spun ceva sau să mă urnesc din loc – mă tem să nu-mi citească vreunul gândurile întipărite pe chip. Nu de dragul onoarei sale a luptat Meleagru, nici al prietenilor săi, al izbânzii sau răzbunării, nici măcar ca să-şi salveze propria viaţă. Ci de dragul Cleopatrei ce îngenunchease la picioarele sale, cu chipul brăzdat de lacrimi. Cât de iscusit e Foinix: Cleopatra, Patroclu. Numele ei e clădit aproape ca al meu, însă pe dos.

Dacă a băgat cumva de seamă, Ahile n-o arată. Vorbeşte cu blândeţe, de dragul bătrânului, însă tot refuză. *Doar dacă Agamemnon îmi înapoiază onoarea ce mi-a fost răpită.* Cu tot întunericul, bag de seamă că Odysseu nu e deloc mirat. Mai că-l aud cum le dă de ştire celorlalţi, cu mâinile-ntinse a părere

de rău: *Eu am încercat.* Dacă Ahile se învoieşte, bine. Dacă nu, refuzul său de-a se lăsa îmbunat de daruri şi păreri de rău va fi văzut doar ca o nebunie, mânie dezlănţuită şi mândrie oarbă. Toţi îl vor urî, aşa cum l-au urât şi pe Meleagru.

Pieptul mi se strânge de teamă, de pornirea năvalnică de-a îngenunchea în faţa lui şi de a-l implora. Însă nu o fac. Căci, precum Foinix, deja am dat de ştire ce-am hotărât. Nu mai pot schimba soarta, ci doar să mă las purtat de ea în beznă, tot mai departe, luându-mă după mâna dreaptă a lui Ahile.

Aias nu are detaşarea lui Odysseu – se uită urât, cu chip mânios. A plătit scump ca să vină aici şi să se milogească pentru propria-i uzurpare. De când Ahile nu mai luptă, el este acum *Aristos Achaion*.

După ce pleacă ei, mă ridic şi-i ofer braţul lui Foinix. Văd cât de ostenit e în seara aceasta şi cât de încet păşeşte. Până îl conduc spre patul său, să-şi odihnească oasele cu un oftat, şi mă întorc în cortul nostru, Ahile deja a adormit.

Sunt dezamăgit. Pesemne sperasem să stăm de vorbă, întinşi unul lângă altul în pat, să-mi liniştească teama că Ahile cel pe care l-am văzut în timpul cinei nu e singurul care a mai rămas. Însă nu-l trezesc – îl las să viseze şi mă furişez afară din cort.

Mă ghemuiesc pe nisipul fărâmicios, în umbra unui mic cort.

— Briseis? o chem încet.

Tăcere, apoi aud:

— Patroclu?

— Da.

Ridică pânza cortului şi mă trage iute înăuntru. Chipul îi e împietrit de teamă.

— E prea primejdios să vii aici. Agamemnon e turbat. O să te omoare, spune ea într-o şoaptă grăbită.

— Pentru că Ahile a refuzat solia? îi şoptesc şi eu.

Încuviinţează şi stinge cu un gest iute micul felinar din cort.

— Agamemnon vine des să vadă ce fac. Eşti în primejdie aici.

În beznă nu-i văd frica pe chip, însă i-o simt limpede în glas.

— Trebuie să pleci.

— O să mă grăbesc. Trebuie să vorbim.

— Atunci hai să te ascunzi. Nu se ştie când vine.

— Unde?

În cortul micuţ nu sunt decât un pat, pernele, păturile şi câteva haine.

— În pat.

Îngrămădeşte perne în jurul meu şi mă acoperă cu pături. Apoi se întinde lângă mine şi trage pătura peste amândoi. Parfumul ei mă înconjoară, cald şi atât de cunoscut. Îmi lipesc gura de urechea ei, vorbind doar o idee mai tare decât o şoaptă.

— Odysseu spune că mâine troienii vor sparge zidul şi vor da buzna în tabără. Trebuie să găsim un loc unde să stai ascunsă. Printre myrmidoni sau în pădure.

O simt cum clatină din cap după mişcarea obrazului lipit de al meu.

— Nu se poate. Ăla e primul loc unde o să caute. Şi o să avem parte numai de necazuri. Aici n-o să păţesc nimic.

— Şi dacă pun stăpânire pe tabără?

— O să mă predau lui Eneas, vărul lui Hector, dacă pot. Se spune că ar fi un om credincios, iar tatăl lui a fost multă vreme păstor, pe pământurile de lângă satul meu. Dacă nu reuşesc, o să-l caut pe Hector sau pe oricare dintre fiii lui Priam.

— E prea primejdios, clatin din cap. Nu trebuie să te pui în pericol.

— Nu cred c-o să-mi facă vreun rău. La urma urmei, sunt de-a lor.

Mă simt dintr-odată neghiob. Pe ea troienii vin s-o elibereze, nu s-o cucerească.

— Desigur, mă grăbesc să spun. Atunci vei fi liberă. O să doreşti să rămâi cu…

— Briseis!

Pânza cortului se dă într-o parte şi Agamemnon stă în uşă.

— Da, răspunde ea şi se ridică în capul oaselor, având grijă să nu mă dezvelească.

— Vorbeai singură?

— Mă rugam, stăpâne.

— Întinsă în pat?

Prin lâna groasă, văd lucirea unei torţe. Glasul îi răsună tare, de parcă stă chiar lângă noi. Mă silesc să nu mă urnesc din loc. Dacă mă prinde aici, ea va fi pedepsită.

— Aşa m-a învăţat mama, stăpâne. Nu-i bine?

— Ar fi trebuit să te înveţe cineva cum se face. Puiul ăla de zeiţă nu te-a învăţat buna rânduială?

— Nu, stăpâne.

— Astă-seară te-am dat înapoi plocon şi nu te-a vrut. Îi simt în glas răutatea. Dacă mai strâmbe mult din nas, a mea o să fii.

Îmi încleştez pumnii. Însă Briseis spune doar:

— Da, stăpâne.

Apoi pânza cade la loc şi lumina dispare. Nici nu mă mişc, nici nu respir, până când n-o simt pe Briseis întorcându-se sub pătură.

— Nu se poate să rămâi aici, îi zic.

— Nu-i nimic. Sunt doar ameninţări. Îi place să-i ştiu de frică.

Tonul ei liniştit mă îngrozeşte. Cum s-o las aşa, sub privirile lui pofticioase, în cortul singuratic, cu brăţări groase ca nişte cătuşe la mâini? Însă dacă rămân, o să fie în primejdie şi mai mare.

— Trebuie să plec, spun.

— Aşteaptă, mă opreşte ea, apucându-mă de braţ. Oştenii… începe ea şovăitor. Sunt supăraţi pe Ahile. Dau vina pe el că au fost înfrânţi. Agamemnon îşi trimite oamenii să vâre zâzania. Aproape au uitat ciuma. Cu cât refuză mai mult să lupte, cu atât mai rău îl vor urî.

De-asta mă temeam şi eu cel mai tare, să nu se adeverească istoria lui Foinix.

— N-o să lupte?

— Până nu-şi cere Agamemnon iertare, nu.

Briseis îşi muşcă buzele.

— Şi troienii la fel. De el se tem cel mai tare şi-l urăsc cel mai mult dintre toţi. Dacă pot, o să-l omoare mâine – pe el şi pe toţi cei dragi lui. Trebuie să ai grijă.

— O să mă apere el.

— Ştiu, spune ea, până la moarte. Însă poate nici Ahile nu le va ţine piept lui Hector şi Sarpedon. Iarăşi şovăie. Dacă tabăra va fi cucerită, voi spune că eşti bărbatul meu. Poate asta să ne ajute. Nu trebuie să povesteşti nimănui, însă, ce-a fost între voi doi. Aşa o să plăteşti cu viaţa. Îmi strânse şi mai tare braţul. Făgăduieşte-mi.

— Briseis, dacă el moare, nici eu n-o s-o mai duc mult.

Îmi ia mâna şi o lipeşte de obrazul ei.

— Atunci făgăduieşte-mi altceva, îmi spune. Făgăduieşte-mi că, orice s-ar întâmpla, n-o să pleci din Troia fără mine. Ştiu că nu poţi să… Se întrerupe. Mai bine aş trăi împreună cu tine ca frate şi soră, decât să rămân aici.

— Nu trebuie să mă pui să jur, îi spun. Nu te las aici dacă vrei să vii cu mine. Tare mă cuprinde mâhnirea când mă gândesc că mâine poate se sfârşeşte războiul şi n-o să te mai văd niciodată.

Îi simt zâmbetul în voce.

— Mă bucur.

Sunt încredinţat, însă, că nu voi pleca niciodată din Troia, dar asta nu i-o mai spun.

O trag spre mine, e toată în braţele mele. Îşi lasă capul pe pieptul meu. Preţ de-o clipă, nu ne mai gândim la Agamemnon, primejdii şi aheii pe moarte. Nu există decât mâna ei mică pe pântecele meu şi obrazul ei gingaş sub mângâierea mea. Ciudat cât de bine se potriveşte în braţele mele. Cu câtă uşurinţă îmi lipesc buzele de părul ei moale, cu miros de levănţică. Oftează încet şi se cuibăreşte mai aproape. Aproape aş putea să-mi închipui că aşa va fi viaţa mea de-acum încolo, înconjurat de braţele ei blânde. Aş lua-o de nevastă şi am avea un copil.

Poate dacă nu l-aş fi cunoscut pe Ahile.

— Trebuie să plec, îi spun.

Trage pătura de pe mine, scoţându-mă la aer. Îmi ia faţa în palme.

— Ai grijă mâine, îmi spune. O, tu, cel mai vrednic dintre toţi. Cel mai vrednic dintre myrmidoni. Îşi duce degetele la buzele mele, nelăsându-mă să mă împotrivesc. E adevărat, spune ea. Măcar odată, nu tăgădui.

Apoi mă conduce spre peretele cortului şi mă ajută să mă strecor pe sub pânză. Nu simt decât mâna ei, strângând-o pe a mea, în semn de rămas-bun.

În noaptea aceea stau treaz în pat, lângă Ahile. Chipul îi e nevinovat, liniştit de somn, dulce ca de copil. Cât de mult îmi place să-l văd aşa. Acesta e el cel adevărat, serios şi neprihănit, zvăpăiat, dar fără pic de răutate. S-a pierdut în jocul făţarnic al lui Agamemnon şi Odysseu, în minciunile şi uneltirile lor pentru putere. L-au ameţit, l-au legat de un stâlp şi i-au întins o capcană. Îi mângâi fruntea netedă. L-aş dezlega de-aş putea. Dacă m-ar lăsa.

Capitolul 29

Când ne trezim, se aud strigăte şi tunete, o furtună iscată din senin. Nu plouă, e doar cerul cenuşiu, trosnind de uscăciune, iar trăsnetele izbesc de parcă ar bate un uriaş din palme. Ne repezim la uşa cortului ca să aruncăm o privire afară. Un fum acru şi întunecat vine dinspre ţărm, cu miros de pământ lovit de fulgere. Atacul a început, iar Zeus se ţine de cuvânt, trimiţându-le la răstimpuri încurajări cereşti troienilor ce se avântă spre noi. Simţim un huruit în adâncul pământului – caruri ce se năpustesc spre noi, pesemne, în frunte cu uriaşul Sarpedon.

Ahile mă apucă de mână, cu chipul înmărmurit. E prima dată în zece ani când troienii ne ameninţă de la porţi, ajunşi atât de aproape în câmpie, împingându-ne să o părăsim. Dacă sparg zidul, o să dea foc corăbiilor – singura noastră cale de a ajunge acasă, singurul lucru datorită căruia suntem o oaste, nu o adunătură de pribegi. A venit clipa dorită de Ahile şi mama lui – aheii sunt învinși, deznădăjduiţi fără el. Dovada neaşteptată, de netăgăduit, a însemnătăţii sale. Însă când va fi de-ajuns? Când o să ia parte la luptă?

— Niciodată, spune el când îl întreb. Nu înainte ca Agamemnon să mă implore să-l iert – sau ca Hector însuşi să vină la mine în tabără, ameninţându-i pe cei dragi mie. Am jurat să nu lupt.

— Şi dacă moare Agamemnon?

— Adu-mi leşul său şi o să lupt.

Chipul îi e împietrit, neîndurător precum statuia unui zeu solemn.

— Nu te temi că oamenii o să te urască?

— Pe Agamemnon ar trebui să-l urască. Propria lui mândrie îl ucide.

Şi a ta. Însă-i ştiu privirea aceasta, nesăbuinţa întunecată ce i se citeşte în ochi. N-o să se înduplece. Nu ştie cum. De

optsprezece ani trăiesc cu el şi niciodată n-a dat înapoi, niciodată n-a pierdut. Ce se va întâmpla dacă nu va avea de ales? Mă tem pentru el, şi pentru mine, şi pentru noi toţi.

Ne îmbrăcăm şi mâncăm, iar Ahile vorbeşte cu îndrăzneală despre viitor. Despre ziua de mâine, când o să înotăm, poate, sau ne vom căţăra pe trunchiurile golaşe ale chiparoşilor sau vom privi ţestoasele de mare cum îşi îngroapă ouăle ce se clocesc chiar acum sub nisipul încălzit de soare. Însă mintea îmi fuge de la vorbele lui, târâtă în jos de cenuşiul curgător al cerului, de nisipul rece şi palid ca un stârv şi de ţipetele depărtate, tot mai stinse, ale atâtor oameni pe care-i cunosc. Câţi vor mai cădea până la lăsarea nopţii?

Îl privesc cum se uită la ocean. E nefiresc de încremenit, de parcă Thetis îşi ţine răsuflarea. Ochii îi sunt întunecaţi şi par mai mari în dimineaţa sumbră şi înnourată. Vâlvătăile pletelor îi ling fruntea.

— Cine-i acolo? întreabă dintr-odată.

Pe ţărm o siluetă e purtată pe o targă, departe, spre cortul alb. Cineva însemnat – în jur s-a adunat mulţimea.

Mă agăţ de acest pretext să mă mişc, să uit ce se petrece.

— Mă duc să văd.

În afara taberei noastre retrase, zgomotele bătăliei se aud mai tare: nechezatul ascuţit al cailor cu piepturile străpunse de parii din şanţuri, strigătele deznădăjduite ale căpeteniilor, zăngănitul metalului izbindu-se de metal.

Podelarios îşi face loc pe lângă mine în cort. În aer e un iz greu de ierburi şi sânge, frică şi sudoare. Nestor mi se arată sumbru din dreapta, apucându-mă zdravăn de umăr, cu o mână ce mă înfioară.

— Suntem pierduţi! ţipă el piţigăiat. Se dărâmă zidul!

În spatele său, Maháon zace pe un pat suflând greu şi din picior îi curg şiroaie de sânge – un vârf zimţat de săgeată. Podelarios e aplecat deasupra lui, deja la lucru. Maháon mă vede.

— Patroclu, mă strigă gâfâind.

Mă duc la el.

— O să te faci bine?

— Încă nu ştiu. Cred…

Se întrerupe, închizând strâns ochii.

— Nu vorbi cu el, îmi porunceşte Podelarios tăios.

Mâinile îi sunt scăldate în sângele fratelui său.

Glasul lui Nestor izbucneşte iarăşi, înşirând toate necazurile: zidul care se crapă, corăbiile primejduite, atâţia regi răniţi – Diomede, Agamemnon, Odysseu, risipiţi pe câmpul de luptă ca nişte tunici aruncate grămadă.

Maháon deschide ochii.

— Nu poţi să vorbeşti cu Ahile? îmi spune el răguşit. Te rog. De dragul tuturor.

— Da! Ftia trebuie să ne sară-n ajutor, altfel suntem pierduţi!

Degetele lui Nestor îmi sapă în carne şi am faţa umedă din cauza salivei ce-i ţâşneşte de frică dintre buze.

Închid ochii. Îmi amintesc povestea lui Foinix, caledonienii ce îngenunchează în faţa Cleopatrei, scăldându-i mâinile şi picioarele în lacrimi. În închipuirea mea, nu se uită la ei, ci doar le întinde mâinile, de parcă ar fi cârpe de şters ochii înlăcrimaţi. Îşi priveşte bărbatul, ca să ştie ce să le răspundă, buzele sale strânse, ce-i dau de ştire că trebuie să spună nu.

Mă smulg din mâinile bătrânului care se agaţă de mine. De-abia aştept să scap de mirosul acru al fricii ce s-a aşternut precum cenuşa peste toate. Îmi întorc faţa de la chipul chinuit de durere al lui Maháon şi de la mâinile întinse ale bătrânului şi fug din cort.

Când păşesc afară se aude un trosnet îngrozitor, de parcă s-ar rupe carena unei corăbii sau s-ar prăbuşi la pământ un copac uriaş. Zidul. Apoi se aud urlete de triumf şi groază.

Peste tot în jur sunt oşteni ce-şi poartă tovarăşii căzuţi, şchiopătează sprijiniţi în cârje făcute la repezeală sau se târăsc pe nisip cu mădulare rupte. Îi cunosc pe toţi – au piepturile brăzdate de cicatrici pe care le-am oblojit şi le-am legat cu mâna mea. Le-am curăţat carnea de fier, bronz şi sânge. Chipurile lor au glumit, mi-au mulţumit, s-au schimonosit de durere în vreme ce lucram aplecat asupra lor. Iar acum sunt toţi nenorociţi, numai carne vie şi oase sfărâmate. Din vina lui. Din vina mea.

În faţă, un tânăr se chinuie să păşească cu un picior străpuns de o săgeată. Eurypylos, prinţul tesalian.

Nu mai stau să mă gândesc. Îl iau de după umeri şi îl sprijin până la cort. Aproape aiurează de durere, însă mă recunoaşte.

— Patroclu, îngaimă el.

Îngenunchez în faţa lui, luându-i piciorul în mâini.

— Eurypylos, spun. Poţi să vorbeşti?

— Blestematul de Paris, îmi zice. Piciorul meu. Carnea e umflată şi ruptă. Iau pumnalul şi mă apuc de lucru.

Scrâşneşte din dinţi.

— Nici nu ştiu pe cine urăsc mai mult, pe troieni sau pe Ahile. Sarpedon a dărâmat zidul cu mâinile goale. Aias i-a ţinut pe loc cât a putut. Acum sunt aici, spune gâfâind. În tabără.

Pieptul mi se strânge de teamă când îl aud şi mă stăpânesc s-o iau la fugă. Încerc să mă concentrez la ce am de făcut: să-i scot vârful de săgeată din picior şi să-i leg rana.

— Grăbeşte-te, îmi spune cu limba împleticită. Trebuie să mă întorc. O să dea foc la corăbii.

— Nu mai poţi să te duci, îi zic. Ai pierdut prea mult sânge.

— Nu, se împotriveşte el.

Însă capul i se lasă pe spate, e aproape leşinat.

Poate o să trăiască, poate nu, numai zeii hotărăsc. Eu am făcut tot ce am putut. Răsuflu şi ies din cort.

Două corăbii ard, degetele lungi ale catargelor au fost aprinse de torţele troienilor. Lângă parapete se vede o ceată de oameni îngrămădiţi ce strigă disperaţi, sărind pe punţi ca să stingă flăcările. Nu-l recunosc decât pe Aias, stând la prora corabiei lui Agamemnon, înfipt pe picioarele sale depărtate, o umbră mătăhăloasă întinsă pe cer. Nu ia în seamă flăcările, ci doar împunge cu lancea mâinile troienilor ce dau târcoale corabiei ca nişte peşti prădalnici.

Cum stau şi mă uit, ţintuit locului, văd dintr-odată o mână ce se ridică din învălmăşeală, prinzându-se de prora ascuţită a unei corăbii. Braţul de sub ea, sigur, puternic şi negricios, apoi capul şi trunchiul spătos ţâşnind în aer, ca o spinare de delfin, din noianul de oameni de jos. Hector îşi face loc cât e de lung pe marea şi cerul pustii, atârnând între aer şi pământ. Chipul îi e neted, împăcat, ochii, ridicaţi – un om care se roagă, care-şi caută dumnezeul. Stă atârnat aşa o clipă, cu muşchii braţului noduroşi şi încordaţi, cu platoşa ridicându-i-se pe umeri şi dându-i în vileag oasele precum cornişa sculptată a unui templu. Apoi, cu cealaltă mână azvârle o torţă aprinsă pe puntea de lemn a corabiei.

A aruncat-o bine, nimereşte într-un colac de parâme vechi, putrezite, pe o pânză căzută. Flăcările izbucnesc pe dată, se furişează de-a lungul parâmei şi aprind lemnul de sub ea. Hector zâmbeşte. De ce să nu zâmbească. E învingător.

Aias scoate un urlet deznădăjduit – încă o corabie în flăcări, oamenii sar înfricoşaţi de pe punţile pârjolite, Hector se strecoară înapoi în mulţimea de jos şi se face nevăzut. Tăria lui e cea care îi sprijină pe oşteni să nu se dea bătuţi.

Apoi străluceşte un vârf de lance venit de jos, argintiu ca solzii de peşte în soare. Fulgeră aproape prea iute ca să-l prinzi cu privirea şi, deodată, din şoldul lui Aias creşte o floare roşie. După atâta amar de trudă în cortul lui Maháon, ştiu că a pătruns prin muşchi. Genunchii îi tremură o clipă, îndoindu-se încet. Se prăvăleşte.

Capitolul 30

Ahile m-a privit cum mă apropii, gonind atât de tare, încât simţeam în gură gust de sânge. Plângeam, cu pieptul tresăltându-mi şi tot gâtul o rană vie. Acum o să-l urască. Nimeni n-o să-i mai ţină minte slava, cinstea sau frumuseţea, tot aurul său se va preschimba în cenuşă.

— Ce s-a întâmplat? mă întrebă.

Fruntea îi era încreţită de griji. Chiar nu ştie?

— Mor, îi spun sufocându-mă. Toţi. Troienii au ajuns în tabără, dau foc corăbiilor. Aias e rănit, numai tu ai mai rămas ca să-i salvezi.

Chipul îi îngheţă auzindu-mi vorbele.

— Dacă mor, e vina lui Agamemnon. I-am zis ce-o să sentâmple dacă-mi răpeşte onoarea.

— Aseară ţi-a dăruit…

Mârâi.

— Nu mi-a dăruit nimic. Nişte trepiede, nişte platoşe. Nimic ca să-şi spele jignirea sau să-şi recunoască greşeala. L-am salvat de-atâtea ori, şi oştirea, şi viaţa. Glasul îi era răguşit de mânia abia ţinută în frâu. Odysseu, Diomede şi ceilalţi n-au decât să-i lingă cizmele, eu n-o s-o fac.

— S-a făcut de ruşine, îi spun eu, agăţându-mă de el ca de un copil. Şi eu o ştiu, şi toată lumea. Trebuie să-l dai uitării. Ai avut dreptate – singur o să se nenorocească. Însă nu da vina pe ei pentru greşeala pe care a făcut-o Agamemnon. Nu-i lăsa să piară din pricina nebuniei lui. Te-au iubit cu toţii şi te-au cinstit.

— M-au cinstit? Unul nu mi-a luat apărarea în faţa lui Agamemnon. Unul nu m-a vorbit de bine. M-am cutremurat auzindu-i glasul amar. Au stat cu mâinile-n sân şi l-au lăsat să mă batjocorească. De parcă ar fi avut dreptate! Zece ani am trudit pentru ei şi cum mă răsplătesc? Mă dau la o parte. Ochii

i s-au întunecat, privirea îi e dusă departe. Ei au ales. N-o să plâng pentru ei.

Dinspre ţărm veni trosnetul unui catarg prăbuşindu-se. Fumul se îngroşase. Şi mai multe corăbii ardeau. Şi mai mulţi oameni mureau. O să-l blesteme, o să-i dorească să ajungă în cel mai întunecat cerc al Tartarului.

— Au fost nesăbuiţi, da, dar sunt încă ai noştri!

— Myrmidonii sunt ai noştri. Restul n-au decât să-şi salveze singuri pielea.

Dădu să plece, dar m-am agăţat de el.

— Te nenoroceşti. N-o să fii iubit pentru asta, o să fii urât şi blestemat. Te rog, dacă…

— Patroclu. Rostise cuvântul cu un glas tăios, pe care nu i-l mai auzisem. Mă pironea cu privirea, vorbind solemn, ca un judecător. Nu voi face una ca asta. Nu mă mai ruga.

M-am uitat drept la el, ca o lance străpungând cerul. Nu ştiam ce vorbe i-ar putea atinge inima. Poate nici nu existau. Doar nisipul cenuşiu, cerul cenuşiu şi gura mea pârjolită şi pustie. Simţeam că se sfârşeşte lumea. Nu voia să lupte. Oştenii vor pieri toţi şi onoarea lui odată cu ei. Fără nici o alinare, fără strop de milă. Însă mintea mea răscolea toate cotloanele, disperată să găsească ceva care să-i înmoaie inima.

Am îngenuncheat şi i-am lipit mâinile de faţa mea. Obrajii îmi erau scăldaţi în lacrimi necurmate, ca un izvor într-o albie întunecată.

— De dragul meu atunci, i-am zis. Salvează-i de dragul meu. Ştiu ce-ţi cer. Însă te rog. De dragul meu.

Mă privea de sus, vedeam că vorbele mele îl atinseseră, în ochi i se citea lupta. Înghiţi în sec.

— Orice altceva, spuse el. Orice. Numai asta nu. Nu pot.

Mă uitam la chipul lui frumos, de piatră şi mă apuca disperarea.

— Dacă mă iubeşti…

— Nu! Chipul îi era ţeapăn. Nu pot! Dacă mă las înduplecat, Agamemnon o să-şi bată joc de mine cât poftește. N-o să am nici cinstea zeilor, nici a oştenilor! Respiraţia i se tăie de parcă venise în fugă de departe. Crezi că le vreau moartea? Doar că nu pot. Nu pot! Nu-l las să-mi ia asta!

— Atunci fă altceva. Trimite-i măcar pe myrmidoni. Trimite-mă pe mine să-ţi ţin locul. Îmbracă-mă în platoşa ta şi o să merg eu în fruntea myrmidonilor. O să creadă că eşti tu.

Ne-am cutremurat amândoi. Cuvintele păreau să treacă prin mine, nu să vină din mine, ca rostite de gura unui zeu. Şi totuşi m-am agăţat de ele ca un om gata să se înece.

— Vezi? N-o să fii silit să-ţi încalci cuvântul şi aheii vor fi salvaţi!

— Dar nu ştii să lupţi, îmi spuse el, privindu-mă ţintă.

— Nici n-o să fie nevoie! Atât de tare se tem de tine, că o să fugă de cum mă văd.

— Nu, se împotrivi el. E prea primejdios.

— Te rog, m-am agăţat eu de el. Nu e. N-o să păţesc nimic. Nici n-o să mă apropii de ei. O să fie Automedon cu mine şi restul myrmidonilor. Dacă nu poţi să lupţi, bine. Dar salvează-i aşa. Lasă-mă pe mine. Ai spus că faci orice altceva îţi cer.

— Bine, dar…

I-am tăiat vorba.

— Gândeşte-te! Agamemnon va şti că încă îl înfrunţi, însă oştenii te vor iubi. Nu există glorie mai mare – le vei dovedi că năluca ta e mai puternică decât toată oastea lui Agamemnon.

Mă asculta atent.

— Puternicul tău nume o să-i salveze, nu braţul tău. Atunci o să râdă de slăbiciunea lui Agamemnon. Nu vezi?

Vedeam în ochii lui că împotrivirea i se înmuia încet-încet. Îşi închipuia totul, cum fugeau troienii de platoşa lui, împresurându-l pe Agamemnon. Cum i se prăbuşeau oştenii recunoscători la picioare. Întinse mâna.

— Jură-mi, îmi ceru. Jură-mi că, dacă mergi, n-o să te lupţi cu ei. O să rămâi în car cu Automedon şi o să-i laşi pe myrmidoni în faţă.

— Da, i-am făgăduit eu luându-l de mână. Întocmai. Doar nu sunt nebun. Nu vreau decât să le vâr frica-n oase.

Eram asudat, beat de bucurie. Găsisem o ieşire din cotloanele mândriei şi mâniei sale. Îi voi salva pe oameni, o să-l salvez şi pe el de sine însuşi.

— Mă laşi?

Mai şovăi o clipă, cercetându-mă din ochi. Apoi încuviinţă încet din cap.

Ahile îngenunche, închizându-mi cataramele platoşei, cu degete atât de iuţi, că nici nu le vedeam, simţeam doar smucirea repezită a curelelor ce se strângeau. Mă clădi încetul cu încetul: pieptarul şi apărătoarele de bronz ce mă încingeau, cămaşa de piele. În timp ce lucra, îmi dădea poveţe cu glas scăzut, iute şi egal. Să nu lupt, să nu plec de lângă Automedon sau de lângă ceilalţi myrmidoni. Să stau în car şi să fug la primul semn de primejdie. N-aveam decât să-i fugăresc pe troieni spre cetate, dar nu şi să mă lupt cu ei acolo. Şi mai ales, în primul rând, să stau departe de zidurile Troiei şi de arcaşii căţăraţi acolo, gata să ochească aheii care veneau prea aproape.

— N-o să fie ca înainte, îmi spuse el. Când eram şi eu.

— Ştiu. Mi-am mişcat umerii. Platoşa era tare, grea şi ţeapănă. Parc-aş fi Dafne, i-am zis, învelită în noua ei scoarţă de dafin.

N-a râs, doar mi-a întins două lănci cu vârful bine lustruit, lucios. Le-am luat, simţind cum începe să-mi fiarbă sângele în urechi. Începu iarăşi să vorbească, alte şi alte sfaturi, însă nu-l mai auzeam. Ascultam doar ritmul inimii mele nerăbdătoare.

— Grăbeşte-te, îmi amintesc că i-am zis.

La urmă, coiful care să-mi acopere părul negru. Îmi arătă o oglindă de bronz lustruit. M-am zgâit la propria mea imagine, în platoşa pe care-o cunoşteam ca pe mâinile mele, creasta coifului, sabia argintată atârnându-mi la şold, centura de aur bătut. Toate unice, încât oricine le-ar fi recunoscut pe dată. Doar ochii păreau ai mei, mai mari şi mai întunecaţi decât ai lui. Mă sărută, învăluindu-mă în căldura sa plină de blândeţe, fără nici o oprelişte, ce-mi insuflă dulceaţă în gâtlej. Apoi mă luă de mână şi merserăm afară, la myrmidoni.

Stăteau înşiruiţi, împlătoșați şi înspăimântători, cu carapacele de metal lucindu-le ca aripile strălucitoare ale unor greieri. Ahile mă duse la carul unde fuseseră deja înhămaţi cei trei cai – *nu coborî din car, nu azvârli lăncile.* Atunci am înţeles că se temea să nu mă dau de gol dacă luptam.

— N-o să păţesc nimic, i-am zis.

Apoi i-am întors spatele ca să-mi ocup locul în car, să-mi sprijin lăncile lângă mine şi să mă înfig bine pe picioare.

În spatele meu, Ahile le vorbi o vreme myrmidonilor, fluturându-şi o mână peste umăr, spre punţile fumegânde ale corăbiilor, spre cenuşa neagră ce se înălţa în nori, spre cer şi noianul de trupuri frământate ce se luptau lângă parapete.

— Să mi-l aduceţi teafăr, le porunci.

Încuviinţară, izbindu-şi lăncile de scuturi. Automedon urcă în faţa mea, luând hăţurile. Ştiam toţi de ce era nevoie de car. Dacă m-aş fi năpustit pe ţărm, paşii mei nu ar fi fost luaţi în veci drept ai lui.

Caii fornăiră şi pufniră, simţind vizitiul în spate. Roţile s-au mişcat dintr-odată şi m-am clătinat pe picioare, cu lăncile zornăind.

— Pune-le de-o parte şi de cealaltă, îmi spuse Ahile. Aşa o să-ţi fie mai uşor.

Aşteptară cu toţii până când mi-am mutat o lance în stânga, strâmbându-mi coiful. L-am îndreptat cu mâna.

— N-o să păţesc nimic, l-am liniştit.

M-am liniştit singur.

— Eşti gata? mă întrebă Automedon.

M-am uitat ultima dată la Ahile, cum stătea lângă car, părând aproape oropsit. I-am întins mâna şi mi-a strâns-o.

— Ai grijă, mi-a zis.

— O să am.

Mai erau şi altele de zis, dar de astă dată am tăcut amândoi. O să mai fie destule prilejuri de discuţii, diseară, mâine şi în toate zilele ce vor urma. Îmi dădu drumul la mână.

— Sunt gata, i-am zis lui Automedon, întorcându-mă spre el.

Carul se puse în mişcare, Automedon îl mână spre nisipul bătătorit dinspre mal. Am simţit schimbarea, căci roţile s-au rotit mai iute, iar carul prinse să meargă lin. Ne-am întors spre corăbii, luând viteză. Simţeam cum vântul îmi biciuieşte creasta coifului şi ştiam că îmi flutură coama pe spate. Am înălţat lăncile.

Automedon se ghemui, astfel încât oamenii să mă vadă mai întâi pe mine. Nisipul ţâşnea de sub roţile ce-l frământau şi myrmidonii îşi zăngăneau armurile în spate. Începusem să gâfâi, strângeam lăncile atât de tare în mâini, că mă dureau degetele. Gonirăm pe lângă corturile pustii ale lui Idomeneu şi Diomede, unde ţărmul făcea un cot. Apoi începură în sfârşit să se vadă primele pâlcuri de oameni. N-am apucat să le văd chipurile, însă le-am auzit strigătele de recunoaştere şi bucurie. Ahile! E Ahile! Simţeam o bucurie aprigă şi năvalnică. Planul meu dădea roade.

Acum, la două sute de paşi depărtare, năpustindu-se spre mine, se aflau corăbiile şi oştile, capetele care se întorceau auzind larma roţilor noastre şi picioarele myrmidonilor ce izbeau la unison în nisip. Am tras aer în piept şi mi-am îndreptat umerii în strânsoarea platoşei mele – sau a lui. Iar apoi, cu capul lăsat pe spate, lancea ridicată, picioarele înfipte în lateralele carului, rugându-mă să nu dăm într-o movilă de nisip şi să vin peste cap, am scos un urlet, un sunet năvalnic, ce mă scuturã cu totul. O mie de chipuri ahee şi troiene s-entoarseră spre mine împietrite de groază şi bucurie. Cu un huruit ca de tunet, pătrunserăm între ei.

Am răcnit din nou, numele său spumegându-mi din gâtlej, şi am auzit un strigăt înălţându-se drept răspuns din gurile aheilor încolţiţi, un urlet animalic de speranţă. Troienii începură să rupă rândurile în faţa mea, dându-se iute în spate cu o groază ce mă bucura. Mi-am arătat colţii triumfător, cu sângele năvălindu-mi în vine de plăcere aprigă, văzându-i cum gonesc. Însă troienii erau viteji şi n-au fugit toţi. Mi-am înălţat mâna, săltându-mi ameninţător lancea.

Poate că platoşa mă preschimbase. Poate că toţi anii în care-l urmărisem. Însă umerii nu-mi stăteau în obişnuita mea postură stângace şi şubredă. Erau mai drepţi, mai puternici, în echilibru desăvârşit. Şi înainte să-mi dau seama ce fac, am

azvârlit lancea – care a zburat învârtindu-se drept în pieptul unui troian. Torţa pe care o flutura spre corabia lui Idomeneu i-a scăpat din mână şi i s-a stins pe nisipul ud, iar trupul i s-a prăbuşit pe spate. Dacă a sângerat cumva, dacă i s-a despicat ţeasta şi i s-au împrăştiat creierii, nu am văzut. *Mort*, mi-am zis.

Gura lui Automedon se mişca, ochii îi erau holbaţi. Ahile nu vrea să lupţi, pesemne că-mi spunea el. Însă cealaltă lance deja mi se înălţase în mână. Pot să lupt şi eu. Caii făcură încă un ocol şi oştenii se feriră din calea noastră. Simţeam iarăşi acel echilibru desăvârşit, aşteptarea încremenită a lumii. Am zărit un troian şi am azvârlit lancea, simţind frecarea lemnului de degetul mare. Căzu cu şoldul sfredelit, cu oasele spulberate, ştiam. Doi. Peste tot în jur oştenii strigau numele lui Ahile.

L-am prins pe Automedon de umăr.

— Încă o lance.

Şovăi o clipă, apoi trase de frâie, încetinind ca să mă aplec peste marginea carului zornăitor şi să smulg una dintr-un leş. Lancea păru să-mi sară singură în mână. Căutam deja din ochi următorul chip.

Aheii începură să se învioreze – Menelau ucise un oştean lângă mine, unul din feciorii lui Nestor îşi lovi lancea de carul meu ca pentru a-i purta noroc, apoi o azvârli spre ţeasta unui prinţ troian. Troienii o luară disperaţi spre care, retrăgându-se în iureş. Hector fugea de la unul la altul, urlând ca să-i îndemne la ordine. Se sui în carul său şi-şi mână oştenii spre porţi, apoi pe podul îngust care străbătea şanţul şi spre câmpia de dincolo.

— După ei!

Automedon părea îndoit, însă îmi dădu ascultare, întorcând caii într-acolo. Am smuls alte lănci din leşuri – târând câteva după mine până am reuşit să dezgrop vârfurile înfipte în carne – şi m-am luat la întrecere cu carurile troiene ce se îmbulzeau acum pe porţi. Vedeam cum vizitii se uită zguduiţi de teamă în spate, la Ahile cel renăscut ca un phoenix din cenuşa mâniei şi mâhnirii sale.

Nu toţi caii erau agili ca ai lui Hector şi multe care alunecară pradă groazei de pe pod, afundându-se în şanţ, astfel că oamenii o luară la picior. Am pornit-o mai departe după ei, caii zeieşti ai lui Ahile goneau parcă purtaţi de aer. Poate m-aş fi oprit, odată ce troienii se retrăgeau în dezordine spre cetate. Însă în spatele meu un pâlc de ahei îmi strigau numele. Îi strigau lui numele. Aşa că nu m-am oprit.

Am arătat cu degetul şi Automedon mână carul desenând un cerc, biciuindu-i ca să fugă mai iute. O luarăm înaintea troienilor ce fugeau spre cetate şi făcurăm un ocol, întorcându-

ne să-i întâmpinăm. Lăncile ţâşneau una după alta, străpungând pântece şi gâturi, plămâni şi inimi. Sunt de neoprit, fără greş, mă strecor printre catarame şi platoşe de bronz, înfigându-mi lăncile în carne vie, din care gâlgâie sângele roşu ca prin găurile unui burduf de vin. Din zilele petrecute în cortul alb, le cunosc toate slăbiciunile. E floare la ureche.

Din mulţimea în fierbere ţâşneşte un car. Vizitiul e un uriaş cu plete lungi, ce-i flutură-n vânt, şi îşi biciuieşte caii spumegânzi. Ochii întunecaţi mă ţintuiesc, gura îi e schimonosită de furie. Armura îi e lipită de trup ca pielea de focă. E Sarpedon.

Ridică braţul să-şi îndrepte lancea spre inima mea. Automedon strigă ceva şi trage de hăţuri. Simt o rafală de vânt peste umăr. Vârful ascuţit al lăncii se înfige în pământ, în urma mea.

Sarpedon strigă ceva, mă blestemă, mă cheamă la luptă, nu ştiu. Îmi ridic lancea ca prin vis. Bărbatul ăsta a omorât atâţia ahei. A doborât cu mâinile lui porţile.

— Nu! îmi strigă Automedon şi mă prinde de braţ.

Cu cealaltă mână biciuiește caii şi o luăm în goană pe câmp. Sarpedon îşi întoarce carul şi preţ de-o clipă îmi închipui că s-a dat bătut. Însă îl întoarce iarăşi şi ridică lancea.

Lumea întreagă se face ţăndări. Carul zvâcneşte în aer şi caii necheză ascuţit. Sunt azvârlit în iarbă şi mă izbesc cu capul de pământ. Coiful îmi cade în ochi şi-l ridic cu mâna. Văd caii noştri, cu hamurile încâlcite, unul a căzut, străpuns de o lance. Nu-l văd nicăieri pe Automedon.

Sarpedon vine din depărtare, carul lui se năpusteşte neabătut spre mine. N-am vreme să fug, rămân să-i ţin piept. Îmi ridic lancea ţinând-o de parc-ar fi un şarpe pe care vreau să-l gâtui. Mi-l închipui pe Ahile făcând la fel, bine înfipt pe picioare, cu muşchii spatelui noduroşi. El ar zări sau ar face o gaură în platoşa de nestrăpuns. Însă eu nu sunt Ahile. Eu văd altceva, singura mea şansă. Mai că m-au ajuns. Azvârl lancea.

Îl izbeşte în pântece, unde platoşa e groasă. Însă pământul e plin de hârtoape şi am azvârlit-o din toate puterile. Nu-l străpunge, dar îl face să se dea cu un singur pas în spate. E de-ajuns. Înclină tot carul cu greutatea lui şi se răstoarnă din el. Caii se năpustesc pe lângă mine şi-l lasă în urmă, zăcând nemişcat la pământ. Înşfac sabia, îngrozit că o să se ridice şi o să mă ucidă; apoi văd că gâtul îi stă nefiresc, rupt.

L-am omorât pe fiul lui Zeus, însă nu-i de-ajuns. Trebuie să creadă cu toţii că Ahile a făcut asta. Praful s-a aşternut deja pe pletele lui Sarpedon, ca polenul pe pântecele unei albine. Apuc lancea şi i-o înfig cu putere în piept. Ţâşneşte sânge, însă

slab. Inima nu mai are putere să-l împingă afară. Când scot lancea, se smulge încet, ca o rădăcină din pământul crăpat. O să creadă că aşa a murit.

Aud strigăte, oameni care vin năvală spre mine, în care sau pe jos. Lycieni care văd sângele regelui lor pe lancea mea. Mâna lui Automedon mă apucă de umăr şi mă trage după el în car. A tăiat hamurile calului mort şi a îndreptat roţile. Gâfâie alb la faţă de frică.

— Trebuie să plecăm.

Automedon mână caii dornici de goană şi o luăm pe câmp, depărtându-ne de lycienii care ne urmăresc. În gură am un gust sălbatic, de metal. Nici nu bag de seamă că am fost la doi paşi de moarte. Mintea îmi freamătă dezlănţuită, o sete care-mi înfloreşte ca sângele din pieptul lui Sarpedon.

În fuga noastră, Automedon ne-a mânat aproape de Troia. Zidurile se înalţă deasupra mea, blocuri mari de piatră zidite chiar de mâna zeilor, se spune, şi porţile, uriaşe şi negre de la bronzul vechi. Ahile m-a prevenit să mă păzesc de arcaşii din turnuri, însă oastea a dat năvală atât de iute, că nimeni n-a apucat să se întoarcă. Troia stă nepăzită în faţa mea. Şi un copil ar putea s-o cucerească acum.

Gândul că Troia ar putea să cadă îmi stârneşte un simţământ ascuţit de plăcere. Merită să-şi piardă cetatea. Numai ei sunt de vină. Am pierdut zece ani şi-atâţia oameni, Ahile o să moară din pricina lor. *Ajunge.*

Sar din car şi mă apropii în fugă de ziduri. Găsesc cu vârful degetelor găuri mici în stâncă, ca nişte găvane goale. Mă caţăr. Caut crăpături aproape nevăzute în piatra tăiată de zei. Nu mă mişc cu graţie, ci pe bâjbâite, pipăi cu mâinile zidul înainte să mă agăţ de el. Însă sunt tot mai sus. O să pătrund în cetatea lor de nepătruns şi o să pun mâna pe Elena, preţiosul gălbenuş din găoace. Îmi închipui cum o târăsc după mine, ţinând-o sub braţ şi o azvârl în faţa lui Menelau. Gata. Nu mai trebuie să moară nimeni din pricina vanităţii ei.

Patroclu, vine un glas muzical de sus. Îmi ridic privirea şi văd un bărbat urcat pe ziduri de parc-ar sta la soare, cu plete negre până-n umeri, o tolbă şi un arc agăţate pe umăr. Speriat, alunec niţel, genunchii mi se freacă de piatră. E dureros de frumos, cu pielea netedă şi un chip desăvârşit sculptat, ce răspândeşte o lumină nepământeană. *Apollo.*

Zâmbeşte de parcă atâta îşi dorea, să-l recunosc. Apoi se apleacă şi braţul i se lungeşte cu neputinţă de mult de-a lungul distanţei dintre silueta mea atârnată de zid şi picioarele sale. Închid ochii şi simt numai atât: un deget ce mi se agaţă ca un cârlig de platoşă, la spate, mă smulge de pe zid şi-mi dă drumul să cad.

Mă strivesc de pământ, cu armura zăngănind. Mintea mi se înceţoşează când mă izbesc de pământ, enervat să mă trezesc dintr-odată la poalele zidului. Parcă mă căţăram. Şi totuşi zidul se ridică lângă mine, încăpăţânându-se să rămână neatins. Îmi încordez fălcile şi încep iarăşi să urc – nu mă dau bătut. Aiurez, visez înfrigurat cum va fi s-o am pe Elena prizonieră în braţe. Pietrele sunt asemeni unor ape negre ce curg necurmat peste ceva ce am scăpat în adânc şi vreau să redobândesc. Uit zeul, motivul prăbuşirii mele, de ce îmi înfig picioarele în aceleaşi crăpături în care m-am mai căţărat. Poate numai asta fac, mă gândesc înnebunit – urc ziduri şi cad de pe ele. Şi, de astă dată, când privesc în sus, zeul nu mai zâmbeşte. Degetele mă înşfacă de tunică şi mă ţin atârnat aşa, legănându-mă. Apoi îmi dau drumul.

Capul mi se izbeşte iarăşi de pământ, de rămân încremenit, cu răsuflarea tăiată. În jur se strânge o mulţime înceţoşată de chipuri. Au venit să mă ajute? Apoi simt aerul rece şi înţepător pe fruntea asudată, părul meu negru e în sfârşit liber. *Coiful meu.* Îl văd lângă mine, răsturnat ca o cochilie goală de melc. Şi platoşa mi s-a slăbit, toate curelele strânse de Ahile au fost desfăcute de zeu. Cade de pe mine, zdrăngănind pe pământ, tot ce-a mai rămas din carapacea mea făcută bucăţi.

Tăcerea îngheţată e ruptă de strigătele răguşite, furioase ale troienilor. Mintea mi se pune în mişcare: sunt singur şi neînarmat şi ei ştiu că sunt doar Patroclu.

Fugi. Mă ridic dintr-un salt. O lance fulgeră pe-aproape, ajungând doar o clipă prea târziu. Îmi zgârie pulpa, însemnând-o cu o dungă roşie. Scap dintr-o mână ce se întinde spre mine – frica dezlănţuită, izbindu-mi-se de pereţii pieptului. Prin ceaţa groazei văd un om care-mi azvârle în faţă o lance. Cumva reuşesc să mă mişc destul de iute şi îmi trece pe deasupra capului, răvăşindu-mi părul ca suflarea unui iubit. O lance se repede spre genunchii mei, să-mi pună piedică. Sar peste ea, uluit că sunt încă în viaţă. De când sunt n-am mai alergat atât de iute.

Lancea pe care n-o văd vine din spate. Îmi străpunge pielea spinării şi iese la aer sub coaste. Mă împleticesc, purtat în faţă doar de avântul loviturii, de durerea ce mă sfâşie şi de amorţeala fierbinte din pântece. Ceva mă smuceşte şi vârful suliţei dispare. Sângele ţâşneşte fierbinte pe pielea înfrigurată. Cred că urlu.

Chipurile troienilor tremură şi mă prăbuşesc la pământ. Sângele mi se prelinge de pe degete în iarbă. Mulţimea se dă în lături şi văd un bărbat care vine spre mine. Pare să vină de

departe, să coboare cumva spre mine, de parcă aş zăcea pe fundul unei râpe adânci. Îl cunosc. Şolduri precum cornişa unui templu, fruntea încruntată şi severă. Nu se uită la oştenii care-l înconjoară – păşeşte de parc-ar fi singur pe câmpul de bătălie. Vine să mă omoare. *Hector.*

Răsuflu din greu, de parcă mi se deschide o rană de câte ori trag aer în piept. Amintirile mi se zbat precum sângele în urechi. Nu poate să mă omoare. Nu trebuie. Dacă o face, Ahile o să-i ia viaţa. Şi Hector trebuie să trăiască veşnic, să nu piară nici la bătrâneţe, când va fi atât de stafidit, încât îi vor aluneca oasele pe sub piele ca nişte bolovani în albia unui pârâu. Trebuie să trăiască, căci viaţa lui, îmi spun în vreme ce mă târăsc în spate pe iarbă, este ultimul zăgaz ce opreşte revărsarea sângelui lui Ahile.

Mă întorc disperat spre oamenii din jur şi mă agăţ de genunchii lor. Vă rog, orăcăi. Vă rog.

Însă nici nu se uită – îl urmăresc pe prinţ, feciorul cel mare al lui Priam, cum păşeşte neînduplecat spre mine. Mă uit iute în spate şi văd că acum e aproape, stă cu lancea ridicată. Nu-mi aud decât propriii plămâni ce tresaltă, trăgând şi slobozind aerul din ei. Lancea lui Hector se înalţă spre mine, înclinată ca un urcior. Apoi se prăvăleşte, un şuvoi strălucitor, argintiu, asupra mea.

Nu. Mâinile îmi flutură în aer ca nişte păsări speriate, încercând să oprească mişcarea necurmată a lăncii spre pântecele meu. Însă sunt neajutorat ca un prunc în faţa puterii lui Hector şi palmele mi se desprind, depănând panglici roşii. Vârful lăncii se cufundă cu o durere arzătoare, atât de ascuţită, că mi se opreşte răsuflarea, un clocot mortal ce-mi cuprinde tot pântecele. Capul îmi cade la pământ şi ultimul lucru pe care îl văd e Hector, aplecat asupra mea cu un chip serios, răsucind în mine lancea de parcă ar amesteca într-un cazan. Ultimul lucru pe care îl gândesc este: *Ahile.*

Capitolul 31

Ahile stă pe culme şi urmăreşte umbrele întunecate ce se războiesc pe câmpia Troiei. Nu desluşeşte chipuri, nici nu recunoaşte vreo siluetă. Năvala spre Troia arată ca o revărsare de ape, săbiile şi platoşele lucesc precum solzii de peşte. Aheii îi pun pe fugă pe troieni, cum a spus Patroclu. În curând el se va întoarce şi Agamemnon o să îngenuncheze. O să fie din nou fericiţi.

Însă nu simte asta. Înlăuntrul lui e o amorţeală. Câmpul de bătălie în fierbere e ca un chip de gorgonă, îl preschimbă încet-încet în piatră. Şerpii se zvârcolesc în faţa sa, alcătuind un nod întunecat la poalele Troiei. A căzut un rege sau un prinţ şi se bat pe leşul lui. Cine? Îşi pune mâna streaşină la ochi, însă nu i se arată mai mult de-atât. O să-i spună Patroclu.

Vede totul pe bucăţi. Oştenii străbat ţărmul spre tabără. Odysseu şchiopătează laolaltă cu ceilalţi regi. Menelau are ceva în braţe. Un picior pătat de iarbă atârnă. Bucle răvăşite se iţesc din pânza ce înlocuieşte linţoliul. Amorţeală binecuvântată. Ultimele clipe în care se mai poate bucura de ea. Apoi prăbuşirea. Se întinde după sabie ca să-şi taie gâtul. Abia când se trezeşte cu mâna goală îşi aminteşte: mi-a dat-o mie. Apoi Antiloh îl apucă de încheieturi şi oştenii vorbesc între ei. Nu vede decât pânza pătată. Cu un urlet, îl împinge cât colo pe Antiloh, îl doboară pe Menelau. Se prăbuşeşte peste leş. Într-o clipă înţelege şi simte că se sufocă. Un urlet îi ţâşneşte din gâtlej. Apoi încă unul şi încă unul. Îşi apucă părul cu mâinile şi şi-l smulge din cap. Şuviţe de aur cad pe leşul însângerat. Patroclu, spune el. Patroclu. Patroclu. Iar şi iar, până e doar un sunet fără noimă. La mică depărtare, Odysseu se lasă în genunchi, cere să i se aducă iute mâncare şi băutură. Îl cuprinde o mânie roşie, nebunească, e gata să-l omoare pe loc. Însă pentru asta trebuie să-mi dea drumul. Nu poate. Mă

ţine atât de strâns, că-i simt zbaterea măruntă a pieptului, ca aripile unui fluture. Un ecou, ultima urmă de spirit ce a rămas agăţată de trupul meu. Un chin.

Briseis vine în fugă spre noi, cu chipul schimonosit. Se apleacă deasupra trupului, iar frumoşii ei ochi întunecaţi varsă lacrimi calde ca o ploaie de vară. Îşi acoperă faţa cu palmele şi boceşte. Ahile n-o priveşte. Nici n-o vede. Se ridică.

— Cine a făcut-o? răcneşte cu un glas înspăimântător, răguşit şi spart.

— Hector, răspunde Menelau.

Ahile îi înhaţă lancea uriaşă din lemn de frasin şi încearcă să se smulgă din braţele ce-l ţin locului. Odysseu îl apucă de umeri.

— Mâine, îi spune el. Acum s-a retras în cetate. Mâine. Ascultă la mine, Peleiene. Mâine poţi să-l ucizi. Ţi-o jur. Acum trebuie să mănânci şi să te odihneşti.

Ahile plânge. Mă ţine în braţe şi nu vrea să mănânce, nici să rostească alt cuvânt decât numele meu. Îi văd chipul ca prin apă, aşa cum vede un peşte soarele. Îi curg lacrimile, dar nu pot să i le şterg. Aceasta e natura mea de-acum, între viaţă şi moarte, un spirit neîngropat.

Vine mama lui. O aud – zgomotul valurilor ce se sparg de ţărm. Dacă în viaţă îi stârneam dezgustul, acum e şi mai rău să-mi găsească leşul în braţele fiului său.

— E mort, spune cu glasul ei egal.

— Hector e mort, răspunde el. Mâine.

— Nu ai platoşă.

— N-am nevoie, spune el printre dinţi – abia reuşeşte să vorbească.

Se întinde, palidă şi rece, să-i ia mâinile de pe mine.

— Şi-a făcut-o cu mâna lui, îi zice ea.

— Nu m-atinge!

Se dă înapoi, privindu-l cum mă strânge în braţe.

— Am să-ţi aduc o platoşă, îi spune.

Şi tot aşa: pânza cortului se dă de-o parte, apare un chip şovăielnic. Foinix sau Automedon sau Maháon. Într-un târziu, Odysseu.

— A venit Agamemnon să te vadă şi să-ţi înapoieze fata.

Ahile nu-i spune: *S-a întors deja*. Poate nici nu ştie.

Cei doi se întâlnesc la lumina pâlpâitoare a flăcărilor. Agamemnon îşi drege glasul.

— E vremea să uităm sfada dintre noi. Am venit să-ţi aduc fata, Ahile, teafără şi nevătămată. Se opreşte, de parcă s-

ar aştepta la un potop de mulţumiri. Se lasă doar tăcerea. Într-adevăr, parcă ne-a luat un zeu minţile să ne sfădim aşa. Dar acum s-a terminat şi suntem iarăşi tovarăşi.

Ultima frază o spune în gura mare, să-l audă oştenii care privesc. Ahile nu răspunde. Îşi închipuie cum îl omoară pe Hector. Numai aşa e în stare să îndure. Agamemnon şovăie.

— Prinţe Ahile, am auzit că mâine vei lupta?

— Da, vine dintr-odată răspunsul, încât tresar cu toţii.

— Prea bine, prea bine. Agamemnon face o pauză. Şi o să lupţi şi mai departe?

— Dacă doreşti, răspunde Ahile. Nu-mi pasă. N-o s-o mai duc mult.

Oştenii fac schimb de priviri. Agamemnon se dezmeticeşte.

— Bun. Atunci ne-am lămurit. Dă să plece, se opreşte. M-am întristat să aud de moartea lui Patroclu. A luptat vitejeşte azi. Ai auzit că l-a ucis pe Sarpedon.

Ahile îşi ridică ochii. Sunt înroşiţi şi morţi.

— Mai bine vă lăsa pe toţi să muriţi.

Agamemnon e prea uimit ca să răspundă. Odysseu vine şi rupe tăcerea.

— Te lăsăm să jeleşti, prinţe.

Briseis îngenunchează lângă leş. A adus apă şi o cârpă, mă spală de sânge şi tină. Are mâinile blânde, de parcă ar spăla un prunc, nu un trup mort. Ahile dă la o parte pânza cortului şi ochii li se întâlnesc deasupra trupului meu.

— Pleacă de lângă el, îi porunceşte Ahile.

— Aproape am terminat. Nu merită să zacă în mizerie.

— Nu vreau să te atingi de el.

Ochii ei sunt mânioşi şi înlăcrimaţi.

— Crezi că numai tu l-ai iubit?

— Afară! Afară!

— Ţii la el mai mult acum, că a murit, decât atunci când trăia, spune ea cu jale şi amărăciune. Cum te-a lăsat inima să-l laşi să plece? Ştiai că nu se pricepe să lupte!

— Afară! urlă Ahile şi face praf un castron.

Briseis nici nu clipeşte.

— Omoară-mă. N-o să-l aducă înapoi. Făcea cât zece de-alde tine. Zece! Şi l-ai trimis la moarte!

Ahile îi răspunde cu glas aproape neomenesc.

— Am încercat să-l opresc! I-am spus să nu se depărteze de ţărm!

— Din pricina ta s-a dus, spune Briseis venind spre el. A luptat să te salveze, să-ţi salveze renumele scump. Pentru că nu îndura să te vadă că suferi!

Ahile îşi îngroapă faţa în mâini. Dar ea nu se opreşte.

— Nu l-ai meritat niciodată. Nu ştiu de ce te-a iubit. Nu-ţi pasă decât de tine!

Ahile îşi ridică privirea să se uite la ea. Ea se teme, dar nu se dă înapoi.

— Sper să te ucidă Hector.

Ahile răsuflă răguşit.

— Crezi că eu nu sper la fel? o întreabă.

Mă duce plângând în pat. Trupul meu se lasă moale – în cort e cald şi curând se va face simţit şi mirosul. Lui nu pare să-i pese. Mă ţine toată noaptea în braţe, cu gura lipită de mâinile mele reci.

În zori se întoarce mama lui, cu un scut, o sabie şi un pieptar proaspăt făurite din bronz, calde încă. Îl priveşte cum şi le pune, fără să încerce să-i vorbească.

Nu-i aşteaptă pe myrmidoni sau pe Automedon. Aleargă pe ţărm, pe lângă aheii care au ieşit să privească. Pun mâna pe arme şi se iau după el. Nu vor să piardă nimic.

— Hector! urlă. Pătrunde în şirurile de troieni, făcând ţăndări piepturi şi feţe, însemnându-i cu pala mâniei sale. Nici nu apucă să se prăbuşească morţi la pământ, că el a şi dispărut. Iarba jumulită de un deceniu de război se hrăneşte cu sângele bogat al prinţilor şi regilor.

Şi totuşi Hector îi scapă, se strecoară printre care şi oşteni cu un noroc zeiesc. Nu-l crede nimeni laş pentru că fuge. N-o să scape cu viaţă dacă-l prinde. Poartă chiar platoşa lui Ahile, pieptarul nemaivăzut, cu un pheonix gravat pe el, luat de lângă leşul meu. Oştenii se uită lung după ei – Ahile pare să se fugărească pe sine.

Cu pieptul tresăltându-i, Hector o ia în goană spre râul larg al Troiei, Scamanderul. Apele sale sclipesc aurii, mătăsoase, colorate astfel de pietrele din albie, stânca gălbuie ce i-a dat Troiei faima sa.

Însă acum apele nu mai sunt aurii, ci de un roşu mâlos, spumegând, sufocate de leşuri şi platoşe. Hector se aruncă în apă şi începe să înoate, izbindu-se cu braţele de coifuri şi leşuri ce se răsucesc în valuri. Ajunge pe celălalt mal, Ahile sare după el.

Din râu se înalţă o siluetă care-i stă în cale. Apa murdară îi şiroieşte pe umerii musculoşi, i se revarsă din barba neagră. E mai înalt decât cel mai înalt muritor şi se umflă ca izvoarele primăvara de atâta putere. Iubeşte Troia şi pe locuitorii ei. Vara îi toarnă vin ca jertfă şi aruncă ghirlande ca să plutească pe apele lui. Iar cel mai credincios dintre toţi îi e Hector, prinţul.

Chipul lui Ahile e stropit de sânge.

— N-ai cum să mă opreşti, tot o să-l ajung din urmă.

Scamander, zeul râului, înalţă un toiag gros, mare cât un trunchi de copac. N-are nevoie de sabie – dintr-o lovitură ar putea sfărâma oase, ar putea rupe gâturi. Ahile n-are decât sabia. Lăncile s-au dus, au rămas îngropate în leşuri.

— Merită să-ţi pierzi viaţa? îl întreabă zeul.

Nu. Te rog. Însă n-am glas să vorbesc. Ahile păşeşte în râu şi îşi ridică sabia.

Cu mâinile sale groase cât un trunchi de copac, zeul râului îşi învârte toiagul. Ahile se lasă în jos, apoi se rostogoleşte înainte, sărind peste braţul ce loveşte a doua oară. Din nou în picioare, loveşte şi el, avântându-se spre pieptul dezgolit al zeului. Zeul se fereşte cu uşurinţă, aproape fără nici un efort. Vârful sabiei trece pe lângă el, fără să-l atingă – e prima oară când dă greş.

Zeul se năpusteşte. Toiagul ce se roteşte îl sileşte pe Ahile să se dea în spate, păşind deasupra resturilor presărate în ape. Mânuieşte toiagul ca pe un ciocan – unde izbeşte, ţâşnesc bolţi largi de apă. Ahile trebuie să sară în lături de fiecare dată. Apa nu pare să-l tragă în jos ca pe oricare muritor.

Sabia lui Ahile fulgeră mai iute ca gândul, însă nu-l poate nimeri pe zeu. Scamander prinde fiecare lovitură cu toiagul, silindu-l să se mişte din ce în ce mai iute. Zeul e bătrân, s-a născut pe vremurile când s-au topit prima oară gheţurile în munţi, şi e viclean. Cunoaşte orice luptă dusă pe câmpiile acestea, nimic nu-l ia pe nepregătite. Ahile începe să se domolească, obosit de truda de a-i ţine piept puternicului zeu doar cu tăişul său subţire de metal. Când armele se întâlnesc, zboară aşchii de lemn, însă toiagul e gros precum piciorul lui Scamander – nici o nădejde să se frângă. Zeul a început să zâmbească, văzând că acum bărbatul caută mai degrabă să se apere, în loc să-i pareze loviturile. Îl izbeşte fără încetare. Chipul lui Ahile e încordat tot de trudă şi concentrare. Luptă cu ultimele puteri. La urma urmelor, el nu e zeu.

Îl văd cum îşi strânge puterile, pregătindu-se pentru un ultim atac disperat. Îşi repede sabia spre capul zeului, de nici n-o vezi. O frântură de clipă, Scamander trebuie să se aplece pe spate ca să se ferească. De răstimpul ăsta are nevoie Ahile. Văd cum i se încordează muşchii pentru acea ultimă lovitură. Sare.

O dată-n viaţă, nu se mişcă destul de iute. Zeul prinde lovitura şi loveşte sălbatic sabia cu toiagul în lături. Ahile se împiedică. E o mişcare atât de măruntă, încât mai că-mi scapă. Însă zeul o vede. Se repede înainte, crud şi victorios, chiar în acel răstimp în care pare să se împiedice Ahile. Lemnul desenează în aer o boltă coborâtoare, ucigaşă.

Ar fi trebuit să ştie, ar fi trebuit să ştiu. Picioarele acelea nu s-au împleticit nici măcar o dată de când le ştiu. De-ar fi fost vreo greşeală, nu acolo s-ar fi petrecut, în oasele gingaşe şi pulpele arcuite. Ahile l-a momit cu o greşeală omenească şi zeul s-a lăsat înşelat.

Când Scamander se năpusteşte, se iveşte şi deschiderea de care are nevoie – sabia lui Ahile fulgeră într-acolo. În coasta zeului înfloreşte o rană şi râul prinde iar culoarea aurie, pătat de sângele zeiesc al stăpânului său.

Scamander nu va muri. Însă e silit să se retragă şchiopătând, slăbit şi obosit, spre munţi, de unde-i izvorăşte apa, să-şi lingă rana şi să se înzdrăvenească. Se cufundă înapoi în râu şi se face nevăzut.

Faţa lui Ahile e scăldată în sudoare, răsuflă greu. Însă nu se opreşte.

— Hector! urlă el.

Urmărirea începe iarăşi.

Zeii şuşotesc între ei undeva:

L-a învins pe unul de-ai noştri.

Ce-o să fie dacă dă buzna în cetate?

Troia nu trebuie să cadă încă.

Îmi spun: nu duceţi voi grija Troiei. Nu-l vrea decât pe Hector. Atât, pe Hector. Când Hector o să fie mort, o să se oprească.

La poalele zidurilor înalte ale Troiei e un crâng unde creşte un laur sfânt, noduros. Acolo se opreşte Hector în sfârşit din fugă. Sub crengile lui se înfruntă cei doi. Unul este negricios, cu picioarele ca nişte rădăcini înfipte adânc în pământ. Poartă pieptar şi coif de aur, apărătoare de picioare lustruite. Mie-mi veneau destul de bine, însă el e mai solid decât mine, mai lat în umeri. Metalul platoşei îi stă ridicat la gât.

Chipul celuilalt e schimonosit atât de rău, că nici nu-l mai recunoşti. Hainele îi sunt încă ude de la lupta din râu. Ridică lancea de frasin.

Nu, îl implor. Îşi ţine în mână propria moarte, chiar sângele lui se va revărsa. Nu mă aude.

Hector a făcut ochii mari, dar nu mai fuge.

— Un singur lucru îţi cer, spune el. Dă leşul alor mei după ce mă ucizi.

Ahile scoate un zgomot de parcă se sufocă.

— Între lei şi oameni nu se încheie nici un târg. O să te ucid şi-o să-ţi smulg carnea cu dinţii.

Lancea zboară într-un vârtej întunecat, ca un luceafăr de seară, înfigându-se în scobitura gâtului lui Hector.

Ahile se întoarce la cort, unde aşteaptă trupul meu neînsufleţit. E roşu, ruginiu până-n coate, genunchi şi gât, de parcă a înotat în marile odăi ale inimii şi tocmai a ieşit, încă şiroind de sânge. Târăşte după el leşul lui Hector, cu gleznele străpunse de o chingă de piele. Barba bine îngrijită îi e năclăită de praf, faţa îi e neagră de la praful amestecat cu sânge. L-a atârnat în urma carului, în goana cailor.

Regii ahei îl aşteaptă.

— Ai triumfat azi, Ahile, îi spune Agamemnon. Spală-te şi odihneşte-te, o să dăm un ospăţ în cinstea ta.

— Nu vreau nici un ospăţ.

Trece mai departe printre ei, târându-l pe Hector după el.

— *Hokumoros*, îl strigă mama lui cu cel mai blând glas. *Cel cu destin grabnic.* Nu mănânci?

— Ştii că nu.

Îşi duce mâna la obrazul lui, ca pentru a-l şterge de sânge. Ahile se fereşte.

— Lasă-mă, îi spune.

Chipul lui Thetis se goleşte o clipă de orice simţire, atât de iute, că el nici n-o vede. Când vorbeşte, glasul îi e aspru.

— E vremea să înapoiezi corpul lui Hector familiei ca să-l îngroape. L-ai omorât, te-ai răzbunat. Ajunge.

— În veci n-o să fie de-ajuns, spune el.

Întâia oară de când am murit, se cufundă într-un somn agitat, tremurător.

Ahile. Nu îndur să te văd cum jeleşti.

Mădularele îi zvâcnesc şi îi tresaltă.

Lasă-ne să ne odihnim amândoi. Arde-mă sau îngroapă-mă. O să te-aştept printre umbre. O să…

Însă deja se trezeşte.

— Patroclu! Stai! Aici sunt!

Scutură corpul de lângă el. Când nu răspund, se pune iar pe plâns.

Se trezeşte în zori ca să târască leşul lui Hector în jurul zidurilor cetăţii, să-l vadă toţi troienii. La amiază o mai face o dată şi din nou seara. Nu vede că aheii încep să-şi ferească privirile de el. Nu vede cum îşi strâng buzele de nemulţumire când trece. Cât o s-o mai ţină aşa?

Thetis îl aşteaptă în cort, înaltă şi dreaptă ca o flacără.

— Ce vrei?

Îl lasă pe Hector să se prăvălească la uşă.

În obraji are pete de culoare, ca sângele vărsat pe marmură.

— Trebuie să te opreşti. Apollo e mânios. Vrea să se răzbune pe tine.

— N-are decât.

Îngenunchează şi-mi netezeşte părul de pe frunte. Sunt învelit în pături, ca să mi se înăbuşe mirosul.

— Ahile. Se duce la el şi-l apucă de bărbie. Ascultă-mă. Mergi prea departe. N-o să pot să te apăr de el.

Îşi smuceşte capul şi-şi arată colţii.

— Nici n-am nevoie.

E mai palidă decât am văzut-o vreodată.

— Nu fi prost. Doar mulţumită puterii mele…

— Ce mai contează? îi taie el vorba, mârâind. E mort. Poţi să-l aduci înapoi?

— Nu, spune ea. Nu există nici o cale.

— Crezi că nu-ţi văd bucuria? îi spune el ridicându-se. Ştiu cât l-ai urât. Întotdeauna l-ai urât! Dacă nu te duceai la Zeus, acum ar fi fost viu!

— E muritor, spune ea. Muritorii mor.

— Eu sunt muritor! urlă el. La ce bun să fii zeu dacă nu poţi face asta? La ce mi-eşti bună?

— Ştiu că eşti muritor, zice ea, înşirând fiecare cuvânt rece ca bucăţelele unui mozaic. Eu o ştiu mai bine ca oricine. Te-am lăsat prea mult pe Pelion. Şi te-a nenorocit. Arată iute spre veşmintele lui rupte, chipul pătat de lacrimi. Nu aşa e fiul meu.

— Atunci cine sunt, mamă? o întreabă el cu pieptul tresăltându-i. Nu sunt destul de faimos? L-am omorât pe Hector. Pe cine să mai omor? Trimite-mi-i şi o să-i omor pe toţi!

— Te porţi copilăreşte, spune ea strâmbându-se. La doisprezece ani, Pyrus e mai bărbat ca tine.

— Pyrus! icneşte el.

— Pyrus va veni – şi Troia va cădea. Cetatea nu va fi cucerită fără el, aşa spun parcele.

Chipul îi străluceşte. Ahile se uită ţintă la ea.

— Vrei să-l aduci aici?

— El e următorul *Aristos Achaion*.

— Încă n-am murit.

— Eşti ca şi mort, spune ea, biciuindu-l cu vorbele sale. Ştii câte-am îndurat pentru gloria ta? Iar acum vrei să distrugi totul? Şi pentru ce? Arată spre leşul care putrezeşte, strâmbându-se dezgustată. Gata. Nu mai am cum să te salvez.

Ochii negri par să i se strângă, ca doi aştri pe moarte.

— Mă bucur că e mort, spune ea.

E ultimul lucru pe care i-l va spune vreodată.

Capitolul 32

În tăria nopţii, când până şi câinii turbaţi stau amorţiţi de somn şi cucuvelele tac, un bătrân vine la cortul nostru. E murdar, cu veşmintele rupte şi părul mânjit de cenuşă şi tină. Mantia îi e udă – a înotat în râu. Însă ochii îi sunt limpezi când grăieşte.

— Am venit să-mi iau fiul, spune el.

Regele Troiei străbate odaia şi îngenunchează la picioarele lui Ahile. Îşi lasă în jos capul albit.

— Vrei să asculţi ruga unui tată, preaputernice prinţ din Ftia, cel mai vrednic dintre ahei?

Ahile se uită ca vrăjit la umerii bărbatului. Tremură de bătrâneţe, împovăraţi de jale. A zămislit cincizeci de fii, dar nu i-au mai rămas decât o mână.

— Te ascult, spune el.

— Zeii să te binecuvânteze pentru bunătatea ta, îi urează Priam. Mâinile-i sunt reci pe pielea fierbinte a lui Ahile. Am venit de departe în noaptea asta, cu speranţă în suflet. Îl trece fără să vrea un fior – frigul nopţii şi hainele ude. Mă ierţi că vin în faţa ta atât de ponosit.

Vorbele sale par să-l mai trezească pe Ahile.

— Nu sta în genunchi, spune el. Lasă-mă să-ţi aduc mâncare şi băutură.

Îi întinde mâna şi-l ajută pe rege să se ridice. Îi aduce o mantie uscată, pernele moi care-i plac cel mai mult lui Foinix şi-i toarnă vin. Pe lângă pielea gârbovită şi paşii înceţi ai lui Priam, el pare dintr-odată foarte tânăr.

— Mulţumesc că mă primeşti atât de bine, spune Priam. Vorbeşte rar, cu accent puternic, însă ştie bine greceşte. Am auzit că eşti un om ales – şi cu gândul acesta am venit să mă rog ţie. Suntem duşmani, însă se zice că n-ai fi crud la suflet. Te implor să-mi înapoiezi trupul fiului meu ca să-l îngropăm, pentru ca sufletul său să nu rătăcească.

În timp ce vorbeşte are grijă să nu se uite la umbra culcată cu faţa în jos, într-un colţ.

Ahile se uită în gol, în întunericul din căuşul palmelor sale.

— Câtă îndrăzneală să vii aici singur, spune el. Cum ai pătruns în tabără?

— Zeii m-au ocrotit.

Ahile îşi ridică ochii spre el.

— De unde ai ştiut că n-am să te omor?

— N-am ştiut, răspunde Priam.

Se lasă tăcerea. Mâncarea şi vinul le stau în faţă, dar nici unul nu mănâncă, nici nu bea. Lui Ahile i se văd coastele prin tunică. Priam dă cu ochii de celălalt trup, al meu, zăcând în pat. Şovăie o clipă.

— El e… prietenul tău?

— *Philtatos*, spune Ahile tăios. *Preaiubitul.* Cel mai bun dintre toţi oamenii, ucis de fiul tău.

— Îmi pare rău, spune Priam. Îmi pare rău că fiul meu ţi l-a răpit. Însă te implor să te înduri. La durere trebuie să ne ajutăm între noi, chiar dacă suntem duşmani.

— Şi dacă n-o fac? întreabă el, ţeapăn de astă dată.

— Atunci n-o faci, şi gata.

O clipă se lasă iar tăcerea.

— Încă mai pot să te ucid, spune Ahile.

Ahile.

— Ştiu, răspunde încet regele, fără să pară speriat. Însă merită să plătesc cu viaţa ca sufletul fiului meu să se odihnească în pace.

Ochii lui Ahile se umplu de lacrimi; îşi fereşte privirea, să nu-l vadă bătrânul.

— E drept să cauţi pace pentru morţi. Ştim amândoi că aceia care dăinuie după moarte nu au parte de pace.

— Nu, şopteşte Ahile.

În cort nu mişcă nimic, timpul pare să se fi oprit. Apoi Ahile se ridică.

— Mai e puţin până-n zori şi nu vreau să fii în vreo primejdie pe drum spre casă. O să pun slujitorii să pregătească trupul fiului tău.

După ce pleacă ei, se lasă lângă mine, cu faţa sprijinită de pântecele meu. Lacrimile necurmate îmi alunecă pe piele.

A doua zi mă duce la rug. Briseis şi myrmidonii îl privesc cum mă aşază pe lemne şi scapără amnarul. Flăcările mă înconjoară şi simt cum alunec tot mai departe din viaţă, până când nu mai sunt decât un tremur slab în aer. Tânjesc după bezna şi liniştea lumii de jos, unde mă voi putea odihni.

Adună cenuşa cu mâna lui, chiar dacă e datoria femeii. O toarnă într-o urnă de aur, cea mai frumoasă din tabără, şi se întoarce spre aheii care privesc.

— Când voi muri, las în grija voastră să ne amestecaţi cenuşa şi să ne îngropaţi împreună.

Hector şi Sarpedon au murit, însă vin alţi viteji să le ia locul. În Anatolia se găsesc aliaţi din belşug şi regi care vor să dea o mână de ajutor împotriva năvălitorilor. Întâi Memnon, fiul aurorei cu degete trandafirii, regele Etiopiei. O matahală cu piele smeadă, cu coroană pe cap, ce vine cu o oaste la fel de smeadă ca el, cu pielea neagră lucind palid. Rămâne locului, zâmbind plin de speranţă. A venit să răpună un om anume, doar unul.

Omul acela îl întâmpină înarmat doar cu o lance. Pieptarul atârnă pe el, încins prost; pletele, pe vremuri strălucitoare, îi atârnă acum lăţoase şi nespălate. Memnon izbucneşte în râs. Ce uşor o să fie. Când se prăbuşeşte, ghemuit în jurul unei cozi de frasin, zâmbetul i se şterge de pe chip. Ahile îşi scoate lancea cu mişcări ostenite.

Apoi vin amazoanele, cu sânii goi şi pielea lucindu-le ca lemnul uns cu uleiuri. Pletele le sunt prinse în coadă, poartă în mâini suliţe şi săgeţi cu pene zbârlite. De şei le atârnă scuturi pântecoase, în formă de semilună, ca bătute din astrul nopţii. În frunte apare o siluetă singuratică pe un cal murg, cu pletele desfăcute, ochi anatolieni negri, migdalaţi şi fioroşi – ca doi solzi de piatră ce se mişcă neobosiţi cercetând oastea din faţa sa. Penthesilea.

Poartă pelerină, asta o nenoroceşte – poţi s-o tragi jos din şa, cu mădularele ei uşoare şi graţioase ca de pisică. Se rostogoleşte cu măiestrie şi cu o mână apucă iute suliţa legată de şa. Se ghemuieşte pe pământ, regăsindu-şi echilibrul. Un chip se uită-n jos la ea, sumbru, întunecat, golit de simţire. Nu mai poartă nici o platoşă, lăsându-şi dezvelită pielea în faţa vârfurilor de lance şi săgeată. Pieptul îi e îndreptat spre ea acum, cu nădejde şi alean.

Femeia îşi repede suliţa şi trupul lui Ahile se fereşte de vârful ucigaş, cu neputinţă de zvelt, cu o agilitate nesfârşită. Caută mereu viaţa, cum îl trădează muşchii, nu pacea pe care o aduc cu sine suliţele. Ea loveşte încă o dată, iar el sare de la pământ, înălţându-se mai sus de vârf, ca o broască, cu trupul uşor şi dibaci. Scoate un geamăt de regret. Sperase – căci ea omorâse atâţia oameni. Căci din şa părea aidoma lui, iute şi graţioasă, neîndurătoare. Însă nu e. Dintr-o lovitură, o striveşte de pământ, lăsând-o cu pieptul sfârtecat, ca pământul sub plug.

Celelalte femei urlă după el cu jale, după umerii săi încovoiaţi, îndepărtându-se.

La urmă vine un băieţel, Troilus. Îl ţinuseră zălog după ziduri – mezinul lui Priam, cel care nădăjduiesc să scape cu viaţă. Moartea fratelui său l-a scos din cetate. E curajos, nesăbuit şi nu vrea să asculte de nimic. Îl văd cum se smulge din mâinile fraţilor mai mari şi sare în carul său. Goneşte aplecat în faţă, ca un ogar lăsat liber, căutând răzbunare.

Coada lăncii i se opinteşte în pieptul care de-abia începea să se lărgească, acum că începe să crească. Cade cu hăţurile încă în mână şi caii speriaţi o iau din loc, târându-l după ei. Vârful lăncii se loveşte metalic de pietre şi desenează dungi în praf cu unghia sa de bronz.

În sfârşit se eliberează şi se ridică, cu picioarele şi spinarea zgâriate şi pline de praf. Îl înfruntă pe bărbatul mai în vârstă, care se înalţă în faţa lui, umbra ce bântuie pe câmpul de luptă, chipul fioros ce omoară cu gesturi ostenite om după om. După câte văd, n-are nici o şansă, cu ochii lui strălucitori şi bărbia sumeţită dârz. Vârful i se înfige în nodul cel moale al gâtului şi sângele îi curge precum cerneala, a cărei culoare pare să se întindă în aerul amurgului ce mă înconjoară. Băiatul se prăbuşeşte.

Între zidurile Troiei, mâini grăbite leagă iute o coardă de arc. E aleasă o săgeată şi picioarele princiare urcă în goană scările spre un turn înclinat deasupra unui câmp de bătălie presărat cu morţi şi muribunzi. Unde aşteaptă un zeu.

Paris găseşte uşor ţinta. Omul se mişcă încet, ca un leu rănit şi bolnav, însă pe care-l însemnează fără greş pletele aurii. Paris îşi potriveşte săgeata.

— Unde să ţintesc? Am auzit că e invulnerabil. Doar dacă…

— E om, spune Apollo. Nu zeu. Dacă-l nimereşti, o să moară.

Paris ţinteşte. Zeul îşi pune degetul pe aripioarele săgeţii. Apoi suflă un pic de aer – ca pentru a spulbera o păpădie sau a împinge o corabie de jucărie pe apă. Iar săgeata zboară drept şi fără sunet, desenând o boltă coborâtoare spre spinarea lui Ahile.

Ahile aude bâzâitul slab pe care-l stârneşte în zbor cu o clipă înainte să-l lovească. Întoarce niţel capul, ca pentru a o privi cum se apropie. Închide ochii şi simte cum vârful îi pătrunde în piele, despicând muşchiul gros şi străpungând carnea caldă până în căuşul coastelor. Acolo îi dibuie în sfârşit inima. Îi ţâşneşte sângele între umeri, întunecat şi gros ca uleiul. Când chipul i se izbeşte de pământ, Ahile zâmbeşte.

Capitolul 33

Nereidele vin să ia trupul, târându-şi în urma lor mantiile din spumă de mare. Îl spală cu ulei de trandafir şi nectar şi-i împletesc flori în pletele aurii. Myrmidonii îi clădesc un rug şi e aşezat deasupra. Nimfele îl plâng în vreme ce flăcările îl mistuie. Trupul lui frumos a pierit, preschimbat în oase şi cenuşă.

Însă mulţi nu plâng. Briseis, care priveşte până se sting ultimii tăciuni. Thetis, cu spinarea dreaptă, pletele negre desfăcute, şerpuind în vânt. Oştenii de rând şi regii. Stau cu toţii adunaţi mai la o parte, temându-se de plânsul ascuţit al nimfelor şi ochii lui Thetis, ce fulgeră năprasnic. Aias mai că izbucneşte în lacrimi, cu piciorul bandajat, aproape vindecat. Însă poate se gândeşte doar la înaintarea în rang pe care-a aşteptat-o atâta.

Rugul se stinge singur. Dacă nu strânge cineva cenuşa iute, o să se risipească-n vânt, însă Thetis, care are această datorie, nu se mişcă din loc. Într-un târziu, Odysseu e trimis să stea de vorbă cu ea. Îngenunchează.

— Zeiţă, vrem să ştim ce doreşti. Să strângem cenuşa?

Se întoarce să se uite la el. Poate că în ochi i se citeşte durerea, poate nu. N-ai cum să-ţi dai seama.

— Strângeţi-o. Îngropaţi-i. Eu am făcut tot ce aveam să fac.

Odysseu îşi înclină capul.

— Mărită Thetis, fiul tău a vrut ca cenuşa să fie pusă…

— Ştiu ce-a vrut. Faceţi cum vreţi. Nu-i grija mea.

Slujnice sunt trimise să strângă cenuşa – o duc la urna de aur unde mă odihnesc eu. O să-i simt cenuşa căzând deasupra mea? Mă gândesc la fulgii de pe Pelion, reci pe obrajii noştri fierbinţi. Dorul după el mă pustieşte ca foamea. Sufletul lui aşteaptă undeva, însă nu pot să ajung la el. *Îngropaţi-ne şi*

scrieţi-ne numele deasupra. Lăsaţi-ne liberi. Cenuşa lui se aşterne peste a mea şi nu simt nimic.

Agamemnon cheamă adunarea ca să hotărască ce mormânt să înalţe.

— Ar trebui să-l săpăm pe câmpul unde a căzut, spune Nestor.

Maháon clatină din cap.

— E mai la îndemână pe ţărm, în piaţa publică.

— Asta ne lipseşte. Să ne tot împiedicăm de el, spune Diomede.

— Pe colină, zic eu. Pe culmea de lângă tabăra lor, propune Odysseu.

Oriunde, oriunde, oriunde.

— Am venit să iau locul tatei, spintecă un glas limpede încăperea.

Regii întorc capul spre pânza de la intrarea cortului. În uşă stă un băiat. Are părul roşu, precum pojghiţa de pe tăciuni, e frumos, dar rece, ca o dimineaţă de iarnă. Doar un prostovan nu ar şti despre ce tată vorbeşte. E întipărit în fiecare trăsătură de pe chipul său, atât de limpede, că-mi vine să plâng. Doar bărbia e altfel, foarte ascuţită, ca a mamei sale.

— Sunt fiul lui Ahile, dă de veste.

Regii se uită lung. Cei mai mulţi nici nu ştiau că Ahile are un copil. Doar Odysseu găseşte ce să spună.

— Am putea şti cum îl cheamă pe fiul lui Ahile?

— Mă numesc Neoptolemos, mi se mai spune şi Pyrus.

Foc. Însă nu aduce deloc cu focul, decât la păr.

— Unde stătea tatăl meu?

Idomeneu se aşezase acolo. Se ridică.

— Aici.

Pyrus îl cercetează din ochi pe regele Cretei.

— Îţi iert îngâmfarea. Nu ştiai că vin. Se aşază. Rege din Mycene, rege din Sparta, îi salută cu o înclinare abia văzută din cap. Mă pun în slujba oastei voastre.

Pe chipul lui Agamemnon încă se citeşte ceva între neîncredere şi neplăcere. Crezuse că a scăpat de Ahile. Iar băiatul se poartă ciudat, neliniştitor.

— Nu pari destul de vârstnic.

Doisprezece ani. Are doisprezece ani.

— Am locuit cu zeii mării, spune el. Am băut nectar şi m-am hrănit cu ambrozie. Acum am venit să câştig războiul vostru. Parcele au spus că fără mine Troia nu va cădea.

— Cum? rămâne Agamemnon cu gura căscată.

— Dacă-i aşa, ne bucurăm să te avem printre noi, spune Menelau. Tocmai vorbeam despre mormântul tatălui tău, unde

să-l înălţăm.

— Pe deal, spune Odysseu.

— Un loc numai bun pentru ei, încuviinţează Menelau.

— Pentru ei?

— Tatăl tău şi soţul său, Patroclu.

— Şi de ce să-l îngropăm pe bărbatul acesta lângă *Aristos Achaion*?

Aerul e apăsător. Toţi aşteaptă să vadă ce va răspunde Menelau.

— A fost dorinţa tatălui tău, prinţe Neoptolemos, ca cenuşa să le fie îngropată laolaltă. Nu putem să-l îngropăm pe unul fără să-l îngropăm şi pe celălalt.

— Sclavul nu-şi are locul în mormântul stăpânului, spune Pyrus ridicându-şi bărbia. Dacă cenuşa e amestecată, nu avem ce face, însă n-o să îngădui ca faima tatălui meu să păleasc㠎. Mormântul i se cuvine doar lui.

Nu lăsaţi să se întâmple asta. Nu mă lăsaţi aici, singur, fără el.

Regii se uită unul la altul.

— Prea bine, spune Agamemnon. Fie cum zici.

Sunt aer, gând, nu pot să fac nimic.

Cu cât e monumentul mai mare, cu atât mai mare omul. Piatra de mormânt pe care o taie aheii e uriaşă, albă, se înalţă până la cer. Pe ea scrie A H I L E. Îi va ţine locul şi le va spune tuturor trecătorilor: a trăit, a murit şi trăieşte iarăşi în amintire.

Stindardele lui Pyrus poartă emblema Scyrosului, regatul mamei sale, nu al Ftiei. Şi oştenii lui tot din Scyros sunt. Automedon înşiruie credincios myrmidonii şi femeile ca să-l întâmpine. Îl privesc cum se apropie pe ţărm, cu oştirea sa nouă, sclipitoare şi pletele roşu-aurii pe albastrul cerului.

— Sunt fiul lui Ahile, le spune. Voi sunteţi moştenirea mea, dreptul meu din naştere. Acum îmi veţi fi credincioşi mie.

Ia la ochi o femeie care stă cu ochii plecaţi şi mâinile împreunate. Se duce la ea şi-i saltă bărbia în mână.

— Cum te cheamă?

— Briseis.

— Am auzit de tine, spune el. Din pricina ta n-a mai vrut tata să lupte.

Seara îşi trimite străjile s-o aducă. O ţin de braţe în vreme ce o duc la cort. Are capul plecat şi nu se zbate.

Pânza cortului se dă deoparte şi e împinsă înăuntru. Pyrus stă tolănit pe un scaun, cu un picior atârnându-i în voie. Poate şi Ahile a stat pe vremuri aşa. Însă ochii nu-i erau deloc

asemenea, pustii ca adâncurile fără fund ale unei mări negre, unde nu sunt decât stârvuri de peşti, golite de sânge.

— Stăpâne, îngenunchează ea.

— Tatăl meu s-a rupt de oştire de dragul tău. Pesemne erai o roabă tare pricepută în pat.

Ochii lui Briseis sunt mai negri şi mai tăinuiţi ca oricând.

— Mă cinsteşti spunând asemenea cuvinte, stăpâne. Însă nu cred că de dragul meu a refuzat să lupte.

— De ce atunci? După părerea ta de roabă? întreabă el, ridicând din sprânceană.

E îngrozitor să văd cum îi vorbeşte. E ca un şarpe – nu ştii când o să atace.

— Eram prada lui de război şi Agamemnon l-a dezonorat când m-a luat. Asta-i tot.

— Nu se culca cu tine?

— Nu, stăpâne.

— Ajunge, i-o taie el cu glas tăios. Să nu mă mai minţi niciodată. Eşti cea mai de preţ femeie din tabără. Erai a lui.

Umerii ei se înălţară niţel.

— Nu vreau să ai o părere mai bună despre mine decât merit. Nu m-am bucurat niciodată de acest noroc.

— Cum aşa? Ce-i în capul tău când spui asemenea vorbe?

— Stăpâne, ai auzit de bărbatul îngropat alături de tatăl tău? întreabă ea şovăitoare.

— N-am auzit, fireşte, răspunde el cu chip împietrit. E un om fără nici o însemnătate.

— Şi totuşi tatăl tău l-a iubit mult şi l-a cinstit. Tare s-ar bucura să ştie că au fost îngropaţi împreună. De mine n-avea deloc nevoie.

Pyrus o priveşte lung.

— Stăpâne…

— Tacă-ţi gura. Cuvintele plesnesc în aerul de deasupra capului ei ca un bici. O să te-nvăţ ce-nseamnă să te culci cu *Aristos Achaion*. Se ridică. Vino la mine.

Nu are decât doisprezece ani, însă nu pare, la trup e bărbat. Briseis face ochii mari.

— Stăpâne, iartă-mă că te-am supărat. Poţi să întrebi pe-oricine, pe Foinix sau pe Automedon. O să-ţi spună că nu mint.

— Ţi-am poruncit ceva.

Se ridică bâjbâind cu mâinile în faldurile rochiei. *Fugi*, îi şoptesc. *Nu te duce la el.*

— Stăpâne, ce pot să vă dau eu?

Se apropie de ea cu ochi strălucitori.

— Orice am chef.

Nu văd de unde vine cuţitul. E în mâna ei, îl repede spre el. Însă n-a mai omorât pe nimeni. Nu ştie cât de tare trebuie să

izbeşti, nici cu câtă hotărâre. Iar el e agil, deja s-a ferit. Tăişul îi crestează pielea în zigzag, însă nu se afundă. O loveşte crud, doborând-o la pământ. Ea îi azvârle cuţitul în faţă şi fuge.

Dă năvală afară din cort, trecând de mâinile prea leneşe ale străjerilor, fuge în jos pe ţărm şi se azvârle în mare. Pyrus vine după ea, cu tunica ruptă şi sângele curgându-i pe pântece. Rămâne lângă străjerii buimaci şi ia liniştit o lance din mâna unuia.

— Azvârle-o, îl îndeamnă străjerul.

A trecut de valurile de la ţărm.

— O clipă, murmură Pyrus.

Mădularele i se ridică în valurile cenuşii ca nişte aripi ce bat egal. Dintre noi trei, ea putea să înoate cel mai mult. Jura că a ajuns odată în Tenedos, cale de două ceasuri cu barca. Simt un triumf dezlănţuit când o văd depărtându-se tot mai tare de ţărm. Singurul om care ar putea-o răzbi cu lancea a murit. E liberă.

Singurul om în afară de fiul său.

Lancea zboară din capătul plajei, fără zgomot, exact aşa cum trebuie. Vârful o izbeşte în spate ca o piatră azvârlită pe o frunză plutitoare. Noianul negru o înghite cu totul.

Foinix trimite un înotător să-i caute leşul, însă n-o găseşte. Poate că zeii ei sunt mai îndurători ca ai noştri şi o să-şi găsească odihna. Mi-aş da încă o dată viaţa pentru asta.

Oracolul a vestit adevărul. Acum, că a venit Pyrus, Troia cade. Nu e doar meritul lui, desigur. Mai sunt calul, planul ticluit de Odysseu şi o oaste întreagă. Însă el îl ucide pe Priam. El o găseşte pe nevasta lui Hector, Andromaha, ascunsă într-o pivniţă împreună cu fiul ei. Îi smulge copilul din braţe şi-l dă cu capul de zidul de piatră, atât de tare, încât i se striveşte ţeasta ca pe un fruct putred. Până şi Agamemnon a pălit când a auzit.

Cetatea se frânge ca un os şi ei îi sug măduva. Regii ahei îşi umplu cămările cu drugi de aur şi prinţese. Mai iute decât mi-aş fi închipuit că se poate, strâng tabăra, toate corturile se fac sul unul peste altul, vitele sunt ucise şi puse la păstrare. Ţărmul e curăţat, ca un hoit de păsări.

Le bântui prin vise. *Nu plecaţi*, mă rog de ei. *Daţi-mi mai întâi odihna*. Însă dacă m-aude cineva, nu-mi răspunde.

Pyrus vrea să facă o ultimă jertfă în cinstea tatălui său în seara dinainte să ridice ancora. Regii se strâng lângă mormânt şi Pyrus tronează asupra tuturor, cu prizonierele regale la picioare, Andromaha, regina Hecuba şi tânăra prinţesă Polyxena. Le târăşte peste tot cu el, ca să-şi arate necurmat triumful.

Calhas duce un viţel alb la poalele mormântului. Însă când dă să ia cuţitul, Pyrus îl opreşte.

— Doar un viţel? Atâta tot? La fel ca pentru oricare alt om? Tatăl meu a fost *Aristos Achaion*. A fost cel mai bun dintre voi şi fiul său s-a dovedit şi mai bun. Şi vă zgârciţi?

Mâna lui Pyrus înşfacă rochia umflată a prinţesei Polyxena şi o trage spre altar.

— Asta merită sufletul tatei.

Nu. N-o să îndrăznească.

De parcă mi-ar răspunde, Pyrus zâmbeşte.

— Ahile e mulţumit, spune el şi-i smulge beregata.

Încă mai simt pe limbă gustul de sare şi fier. S-a strecurat în iarbă, unde suntem amândoi îngropaţi, sufocându-mă. Se spune că morţii sunt însetaţi de sânge, dar nu aşa. Nu aşa.

Aheii pleacă mâine, sunt disperat.

Odysseu.

Are somnul uşor, pleoapele îi flutură.

Odysseu. Ascultă-mă.

Tresare. Nici în somn nu se linişteşte.

Când ai venit să-i ceri ajutorul, eu ţi-am răspuns. Nu-mi răspunzi şi tu acum? Ştii ce-a însemnat el pentru mine. Ai ştiut chiar şi înainte să ne aduci aici. Pacea noastră e în mintea ta.

— Mă ierţi că-ţi tulbur liniştea atât de târziu, prinţe Pyrrus, spune el cu zâmbetul său cel mai paşnic.

— Eu nu dorm, spune Pyrus.

— Bună treabă. Nu-i de mirare că apuci să faci mai multe decât noi, restul.

Pyrus îl priveşte cu ochii mijiţi, nu-şi dă seama dacă-şi bate joc de el.

— Vin? întreabă Odysseu, ridicând un burduf.

— De ce nu? Pyrus îşi iţeşte bărbia spre două pocaluri. Ieşi, îi porunceşte lui Andromaha.

Cât îşi strânge ea hainele, Odysseu toarnă.

— Ei, pesemne eşti mulţumit de tot ce-ai izbândit aici. Erou la nici treisprezece ani? Nu mulţi bărbaţi se pot lăuda cu una ca asta.

— Nici un alt bărbat, spune el rece. Ce doreşti?

— Mă tem că o vină rară m-a mânat încoace.

— Ah?

— Mâine plecăm şi lăsăm în urmă o mulţime de ahei morţi. Toţi sunt îngropaţi cum se cade, cu un nume care să le ducă amintirea. În afară de unul singur. Nu sunt credincios, însă nu-mi place să mă gândesc cum rătăcesc sufletele printre

cei vii. Vreau să odihnesc fără să mă chinuie vreun spirit neliniştit.

Pyrus ascultă cu buzele răsfirate, trădând un uşor dispreţ, după cum i-a obişnuit deja.

— Nu pot spune că eu şi tatăl tău am fost prieteni. Însă i-am admirat iscusinţa şi l-am preţuit ca oştean. Şi într-un deceniu întreg ajungi să cunoşti omul, chiar dacă nu vrei. Aşa că pot să-ţi spun că n-ar dori deloc ca numele lui Patroclu să fie uitat.

Pyrus se încordează.

— A zis el asta?

— A cerut să le fie amestecată cenuşa şi să fie îngropaţi ca un singur om. Dacă ne luăm după cuvintele sale, cred că asta şi-a dorit.

Pentru prima oară, mă bucur că e atât de isteţ.

— Eu sunt fiul lui. Eu spun ce-şi doreşte spiritul său.

— De aceea am venit la tine. Eu n-am nimic de câştigat. Sunt doar un om cinstit, căruia îi place să vadă că se face dreptate.

— E drept ca faima tatălui meu să fie împuţinată? Să fie pătată de un om de rând?

— Patroclu nu era om de rând. S-a născut prinţ şi a fost surghiunit. A slujit cu curaj în oastea noastră şi mulţi l-au admirat. El l-a ucis pe Sarpedon, cel mai puternic om al lui Hector.

— În platoşa tatălui meu. Mulţumită faimei tatălui meu. El nu are un renume al lui.

— Adevărat, încuviinţează Odysseu din cap. Însă faima e lucru ciudat. Unii se acoperă de glorie după moarte, pe când alţii pălesc. Ceea ce o stirpe admiră, alta nu poate să sufere. Îşi întinde mâinile late. N-avem cum şti cine va supravieţui măcelului memoriei. Cine ştie? zâmbeşte el. Poate chiar şi eu voi fi faimos într-o zi. Poate mai faimos decât tine.

— Mă îndoiesc.

— N-avem de unde să ştim, ridică Odysseu din umeri. Suntem doar muritori, ca o torţă ce se stinge repede. Cei ce vin după noi pot să ne ridice sau să ne coboare după poftă. Patroclu ar putea să se înalţe odată, în viitor.

— Ba nu.

— Atunci ar fi o faptă bună. O dovadă de milostenie şi evlavie. Ca să-ţi cinsteşti tatăl şi să laşi un mort să-şi găsească odihna.

— El e o pată pe onoarea tatei şi pe a mea. N-am să îngădui. Ia-ţi poşirca şi du-te, spune Pyrus cu glasul uscat, ca un braţ de surcele sfărâmându-se.

Odysseu se ridică, dar nu pleacă.

— Ai nevastă? îl întreabă.

— Bineînţeles că nu.

— Eu am. N-am mai văzut-o de zece ani. Nu ştiu dacă n-a murit sau n-o să mor eu pe drum spre ea.

Crezusem întotdeauna că nevasta lui e o glumă, o născocire. Însă glasul îi e acum blând. Fiecare vorbă se înşiruie încetişor, de parcă le scoate din străfundurile fiinţei lui.

— Singura alinare e că vom fi împreună pe lumea cealaltă. Că ne vom întâlni iarăşi dincolo, dacă nu în viaţa asta. N-aş vrea să fiu acolo fără ea.

— Tata n-a avut o asemenea nevastă.

Odysseu priveşte chipul neîndurător al tânărului.

— Am făcut tot ce puteam, spune. Să nu se uite că am încercat.

N-o să uit.

Aheii ridică ancora şi cu ei se duce şi speranţa mea. Nu pot să plec împreună cu ei. Sunt înlănţuit de pământul în care-mi zace cenuşa. Mă ghemuiesc la poalele obeliscului de piatră al mormântului. Poate e rece la atingere, poate cald. Nu-mi dau seama. Pe el scrie A H I L E şi atât. El s-a dus pe lumea cealaltă şi eu sunt aici.

Oamenii vin la mormântul lui. Unii rămân mai în spate, de parcă s-ar teme că stafia lui o să se ridice din pământ şi o să-i cheme la luptă. Alţii stau la poale şi privesc scenele din viaţa lui săpate în piatră. Au fost sculptate niţel cam în grabă, însă se văd destul de limpede. Ahile îl ucide pe Memnon, îl ucide pe Hector, o ucide pe Penthesilea. Numai moarte peste tot. Aşa ar putea arăta mormântul lui Pyrus. Aşa o să rămână în amintire?

Thetis vine şi ea. O privesc cum veştejeşte iarba pe care păşeşte. De mult n-am mai urât-o atâta. Ea l-a făcut pe Pyrus şi l-a iubit mai mult decât pe Ahile.

Priveşte scenele de pe mormânt, o moarte după alta. Întinde mâna ca pentru a le atinge. Nu mai îndur.

Thetis, spun.

Îşi trage iute mâna. Se face nevăzută.

Se întoarce mai târziu. *Thetis.* Nu pare să mă audă. Doar stă şi se uită la mormântul fiului ei.

Sunt îngropat aici. În mormântul fiului tău.

Nu spune nimic. Nu face nimic. Nu aude.

Vine în fiecare zi. Stă la poalele mormântului şi parcă-i simt răceala prin pământ, mirosul usturător de sare. N-am cum s-o alung, dar pot s-o urăsc.

Ziceai că Chiron l-a nenorocit. Tu eşti zeiţă, eşti rece şi nu ştii nimic. Tu l-ai nenorocit. Uite cum o să-l ţină minte acum. Ucigaşul lui Hector, ucigaşul lui Troilus. Fapte pline de cruzime, pe care le-a săvârşit împins de durere.

Are chipul ca piatra. Nu se urneşte. Zilele se înalţă şi se cufundă.

Poate asemenea lucruri trec drept virtute în rândul zeilor. Dar cu ce slavă te-alegi dacă iei viaţa cuiva? Murim atât de uşor. Vrei să fie şi el un Pyrus? Lasă ca poveştile lui să spună mai mult de-atât.

— Mai mult? întreabă.

Măcar acum nu mă tem. Ce poate să-mi mai facă?

Că i-a înapoiat lui Priam leşul lui Hector, zic. Asta se cuvine să dăinuie în amintire.

Rămâne tăcută mult timp.

— Şi mai ce?

Cât de bine cânta la liră. Glasul său frumos.

Pare să aştepte.

Fetele. Le-a luat el, ca să nu le facă rău vreun alt rege.

— Tu ai pus asta la cale.

De ce nu eşti alături de Pyrus?

În ochi i se vede o lucire.

— A murit.

Mă cuprinde o bucurie dezlănţuită. *Cum?* o întreb aproape poruncitor.

— L-a ucis fiul lui Agamemnon.

De ce?

O vreme nu răspunde.

— I-a răpit mireasa şi a necinstit-o.

„Orice am chef", aşa i-a zis lui Briseis. *Ăsta e fiul cu care l-ai schimbat pe Ahile?*

Îşi strânge buzele.

— Nu mai ai nici o amintire?

Sunt tot numai amintiri.

— Atunci vorbeşte.

Mai că dau înapoi. Însă dorul de el e mai puternic decât ura. Vreau să vorbesc despre ceva care nu e mort, nici ceresc. Vreau să trăiască.

Mai întâi e ciudat. M-am obişnuit să-l ţin ascuns de ea, să mă bucur numai eu de el. Însă amintirile se strâng ca apa de izvor, atât de iute, că nu le pot zăgăzui. Nu vin în vorbe, ci precum visele, înălţându-se ca mirosurile din pământul udat de ploaie. Spun una, spun alta, şi tot aşa. Cum îi arăta părul în soarele de vară. Cum arăta la chip când fugea. Ochii săi

serioşi, ca de bufniţă, în timpul lecţiilor. Una după alta şi alta şi alta. Atâtea clipe de fericire ce dau năvală fără oprelişti.

Închide ochii. Pleoapele au culoarea nisipului iarna. Mă ascultă şi-şi aminteşte şi ea.

Îşi aminteşte cum stă pe un ţărm, cu pletele negre şi lungi ca o coadă de cal. Valuri cenuşii ca granitul se sparg de stânci. Apoi mâinile unui muritor, înşfăcând-o brutal, lăsându-i vânătăi pe pielea strălucitoare. Nisipul care-o zgârie până la sânge, ruperea lăuntrică. Cum au legat-o zeii de el după aceea.

Îşi aminteşte cum simte pruncul în trupul ei, luminându-i bezna din pântece. Îşi repetă oracolul pe care i l-au dat cele trei bătrâne: *fiul tău îşi va întrece cu mult tatăl*.

Ceilalţi zei s-au dat în lături când au auzit. Ştiau ce le fac fiii puternici taţilor lor – trăsnetele lui Zeus încă miros a carne arsă şi a paricid. Au dat-o unui muritor, încercând să înlănţuie puterea pruncului. Să-i amestece firea de zeu cu aceea de om, să-l micşoreze.

Îşi pune mâna pe pântece, îl simte cum înoată acolo, înăuntru. Sângele ei îl va face puternic.

Însă nu destul de puternic. *Sunt muritor!* urlă la ea cu faţa pătată, udă şi pustie.

De ce nu te duci la el?

— Nu pot.

Durerea din glas pare sfâşietoare.

— Nu pot să merg sub pământ.

Lumea de jos, cu văgăunile ei sumbre şi cu sufletele tremurătoare, unde nu pot păşi decât morţii.

— Altceva nu mi-a mai rămas, spune ea cu ochii încă ţintă la monument.

Veşnicia săpată în piatră.

Îl invoc pe băiatul pe care-l cunoşteam pe vremuri. Ahile, zâmbind larg, jonglând cu smochine. Ochii lui verzi râzând într-ai mei. *Prinde*, îmi spune. Ahile desenat pe cer, atârnat de o creangă deasupra râului. Răsuflarea lui caldă, adormită, în urechea mea. *Dacă trebuie să pleci, o să vin cu tine*. Toate fricile mele date uitării în îmbrăţişarea lui aurie.

Amintirile vin una după alta. Ascultă cu ochii pierduţi pe piatra grunjoasă. Toţi suntem acolo, zeiţă, muritorul şi băiatul care era şi una, şi alta.

Soarele apune deasupra mării, revărsându-şi culorile pe faţa apei. Ea e lângă mine, tăcută, în amurgul înceţoşat ce se lasă încet. Chipul îi e la fel de şters ca în prima dimineaţă când am văzut-o. Stă cu mâinile încrucişate pe piept, de parcă ar ţine un gând numai pentru ea.

I-am povestit tot. N-am cruţat-o de nici un amănunt, despre nici unul din noi.

Privim lumina pătrunzând în mormântul de la apus.

— N-am putut să-l fac zeu, spune ea cu glas răguşit, plin de jale.

Dar l-ai făcut.

Nu-mi răspunde multă vreme, stă doar, cu lumina muribundă a zilei strălucindu-i în ochi.

— Am reuşit, spune.

Mai întâi nu înţeleg. Însă apoi văd mormântul şi însemnele pe care le-a săpat în piatră. A H I L E, scrie.

Şi lângă el: P A T R O C L U.

— Du-te, îmi spune. Te aşteaptă.

Două umbre se întind în beznă una spre cealaltă, în amurgul ce s-a lăsat greu, fără speranţă. Când li se întâlnesc mâinile, se revarsă potop de lumină, ca o sută de urne de aur revărsându-se din soare.

Mulţumiri

Scrierea acestui roman a fost o călătorie lungă de un deceniu, în care am avut norocul să întâlnesc mai mult zei binevoitori decât ciclopi furioşi. Ar fi imposibil să le mulţumesc tuturor celor care m-au încurajat de-a lungul anilor – ar fi nevoie să mai scriu o carte –, însă în faţa unor divinităţi trebuie neapărat să mă închin.

Aş vrea să le mulţumesc mai ales primilor cititori, care mi-au oferit indicaţii pline de iubire şi atenţie: Carolyn Bell, Sarah Furlow şi Michael Bourret. Aş vrea să-i mulţumesc şi minunatei mele mame, Barbara Thornbrough, care m-a încurajat de la bun început, precum şi familiei Drake, pentru sprijinul şi bunăvoinţa lor şi pentru că mi-au oferit consultanţă într-o gamă largă de domenii. Le mulţumesc din inimă şi profesorilor mei, mai ales lui Diane Dubois, Susan Melvoin, Kristin Jaffe, Judith Williams şi Jim Miller, precum şi studenţilor mei pasionaţi şi extraordinari, buni cunoscători ai lui Shakespeare, dar şi ai culturii latine, pentru că m-au învăţat mult mai mult decât i-am învăţat eu pe ei vreodată.

Am avut norocul de a fi avut nu unul, ci trei mentori fantastici în limbile clasice, în profesorat şi în viaţă: David Rich, Joseph Pucci şi Michael C.J. Putnam. Le sunt peste măsură de recunoscătoare pentru bunătatea şi erudiţia lor. Vreau să mulţumesc şi întregii catedre de limbi clasice de la Universitatea Brown. Se înţelege de la sine că toate greşelile şi abaterile de la adevăr din această carte îmi aparţin doar mie, nu şi lor.

Mulţumiri speciale lui Walter Kasinskas, precum şi frumoasei şi talentatei Nora Pines, care a crezut întotdeauna că voi ajunge scriitoare, cu toate că mi-a citit o parte din primele povestiri pe care le-am scris.

Mii de mulţumiri inimitabilului, irepresibilului şi excepţionalului Jonah Ramu Cohen, un războinic înflăcărat şi

neînfricat care a luptat pas cu pas pentru această carte. Sunt atât de recunoscătoare pentru prietenia ta.

Un întreg munte Olimp de recunoştinţă pentru uimitoarea Julie Barer, cea mai vrednică dintre toţi agenţii, care m-a luat pe sus şi m-a condus către un miracol, alături de fantastica ei echipă.

Îi mulţumesc desigur şi dinamicului, extraordinarului meu redactor Lee Boudreaux şi întregului grup de la Ecco, inclusiv Abigail Holstein, Michael McKenzie, Heather Drucker, Rachel Bressler şi tuturor celor care s-au ocupat atât de bine de mine şi de acest roman. Aş vrea să le mai mulţumesc şi oamenilor fantastici de la Bloomsbury, Marea Britanie – Alexandra Pringle, Katie Bond, David Mann şi tuturor celorlalţi din echipa lor, pentru munca lor incredibilă în slujba acestei cărţi.

În sfârşit, vreau să mulţumesc familiei mele, fratelui meu Bud, care mi-a îndurat poveştile cu Ahile toată viaţa, şi minunatului meu tată vitreg, Gordon. Mai presus de toate îi mulţumesc uimitoarei mele mame, care m-a iubit şi m-a sprijinit în tot ce-am făcut şi mi-a insuflat dragostea ei pentru cărţi. Sunt binecuvântată să-ţi fiu fiică.

Şi nu în ultimul rând, îi mulţumesc lui Nathaniel, Athena mea în armură de aur, a cărui iubire, îndrumări şi răbdare m-au făcut să mă simt ca acasă.

Glosar de personaje

Zei şi nemuritori

Afrodita. Zeiţa iubirii şi frumuseţii, mama lui Eneas şi susţinătoare a Troiei. Paris era preferatul ei şi în Cântul al III-lea al *Iliadei* îl salvează de Menelau.

Apollo. Zeul luminii şi al muzicii, susţinător al troienilor. El a trimis molima în armata aheilor în Cântul I şi e răspunzător atât pentru moartea lui Ahile, cât şi a lui Patroclu.

Artemis. Sora geamănă a lui Apollo, zeiţa vânătorii, a lunii şi a fecioarelor. Mâniindu-se din cauza vărsării de sânge pe care o va pricinui războiul troian, a oprit vânturile, ţinând pe loc flota ahee la Aulis. După jertfirea Ifigeniei, s-a îmbunat şi vânturile s-au întors.

Athena. Puternica zeiţă a înţelepciunii, ţesutului şi artelor războiului. Era o susţinătoare ardentă a iubiţilor ei ahei împotriva troienilor şi protectoarea şiretului Odysseu. Îşi face des apariţia atât în *Iliada*, cât şi în *Odiseea.*

Chiron. Singurul centaur „bun“, cunoscut ca profesor al eroilor Iason, Esculap şi Ahile, precum şi inventatorul medicinei şi chirurgiei.

Hera. Regina zeilor, sora şi soţia lui Zeus. La fel ca Athena, i-a susţinut pe ahei şi i-a urât pe troieni. În *Eneida* lui Vergiliu e principalul personaj negativ, chinuindu-l încontinuu pe eroul troian Eneas după căderea Troiei.

Scamander. Zeul râului Scamander de lângă Troia şi un alt susţinător al troienilor. Faimoasa sa luptă cu Ahile e povestită în Cântul al XXII-lea al *Iliadei*.

Thetis. Nereidă şi fiinţă proteică, mama lui Ahile. Parcele au prorocit că fiul lui Thetis îşi va învinge tatăl, ceea ce l-a speriat pe Zeus (care o dorise înainte). A avut grijă s-o mărite cu un muritor, pentru a limita puterea fiului ei. În versiunile de după Homer, face mai multe încercări să-l

facă nemuritor pe Ahile: îl scufundă în râul Styx ţinându-l de gleznă şi-l vâră în foc pentru a-i arde firea muritoare.

Zeus. Regele zeilor şi tatăl multor eroi, printre care se numără Heracles şi Perseu.

Muritori

Agamemnon. Fratele lui Menelau, rege în Mycene, cel mai mare regat din Elada, şi conducător al armatei ahee în campania de la Troia. În război s-a certat adesea cu Ahile, care refuza să-i recunoască dreptul de a-i da porunci. După întoarcerea acasă din război, a fost asasinat de soţia sa Clytemnestra. Eschil prezintă acest incident şi urmările lui în faimosul ciclu de tragedii *Orestia*.

Ahile. Fiul regelui Peleu şi al nereidei Thetis, cel mai bun războinic din generaţia sa, precum şi cel mai chipeş. *Iliada* îl numeşte „cel iute de picior“ şi-i laudă vocea. A fost crescut de blajinul centaur Chiron şi l-a ales drept tovarăş nedespărţit pe Patroclu. În adolescenţă, i s-a dat să aleagă: viaţă lungă şi lipsită de faimă sau viaţă scurtă şi glorie. A ales gloria şi a plecat spre Troia împreună cu ceilalţi ahei. Însă în cel de-al nouălea an al războiului, s-a certat cu Agamemnon şi a refuzat să mai lupte, revenind doar când iubitul său Patroclu a fost ucis de Hector. Pradă mâniei, l-a înjunghiat pe marele războinic troian şi i-a târât trupul neînsufleţit în jurul zidurilor Troiei drept răzbunare. Până la urmă a fost ucis de prinţul troian Paris, ajutat de zeul Apollo.

Cel mai faimos mit legat de Ahile – călcâiul său vulnerabil, de la care i s-a tras moartea, e de fapt o poveste foarte târzie. În *Iliada* şi *Odiseea*, Ahile nu este invincibil, doar extraordinar de talentat în lupte. Însă în anii de după Homer au început să apară mituri care să explice mai amănunţit aparenta invincibilitate a lui Ahile. Într-o versiune foarte cunoscută, zeiţa îl scufundă în râul Styx, în încercarea de a-l face nemuritor – îi rămâne vulnerabil călcâiul de care l-a ţinut cu mâna. Cum m-am inspirat mai mult din *Iliada* şi *Odiseea*, care par să dea explicaţii mai realiste, am ales să urmez vechea tradiţie.

Aias. Rege în Salamis, urmaş al lui Zeus, cunoscut pentru statura şi puterea lui uriaşă. Al doilea între războinicii ahei după Ahile, a ţinut piept atacului troienilor asupra taberei ahee după ce Ahile n-a mai vrut să lupte. Totuşi, după moartea lui Ahile, când Agamemnon a hotărât să-l cinstească pe Odysseu drept cel mai valoros războinic din armata aheilor, Aias a înnebunit de supărare şi s-a omorât.

Povestea este prezentată emoţionant de Sofocle, în tragedia *Aias*.

Andromaha. Născută în Cilicia, în vecinătatea Troiei, ca fiică de rege, a devenit credincioasa şi iubitoarea soţie a lui Hector. Îl ura pe Ahile, care i-a ucis familia într-o expediţie de cotropire. Când a fost cucerită şi prădată Troia, a fost luată prizonieră de Pyrus, care a dus-o în Elada. După moartea lui Pyrus, a întemeiat împreună cu Helenus, fratele lui Hector, cetatea Buthrotum, pe care au clădit-o aidoma Troiei pierdute. Vergiliu ne povesteşte asta în *Eneida*, în Cântul al III-lea.

Automedon. Vizitiul lui Ahile, mânându-i cu iscusinţă divinii cai nărăvaşi. După moartea lui Ahile, l-a slujit pe fiul său Pyrus.

Briseis. Luată prizonieră de ahei în expediţiile de pârjolire a satelor troiene, Briseis a fost dăruită ca trofeu lui Ahile. Când l-a sfidat pe Agamemnon, acesta a pus să-i fie luată, drept pedeapsă. I-a fost redată după moartea lui Patroclu, şi în Cântul al XIX-lea îl jeleşte alături de celelalte femei din tabără.

Calhas. Preot şi sfetnic aheu care l-a îndemnat pe Agamemnon să-şi sacrifice fiica, pe Ifigenia, şi s-o redea pe sclava prizonieră Chryseis tatălui ei.

Chryses şi **Chryseis**. Chryses a fost un preot anatolian al lui Apollo. Fiica sa, Chryseis, a fost luată ca sclavă de Agamemnon. Când a venit după ea, oferind o recompensă generoasă, Agamemnon l-a refuzat şi l-a jignit. Înfuriat, Chryses i-a cerut lui Apollo să trimită ciuma ca să pedepsească armata ahee. Atunci când Ahile l-a îndemnat public pe Agamemnon s-o redea pe Chryseis tatălui ei, Agamemnon a avut o izbucnire de mânie care a adâncit prăpastia dintre ei.

Deidameia. Fiica regelui Lycomede şi prinţesă a regatului-insulă Scyros. Pentru a-l scăpa de război, Thetis l-a îmbrăcat pe Ahile în fată şi l-a ascuns printre domnişoarele ei de companie. Deidameia a descoperit şiretlicul şi s-a măritat în secret cu Ahile, concepând un copil, pe Pyrus.

Diomede. Rege în Argos. Vestit pentru şiretenia şi pentru puterea lui fizică, Diomede era unul dintre cei mai preţuiţi războinici ahei. La fel ca Odysseu, era un favorit al zeiţei Athena, care-i acordă, în Cântul al V-lea al *Iliadei*, puteri supraomeneşti în luptă.

Elena. Potrivit legendei, cea mai frumoasă femeie din lume, Elena era prinţesă în Sparta, fiica reginei Leda şi a zeului Zeus (preschimbat în lebădă). Mulţi bărbaţi i-au cerut mâna, fiecare jurând să apere căsnicia aceluia care o

cucerea. I-a fost dată lui Menelau, însă mai târziu a fugit cu prinţul troian Paris, declanşând războiul troian. După război, s-a întors acasă, în Sparta, împreună cu Menelau.

Eneas. Fiul zeiţei Afrodita şi al muritorului Anhise, nobilul troian Eneas era faimos pentru credinţa sa. A luptat vitejeşte în războiul troian, însă e cunoscut mai degrabă pentru peripeţiile prin care trece după aceea. Aşa cum povesteşte Vergiliu în *Eneida*, Eneas a fugit din cetate după căderea Troiei şi a condus un grup de supravieţuitori în Italia, unde s-a însurat cu o prinţesă din partea locului şi a întemeiat poporul roman.

Foinix. Prieten şi sfetnic vechi al lui Peleu, l-a urmat pe Ahile la Troia ca sfătuitor. În Cântul al XIX-lea al *Iliadei*, Foinix povesteşte că i-a fost doică lui Ahile în copilărie şi încearcă în van să-l convingă să-şi uite mândria şi să-i ajute pe ahei.

Hector. Fiul cel mare al lui Priam şi prinţul moştenitor al Troiei, Hector era cunoscut pentru forţa lui, caracterul nobil şi dragostea pentru familie. În Cântul al VI-lea al *Iliadei*, Homer ne arată o înduioşătoare scenă între Hector, soţia sa Andromaha şi băieţelul lor Astynax. A fost ucis de Ahile în ultimul an al războiului.

Heracles. Fiul lui Zeus şi cel mai faimos erou aheu. Cunoscut pentru forţa sa imensă, Heracles a fost silit să îndeplinească douăsprezece munci, drept pedeapsă, pentru a o mulţumi pe zeiţa Hera, care-l ura, căci era vlăstarul lui Zeus cu o muritoare. A murit cu mult înainte să înceapă războiul troian.

Idomeneu. Regele Cretei şi nepotul regelui Minos, vestit pentru legenda minotaurului.

Ifigenia. Fiica lui Agamemnon şi a Clytemnestrei, promisă de soţie lui Ahile şi adusă la Aulis pentru a o îmbuna pe zeiţa Artemis. După sacrificarea ei, vânturile au început să bată din nou, astfel că flota ahee a putut să ajungă la Troia. Povestea ei apare în tragedia lui Euripide, *Ifigenia la Aulis.*

Lycomede. Regele Scyrosului şi tatăl Deidameiei. L-a ascuns, fără să ştie, pe Ahile deghizat în fată la curtea lui.

Menelau. Fratele lui Agamemnon şi, după căsătoria cu Elena, rege al Spartei. Atunci când Elena a fost răpită de Paris, a invocat jurământul depus de toţi peţitorii ei şi, alături de fratele lui, a pornit în fruntea unei armate s-o recucerească.

Nestor. Bătrânul rege din Pylos şi fostul tovarăş al lui Heracles. Era prea bătrân ca să lupte în războiul troian, însă îi era mare sfetnic lui Agamemnon.

Odysseu. Şiretul prinţ al Ithacăi, iubit de zeiţa Athena. El a propus faimosul jurământ ce le cerea tuturor peţitorilor Elenei să-i apere măritişul. Drept răsplată, a cerut-o pe

isteaţa ei vară Penelopa drept soţie. În războiul troian a fost printre sfetnicii de seamă ai lui Agamemnon şi a ticluit mai târziu capcana calului troian. Călătoria spre casă, care a durat zece ani, e subiectul *Odiseei* lui Homer, din care fac parte faimoasele episoade ale întâlnirii cu ciclopii, vrăjitoarea Circe, Scyla şi Charybda, precum şi sirenele. Într-un final, Odysseu s-a întors în Ithaca, unde s-a reîntâlnit cu soţia sa, Penelopa, şi fiul ajuns bărbat în toată firea, Telemah.

Paris. Fiul lui Priam, care a servit drept judecător în faimosul „concurs de frumuseţe“ dintre Hera, Athena şi Afrodita, având drept premiu mărul de aur. Toate zeiţele au încercat să-l mituiască: Hera i-a oferit putere, Athena înţelepciune şi Afrodita pe cea mai frumoasă femeie din lume. El i-a acordat premiul Afroditei, care l-a ajutat s-o fure pe Elena de la curtea soţului ei, Menelau, pornind astfel războiul troian. Paris era cunoscut ca arcaş priceput şi, cu ajutorul lui Apollo, l-a ucis pe puternicul Ahile.

Patroclu. Fiul regelui Menoitios. Exilat pentru că a ucis din greşeală un alt băiat, Patroclu a fost primit la curtea lui Peleu şi a crescut alături de Ahile. În *Iliada* e personaj secundar, însă hotărârea fatală de a încerca să-i salveze pe ahei îmbrăcându-se în armura lui Ahile pune în mişcare ultimul act al istorisirii. Atunci când e ucis de Hector, Ahile e deznădăjduit şi se răzbună cumplit pe troieni.

Peleu. Rege în Ftia, tatăl lui Ahile, împreună cu nereida Thetis. Povestea subjugării proteicei Thetis era foarte cunoscută în Antichitate.

Polyxena. Prinţesa troiană pe care Pyrus a sacrificat-o pe mormântul tatălui ei, înainte să plece acasă din Troia.

Priam. Bătrânul rege al Troiei, faimos pentru evlavia sa şi numeroşii săi copii. În Cântul al XXIV-lea din *Iliada* s-a strecurat curajos în cortul lui Ahile, implorându-l să-i dea trupul neînsufleţit al lui Hector. A fost ucis de fiul lui Ahile, Pyrus, în timpul asediului Troiei.

Pyrus. Numit mai întâi Neoptolemos, dar poreclit Pyrus din cauza părului roşcovan, a fost fiul lui Ahile şi al prinţesei Deidameia. S-a alăturat aheilor în război după moartea tatălui său, luând parte la înşelăciunea calului troian şi ucigându-l sângeros pe bătrânul rege al Troiei, Priam. În Cântul al II-lea al *Eneidei*, Vergiliu povesteşte ce rol a jucat Pyrus în asediul Troiei.

Table of Contents

Capitolul 1
Capitolul 2
Capitolul 3
Capitolul 4
Capitolul 5
Capitolul 6
Capitolul 7
Capitolul 8
Capitolul 9
Capitolul 10
Capitolul 11
Capitolul 12
Capitolul 13
Capitolul 14
Capitolul 15
Capitolul 16
Capitolul 17
Capitolul 18
Capitolul 19
Capitolul 20
Capitolul 21
Capitolul 22
Capitolul 23
Capitolul 24
Capitolul 25
Capitolul 26
Capitolul 27
Capitolul 28
Capitolul 29
Capitolul 30
Capitolul 31
Capitolul 32
Capitolul 33
Mulțumiri
Glosar de personaje

Table of Contents

Capitolul 1 7
Capitolul 2 10
Capitolul 3 18
Capitolul 4 26
Capitolul 5 33
Capitolul 6 43
Capitolul 7 50
Capitolul 8 56
Capitolul 9 67
Capitolul 10 75
Capitolul 11 87
Capitolul 12 94
Capitolul 13 108
Capitolul 14 116
Capitolul 15 126
Capitolul 16 141
Capitolul 17 146
Capitolul 18 151
Capitolul 19 158
Capitolul 20 163
Capitolul 21 170
Capitolul 22 176
Capitolul 23 184
Capitolul 24 192
Capitolul 25 203
Capitolul 26 215
Capitolul 27 222

Capitolul 28 226
Capitolul 29 236
Capitolul 30 240
Capitolul 31 250
Capitolul 32 258
Capitolul 33 263
Mulţumiri 274
Glosar de personaje 276